

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการสื่อสาร การคิด
- การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๙๙๔ • ๐๒ ๒๒๒ ๔๓๓๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๖ • ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๗

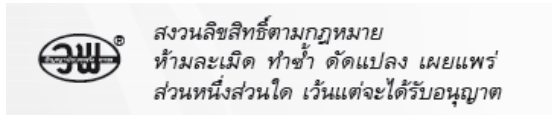
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

คณะผู้เขียน

สุระ คามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ทัศนีย์ ล้วนสละ ศศ.บ.

ปัทมา จันทร์จำ ศศ.บ.

คณะบรรณาธิการ

สุมาลี มีปลอด ศศ.บ. (เกียรติคุณ)

สรวงสมร ใจเที่ยง ศศ.บ. (เกียรติคุณ)

ISBN 978-974-18-6207-8

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรียงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

• หนังสือเรียน (สท. อนุญาต) • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๑ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๓ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๑เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๓เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๕ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๖ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๑ สมัยสุโขทัยและอยุธยา.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๒ สมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น...เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๓ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง-ปัจจุบัน...เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๑เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๔-๖.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี และด้านทักษะและกระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ **ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD) เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้ และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้๑

๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	๒
๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	๕
๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design (BWD)	๗
๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล.....	๑๕
๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้	๒๒
๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	๒๓

ตอนที่ ๒ แผนปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน.....๒๔

แผนปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน.....	๒๕
--------------------------------------	----

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ๒๕

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน	๒๕
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์และคำในภาษาไทย.....	๓๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างคำ.....	๓๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร๔๑

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๔๑
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๔๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร.....	๔๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ประโยคสามัญ.....	๔๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ประโยครวม.....	๕๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ ประโยคซ้อน.....	๕๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค.....	๖๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ.....๖๖

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๖๖
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๖๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์.....	๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ.....	๗๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ๓๘

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๓๘
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๓๙
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ ลักษณะของคำไทยแท้.....๔๑
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ.....๔๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู๔๕

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๔๕
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๕๐
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ หลักเกณฑ์การฟังและการดู๕๓
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ หลักเกณฑ์การฟังและการดู (ต่อ)๕๗
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง๑๐๑
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู
 - การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 - และมารยาทในการฟังและการดู๑๐๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด.....๑๑๐

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๑๐
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๑๑
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ หลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด๑๑๔
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์๑๑๘
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร.....๑๒๒
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ การพูดในที่ประชุมชนและการพูดหน้าชั้นเรียน๑๒๖
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ การพูดในที่ประชุม.....๑๓๐
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การพูดโน้มน้าวใจ.....๑๓๔
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ มารยาทในการพูด.....๑๓๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การพัฒนาทักษะการอ่าน.....๑๔๒

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๔๒
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....๑๔๓
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว๑๔๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การอ่านออกเสียงร้อยกรอง.....	๑๕๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การท่องจำบทอาขยาน.....	๑๕๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	๑๕๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ การอ่านจับใจความ.....	๑๖๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ การอ่านเพื่อวิเคราะห์.....	๑๖๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ การอ่านเพื่อประเมินค่า.....	๑๖๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	๑๗๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน.....๑๗๓

★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน	๑๗๓
★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๑๗๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน	๑๘๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ การเขียนจดหมายกิจธุระ.....	๑๘๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ การเขียนย่อความ.....	๑๙๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ การเขียนรายงานการประชุม.....	๑๙๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ การเขียนรายงานโครงการ.....	๑๙๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ การเขียนบรรยายและพรรณนา	๒๐๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ การเขียนเรียงความ.....	๒๐๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ การเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง.....	๒๑๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ การเขียนวิจารณ์.....	๒๑๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ การแต่งบทร้อยกรอง.....	๒๑๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๑ การคัดลายมือและมารยาทในการเขียน.....	๒๒๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ภูมิปัญญาทางภาษา๒๒๖

★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน	๒๒๖
★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๒๒๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒ ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น.....	๒๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓ เพลงพื้นบ้าน.....	๒๓๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔ เพลงพื้นบ้าน (ต่อ).....	๒๓๘

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู	๒๔๒
ตอนที่ ๓.๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้.....	๒๔๓
ตอนที่ ๓.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงการ และแฟ้มสะสมผลงาน.....	๒๔๓
ตอนที่ ๓.๓ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้	
รายชั่วโมง	๒๕๖
ตอนที่ ๓.๔ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้.....	๒๕๘
ตอนที่ ๓.๕ แบบทดสอบกลางภาคเรียน	๒๕๓
ตอนที่ ๓.๖ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน	๓๐๓

ตอนที่ ๑

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๕ หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	พยางค์ คำ และการสร้างคำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	ประโยคและการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	คำราชาศัพท์และคำสุภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	การพัฒนาทักษะการฟังและการดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	การพัฒนาทักษะการพูด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	การพัฒนาทักษะการอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	การพัฒนาทักษะการเขียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	ภูมิปัญญาทางภาษา

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ให้ละเอียด เพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

๑. ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทักษะและกระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

๒. กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๓ ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

๓. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ประกอบด้วย

๓.๑ **ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์และคำในภาษาไทย เวลา ๑ ชั่วโมง

๓.๒ **สาระสำคัญ** เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

๓.๓ **ตัวชี้วัดขั้นปี** เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

๓.๔ **จุดประสงค์การเรียนรู้** เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน ภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ และกระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดขั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

๓.๕ **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การประเมินพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำงานต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๖ **สาระการเรียนรู้** เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

๓.๗ **แนวทางบูรณาการ** เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

๓.๘ **กระบวนการจัดการเรียนรู้** เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๓.๕ กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี ๒ ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

๓.๑๐ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ปรากฏชาวบ้าน

๓.๑๑ บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหามั้ยอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

๑) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๒) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๓) โครงการงาน (Project Work)

๔) แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

๕) ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

๖) รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

๗) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

๘) แบบทดสอบกลางภาคเรียน

๙) ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียนและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการเรียนรู้แบบ Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้สามารถใช้คู่กับแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ซึ่งทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ที่กิจกรรมนั้นมีจุดมุ่งหมายและจุดเน้นที่แตกต่างกันตามลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจุดเน้นของหลักสูตร ดังนั้น สัญลักษณ์จึงเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนที่จะศึกษาหาความรู้ตามรายละเอียดของกิจกรรม สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ได้กำหนดไว้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

สัญลักษณ์หลักของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางภาษาต่อไป

ทักษะการฟังและการดู เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟังและการดูต่าง ๆ

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการอ่าน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

สัญลักษณ์เสริมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โครงการ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนมุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดเพื่อเพิ่มพูนทักษะการคิดด้านต่าง ๆ ของตนเอง

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้หรือใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงของชีวิตประจำวัน

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปปฏิบัติเพื่อให้ตระหนักในการทำประโยชน์ให้สังคม

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวคงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุ หาผลลัพธ์ ฝึกความเป็นผู้รอบรู้

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนใช้เรียนเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD)

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้ นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอะไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่าการเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่าการเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิดของ Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธี Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

๑. นักเรียนควรมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

๒. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น

การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับ จะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ ๑ ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญ หมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกะย แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวม และข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุป สาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

๑. ระดับกว้าง (Broad Concept)

๒. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- ◆ การอ่านเป็นการฝึกทักษะการออกเสียง
- ◆ เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

♦ การอ่านที่ดีผู้อ่านจะต้องออกเสียงคำให้ถูกต้อง เข้าใจคำศัพท์ จับใจความสำคัญ และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

♦ เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

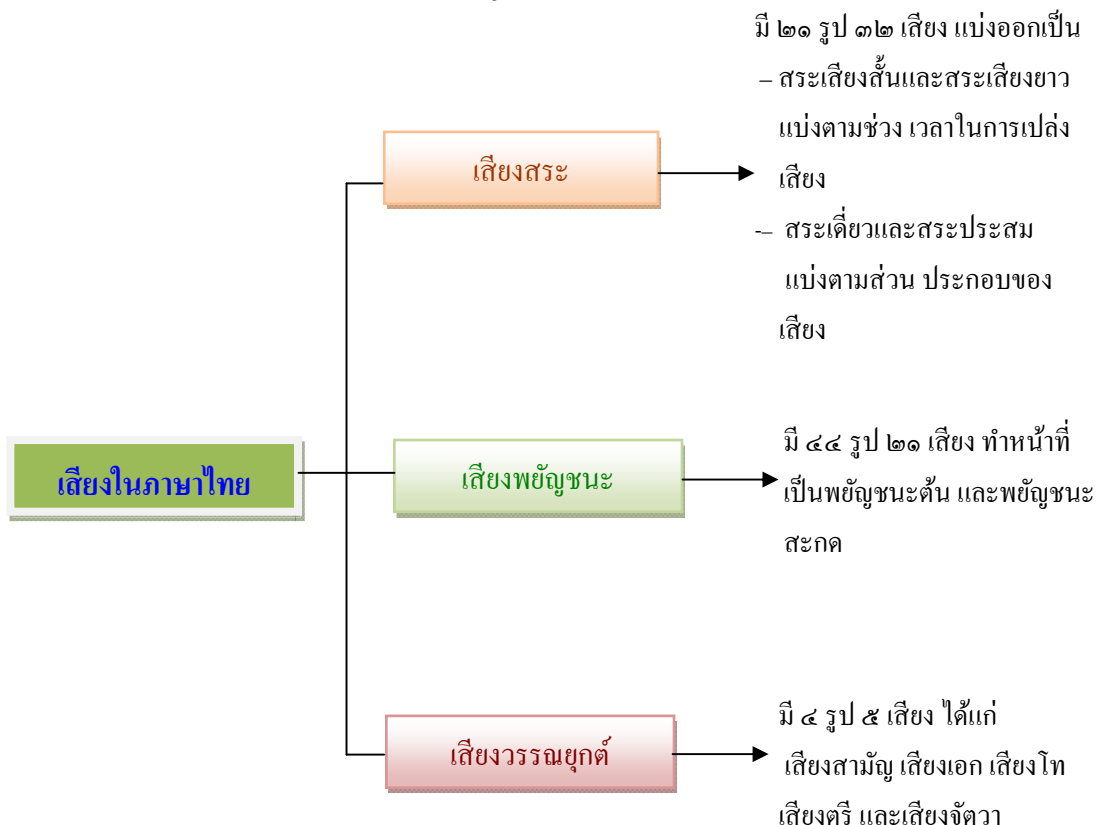
๑. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

๒. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

๓. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

๔. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่งคือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่าง การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของเสียงในภาษาไทย: เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็นเสียงสระ เสียงพยัญชนะ เสียงวรรณยุกต์ แต่ละเสียงจะมีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกันไป

๕. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

๖. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญควรใช้ภาษาที่มีการจัดกลายอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่าง การเขียนสาระสำคัญเรื่อง ประโยค

ประโยค	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
มีประธาน	✓	–
มีกริยา	✓	–
มีกรรม	–	✓
มีส่วนขยายประธาน	–	✓
มีส่วนขยายกริยา	–	✓
มีส่วนขยายกรรม	–	✓

สาระสำคัญของประโยค: ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ ประธานและกริยากรรมและส่วนขยายต่าง ๆ จะมีหรือไม่มีก็ได้

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

◆ นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

◆ ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของ Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้

เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกำลังหน้าว่าครูควรกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานหรือกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง การท่องเที่ยวอุทยาน รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การท่องจำบทอาขยาน

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ ผลงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ ถูกต้อง ๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่ กำหนดและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจ	การท่องจำ บทอาขยาน	๑. ทำแบบทดสอบ ๒. เขียนแผนภาพ ความคิดสรุปวิธี การท่องจำบท ร้อยกรอง ๓. อภิปรายแสดง ความคิดเห็น ๔. ฝึกอ่านและฝึก ท่องบทอาขยาน บทหลักและ บทรอง ๕. ท่องจำข้อความ หรือบทร้อยกรอง ที่ชอบ ๖. ทำใบงาน	๑. ชักถาม ๒. อภิปรายแสดง ความคิดเห็น ๓. สังเกตการอ่าน และการท่องจำ บทอาขยาน	๑. แบบชักถาม ๒. ตรวจสอบผลงาน ๓. แบบทดสอบ การอ่าน ๔. แบบประเมิน การออกเสียง ร้อยกรอง ๕. แบบประเมินการ ท่องจำคำประพันธ์	๑. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ ๒. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ ๓. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ	๑. ฟังเพื่อนท่องจำบท อาขยานหรือฟังจาก แถบบันทึกเสียง ร่วมสรุปหลักการ ท่องจำ ๒. อภิปรายแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณค่าการ ท่องจำบทอาขยาน ๓. ฝึกท่องจำบท อาขยานบทหลัก และบทรอง ๔. ฝึกท่องจำข้อความ หรือบทร้อยกรอง ที่ชอบ	๑. แถบบันทึกเสียง ๒. ตัวอย่าง บทร้อยกรอง ๓. บทอาขยานบทหลัก ๔. แบบประเมิน การอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๕. แบบประเมิน การท่องจำ คำประพันธ์

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ ๖ ประการ ได้แก่

๑. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ

๒. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง

๓. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

๔. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่นำเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง เจ่มชัด และแปลกใหม่

๕. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

๖. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถของนักเรียนในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกที่จะรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถของนักเรียนในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงคุณธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของนักเรียนในด้านการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถของนักเรียนในการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ๖ ประการ ตามแนวคิดของ Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design ในขั้นที่ ๒ นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- ◆ ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
- ◆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อพานักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- ◆ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- ◆ กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดภายหลัง
- ◆ กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิดของ Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้างช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้ลึกและเจตคติที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. _____ ๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. _____ ๒. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. _____ ๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ _____ ๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____ ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____	
๓. สิ่งที่มีประเมิน ๓.๑ _____ ๓.๒ _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงได้โดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ...(ระบุกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดขั้นปี...(ระบุตัวชี้วัดขั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วย

ด้านความรู้ (Knowledge: K)

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A)

ด้านทักษะและกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางการบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ให้ครูเขียนโดยนำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นการจัดการเรียนรู้ โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใน

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสร้งความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย** เล่มนี้ จึงได้นำเสนอทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning-PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ

โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาล้างต่อไปสำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนานอกร่วมของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวาบนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการ จัดสถานการณ์และบรรยากาศ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัด ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด ๖ ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองเพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำ ความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นแผนผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการ จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยกำหนดกฎกติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ และเน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การคู่ร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/ หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ ๑ การอ่าน								สาระที่ ๑ การเขียน								สาระที่ ๑ การฟัง การดู การพูด						สาระที่ ๑ หลักการใช้ ภาษาไทย					สาระที่ ๑ วรรณคดี และวรรณกรรม						
	มฐ. ท ๑.๑								มฐ. ท ๒.๑								มฐ. ท ๓.๑						มฐ. ท ๔.๑					มฐ. ท ๕.๑						
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ																								✓										
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร																									✓									
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ																											✓							
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจาก ภาษาต่างประเทศ																												✓						
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟัง และการดู																	✓	✓	✓			✓												
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด																	✓	✓	✓	✓	✓	✓												
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การพัฒนาทักษะการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																							✓	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓									✓									
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ภูมิปัญญาทางภาษา		✓		✓	✓	✓																								✓	✓	✓	✓	✓

๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ จำนวนชั่วโมง
ปฐมนิเทศ	แผนปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	พยางค์ คำ และการสร้างคำ	๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	ประโยคและการสื่อสาร	๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	คำราชาศัพท์และคำสุภาพ	๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	การพัฒนาทักษะการฟังและการดู	๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	การพัฒนาทักษะการพูด	๑๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	การพัฒนาทักษะการอ่าน	๑๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	การพัฒนาทักษะการเขียน	๑๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	ภูมิปัญญาทางภาษา	๓
ทดสอบกลางภาคเรียน		๑
รวม		๖๐

ตอนที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

๑. สาระสำคัญ

การปฐมนิเทศเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการตกลงกันในเบื้องต้น ก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน ทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนดียิ่งขึ้น ได้รู้ถึงความต้องการ ความรู้สึก และเจตคติที่มีต่อวิชาที่เรียน ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็จะได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้และการวัดผล และประเมินผล ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้นักเรียนคลายความวิตกกังวล สามารถเรียนได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

—

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลงและแนวทางในการเรียนวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง (K)
๒. มีทักษะและนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (P)
๓. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. สังเกตการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายด้วยความกระตือรือร้น และความขยันหมั่นเพียร ๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบประเมิน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	๑. สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติ กิจกรรม ๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบ ประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๕. สารการเรียนรู้

๑. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๒. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๓. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้
๔. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑
๕. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑
๖. โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง อ่าน เขียน คำศัพท์ที่เกี่ยวกับภาษาไทย

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑

๑. ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองที่ละกลุ่มตัวอักษรหรือตามหมายเลขประจำตัวหรือตามแถวที่นั่งตามความเหมาะสม
๒. ครูถามคำถาม ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นตามประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนคิดว่าทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาภาษาไทย
 - ๒) วิชาภาษาไทยมีความสำคัญหรือจำเป็นต่อเราหรือไม่ อย่างไร
๓. ครูสรุปความรู้แล้วแนะนำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ และอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
 - ๑) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑
 - ๒) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑
 - ๓) โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑
๒. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ว่ามีเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้อะไรบ้าง เช่น
 - ครูบรรยายให้ฟัง
 - การนำเรื่องราว บทความ ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ ให้อ่าน แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นและหาข้อสรุป
 - การปฏิบัติงานหรือทำใบงาน
 - การศึกษาค้นคว้านอกสถานที่
 - การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ มีเวลาเรียนเท่าไร

๒) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร

๓) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

๔. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ โดยใช้ข้อมูลจากบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้

๕. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ กรณีป่วยต้องส่งใบลา โดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

๒) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

๓) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

๔) ในช่วงโม่งที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

๕) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

๖) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้งานทุกครั้ง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. ครูให้นักเรียนดูหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ แล้วซักถามข้อสงสัย

๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางการเรียนและข้อตกลงในการเรียนไปปฏิบัติเมื่อเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนภาพความคิด หรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาลักษณะของพยางค์และคำ แล้วสรุปความแตกต่างของพยางค์และคำ เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมาล่วงหน้า เพื่อประกอบการเรียนในครั้งต่อไป

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๒. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๓. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

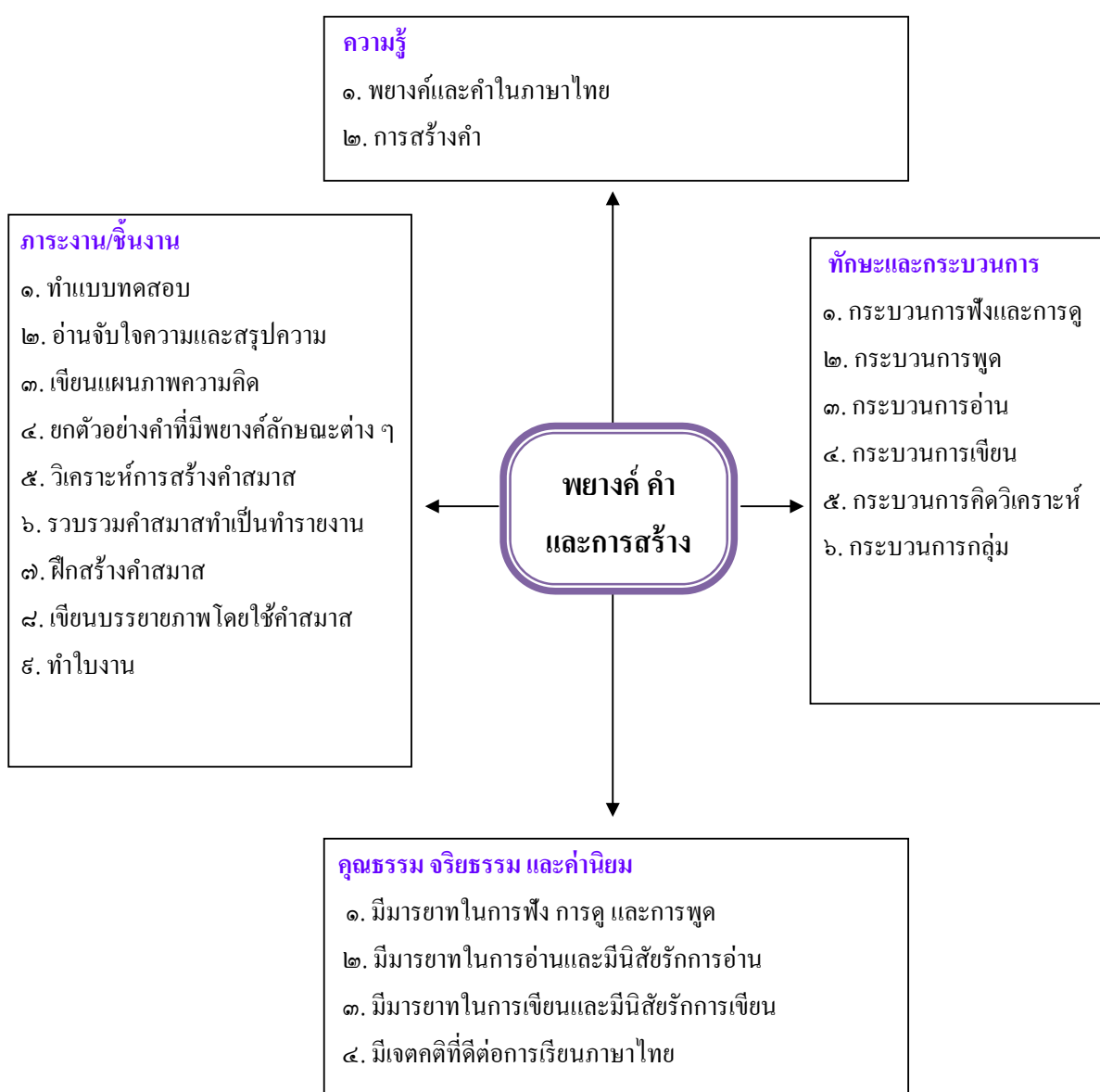
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี สร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๑)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. พยางค์และคำ ประกอบขึ้นจากเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ ที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ตามลักษณะของคำหรือพยางค์ ๒. การสร้างคำในภาษาไทยมี ๒ ลักษณะคือ คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยเฉพาะคือ คำมูล กับคำที่สร้างขึ้นจากคำมูล ได้แก่ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน และคำสมาส	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. คำกับพยางค์แตกต่างกันอย่างไร ๒. การสร้างคำสมาสมีวิธีการอย่างไร จงยกตัวอย่าง ๓. การสร้างคำสมาสขึ้นใช้ในภาษาไทยทำให้มีคำใช้มากขึ้นจริงหรือไม่ เพราะอะไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ พยางค์ คำ แปรเสียง คำสมาส คำตั้ง สนธิ ๒. พยางค์ เป็นกลุ่มเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ อาจจะมี ความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ ๓. คำ เป็นกลุ่มเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะต้องมีความหมายเท่านั้น ๔. คำสมาส เป็นการสร้างคำตามหลักไวยากรณ์บาลี สันสกฤต โดยนำคำบาลี สันสกฤตมาประสมกัน เกิดเป็นคำใหม่ ส่วนใหญ่จะแปลความหมายจากคำหลังมายังคำหน้า การสร้างคำก็เพื่อให้มีคำใช้ในภาษามากขึ้น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกลักษณะของพยางค์และคำถูกต้อง ๒. ยกตัวอย่างพยางค์ลักษณะงานต่าง ๆ ในภาษาไทย ถูกต้อง ๓. วิเคราะห์และสร้างคำสมาสได้ถูกต้องตามหลักการสร้างคำ

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง พยางค์ คำ และการสร้างคำ ๑.๒ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๓ ยกตัวอย่างคำที่มีพยางค์ลักษณะต่าง ๆ ๑.๔ วิเคราะห์การสร้างคำสมาส ๑.๕ รวบรวมคำสมาสทำเป็นรายงาน ๑.๖ ฝึกสร้างคำสมาส ๑.๗ เขียนบรรยายภาพโดยใช้คำสมาส	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๓. สิ่งที่ต้องประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์และคำในภาษาไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การสร้างคำ	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

พยางค์และคำในภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง พยางค์ คำ และการสร้างคำ

๑. สาระสำคัญ

พยางค์ เป็นเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ จะมีเสียงตัวสะกดหรือไม่มีตัวสะกดก็ได้ พยางค์ที่มีความหมายเรียกว่า คำ การมีความรู้เรื่อง พยางค์และคำ จะทำให้เข้าใจลักษณะของภาษาไทยและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

สร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๑)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของพยางค์และคำในภาษาไทยได้ (K)
๒. ใช้พยางค์และคำในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง (P)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบบททดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

พยางค์และคำในภาษาไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	⇒	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของพยางค์แบบต่าง ๆ
ภาษาต่างประเทศ	⇒	เปรียบเทียบการออกเสียงหนักเบาของคำในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย
สุขศึกษา	⇒	เล่นเกมจำแนกพยางค์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูติดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าแต่ละคำเป็นคำที่พยางค์

ปฏิบัติ	พยางค์	สมาคม	พระราชทาน	กรุงเทพมหานคร
พัฒนาการ	สถานการณ์	สื่อสารสนเทศ	เทคโนโลยี	พิมพ์

- นักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และสรุปลักษณะของพยางค์และคำ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง พยางค์และคำในภาษาไทย ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
- นักเรียนอ่านบัตรคำที่ครูติดบนกระดานทีละคำ แล้วช่วยกันพิจารณาทีละคำว่าประกอบด้วยพยางค์หนัก พยางค์เบาอะไรบ้าง
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดข้อความที่มีพยางค์ลดน้ำหนักและพยางค์เน้นหนัก กลุ่มละ ๕ ข้อความ แล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อนที่ฟังช่วยกันตอบว่าคำใดเป็นพยางค์ลดน้ำหนัก คำใดเป็นพยางค์เน้นหนัก แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของพยางค์หนัก พยางค์เบา พยางค์ลดน้ำหนัก พยางค์เน้นหนัก โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพยางค์และคำในภาษาไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เล่นเกมจำแนกพยางค์ โดยครูแจกบัตรคำให้กลุ่มละ ๑ ชุด แล้วให้นักเรียนจำแนกว่าเป็นพยางค์หนัก พยางค์เบา พยางค์ลดน้ำหนักหรือพยางค์เน้นหนัก กลุ่มใดเสร็จก่อน และถูกต้องหมดทุกข้อเป็นผู้ชนะ

๓. นักเรียนยกตัวอย่างคำหรือข้อความที่เป็นพยางค์หนัก พยางค์เบา พยางค์ลดน้ำหนัก หรือพยางค์เน้นหนัก อย่างละ ๕ คำหรือข้อความ จดลงสมุดส่งครู
๔. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำในภาษาอังกฤษ แล้วลองอ่านออกเสียงว่าแต่ละพยางค์มีการเน้นเสียงหนักเบาเหมือนในภาษาไทยหรือไม่ แล้วช่วยกันสรุป

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนออกเสียงพยางค์หรือคำถูกต้องตามบริบทของข้อความ
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับพยางค์หรือคำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ประกอบของพยางค์และคำในภาษาไทย บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง การสร้างคำ และเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่า ภาษาไทยมีการสร้างคำแบบใดบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านพยางค์หรือคำ แล้วฝึกอ่านเพื่อเน้นเสียงพยางค์หนัก พยางค์เบา พยางค์ลดน้ำหนัก หรือพยางค์เน้นหนัก แล้วให้เพื่อนช่วยกันประเมินการอ่านของตนเอง
๒. นักเรียนอ่านข้อความหรือประโยคตามการออกเสียงพยางค์ลักษณะต่าง ๆ ให้เพื่อนหรือผู้ปกครองฟัง
๓. นักเรียนศึกษาภาษาของชาติต่าง ๆ ในอาเซียนว่าประกอบด้วยพยางค์ คำ กลุ่มคำ เหมือนในภาษาไทยหรือไม่อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. บัตรคำ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

การสร้างคำ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง พยางค์ คำ และการสร้างคำ

๑. สาระสำคัญ

การสร้างคำเพื่อการสื่อสารมีหลายวิธี คำสมาสก็เป็นวิธีการสร้างคำวิธีหนึ่งโดยนำคำภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤตมาประสมกัน เกิดเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่ การสร้างคำสมาสมมี ๒ วิธี คือ การสมาสกับการสนธิ การมีความรู้เรื่อง คำสมาส จะทำให้รู้จักและใช้คำในภาษาไทยได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

สร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๑)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของคำสมาสและวิธีการสร้างคำสมาสได้ (K)
๒. ฝึกสร้างคำสมาสพร้อมยกตัวอย่างคำสมาสได้ (K,P)
๓. ใช้คำสมาสในการแต่งประโยคหรือเรื่องราวได้ถูกต้องตามความหมาย (K,P)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการสนทนา ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การสร้างคำ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่อง คำสมาส
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์หรือพระพุทธศาสนา
ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบวิธีการสร้างคำในภาษาอังกฤษกับวิธีการสร้างคำในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมจำแนกคำ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑

๑. ครูถามนักเรียนเพื่อทบทวนเรื่อง ลักษณะของคำมูล คำซ้ำ คำซ้อน และคำประสม
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม เล่นเกมจำแนกคำ โดยครูแจกบัตรคำกลุ่มละ ๑ ชุด (ให้มีทั้งคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน) ให้แต่ละกลุ่มจำแนกคำชนิดเดียวกันไว้ด้วยกันภายในเวลาที่ครูกำหนด กลุ่มใดตอบก่อนและตอบได้ถูกต้องเป็นผู้ชนะ
๓. ครูอธิบายรูปแบบการสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน เพื่อเป็นการสรุปให้นักเรียนเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง และอธิบายเพิ่มเติมว่า การสร้างคำในภาษาไทยยังมีอีกรูปแบบหนึ่ง แต่เป็นการสร้างคำโดยนำคำภาษาบาลีหรือคำภาษาสันสกฤตมาประสมกันเกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่เรียกว่า คำสมาส

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำในภาษาบาลีและสันสกฤต แล้วยกตัวอย่างคนละ ๑ คำ
๒. ครูติดบัตรคำสมาสบนกระดาน ให้นักเรียนอ่านและสังเกตบัตรคำ และตอบคำถามต่อไปนี้

ทันตแพทย์	ดาราศาสตร์	พุทธศักราช	วีรชน	พุทโธวาท
เดชนาฎภาพ	ราชูปถัมภ์	รัชกาล	วราราม	พระราชทาน

- ๑) คำที่อ่านออกเสียงต่อเนื่องกันหรือไม่ อย่างไร
- ๒) คำที่อ่านเป็นคำในภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤตหรือไม่ ให้แยกแต่ละคำว่าเป็นภาษาไทย
- ๓) พิจารณาคำแต่ละคำว่ามีวิธีการสร้างคำแบบใด นำมาวางต่อกันหรือมีการเชื่อมระหว่างคำ
๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของคำสมาสจากกิจกรรมที่ทำในข้อ ๒ โดยครูให้ข้อสังเกตว่า คำสมาสมีวิธีการสร้าง ๒ แบบ คือ การนำคำมาวางต่อกันเรียกว่า การสมาส และการนำคำมาเชื่อมหรือกลมกลืนเสียงกันเรียกว่า การสนธิ

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ศึกษาเรื่อง คำสมาส ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมอภิปรายกันภายในกลุ่ม
๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓-๕ กลุ่ม ออกมาสรุปให้เพื่อนฟัง แล้วครูซักถามและอธิบายเพิ่มเติมหลังจากการสรุปของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น
๖. ครูแจกหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ฉบับ ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมคำสมาส ภายในเวลาที่ครูกำหนด แล้วออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ ๔

๑. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำสมาสเพื่อเป็นการทบทวน แล้วครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า คำสมาสยังมีวิธีการสร้างอีก ๑ แบบ คือ การสนธิ
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ศึกษาเรื่อง คำสมาสมีสนธิ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปหลักการสนธิ เขียนเป็นแผนภาพความคิดส่งครู
๓. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนคู่ละ ๒ คำ (ซึ่งจะนำมาสมาสกัน) ให้แต่ละคู่ช่วยกันบอกว่าเมื่อนำมาสมาสกันแล้วเกิดเป็นคำใด และเป็นคำสมาสธรรมดาหรือคำสมาสมีสนธิ
๔. ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และจดบันทึกลงสมุด
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง คำสมาส แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า การสร้างคำในภาษาไทยไม่ได้เฉพาะภาษาบาลีสันสกฤตมาสร้าง แต่ยังมีการนำคำภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนมาสร้างเป็นคำใหม่ใช้ในภาษาไทยด้วย เช่น

ฝ่าป่าเต๊ะ (เป็นภาษาชาว-มลายู)	บายศรี (บาย เป็นภาษาเขมร)
เลื้อกระงู (เป็นภาษาชาว-มลายู)	ทรวงอก (ทรวง เป็นภาษาเขมร)
เมรุมาศ (เมรุ เป็นภาษาบาลีสันสกฤต มาศ เป็นภาษาเขมร)	

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำสมาส แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนรวบรวมคำสมาสจากหนังสือเรียนหรือหนังสืออื่น ๆ แล้วแยกคำสมาสธรรมดาและคำสมาสมีสนธิ พร้อมอธิบายความหมาย ทำเป็นรูปเล่มรายงานส่งครู
๓. นักเรียนฝึกสร้างคำสมาสลักษณะต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษามา
๔. ครูนำภาพพระบรมมหาราชวัง ภาพที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ หรือภาพที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพโดยให้มีคำสมาสรวมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่า ๕ คำ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนสร้างคำสมาสและนำไปใช้ได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกใช้คำสมาสในการเขียนงานเขียนที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์หรือพระพุทธศาสนา ถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่อง คำสมาส เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - การรู้เรื่องพยางค์และคำในภาษาไทย สามารถนำไปใช้เรื่องประโยชน์ได้หรือไม่ อย่างไร
 - การลำดับตำแหน่งหน้าที่ของคำในประโยคไม่ถูกต้องจะเกิดผลอย่างไรตามมา
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนจัดทำป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับคำสมาส ออกแบบตกแต่งให้สวยงามแล้วนำไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนศึกษารูปแบบการสร้างคำในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับการสร้างคำในภาษาไทย
๓. นักเรียนศึกษาชาติต่าง ๆ ในอาเซียนที่นับถือพระพุทธศาสนาว่ามีการรับคำภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในภาษานั้น ๆ หรือไม่ อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. บัตรคำ
๓. หนังสือพิมพ์
๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำสมาส
๕. ภาพพระบรมมหาราชวัง
๖. ภาพที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์
๗. ภาพที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
๘. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

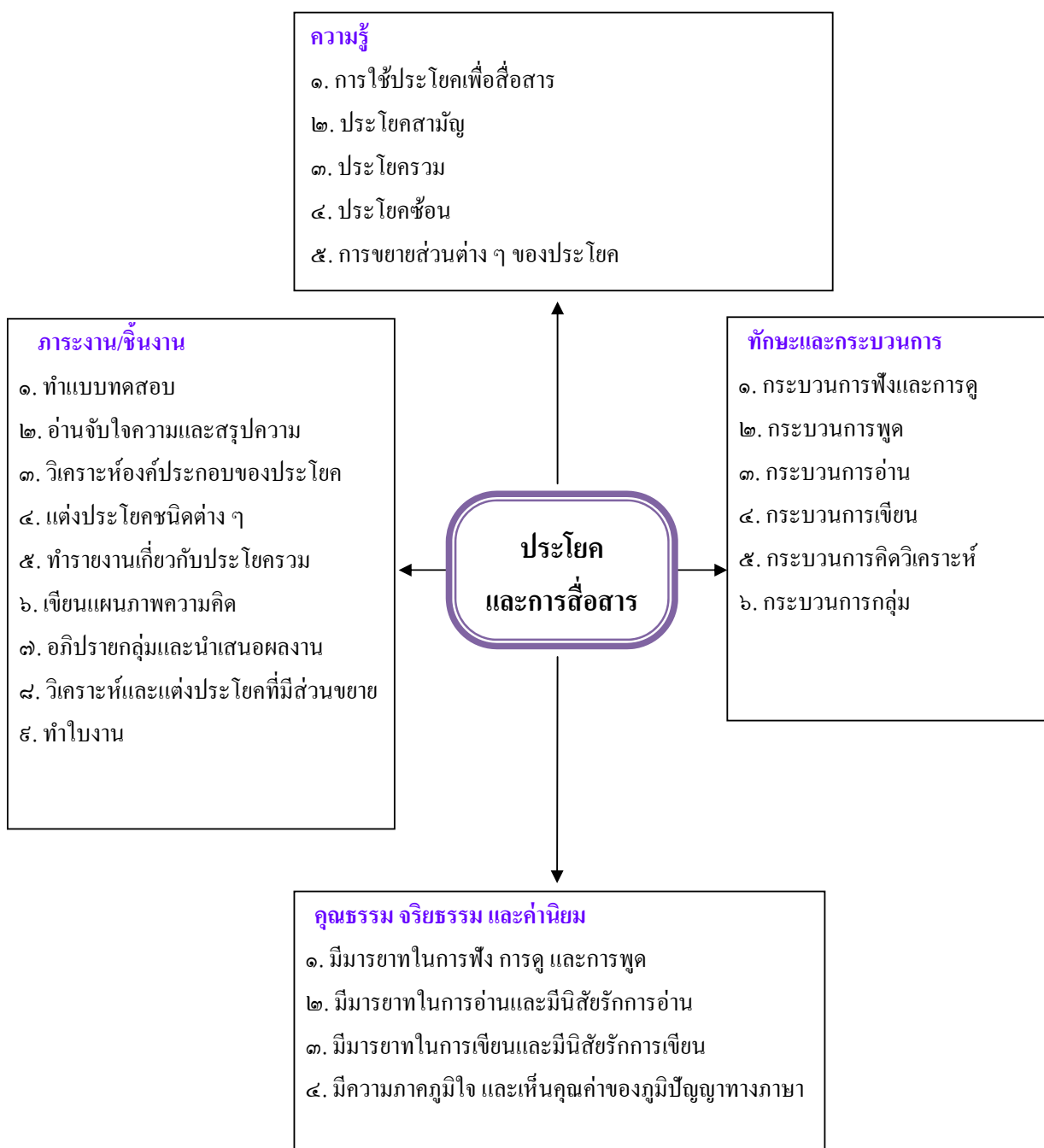
ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร

เวลา ๘ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย ๒ ส่วน คือ ภาคประธานกับภาคแสดง ส่วนบทขยายจะมีหรือไม่ก็ได้ ๒. ประโยคที่ใช้ในการสื่อสารมี ๓ ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. ประโยคประกอบด้วยส่วนใดบ้าง ๒. ส่วนขยายประโยคมีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร ๓. ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน แตกต่างกันอย่างไร จงอธิบาย ๔. บทขยายในประโยค ขยายส่วนใดได้บ้าง จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ ส่วนขยาย ประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน มุขยประโยค อนุประโยค นามานุกรประโยค คุณานุประโยค วิเศษณานุกรประโยค ๒. ประโยคสามัญ เป็นประโยคที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว ๓. ประโยครวม เป็นประโยคที่ประกอบด้วยประโยคสามัญตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไป และเชื่อมด้วยคำสันธาน มีเนื้อความลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ คล้อยตามกัน ขัดแย้งกัน เลือกร้อยอย่างหนึ่งอย่างใด และเป็นเหตุผลแก่กัน ๔. ประโยคซ้อน เป็นประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลักและมีประโยคย่อยเป็นส่วนขยาย แบ่งออกเป็นนามานุกรประโยค คุณานุประโยค และวิเศษณานุกรประโยค	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกองค์ประกอบของประโยค ๒. บอกลักษณะและองค์ประกอบของประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ๓. วิเคราะห์และแต่งประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อนถูกต้อง ๔. แต่งประโยคโดยใช้คำ กลุ่มคำ ประโยคขยายส่วนต่างๆ ในประโยคได้ถูกต้อง

๕. การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค สามารถใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคขยายส่วนต่าง ๆ ในประโยค ได้ เพื่อจะทำให้ประโยคนั้นมีความชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น			
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง			
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง ประโยคและการสื่อสาร ๑.๒ วิเคราะห์องค์ประกอบของประโยค แต่ละชนิด ๑.๓ แต่งประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ๑.๔ ทำรายงานเกี่ยวกับประโยครวม ๑.๕ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๖ วิเคราะห์และแต่งประโยคที่มีส่วนขยาย ๑.๗ อภิปรายกลุ่มและนำเสนอผลงาน			
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ <table border="0"> <tr> <td data-bbox="302 982 675 1373"> ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ </td><td data-bbox="776 982 1256 1423"> ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ </td></tr> </table>		๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ		
๓. สิ่งที่มีประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ			

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การใช้ประโยชน์เพื่อสื่อสาร	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ประโยคสามัญ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ประโยครวม	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ ประโยคซ้อน	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

การใช้ประโยคเพื่อสื่อสาร

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

การสื่อสารในชีวิตประจำวันที่สื่อความให้เข้าใจตรงกันนั้นส่วนใหญ่ต้องสื่อความกันเป็นประโยค ดังนั้นเราจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของประโยค วิธีการเรียงคำเข้าประโยค และสามารถผูกประโยคเพื่อใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและส่วนประกอบของประโยคได้ (K)
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบของประโยคที่กำหนดมาให้ได้ (K, P)
๓. แต่งประโยคได้ถูกต้องตามรูปแบบของประโยค (K, P)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การใช้ประโยคเพื่อสื่อสาร

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบองค์ประกอบของประโยคในภาษาอังกฤษกับองค์ประกอบของประโยคในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูแจกกระดาษแผ่นเล็ก ๆ คนละ ๑ แผ่น ให้นักเรียนแต่งประโยคตามใจชอบคนละ ๑ ประโยค ใส่กระดาษ แล้วส่งครู
๓. ครูเปิดอ่านประโยคที่นักเรียนเขียนลงในกระดาษทีละแผ่น นักเรียนช่วยกันตรวจสอบว่าเป็นประโยคหรือไม่ แต่ละประโยคประกอบด้วยส่วนใดบ้าง
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ประโยคมีส่วนประกอบอย่างน้อย ๒ ส่วน คือ ภาคประธานและภาคแสดง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาเรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมระดมสมอง แสดงความคิดเห็น และสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๓. นักเรียนแต่ละคู่จับสลากเลือกประโยคคู่ละ ๑ ใบ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ประโยคที่จับสลากได้ว่า ประกอบด้วยส่วนใดบ้าง แล้วออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน จนครบทุกคู่ เพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ส่วนประกอบของประโยคในภาษาไทยจะเรียงรูปประโยคเป็น ประธาน + กริยา+ กรรม ภาษาอาเซียนบางภาษาก็มีการเรียงรูปประโยคเหมือนภาษาไทย เช่น ภาษาเขมร ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาลาว ภาษาเวียดนาม ส่วนภาษาพม่าจะเรียงรูปประโยคเป็น ประธาน + กรรม+ กริยา

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนแต่งประโยคคนละ ๑ ประโยค ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเขียนบนกระดาน แล้วเรียกให้เพื่อนคนใดคนหนึ่งวิเคราะห์ประโยคของตน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับองค์ประกอบของประโยคภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับประโยคในภาษาไทยว่ามีองค์ประกอบเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนแต่งประโยคและบอกส่วนประกอบของประโยคได้
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร ไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปการใช้ประโยคเพื่อสื่อสาร บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนลักษณะของประโยคสามัญ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนจัดทำแผ่นป้ายความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยคเพื่อสื่อสาร ออกแบบตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมประโยคจากหนังสือพิมพ์ กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๐ ประโยค แล้วนำมาวิเคราะห์ส่วนประกอบของแต่ละประโยค และอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของประโยคครบทุกคน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. กระดาษแผ่นเล็ก ๆ
๓. สลาก
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____/____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

ประโยคสามัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

ประโยคสามัญ เป็นประโยคที่มีองค์ประกอบเล็กที่สุด คือ มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว เป็นประโยคที่เราใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันทั่วไป

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะและประเภทของประโยคสามัญได้ (K)
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบของประโยคสามัญได้ถูกต้อง (K, P)
๓. แต่งหรือใช้ประโยคสามัญในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีมารยาท (P, A)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

ประโยคสามัญ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของประโยคสามัญ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ยกตัวอย่าง วิเคราะห์ และเปรียบเทียบประโยคสามัญในภาษาอังกฤษกับประโยคสามัญในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมขยายประโยค

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๖

๑. ครูคิดแถบประโยคบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์องค์ประกอบของประโยคแต่ละประโยค

ไก่ตัวเมียออกไข่	น้องชายชอบถ่ายภาพดอกไม้
รถไฟฟ้าได้ดินหยุดวิ่ง	ครอบครัวของเราไปวิ่งออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ
ฉันไม่ชอบกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	เด็กติดเกมทำให้เสียการเรียน

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าประโยคที่มีองค์ประกอบลักษณะนี้เรียกว่า ประโยคสามัญ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อทบทวนลักษณะของประโยคสามัญ

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๓ คน ให้แต่ละคนจับสลากศึกษาเรื่อง ประโยคสามัญ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้

คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง ประโยคจำแนกตามบทกิริยา

คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง ประโยคจำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร

คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง ประโยคจำแนกตามลำดับองค์ประกอบ

๓. นักเรียนที่จับสลากได้เรื่องเดียวกันมารวมกลุ่มศึกษาด้วยกัน โดยการอภิปรายซักถาม ร่วมระดมความคิดเห็น จนเข้าใจครบทุกคน

๔. นักเรียนแต่ละคนกลับมายังกลุ่มเดิม ถ่ายทอดสิ่งที่ได้ศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน ครูสุ่มถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ประโยคสามัญเสร็จแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๖. ครูคิดแถบประโยค ๑ ประโยคบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันขยายประโยคเพื่อให้ได้ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แล้วร่วมกันวิเคราะห์ประโยคที่ได้ว่ามีการขยายส่วนใดของประโยคบ้าง
๗. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมขยายประโยค โดยครูเขียนประโยคบนกระดาน ๑ ประโยค ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มขยายประโยคให้ได้ยาวที่สุดภายในเวลา ๕ นาที เสร็จแล้วออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ส่วนขยายของแต่ละประโยค กลุ่มใดขยายประโยคได้ยาวที่สุด และถูกต้องเป็นผู้ชนะ
๘. ครูให้ความรู้เสริมว่า โครงสร้างประโยคในภาษาเขมรเรียงเหมือนภาษาไทย คือ ประธาน + กริยา + กรรม และมีคำขยายวางหลังคำที่ถูกขยาย การลำดับคำในประโยคของภาษาเขมรมีความสำคัญมาก จะต้องวางตำแหน่งตามหน้าที่ของคำนั้น ๆ ถ้าวางผิดตำแหน่งจะทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยคสามัญ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนแต่งประโยคสามัญแต่ละประเภท ประเภทละ ๕ ประโยค ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยคสามัญแต่ละประเภทเปรียบเทียบกับประโยคในภาษาอังกฤษ
๔. นักเรียนยกตัวอย่างและวิเคราะห์องค์ประกอบของประโยคสามัญในภาษาอังกฤษ
๕. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนคิดว่าการพูดคุยกันในชีวิตประจำวัน ใช้ประโยคสามัญลักษณะใดมากที่สุด
 - ๒) นักเรียนคิดว่า ประโยคสามัญขาดส่วนขยายประโยคได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
๖. ครูสุ่มเรียกให้นักเรียนตอบคำถามแล้วครูสรุปจากคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนแต่งประโยคสามัญได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับประโยคสามัญไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของประโยคสามัญเขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงในสมุด
๒. ครูให้นักเรียนแต่งประโยคสามัญที่พบในชีวิตประจำวันคนละ ๒ ประโยค เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนจัดทำแผ่นป้ายความรู้เกี่ยวกับประโยคสามัญ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนร่วมระดมสมองเกี่ยวกับประโยคสามัญและอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจฟังจนเข้าใจครบทุกคน

๓. นักเรียนยกตัวอย่างประโยคภาษาอาเซี่ยนภาษาละ ๑ ประโยค พร้อมคำแปล แล้วช่วยกันบอกว่าเป็นประโยคชนิดใด

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แดบประโยค

๒. สลาก

๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประโยคสามัญ

๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

ประโยครวม

สาระการเรียนรู้	ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	เวลา ๒ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร		

๑. สาระสำคัญ

ประโยครวม เป็นประโยคที่ประกอบด้วยประโยคสามัญตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมกันโดยมีคำสันธานเชื่อมประโยคให้มีเนื้อความต่อเนื่องเป็นประโยคเดียวกัน ประโยครวมมีเนื้อความหลายลักษณะ ได้แก่ เนื้อความคล้อยตามกัน เนื้อความขัดแย้งกัน เลือกรายหนึ่งอย่างใด และเนื้อความเป็นเหตุผลแก่กัน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะและประเภทของประโยครวมได้ (K, P)
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบของประโยครวมได้ (K, P)
๓. แต่งหรือใช้ประโยครวมในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีมารยาท (P, A)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจผลการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

ประโยชน์รวม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของประโยชน์รวม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ยกตัวอย่างและเปรียบเทียบประโยชน์รวมในภาษาอังกฤษกับประโยชน์รวมในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมจับคู่ประโยชน์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑

- ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๒ คน ยกตัวอย่างประโยชน์สามัญคนละ ๑ ประโยค ครูเขียนบนกระดาน แล้วซักถามนักเรียนถึงองค์ประกอบของประโยชน์สามัญแต่ละประโยชน์
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ถ้านำประโยชน์สามัญ ๒ ประโยคมารวมกันโดยมีคำเชื่อมให้เป็นประโยคเดียวกันเรียกว่า ประโยครวม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูคิดแถบประโยชน์บนกระดาน แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เล่นเกมจับคู่ประโยชน์ โดยให้นักเรียนจับคู่ประโยชน์ และนำมาเชื่อมด้วยคำเชื่อมให้เป็นประโยครวม ให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา ๕ นาที

ฉันชอบเล่นกีฬา	ฉันชอบร้องเพลง
ฉันชอบเล่นดนตรี	ฉันชอบถ่ายภาพ
ฉันชอบวาดรูป	ฉันชอบว่ายน้ำ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ชนิดเนื้อความในชั่วโมงถัดไป
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของประโยครวม โดยใช้เนื้อหาในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วสรุปเป็นแผนภาพความคิด พร้อมยกตัวอย่างประกอบเพื่อแสดงความเข้าใจ
- ครูตรวจสอบความเข้าใจจากตัวอย่างที่นักเรียนยกมาประกอบ พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ ๘

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของประโยชน์เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ชนิดของประโยชน์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ โดยให้แต่ละคนจับสลากว่าจะศึกษาในหัวข้อใดต่อไปนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง ประโยชน์ที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน
 - คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง ประโยชน์ที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
 - คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง ประโยชน์ที่มีเนื้อความเลือกอย่างหนึ่งอย่างใด
 - คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง ประโยชน์ที่มีเนื้อความเป็นเหตุผลแก่กัน
๓. นักเรียนที่จับสลากได้เรื่องเดียวกันมารวมกลุ่มศึกษาด้วยกัน โดยการอภิปรายซักถาม ร่วมระดมความคิดเห็นจนเข้าใจครบทุกคน
๔. นักเรียนแต่ละคนกลับมายังกลุ่มเดิม และถ่ายทอดสิ่งที่ได้ศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน ครูสุ่มถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานที่ทำไว้ในชั่วโมงที่แล้ว มาวิเคราะห์ว่าเป็นประโยชน์ที่มีเนื้อความชนิดใด
๖. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยเขียนชื่อประโยชน์ที่มีเนื้อความแต่ละชนิดบนกระดาน ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเขียนประโยชน์ของกลุ่มตนเองตามชนิดให้ถูกต้อง เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง กลุ่มใดวิเคราะห์ประโยชน์ได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ และได้รับรางวัลจากครู นักเรียนลอกประโยชน์ทั้งหมดลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยชน์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนทำรายงานเกี่ยวกับประโยชน์ ส่งครู
๓. นักเรียนร่วมระดมสมองยกตัวอย่างและเปรียบเทียบประโยชน์ในภาษาอังกฤษกับประโยชน์ในภาษาไทยว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะและชนิดของประโยชน์บนที่กลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาประโยชน์สอน แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างกับประโยชน์ที่เคยเรียนมาเป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์จากแหล่งความรู้อื่น ๆ แล้วนำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๒. นักเรียนร่วมกันอธิบายและยกตัวอย่างประโยชน์รวมให้เพื่อนในกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจฟังจนเข้าใจ
ครบทุกคน

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประโยชน์
๒. สลาก
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____ ๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____ ๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____ ๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____
--	--

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

ประโยคซ้อน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

ประโยคซ้อน เป็นประโยคใหญ่ที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียวเป็นประโยคหลัก และมีประโยคย่อยมาขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคหลัก ประโยคย่อยที่มาขยายประโยคหลักแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ นามานุกรม ประโยค คุณานุประโยค และวิเศษณานุกรม ประโยคที่มีความรู้เรื่อง ประโยคซ้อน จะเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่อง ประโยคในระดับสูงต่อไป

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะและประเภทของประโยคซ้อนได้ (K, P)
๒. วิเคราะห์องค์ประกอบของประโยคซ้อน และแยกเป็นประโยคหลักและประโยคย่อยได้ถูกต้อง (K, P)
๓. แต่งหรือใช้ประโยคซ้อนในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีมารยาท (P, A)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

ประโยคซ้อน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์		เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของประโยคซ้อน
ภาษาต่างประเทศ		เปรียบเทียบประโยคซ้อนในภาษาอังกฤษกับประโยคซ้อนในภาษาไทย
สุขศึกษา		เล่นเกมจับคู่ประโยค

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

๑. ครูคิดแถบประโยค ๓ ประโยคบนกระดาน ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบประโยคทั้ง ๓ ประโยค

บอยแต่งกลอนสุภาพ

บอยแต่งกลอนสุภาพหรือแต่งกลอนดอกสร้อย

บอยแต่งกลอนสุภาพซึ่งเป็นกลอนที่นิยมแต่งได้ไพเราะมาก

๒. ครูสรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า ประโยคที่ ๑ เป็นประโยคสามัญ เพราะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว ประโยคที่ ๒ เป็นประโยครวม เพราะมีประโยค ๒ ประโยคมารวมกัน โดยมีคำว่า หรือ เป็นคำเชื่อม ประโยคที่ ๓ เป็นประโยคซ้อน เพราะมีประโยคย่อยอยู่ในประโยคหลัก จากนั้นครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง ประโยคซ้อน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบของประโยคซ้อนตามที่ได้ศึกษามา
๒. ครูเขียนประโยคซ้อน ๑ ประโยคบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าประกอบด้วยส่วนใดบ้าง
๓. ครูอธิบายความหมายของमुख्यประโยคและอนุประโยคพร้อมยกตัวอย่าง และซักถามความเข้าใจของนักเรียน
๔. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาเรื่อง นามานุประโยค ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
๕. ครูสุ่มถามนักเรียน ๒-๓ คู่ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และยกตัวอย่างนามานุประโยคพร้อมทั้งวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคให้นักเรียนดู
๖. นักเรียนแต่ละคู่แต่งประโยคซ้อนที่มีประโยคย่อยทำหน้าที่อย่างนามหรือนามานุประโยค และแยกส่วนประกอบตามที่ครูอธิบาย

๗. ครูให้นักเรียน ๒-๓ คู่ ออกมาเขียนประโยคที่แต่งให้เพื่อนดูบนกระดาน พร้อมทั้งแยก ส่วนประกอบตามที่เขียน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และครูอธิบายเพิ่มเติมจาก ประโยคที่นักเรียนเขียน ถ้าประโยคใดไม่ถูกต้องก็ช่วยกันแก้ไขจนถูกต้อง นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ชั่วโมงที่ ๑๐

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของนามานุประโยค เพื่อเป็นการทบทวน และอธิบายให้นักเรียน ฟังว่า อนุประโยคยังแบ่งตามหน้าที่ได้อีก ๒ ชนิด คือ คุณานุประโยคและวิเศษยานุประโยค
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ประโยคซ้อน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง คุณานุประโยค
 - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง วิเศษยานุประโยค
๓. เมื่อนักเรียนศึกษาเรียบร้อยแล้ว ให้รวมอภิปรายภายในกลุ่ม และตั้งคำถามกลุ่มละ ๕ คำถาม เพื่อถามเพื่อนเมื่อออกไปนำเสนอผลการอภิปราย
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปรายให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน สมาชิกในกลุ่มถามคำถามที่เตรียมไว้เพื่อถามเพื่อนกลุ่มอื่น
๕. ครูสรุปผลการรายงานของนักเรียนทุกกลุ่ม และให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ประโยคซ้อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยคซ้อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง ประโยคซ้อน แล้วเขียนสรุปเป็นแผนภาพความคิด ออกแบบ ตกแต่งให้สวยงามส่งครู
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมจับคู่ประโยค โดยครูแจกบัตรประโยคให้กลุ่มละ ๑ ชุด ซึ่งจะประกอบด้วย บัตรประโยคซ้อนไม่น้อยกว่า ๑๐ ใบ ชนิดของประโยคซ้อน ๓ ใบ (นามานุประโยค คุณานุประโยค วิเศษยานุประโยค) นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ประโยคซ้อนแต่ละประโยคว่าเป็นประโยคซ้อน ชนิดใด เมื่อเสร็จแล้วให้ครูตรวจสอบความถูกต้อง กลุ่มใดทำเสร็จก่อน และถูกต้องมากที่สุด เป็นผู้ชนะ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับประโยคซ้อนไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะและชนิดของประโยคซ้อนจากแผนภาพความคิดที่นักเรียนทำขึ้น
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค แล้วเขียนสรุป เป็นการบ้านเพื่อเตรียม จัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับประโยชน์ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกในกลุ่ม
๒. นักเรียนยกตัวอย่างประโยชน์ในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับประโยชน์ในภาษาไทย
๓. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนหาประโยชน์แต่ละชนิด จากบทความหรือข่าวที่เกี่ยวกับอาเซียน กลุ่มละ ๑๐ ประโยค แล้วช่วยกันวิเคราะห์ประโยชน์ส่งครู

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แถบประโยค
๒. บัตรประโยค
๓. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ประโยชน์
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____ ๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____ ๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____ ๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____/____/____
--	--

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

ประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร บางครั้งไม่มีความชัดเจน จำเป็นต้องมีส่วนขยายเพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคสามารถขยายได้ด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค และการมีความรู้เรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค จะทำให้ใช้ภาษาในการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยคกรรม และประโยคซ้อน ท ๔.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะของการขยายประโยคด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยคได้ (K)
๒. วิเคราะห์ประโยคที่มีส่วนขยายด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยคได้ถูกต้อง (K, P)
๓. แต่งหรือใช้ประโยคที่มีส่วนขยายด้วยคำ กลุ่มคำ หรือประโยคได้ถูกต้อง (P)
๓. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการพูด ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์		เขียนแผนภาพความคิดสรุปการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค
ภาษาต่างประเทศ		ศึกษาเกี่ยวกับการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคในภาษาอังกฤษ
ศิลปะ		จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ		ประดิษฐ์สื่อประกอบการนำเสนอผลงาน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๑

๑. นักเรียนอ่านประโยคที่ครูติดบนกระดานพร้อมกัน

- น้องกินข้าว
- น้องชายของฉันกินข้าว
- น้องชายของฉันกินข้าวไปเจียว
- น้องชายของฉันกินข้าวไปเจียวหมดจาน

๒. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประโยคทีละประโยคว่าประกอบด้วยส่วนใดบ้าง และแต่ละประโยคมีส่วนใดบ้างที่เพิ่มขึ้นมา ซึ่งทำให้ประโยคมีความชัดเจนขึ้น และเราเรียกส่วนที่เพิ่มขึ้นมาว่า ส่วนขยาย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนว่าประโยคนอกจากจะประกอบด้วยประธาน บทกิริยา บทกรรม แล้วบางครั้งยังมีความไม่ชัดเจน จำเป็นต้องมีบทขยายส่วนต่าง ๆ ในประโยคด้วย

๒. ครูยกตัวอย่างประโยคสามัญ ๑ ประโยค แล้วให้นักเรียนช่วยกันเพิ่มบทขยายประโยคให้มีความชัดเจนมากขึ้น (ครูพยายามให้นักเรียนเพิ่มบทขยายด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค)

๓. นักเรียนร่วมกันสรุปบทขยายประโยคว่า ประโยคสามารถขยายด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแบบโต้เถียงตามหัวข้อต่อไปนี้

๑) การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคด้วยคำ

๒) การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคด้วยกลุ่มคำ

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยให้ใช้สื่อที่นักเรียนคิดขึ้นมา เช่น บัตรคำ แถบประโยค แผ่นผัง แผนภาพความคิดประกอบการนำเสนอด้วย

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ชักถาม เสนอแนะ และร่วมกันสรุป

ชั่วโมงที่ ๑๒

๑. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคด้วยคำและกลุ่มคำ เป็นการทบทวน แล้วครูอธิบายว่าบทขยายของประโยคยังสามารถขยายด้วยประโยคได้ด้วย
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนเรื่อง มุขยประโยค คุณานุประโยค วิเศษณานุประโยค เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนเรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคด้วยประโยค
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคด้วยประโยค ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การขยายมุขยประโยคด้วยคุณานุประโยค
 - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การขยายมุขยประโยคด้วยวิเศษณานุประโยค
๔. เมื่อนักเรียนศึกษาเสร็จแล้ว ร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม และซักถามเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจกันครบทุกคน จากนั้นให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่ง แล้วอธิบายเรื่องที่ตนได้ศึกษามาให้คู่ของตนฟัง
๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒ คน อธิบายคนละ ๑ เรื่อง ครูอธิบายเสริมจากที่นักเรียนอธิบาย แล้วยกตัวอย่างให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า เป็นการขยายมุขยประโยคด้วยคุณานุประโยคหรือวิเศษณานุประโยค แล้วช่วยกันวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค
๖. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ควรใช้ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย ไม่ใช่ใช้รูปแบบประโยคเลียนแบบภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้โครงสร้างภาษาไทยเปลี่ยนแปลงไป เมื่อใช้บ่อยมากขึ้นจนแยกไม่ออกว่าเป็นสำนวนภาษาไทยหรือสำนวนภาษาต่างประเทศ ดังนั้นเราควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเพื่อรักษาภาษาไทยไว้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูแจกประโยคให้นักเรียนกลุ่มละ ๑๐ ประโยค ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเพิ่มส่วนขยายประโยคด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค ในแต่ละประโยค เสร็จแล้วให้ครูตรวจสอบความถูกต้อง และคัดลอกลงสมุด
๓. ครูแจกหนังสือพิมพ์กลุ่มละ ๑ ฉบับ ให้แต่ละกลุ่มคัดลอกประโยคที่มีส่วนขยายด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยคให้ได้มากที่สุด เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อนและครูช่วยตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนแต่งประโยคที่มีส่วนขยายด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยคได้
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

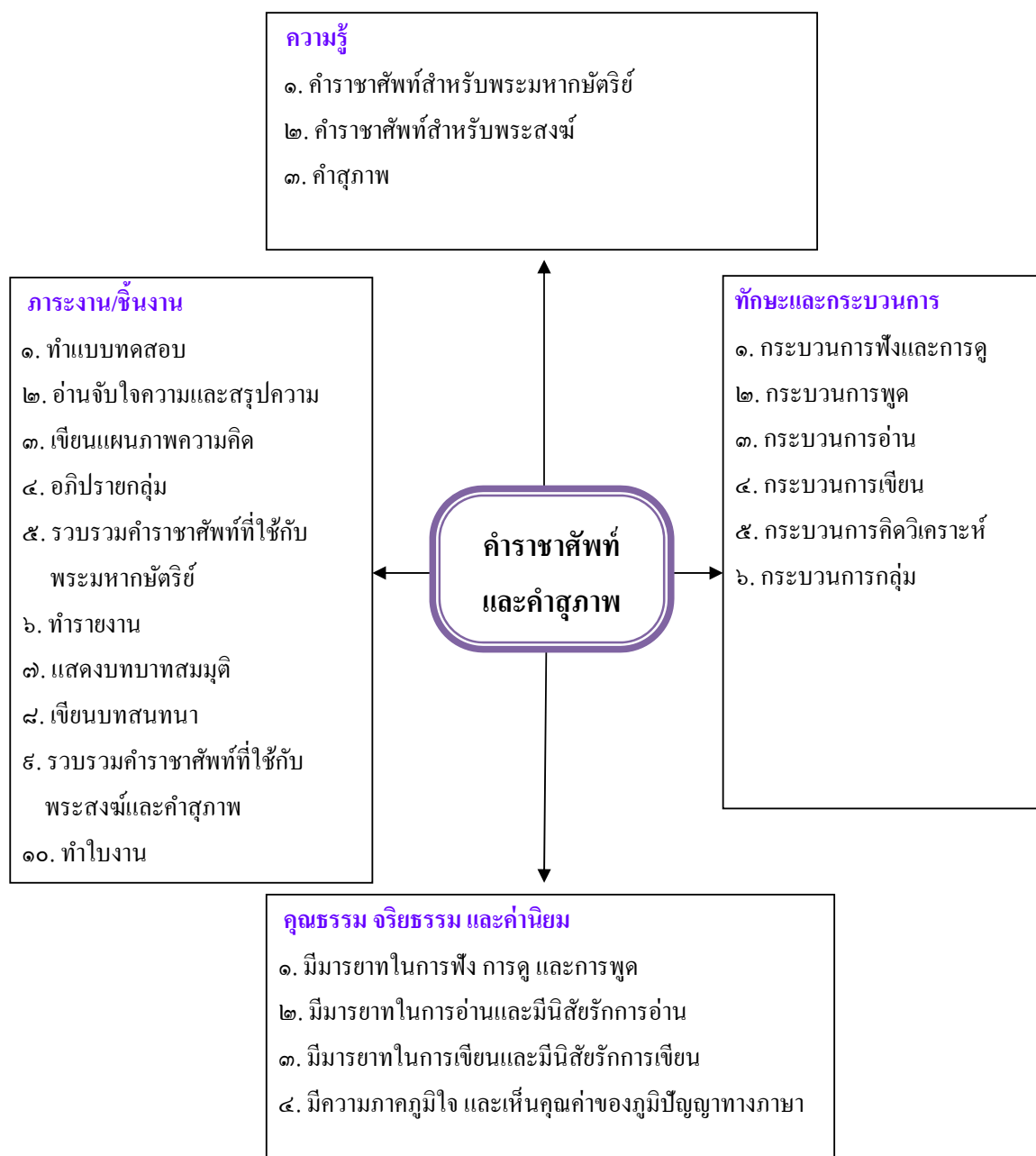
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ใช้คำราชาศัพท์ ท ๔.๑ (ม. ๒/๔)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. คำราชาศัพท์ เป็นคำศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ พระสงฆ์ ข้าราชการและขุนนาง และสุภาพชนทั่วไป ๒. คำราชาศัพท์ถือเป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนไทยที่ควรใช้ให้ถูกต้องด้วยความภาคภูมิใจ และรักษาไว้เป็นมรดกของชาติสืบไป	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. คำราชาศัพท์มีความสำคัญต่อการใช้ภาษาไทยหรือไม่ อย่างไร ๒. คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์มีวิธีใช้อย่างไร ๓. เพราะเหตุใดจึงมีคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์โดยเฉพาะ ๔. การใช้คำสุภาพจำเป็นในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ ราชาศัพท์ สุภาพชน พุทธศาสนิกชน คำสุภาพ ๒. คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ แบ่งออกเป็นคำนามราชาศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ คำกริยาราชศัพท์ และคำวิเศษณ์ราชาศัพท์ ๓. คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ เป็นคำที่ใช้เฉพาะกับพระสงฆ์ เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือ ๔. คำสุภาพเป็นคำที่ใช้กับสุภาพชนทั่วไป ต้องใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกความหมายและความสำคัญของคำราชาศัพท์ ๒. อธิบายความหมายและจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ๓. อธิบายความหมายและจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ ๔. อธิบายความหมายและยกตัวอย่างคำสุภาพ ๕. ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ ๑.๒ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๓ อภิปรายกลุ่ม ๑.๔ รวบรวมคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ๑.๕ ทำรายงานเกี่ยวกับคำราชาศัพท์	

๑.๖ แสดงบทบาทสมมุติ ๑.๗ เขียนบทสนทนา ๑.๘ รวบรวมคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน	
๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

๑. สาระสำคัญ

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ เป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ แบ่งออกเป็นคำนามราชาศัพท์ คำกริยาราชศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ และคำวิเศษณ์ราชาศัพท์ ซึ่งจะต้องใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับระดับของบุคคล

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

ใช้คำราชาศัพท์ ท ๔.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและจัดหมวดหมู่ของคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ได้ (K)
๒. อธิบายความสำคัญของคำราชาศัพท์ที่มีต่อสังคมไทยได้ (K, A)
๓. ใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของบุคคล (P, A)
๔. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปความหมาย ความสำคัญ และการใช้คำราชาศัพท์กับบุคคลระดับต่าง ๆ
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาข่าวในพระราชสำนัก
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมใบคำ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๓

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- นักเรียนดูภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ แล้วร่วมสนทนาเกี่ยวกับบุคคลในภาพว่ามีความสำคัญอย่างไร การใช้ภาษากับบุคคลในภาพควรใช้ภาษาลักษณะใด เพราะอะไร
- ครูนำสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง คำราชาศัพท์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูและนักเรียนร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของคำราชาศัพท์ ที่มาและความสำคัญของคำราชาศัพท์ และการใช้คำราชาศัพท์กับบุคคลระดับต่าง ๆ แล้วร่วมกันสรุปเขียนเป็นแผนภาพความคิด
- นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาเรื่อง คำนามราชาศัพท์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปความรู้
- ครูยกตัวอย่างคำนามราชาศัพท์ ๕ คำ ให้แต่ละคู่ช่วยกันแต่งประโยคคำละ ๑ ประโยค ให้ถูกต้องเหมาะสม
- ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๕ คู่ อ่านประโยคที่แต่งคู่ละ ๑ ประโยค โดยไม่ใช่คำศัพท์เดียวกัน
- ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบว่าใช้คำได้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมให้ช่วยกันแก้ไขและบันทึกกลงสมุด
- ครูแจกข่าวในพระราชสำนักคู่ละ ๑ ฉบับ ให้แต่ละคู่ขีดเส้นใต้คำนามราชาศัพท์ แล้วคัดลอกกลงสมุด พร้อมทั้งเขียนคำสามัญของคำนั้น ๆ ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๑๔

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับค่านามราชาศัพท์เป็นการทบทวน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ศึกษาและอภิปรายภายในกลุ่มเรื่อง คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง คำกริยาราชศัพท์
 - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง คำสรรพนามราชาศัพท์
 - กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง คำวิเศษณ์ราชาศัพท์
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันซักถาม แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ
๔. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ข่าวในพระราชสำนักให้นักเรียนดู ให้แต่ละกลุ่มบอกคำราชาศัพท์ที่ได้ยินในข่าว และคิด คำราชาศัพท์ที่เคยได้ยินหรือได้ฟังในชีวิตประจำวัน และจัดหมวดหมู่ของคำและความหมายให้ได้มากที่สุด เสร็จแล้วครูตรวจสอบความถูกต้องทีละกลุ่มและให้คะแนน
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๖. ครูให้ความรู้เสริมว่า คำราชาศัพท์ของไทยส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรและภาษาบาลี สันสกฤต ในอดีตไทยรับการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาจากเขมร ซึ่งยกย่องพระมหากษัตริย์เหมือนสมมติเทพ จึงมีคำที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะซึ่งก็คือ คำราชาศัพท์

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความหมายของคำราชาศัพท์และคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนรวบรวมคำราชาศัพท์จากเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก พร้อมทั้งอธิบายความหมาย แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องกับเพื่อนในชั้นเรียน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข่าวในพระราชสำนักเป็นเวลา ๑ เดือน อธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ที่พบในข่าว ทำเป็นรายงานส่งครู
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมใบ้คำ โดยส่งตัวแทนมาทีละกลุ่ม กลุ่มละ ๒ คน ให้จับสลากว่าได้คำราชาศัพท์หมวดใด แล้วให้ทายคำราชาศัพท์ในหมวดนั้นให้ทันเวลาที่กำหนด (ครูควรแบ่งคำราชาศัพท์เป็นหมวด ๆ เช่น หมวดร่างกาย หมวดของใช้ ฯลฯ) โดยกำหนด ๑ คำได้ ๑ คะแนน เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้แข่งขันในรอบที่ ๒ เพื่อหาผู้ชนะเลิศ กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนใช้คำราชาศัพท์ในการพูดหรือการเขียนได้ถูกต้อง
๒. เมื่ออ่านข่าวในพระราชสำนักหรืออ่านวรรณคดีที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ สามารถเข้าใจความหมายของคำราชาศัพท์นั้น ๆ ได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายของคำราชาศัพท์และคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ แล้วเปรียบเทียบกับคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนอ่านข่าวในพระราชสำนัก แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข่าว
๒. นักเรียนรวบรวมคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ให้ได้มากที่สุด แล้วนำมาทำเป็นบัตรคำสำหรับใช้เล่นเกมทายคำราชาศัพท์ เพื่อหาแฟนพันธุ์แท้คำราชาศัพท์
๓. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขว่ามีการใช้คำราชาศัพท์เหมือนประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์
๓. ข่าวในพระราชสำนัก
๔. วิดิทัศน์ข่าวในพระราชสำนัก
๕. เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท
๖. ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

๑. สาระสำคัญ

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสื่อสารกับพระสงฆ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่พุทธศาสนิกชนยกย่องและให้ความเคารพนับถือ ส่วนคำสุภาพเป็นคำที่ใช้กับสุภาพชนทั่วไป ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

ใช้คำราชาศัพท์ ท ๔.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและจัดหมวดหมู่ของคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ได้ (K)
๒. บอกความหมายและจัดหมวดหมู่คำสุภาพได้ (K)
๓. ใช้คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพได้เหมาะสมกับระดับของบุคคล (P, A)
๔. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการเขียน ๔. ประเมินทักษะการพูด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์
๒. คำสุภาพ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษากับพระสงฆ์
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาเรื่อง คำสุภาพในภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมุติ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำบัตรคำ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

๑. นักเรียนดูภาพพระสงฆ์ ภาพองคมนตรี ภาพนายกรัฐมนตรี แล้วร่วมสนทนาว่าการพูดคุยหรือติดต่อสื่อสารกับบุคคลในภาพ ควรใช้ภาษาอย่างไรจึงจะเหมาะสม
๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การพูดคุยหรือติดต่อสื่อสารกับพระสงฆ์จะต้องมีคำศัพท์เฉพาะเพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือ ส่วนองคมนตรี นายกรัฐมนตรีก็ควรใช้คำที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล จากนั้นครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากเพื่อศึกษาเรื่อง คำราชาศัพท์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์
 - ๒) คำสุภาพ
๒. เมื่อศึกษาเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มกำหนดสถานการณ์ ๑ สถานการณ์ เพื่อแสดงบทบาทสมมุติการใช้ภาษากับบุคคลตามที่ได้ศึกษา แล้วออกมาแสดงให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน เพื่อนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดิชม และเสนอแนะ
๓. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำกิจกรรมตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) เพราะเหตุใดการสนทนากับพระสงฆ์จึงแตกต่างจากการสนทนากับบุคคลทั่วไป
 - ๒) คำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์มีลักษณะอย่างไร จงยกตัวอย่าง
 - ๓) คำสุภาพคืออะไร มีลักษณะอย่างไร
 - ๔) เพราะเหตุใดเราจึงใช้คำสุภาพในการติดต่อสื่อสารกัน
 - ๕) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลใดต้องใช้คำสุภาพบ้าง
 - ๖) การติดต่อสื่อสารของคนในสังคมมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

๔. นักเรียนร่วมกันสรุปและจดบันทึกลงสมุด

๕. ให้ความรู้เสริมว่า การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับพระสงฆ์หรือสุภาพชนทั่วไป ควรใช้ให้ถูกต้องตามระดับภาษา เพื่อเป็นการยกย่องให้เกียรติบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนรวบรวมคำที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ ทำเป็นรายงานส่งครู
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดสถานการณ์ขึ้นมา ๒ สถานการณ์ สถานการณ์ที่ ๑ เป็นการใช้ภาษากับพระสงฆ์ สถานการณ์ที่ ๒ เป็นการใช้ภาษากับบุคคลในสังคม แล้วเขียนบทสนทนาส่งครู
๔. นักเรียนทำบัตรคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพพร้อมความหมาย แล้วนำมาทบทวนกับเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดกับพระสงฆ์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ
๒. นักเรียนใช้คำสุภาพพูดกับเพื่อนหรือบุคคลต่าง ๆ ในสังคมได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปคำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์และคำสุภาพ เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - คำที่เราใช้พูดใช้เขียนกันในภาษาไทย นักเรียนคิดว่าเป็นคำชนิดใดบ้าง
 - ปัจจุบันเราสามารถติดต่อกับชาติต่าง ๆ ได้โดยไร้พรมแดน ทำให้เรายืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้เป็นจำนวนมาก นักเรียนคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนคู่วิเคราะห์เกี่ยวกับการพูดคุยกับพระสงฆ์ แล้วสังเกตการใช้ภาษาที่ถูกต้องหรือนักเรียนไปพูดคุยกับพระสงฆ์ที่วัด เพื่อเป็นการฝึกใช้ภาษาที่ถูกต้อง
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสุภาพในภาษาอังกฤษว่ามีเหมือนในภาษาไทยหรือไม่
๓. นักเรียนตัดเอกสารสิ่งพิมพ์หรือคัดลอกข้อความที่เป็นการใช้คำศัพท์สำหรับพระสงฆ์ นำมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

๔. กรุอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพระพุทธศาสนา เช่น ประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา สิงคโปร์ เวียดนาม โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา รัฐธรรมนูญกัมพูชาได้บัญญัติให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียนเหล่านี้ว่ามีคำเฉพาะใช้คำกับพระสงฆ์เหมือนภาษาไทยหรือไม่ อย่างไร

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน

๒. ภาพพระสงฆ์

๓. ภาพองคมนตรี

๔. ภาพนายกรัฐมนตรี

๕. สลาก

๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

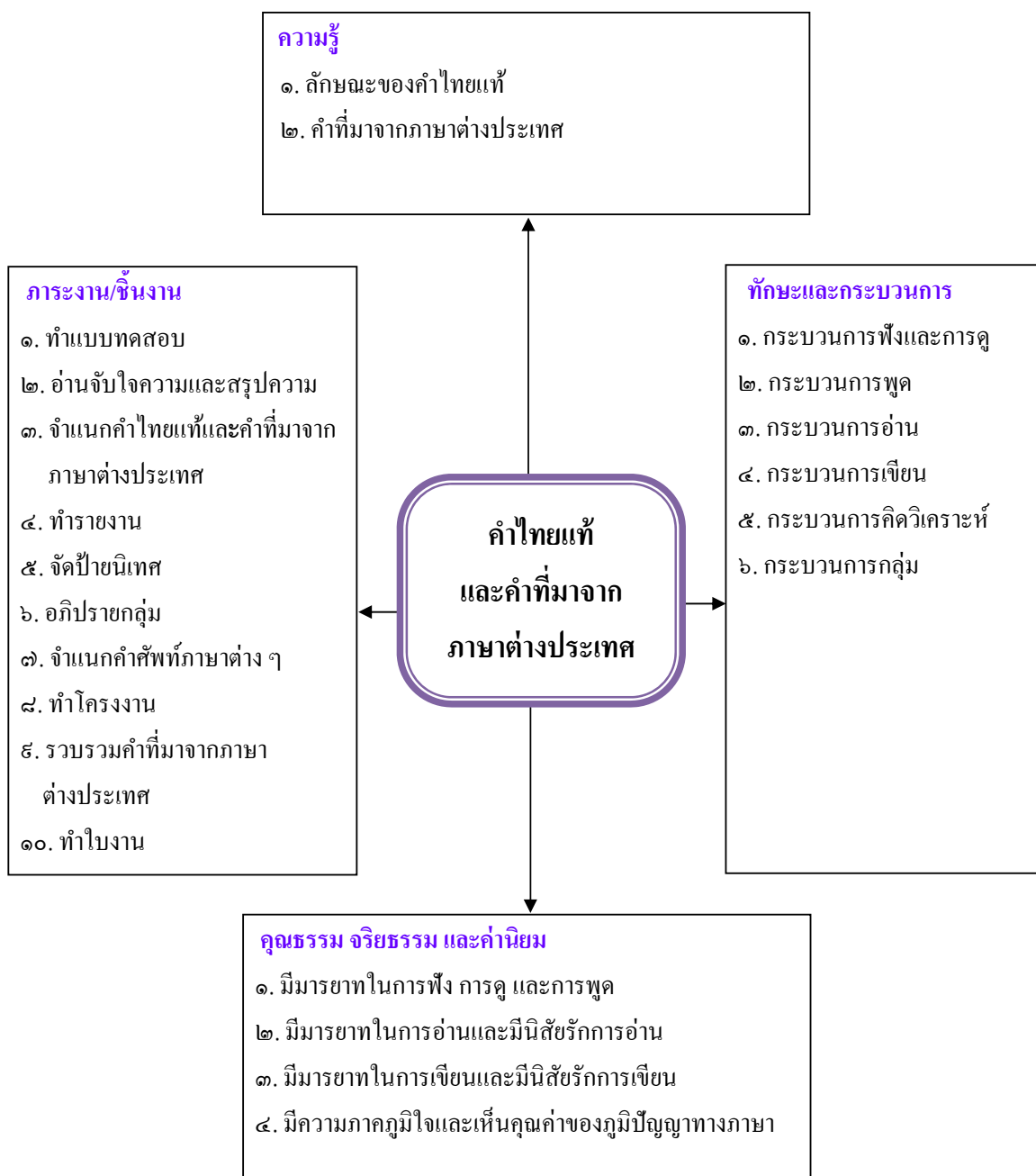
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____/____/____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

เวลา ๒ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๕)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

๑. คำที่ใช้อยู่ในภาษาไทย ไม่ได้มีเฉพาะคำไทยแท้ แต่มีคำที่มาจากภาษาอื่นปะปนอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและให้มีคำในภาษาใช้มากขึ้น
๒. คำภาษาต่างประเทศที่ยืมมาใช้ในภาษาไทยมีหลายภาษา การนำภาษาเหล่านั้นเข้ามาใช้จะต้องนำมาปรับใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

๑. คำไทยแท้กับคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างไร
๒. การยืมคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาไทย มีผลดีหรือไม่ อย่างไร
๓. เรายืมคำภาษาใดเข้ามาใช้ในภาษาไทยบ้าง มีลักษณะอย่างไร
๔. ภาษาต่างประเทศมีอิทธิพลต่อภาษาไทยอย่างไรบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน

นักเรียนจะรู้ว่า...

๑. คำสำคัญ ได้แก่ คำไทยแท้ คำโดด กร่อนเสียง การกลมกลืนเสียง
๒. ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด คำไทยแท้จึงมีเอกลักษณ์ของตนเอง คือ เป็นคำพยางค์เดียว มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกด มีรูปวรรณยุกต์กำกับเพื่อบอกความหมาย ไม่นิยมใช้คำควบกล้ำ และตัวการันต์ ฯลฯ แต่คำไทยแท้บางคำมีลักษณะคล้ายคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น เป็นคำหลายพยางค์ ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ใช้คำที่มี รร (รอหัน) ฯลฯ
๓. การยืมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศทำให้เรามีคำในภาษาใช้มากขึ้น แต่การนำมาใช้เราต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับการออกเสียงของคนไทยและถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทยไว้

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่

ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

๑. บอกลักษณะของคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
๒. จำแนกคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศออกจากกันถูกต้อง
๓. วิเคราะห์ลักษณะของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ภาษาต่าง ๆ ออกจากกันได้
๔. ใช้คำที่มาจากภาษาต่างประเทศเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง			
๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ๑.๒ จำแนกคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ๑.๓ ทำรายงาน ๑.๔ จัดป้ายนิเทศ ๑.๕ อภิปรายกลุ่ม ๑.๖ จำแนกคำศัพท์ภาษาต่าง ๆ ๑.๗ ทำโครงงาน ๑.๘ รวบรวมคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ			
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ <table> <tr> <td> ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ </td><td> ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ </td></tr> </table>		๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ		
๓. สิ่งที่มีผู้ประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ			
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ ลักษณะของคำไทยแท้	เวลา ๑ ชั่วโมง		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	เวลา ๑ ชั่วโมง		

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

ลักษณะของคำไทยแท้

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

๑. สาระสำคัญ

คำภาษาไทยที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบันไม่ใช่คำไทยแท้ทั้งหมด มีคำภาษาอื่นปะปนอยู่จำนวนมากจนบางครั้งแยกไม่ออกว่าเป็นคำไทยแท้หรือคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น การมีความรู้เรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้ จะทำให้เราเลือกใช้คำได้อย่างถูกต้องและเกิดความภาคภูมิใจในภาษาของเรา

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของคำไทยแท้ (K)
๒. จำแนกคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่นได้ (K, P)
๓. นำคำไทยแท้ไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม (P)
๔. ตระหนักในคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. ลักษณะของคำไทยแท้
๒. คำไทยแท้ที่มีลักษณะคล้ายคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

๖. แนวทางบูรณาการ

ศิลปะ		จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ		ทำพจนานุกรมเล่มเล็ก

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันว่ามีการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนผิดกันมาก เช่น ไหม นิยมเขียนเป็น มั้ย อย่างไร นิยมเขียนเป็น ยังไง ส่วนภาษาพูดก็นิยมพูดตามสำเนียงภาษาต่างประเทศ แล้วนำเสนอสนทนาโยงเข้าเรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนอ่านพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แล้วสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

พระราชดำรัส

ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

...ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้...

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง คำไทยแท้ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง คำไทยแท้ที่มีลักษณะคล้ายคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันซักถามและสรุปลักษณะของคำไทยแท้และคำไทยแท้ที่มีลักษณะคล้ายคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

๕. นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองลงในกระดาษ แล้วนำไปใส่ในกล่องที่ครูเตรียมไว้ให้ หน้าชั้นเรียน ให้แต่ละคนในกลุ่มออกมาหยิบชื่อเพื่อนคนละ ๑ ชื่อ แล้วนำไปวิเคราะห์กันในกลุ่มว่าเป็นคำไทยแท้หรือคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขให้ถูกต้อง นำมาคิดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๖. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดเช่นเดียวกับภาษาจีน ภาษาเขมร และภาษาเวียดนาม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะของคำไทยแท้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อตัวละครจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมไทย กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่องว่ามีตัวละครตัวใดบ้างที่มีชื่อเป็นคำไทยแท้ พร้อมทั้งบอกลักษณะนิสัยของตัวละครตัวนั้น ทำเป็นรายงานส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะของคำไทยแท้ไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำไทยแท้ลงในใบงานที่ ๕ เรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. ครูให้นักเรียนเลือกอ่านบทความสั้น ๆ ๑ บทความ แล้วค้นหาคำในบทความที่ต้องแปลความหมายก่อนจึงจะเข้าใจ บันทึกลงสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมคำไทยแท้ที่มีลักษณะคล้ายคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ พร้อมอธิบายความหมาย ทำเป็นพจนานุกรมเล่มเล็ก

๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ตัวอย่างพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๓. กระดาษสำหรับเขียนชื่อและนามสกุล
๔. กล่องสำหรับใส่ชื่อนักเรียน
๕. ใบงานที่ ๕ เรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____/____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

๑. สาระสำคัญ

คำไทยที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบันไม่ใช่คำไทยล้วน ๆ แต่มีคำภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ด้วยจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการศึกษาหาความรู้ การมีความรู้เรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ จะทำให้เข้าใจถึงอิทธิพลของภาษาอื่นที่มีต่อภาษาไทย และรู้จักเลือกรับและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภาษาไทย ซึ่งเป็นการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศได้ (K)
๒. วิเคราะห์สาเหตุของการที่มีคำภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทยได้ (P)
๓. บอกลักษณะควรสังเกตของคำภาษาต่างประเทศที่ไทยยืมมาใช้ได้ถูกต้อง (K, P)
๔. จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยจากสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ได้ (K, P)
๕. ตระหนักในคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการยกตัวอย่าง ๒. ตรวจสอบผลการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	จัดกลุ่มคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับหลักการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมเข้ากลุ่ม
การงานอาชีพ	➡	ทำพจนานุกรมเล่มเล็ก

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๗

๑. นักเรียนอ่านและสังเกตข้อความต่อไปนี้

คนไทยเราโชคดีที่มีภาษาของตนเองใช้ ทั้งนี้เพราะเรามีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงมีพระวิจารณ์ญาณอันสูงมคัมภีรภาพยิ่งมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน เช่น ในสมัยสุโขทัย เรามีอิสรภาพทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางด้านภาษาเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ก็เพราะพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงประดิษฐ์อักษรของเราเองขึ้นใช้ ไม่ต้องพึ่งพาอักษรของชาติอื่นอีกต่อไป ฉะนั้นตราบใดที่คนไทยยังใช้อักษรขอมและอักษรมอญเขียนภาษาไทยอยู่ ตรานั้น เราก็ยังคงเป็นทาสอยู่รำไป คือเป็นทาสทางภูมิปัญญาของต่างชาติ

๒. ครูวิเคราะห์และชี้แนะให้นักเรียนเห็นว่า คำบางคำอ่านแล้วเข้าใจได้ทันที บางคำอ่านแล้วต้องแปลความหมายก่อนจึงจะเข้าใจ คำที่เข้าใจได้ทันทีส่วนใหญ่จะเป็นคำไทยแท้ ส่วนคำที่ต้องแปลความหมายก่อน ส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอื่น เช่นคำว่า ภาษา วิจารณ์ญาณ สุขุมคัมภีรภาพ อิสรภาพ วัฒนธรรม ประดิษฐ์ อักษร ทาส ภูมิปัญญา

๓. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนถึงภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาไทยว่าเข้ามาด้วยเหตุผลใดบ้าง เช่น การติดต่อค้าขาย อาณาเขตติดต่อกัน รับศาสนาเข้ามา
๒. นักเรียนศึกษาเรื่อง คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ภายในเวลา ๑๐ นาที แล้วให้นักเรียนร่วมอภิปรายตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) การยืมคำภาษาอื่นมาใช้ในภาษาไทยมีผลดีหรือไม่ อย่างไร
 - ๒) เรารับภาษาใดมาใช้ในภาษาไทยบ้าง และมีหลักสังเกตอย่างไรว่าเป็นคำของภาษานั้น ๆ

- ๓) ยกตัวอย่างคำภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้ในภาษาไทย
- ๔) การรับคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย มีวิธีการใช้อย่างไรบ้าง
๓. นักเรียนเล่นเกมเข้ากลุ่ม โดยให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ขึ้นเป็นตัวหลัก ถือบัตรคำ คำว่า คำไทยแท้ คำภาษาบาลี-สันสกฤต คำภาษาเขมร คำภาษาชวา คำภาษาเปอร์เซีย คำภาษาจีน คำภาษาอังกฤษ
๔. ครูแจกบัตรคำที่มาจากภาษาต่าง ๆ ให้นักเรียนคนละ ๑ บัตรคำ เมื่อครูให้สัญญาณนกหวีด ให้นักเรียนเข้ากลุ่มให้ตรงตัวหลัก ภายในเวลา ๓๐ วินาที
๕. เมื่อหมดเวลาครูตรวจสอบความถูกต้อง ใครเข้ากลุ่มผิดถือว่าแพ้
๖. ครูเรียกบัตรคำคืนจากนักเรียน สลับบัตรคำแล้วแจกใหม่ให้นักเรียนเล่นหลาย ๆ ครั้งจนถูกหมดทุกคน ไม่มีกลุ่มใดผิด
๗. นักเรียนจดบันทึกคำศัพท์ภาษาต่าง ๆ จากบัตรคำที่ใช้เล่นเกม แยกเป็นหมวดหมู่ลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มทำโครงการรวบรวมคำภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่ง จากสื่อสารสนเทศต่าง ๆ แล้วนำเสนอผลงานให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันค้นหาคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยที่ปรากฏอยู่ในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ภายในเวลา ๑๐ นาที เสร็จแล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนใช้ภาษาต่างประเทศในการพูดและการเขียนอย่างถูกต้องและใช้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณค่าของภาษาไทย และเพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภาษาไทยให้คงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับคำที่มาจากภาษาต่างประเทศไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - ในปัจจุบันมีข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เผยแพร่มากมาย นักเรียนมีหลักในการฟังหรือดูเรื่องราวนั้นอย่างไร
 - ในการฟังหรือการดูเรื่องราวต่าง ๆ การวิเคราะห์หรือวินิจฉัย มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย นำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนทำพจนานุกรมเล่มเล็ก รวบรวมคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษพร้อมทั้งอธิบายความหมาย
๓. นักเรียนทำพจนานุกรมภาษาอาเซียนที่ควรรู้พร้อมคำแปล
๔. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง ปฏิทิน ๑๒ ภาษา แล้วนำเสนอผลงาน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ตัวอย่างข้อความ
๓. บัตรคำ
๔. นกหวีด
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

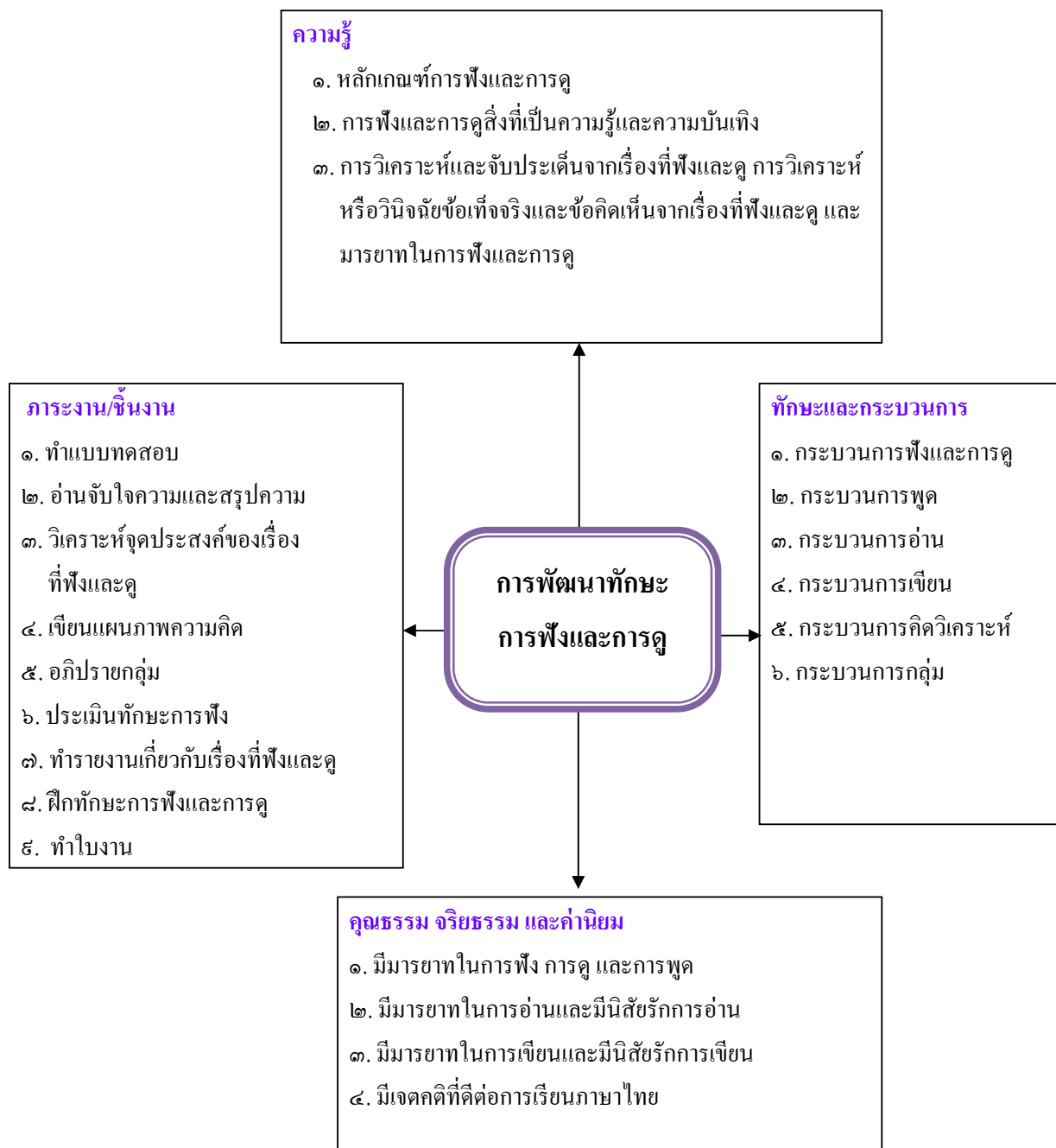
ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

เวลา ๖ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. พุจฉรูปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑) ๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒) ๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ท ๓.๑ (ม. ๒/๓) ๔. พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔) ๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. การฟังและการดู เป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้เราได้รับความรู้ ความคิด เกิดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๒. การพัฒนาประสิทธิภาพในการฟังและการดู เป็นทักษะหนึ่งที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นผู้ฟังหรือผู้ดูที่มีประสิทธิภาพ และมี วิจารณญาณในเรื่องที่ฟังหรือดู	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. การฟังและการดูมีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ๒. ในการฟังเรื่องต่าง ๆ ทำไมจะต้องตั้งจุดประสงค์ ไว้ก่อน ๓. การรู้หลักเกณฑ์ในการฟังและการดูมีผลดีต่อผู้ฟัง หรือไม่อย่างไร ๔. สิ่งที่เป็นความรู้กับสิ่งที่เป็นความบันเทิงมีหลักการฟัง หรือการดูแตกต่างกันอย่างไร ๕. การฟังหรือการดูสิ่งต่าง ๆ ควรดูอย่างไรจึงจะได้ชื่อ ว่ามีวิจารณญาณ ๖. ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร ๗. ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังหรือดูพิจารณาจากสิ่ง ใดบ้าง ๘. ทำไมเราต้องมีมารยาทในการฟังและการดู
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ โลกาวัดัน์ ปฏิสัมพันธ์ วิจารณญาณ สื่อ วิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต อีเมล การจับประเด็น ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกหลักเกณฑ์การฟังและการดู ๒. ตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู ๓. พิจารณาน้ำเสียง กิริยาท่าทาง และถ้อยคำจากผู้พูด

๒. การฟังและการดูจะต้องตั้งจุดประสงค์ มีความตั้งใจ รู้จักวิเคราะห์ รู้จักสังเกตน่าเสี่ยง ปรึกษาทาง ภาษา ที่ใช้พูด และพิจารณาใคร่ครวญเรื่องที่ฟังหรือดู ให้เข้าใจก่อน ๓. การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้ เป็นการเก็บความรู้ จากเรื่องที่ฟังหรือดู ส่วนการฟังและการดูสิ่งที่เป็น ความบันเทิง เป็นการฟังหรือการดูเพื่อความ สนุกสนานเพลิดเพลิน ๔. การฟังและการดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ จะต้องจับใจ ความสำคัญ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ความน่าเชื่อถือ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และนำความรู้หรือข้อคิดไปใช้ประโยชน์กับตนเองได้ ๕. การฟังและการดูเรื่องต่าง ๆ ผู้ฟังหรือผู้ดูจะต้องรักษามารยาท เพื่อเป็นการให้เกียรติผู้พูดหรือผู้ชมคนอื่น	๔. บอกลักษณะของสิ่งที่เป็นความรู้และสิ่งที่เป็นความ บันเทิง ๕. บอกหลักการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และสิ่งที่เป็น ความบันเทิงอย่างมีวิจารณญาณ ๖. บอกหลักการเลือกฟังหรือดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ ๗. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูได้ ๘. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ๙. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟังและการดู
--	---

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู
- ๑.๒ วิเคราะห์จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังหรือดู
- ๑.๓ เขียนแผนภาพความคิด
- ๑.๔ อภิปรายกลุ่ม
- ๑.๕ ประเมินทักษะการฟัง
- ๑.๖ ทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือดู
- ๑.๗ ฝึกทักษะการฟังและการดู

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีงประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้
การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	หลักเกณฑ์การฟังและการดู	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	หลักเกณฑ์การฟังและการดู (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	การฟังและการดูสิ่งที่มีความรู้และความบันเทิง	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕	การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ฟังและดู และมารยาทในการฟังและการดู	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

หลักเกณฑ์การฟังและการดู

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

๑. สาระสำคัญ

การฟังและการดูเป็นกระบวนการรับสาร โดยผ่านกระบวนการทำงานของหูและตา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสาร และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมโดยผู้ฟังและผู้ดูต้องกำหนดจุดประสงค์ในการฟังและการดู จับใจความสำคัญของเรื่อง และรักษามารยาทที่ดีในการฟังและการดู

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พุจฉรูปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและความสำคัญของการฟังและการดูได้ (K)
๒. อธิบายจุดมุ่งหมายและวิธีการฟังและการดูได้อย่างมีวิจารณญาณ (K, P)
๓. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟัง และการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

หลักเกณฑ์การฟังและการดู

– การตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	ศึกษาบทความหรือข่าว
การงานอาชีพ	➡	บันทึกแผ่นบันทึกเสียง

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๘

๑. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ครูให้นักเรียนฟังข่าว นิทาน หรือบทความจากแถบบันทึกเสียงหรือจากวิดีโอ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการฟังหรือการดูเพื่อจุดประสงค์ใด

๓. ครูนำเสนอเนื้อหาโยงเข้าสู่เรื่อง การตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละคนศึกษาเรื่อง ตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู ตามหัวข้อต่อไปนี้

คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การฟังและการดูเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การฟังและการดูเพื่อความเพลิดเพลิน

คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การฟังและการดูเพื่อรับความรู้

คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การฟังและการดูเพื่อความจรรโลงใจและคติชีวิต

๒. นักเรียนแต่ละคนศึกษาเรื่องที่ตนเองได้รับมอบหมายในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ภายในเวลา ๕ นาที แล้วผลัดกันอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

๓. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงหรือวิดีโอเรื่องต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังหรือดู แล้วให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษว่า เรื่องที่ฟังหรือดูแต่ละเรื่องเป็นการฟังและการดูเพื่อจุดประสงค์ใดตามที่ได้ศึกษามา

๔. เมื่อครบหมดทุกเรื่องแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสลับกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. ครูแจกใบความรู้ที่เป็นข่าวหรือบทความที่มีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดูลักษณะต่าง ๆ ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ชุด ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันระดมสมองว่าเป็นการฟังหรือการดูเพื่อวัตถุประสงค์ใด แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดเรื่องที่จะฟังหรือดูกลุ่มละ ๑ รายการ เช่น ฟังข่าว ฟังเพลง ดูละคร ฟังธรรมะ ดูรายการตลก ฟังปาฐกถา ฟังสุนทรพจน์ แล้วนำมาทบทวนกับเพื่อนกลุ่มอื่นว่าเป็นการฟังหรือการดูเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้ไปใช้ตั้งจุดประสงค์ในการฟังหรือการดูเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการตั้งจุดประสงค์ในการฟังและดู บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาหลักเกณฑ์การฟังและการดู แล้วสรุปเป็นแผนภาพความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมข่าว บทความ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด แล้วอ่านบันทึกลงแผ่นเสียง เพื่อนำมาใช้ประกอบการตั้งจุดประสงค์ในการฟังหรือการดู
๒. นักเรียนเข้าชมหรือดูนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฟังและการดูของตนเอง
๓. นักเรียนฟังหรือดูเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งที่เป็นการให้ความรู้ โฆษณาประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แสดงความคิดเห็น แล้วบอกว่าเป็นการฟังหรือการดู เพื่อวัตถุประสงค์ใด สรุปส่งครู

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ตัวอย่างข่าว นิทาน หรือบทความ
๓. แถบบันทึกเสียง
๔. วิดิทัศน์
๕. กระดาษ
๖. ใบความรู้ที่เป็นข่าวหรือบทความที่มีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดูลักษณะต่าง ๆ
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

หลักเกณฑ์การฟังและการดู (ต่อ)

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

๑. สาระสำคัญ

การฟังและการดูเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน การฟังหรือการดูเรื่องต่าง ๆ จะต้องรู้หลักเกณฑ์การฟังและการดู เพื่อจะได้ฟังและดูอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักเกณฑ์การฟังและการดู (K)
๒. วิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูได้ตามหลักเกณฑ์การฟังและการดู (K, P)
๓. บอกวิธีการใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทาง และถ้อยคำจากการฟังหรือการดูได้ (K, P)
๔. นำความรู้จากเรื่องที่ฟังและดูไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟัง และการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

หลักเกณฑ์การฟังและการดู

๑. ตั้งใจและมีสมาธิในการฟังและการดู
๒. รู้จักเลือกและวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู
๓. นำความรู้ที่ได้จากการฟังและการดูมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๔. สังเกตน้ำเสียง กิริยาท่าทาง และถ้อยคำจากผู้พูด

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การฟังและการดู
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาข่าวหรือบทความ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

๑. ครูเปิดข่าวหรือบทความให้นักเรียนฟัง เมื่อฟังจบแล้ว ครูแจกแบบประเมินตนเองด้านการฟังให้นักเรียนทุกคนเพื่อประเมินตนเองว่าปฏิบัติตนในการฟังได้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เสร็จแล้วส่งครู
๒. ครูสรุปผลการประเมินตนเองของนักเรียน แล้วสนทนาโยงเข้าเรื่อง หลักเกณฑ์ในการฟังและการดู

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูทบทวนเรื่อง การตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู โดยสุ่มถามนักเรียน ๒-๓ คน ให้สรุปให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละคนศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์การฟังและการดู ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง ตั้งใจและมีสมาธิในการฟังและการดู
 - คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง รู้จักเลือกและวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู
 - คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง นำความรู้ที่ได้จากการฟังและการดูมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
 - คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง สังเกตน้ำเสียง กิริยาท่าทาง และถ้อยคำจากผู้พูด
๓. นักเรียนในกลุ่มจับคู่กับเพื่อนศึกษาเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายเป็นคู่ ๆ โดยร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสรุปเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบ
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องที่ตนเองรับผิดชอบไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง แล้วร่วมสรุปเป็นผลงานกลุ่ม โดยเขียนแผนภาพความคิด ออกแบบตกแต่งให้สวยงาม
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันสรุป นักเรียนจดบันทึกลงสมุด
๖. นักเรียนทำใบงานที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการฟังและการดู แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การฟังและการดู แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนฟังเรื่องจากแถบบันทึกเสียงหรือครูอ่านให้ฟัง แล้วสรุปประเด็นทักษะการฟังของนักเรียน
๓. นักเรียนฟังเรื่องอะไรก็ได้เป็นเวลา ๑ สัปดาห์ สรุปเรื่องที่ฟัง แล้วนำผลการฟังมาประเมินตามหลักเกณฑ์การฟังและการดู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำหลักเกณฑ์การฟังและการดูไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักเกณฑ์การฟังและการดูจากแผนภาพความคิดของแต่ละกลุ่มทำขึ้น
๒. ครูให้นักเรียนฟังหรือดูละครหรือภาพยนตร์ ๑ เรื่อง สารคดี ๑ เรื่อง แล้วสรุปลักษณะของสิ่งที่ฟังหรือดู เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป และเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่าการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงแตกต่างกันอย่างไร

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการฟังและการดูของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มฟังว่าได้ประโยชน์อะไรบ้าง
๒. นักเรียนฟังรายการวิทยุหรือรายการโทรทัศน์ตามความสนใจ แล้ววิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การฟังและการดู แล้วนำมาอภิปรายกับเพื่อนในกลุ่ม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข่าวหรือบทความ
๒. แบบประเมินตนเองด้านการฟัง
๓. ใบงานที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการฟังและการดู
๔. แถบบันทึกเสียง
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

๑. สาระสำคัญ

การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง จะต้องเลือกฟังหรือดูอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองมากที่สุด

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)
๒. อธิบายหลักการฟังและการดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ ได้ (K)
๓. จับประเด็นสำคัญ วินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือดูได้ (K, P)
๔. ฟังและดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟัง และการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับการฟังและการดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาวรรณกรรมแปลที่น่าสนใจ
ศิลปะ	➡	ศึกษาความรู้เกี่ยวกับศิลปะ/จัดป้ายนิเทศ
สุขภาพฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพ/เล่นเกมจับคู่
การงานอาชีพฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเกษตร

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๐

- ครูเปิดแถบบันทึกเสียงหรือวิดีโอเรื่องที่เป็นความรู้ให้นักเรียนฟัง ๑ เรื่อง เรื่องที่เป็นความบันเทิง ๑ เรื่อง แล้วร่วมสนทนาถึงความแตกต่างของเรื่องที่ฟังและดูทั้ง ๒ เรื่อง
- ครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ครูให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่ โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ ๑ คน จับสลากที่ครูเตรียมไว้ ๑ ใบ อ่านข้อความในสลาก และพิจารณาว่าเป็นความรู้หรือความบันเทิง แล้วนำไปติดที่แผ่นป้ายข้อความสิ่งที่เป็นความรู้ หรือแผ่นป้ายข้อความสิ่งที่เป็นความบันเทิงบนกระดานให้ถูกต้อง ภายในเวลาที่ครูกำหนด เมื่อหมดสลากแล้วให้ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและนับคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง แล้วร่วมกันสรุปนักเรียนจดบันทึกลงสมุด
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันยกตัวอย่างการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้ ๕ ประเภท และการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความบันเทิง ๕ ประเภท ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ครูให้นักเรียนอาสาสมัครอ่านเรื่องที่เป็ความรู้ ๑ เรื่อง เรื่องที่เป็นความบันเทิง ๑ เรื่อง ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องที่ฟังส่งครู

ชั่วโมงที่ ๒๑

- ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง วิชายุทธะจายเสียง วิชายุโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการฟัง การชม หรือการดูสื่อแต่ละประเภท

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การฟังและการดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาหัวข้อ วิทยุกระจายเสียง

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาหัวข้อ วิทยุโทรทัศน์

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาหัวข้อ อินเทอร์เน็ต

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเขียนเป็นแผนภาพความคิด และส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๔. ครูให้นักเรียนฟังหรือดูสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑) ฟังรายการวิทยุ

๒) ชมรายการโทรทัศน์

๓) ดูอินเทอร์เน็ต

๕. นักเรียนแต่ละคนสรุปความจากเรื่องที่ได้อ่านหรือดู แล้วครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฟังหรือดูสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต โดยจดบันทึกสรุปความจากสิ่งที่ฟังหรือดูตามหัวข้อต่อไปนี้

๑) สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์

๒) การดูแลสุขภาพ

๓) เหตุการณ์บ้านเมือง

๔) ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเกษตร

๕) ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ

๖) วรรณกรรมแปลที่น่าสนใจ

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมทำเป็นรายงานส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนสามารถดูสื่อทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีวิจารณญาณ รู้จักพิจารณาใคร่ครวญก่อนที่จะเชื่อถือหรือปฏิบัติตาม จะช่วยป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒. นักเรียนแนะนำเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวให้ดูเรื่องราวที่น่าสนใจจากสื่อรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ หรืออินเทอร์เน็ต แล้วเขียนสรุปข่าว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกข่าวหรือบทความที่ฟังจากวิทยุ ดูจากโทรทัศน์ หรือสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของสิ่งที่ฟังหรือดูกับเพื่อนในชั้นเรียน
๒. นักเรียนร่วมกันจัดทำแผ่นป้ายความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการฟังหรือการดูสิ่งที่เป็นความรู้และสิ่งที่เป็นความบันเทิง แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางสื่อรูปแบบต่าง ๆ ของประเทศเพื่อนบ้านว่าเป็นอย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แถบบันทึกเสียง
๒. วิทยุทัศน์
๓. ตัวอย่างเรื่องที่เป็นความรู้และเรื่องที่เป็นความบันเทิง
๔. สลาก
๕. แผ่นป้ายข้อความ
๖. สื่อจากวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕
การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู
การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
และมารยาทในการฟังและการดู

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

๑. สาระสำคัญ

การฟังและการดูอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องรู้หลักการ ใช้วิจารณญาณ และสามารถจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของเรื่องที่ฟังหรือดู เพื่อจะได้รู้ว่าผู้ส่งสารต้องการสื่อสารในเรื่องใด สารนั้น มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และมีคุณค่าหรือประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไรบ้าง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พุฒสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๔. พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูได้ (K)
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูได้ (K, P)
๓. วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ (K, P)
๔. นำความรู้จากเรื่องที่ฟังและดูไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟัง และการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู
๒. การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
๓. มารยาทในการฟังและดู

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่องที่ฟังหรือดู
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง มารยาทในการฟังและดู
ภาษาต่างประเทศ	➡	แต่งประโยคภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับความเกรงใจ
ศิลปะ	➡	ร้องเพลง
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดบันทึก

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๒

๑. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงข่าวหรือบทความสั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนากับนักเรียนว่าเป็นเรื่องอะไร
มีความสำคัญอะไร
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟัง จากนั้นครูนำเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์
และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู และการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้ หัวข้อละ ๒ คน
 - คนที่ ๑-๒ ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู
 - คนที่ ๓-๔ ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
๒. นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมาย เสร็จแล้วอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน
 - ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๓. ครูอ่านนิทานหรือบทความให้นักเรียนฟัง ๑ เรื่อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามต่อไปนี้
 - ๑) เรื่องที่ฟังเป็นเรื่องเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
 - ๒) ได้ความรู้หรือข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องที่ฟัง
 - ๓) มีส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น
 - ๔) เรื่องนี้สามารถนำไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างไรบ้าง
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถาม โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิดส่งครู

ชั่วโมงที่ ๒๓

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒ คน ให้สรุปเรื่อง การวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู และการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู คนละ ๑ หัวข้อ เพื่อเป็นการสรุป
๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการฟัง แล้วร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับใบความรู้
๓. นักเรียนร้องเพลง ความเกรงใจ แล้วสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงและซักถามเกี่ยวกับมารยาทในการฟังและการดู

เพลง ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี
 ตรงดูซีทุกคนก็มีหัวใจ
 เกิดเป็นคนถ้าหากไม่เกรงใจใคร
 คนนั้น ไซ้ไร้ไร้คุณธรรมประจำตน

๔. ครูและนักเรียนสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเกรงใจว่า ควรเกรงใจในเรื่องใดบ้าง ช่วยกันสรุปและคิดประโยชน์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับความเกรงใจ นักเรียนจดบันทึกลงสมุด
๕. นักเรียนศึกษาเรื่อง มารยาทในการฟังและการดู ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันยกตัวอย่างเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากในหนังสือเรียน
๖. ครูแจกแบบประเมินตนเองด้านการฟังให้นักเรียนทุกคน ให้แต่ละคนประเมินการฟังของตนเองส่งครู

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู การวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู และมารยาทในการฟังและการดู แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. ครูให้นักเรียนฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน ๕ เรื่อง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดูตามหัวข้อต่อไปนี้ส่งครู
 - ๑) สรุปใจความสำคัญ
 - ๒) วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 - ๓) วิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู
 - ๔) บอกข้อคิดหรือสิ่งที่มีประโยชน์

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการฟังหรือการดูเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ
๒. นักเรียนสามารถเลือกฟังหรือดูสื่อต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อตนเองได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการวิเคราะห์และจับประเด็นจากเรื่องที่ฟังและดู หลักการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู และมารยาทในการฟังและดู จดบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - โดยทั่วไปคนเราจะเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้พูด แต่อันักเรียนเป็นผู้พูดนักเรียนคิดว่าการพูดมีหลักการอย่างไร
 - นักเรียนเคยพูดในโอกาสใดบ้างและมีวิธีการเตรียมตัวอย่างไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฟังรายการวิทยุ ดูรายการโทรทัศน์ หรือเปิดดูเว็บไซต์ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตในแต่ละวัน แล้วจดบันทึกสรุปความเรื่องที่ฟังและดู รวมเล่มเป็นสมุดบันทึกส่งครูทุกสัปดาห์
๒. นักเรียนฟังหรือดูเรื่องต่าง ๆ ในแต่ละวัน แล้วนำมาวิเคราะห์ห้วิจารณ์ถึงความน่าเชื่อถือของเรื่องกับเพื่อนในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. แอลบั้มทีกเสียง

๓. ตัวอย่างข่าว หรือบทความสั้น ๆ
๔. ตัวอย่างนิทาน หรือบทความ
๕. ใบความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการฟัง
๖. เพลง ความเกรงใจ
๗. แบบประเมินตนเองด้านการฟัง
๘. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

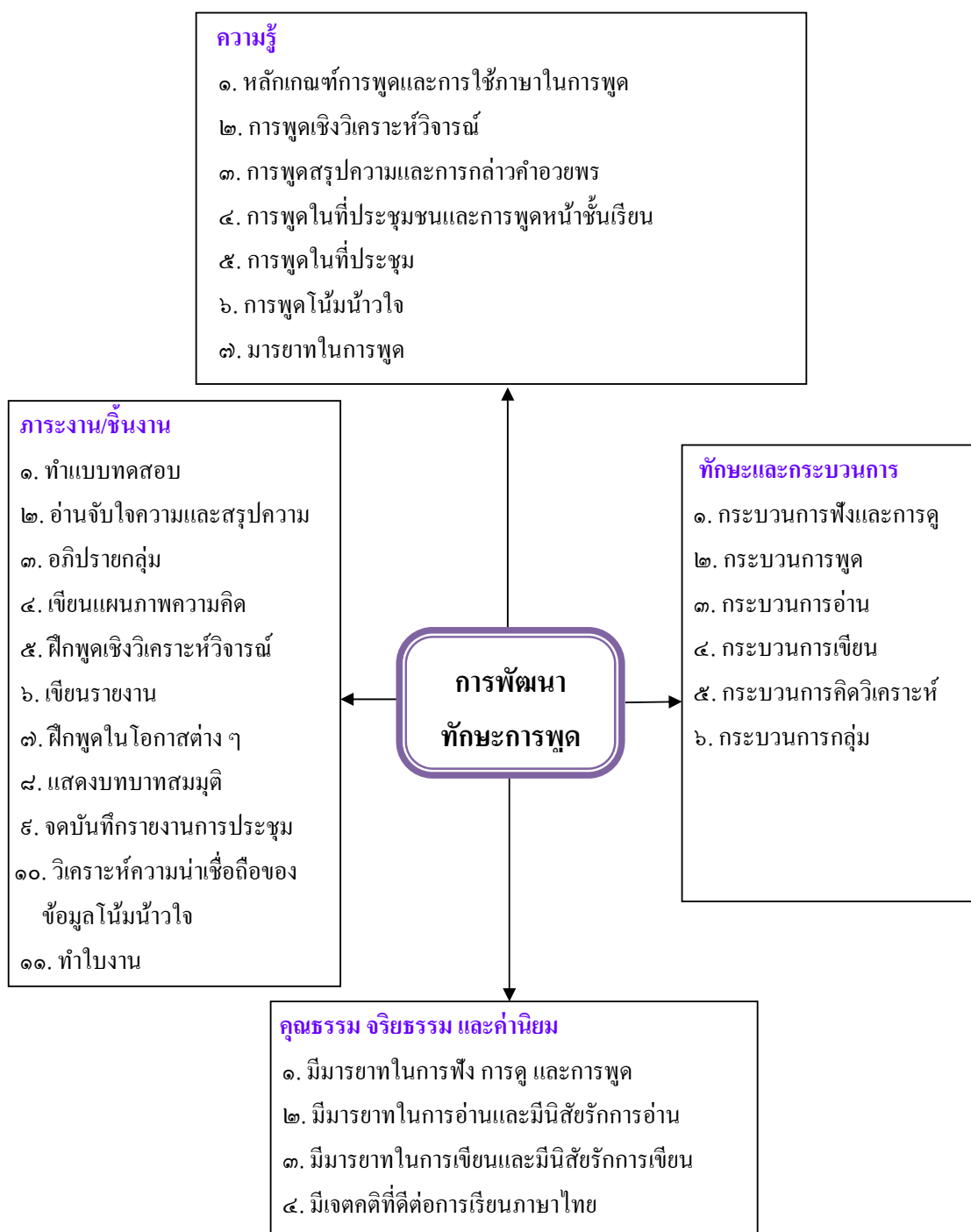
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด

เวลา ๑๑ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พุจฉรูปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๔. พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๕. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา ท ๓.๑ (ม. ๒/๕)
๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

๑. การพัฒนาทักษะการพูด เป็นการฝึกทักษะการสื่อสารที่ผู้พูดจะต้องรู้หลักเกณฑ์การพูด เลือกใช้ภาษา มีกิริยาท่าทางที่เหมาะสม และมีมารยาทในการพูด
๒. การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เป็นการพูดแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ความน่าเชื่อถือของข้อมูล
๓. การพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นการฝึกทักษะการพูดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
๔. มารยาทในการพูด เป็นลักษณะประจำตัวของผู้พูด ที่สร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาแก่ผู้ฟังได้

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

๑. การพัฒนาทักษะการพูดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง
๒. การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์มีหลักการอย่างไร
๓. การพูดในโอกาสต่าง ๆ มีอะไรบ้าง มีวิธีการพูดอย่างไร
๔. นักเรียนจะพัฒนาทักษะการพูดของตนเองได้อย่างไรบ้าง
๕. การมีมารยาทในการพูดมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน

นักเรียนจะรู้ว่า...

๑. คำสำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพ กลวิธี ปฐมภูมิ ปฏิสันถาร การพูดในที่ประชุมชน การประเมินผล การประชุม องค์ประชุม มติ ญัตติ เอกฉันท์ โฉมน้ำใจ
๒. การพัฒนาทักษะการพูด เป็นการเสริมสร้างและฝึกฝนการพูดให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้พูด

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่

ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

๑. บอกหลักเกณฑ์ทั่วไปของการพูด
๒. ใช้ภาษาในการพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
๓. บอกหลักการและพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
๔. บอกหลักการพูดและฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้จนนำไปใช้ในชีวิตจริง

๓. การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการพูดแยกแยะเรื่องออกเป็นส่วนย่อยอย่างพินิจพิจารณา และมีความเป็นกลาง ๔. การฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นการฝึกพูดตามหลักการ และพัฒนาประสิทธิภาพการพูดของตนเอง ๕. มารยาทในการพูด เป็นข้อควรปฏิบัติในการพูด เพื่อให้เกียรติผู้ฟังและสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับตัวผู้พูดเอง	๕. ปฏิบัติตนมีมารยาทในการพูด		
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง			
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด ๑.๒ อภิปรายกลุ่ม ๑.๓ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๔ ฝึกพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ๑.๕ เขียนรายงาน ๑.๖ ฝึกพูดสรุปความ การกล่าวคำอวยพร การพูดในที่ประชุมชน การพูดหน้าชั้นเรียน การพูดในที่ประชุม การพูดโน้มน้าวใจ ๑.๗ แสดงบทบาทสมมุติ ๑.๘ จัดบันทึกรายงานการประชุม ๑.๙ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลโน้มน้าวใจ			
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ <table border="0"> <tr> <td data-bbox="245 1312 771 1759"> ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ </td><td data-bbox="771 1312 1399 1759"> ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ </td></tr> </table>		๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ		

๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้
การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ หลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ การพูดในที่ประชุมชนและการพูดหน้าชั้นเรียน	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ การพูดในที่ประชุม	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การพูดโน้มน้าวใจ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ มารยาทในการพูด	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖

หลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

การส่งสารด้วยการพูดมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การที่จะพูดให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้ในหลักเกณฑ์การพูด การใช้ภาษาที่จะส่งสารให้ผู้ฟังเข้าใจ รวมถึงวิธีการนำเสนอต่าง ๆ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา ท ๓.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูดได้ (K)
๒. พูดวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. มีความสุขในการเรียนภาษาไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่มีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. หลักเกณฑ์การพูด
๒. การใช้ภาษาในการพูด

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๔

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนอ่านตัวอย่างบทร้อยกรอง และร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อความของบทร้อยกรอง แล้วสรุปเป็นหลักการพูดที่ดีว่ามีลักษณะอย่างไร

พูดใดพูดที่รู้	จริงจัง
พูดเพราะใคร่ตรงตรง	รอบคอบ
พูดเพื่องโนหวัง	ประโยชน์
พูดถูกใครก็ชอบ	คิดคำนึงเอง
	(คติตสมิต)

๓. ครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง หลักเกณฑ์การพูด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๕ คน ให้แต่ละคนจับสลากศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การเลือกหัวข้อเรื่องและการกำหนดวัตถุประสงค์
 - คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การกำหนดขอบเขตและการรวบรวมข้อมูล
 - คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การวางโครงเรื่องและการเรียบเรียงเรื่อง
 - คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การนำเสนอเรื่อง
 - คนที่ ๕ ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาในการพูด
๒. นักเรียนที่จับสลากได้เรื่องเดียวกันให้มาศึกษาค้นคว้า โดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปเรื่องที่ตนศึกษา
๓. นักเรียนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตน อธิบายเรื่องที่ได้อธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน แล้วช่วยกันสรุปโดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยอธิบายตามแผนภาพความคิด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศนของนักพูดที่มีชื่อเสียง แล้วให้สังเกตหลักเกณฑ์การพูด การใช้ภาษาในการพูด แล้วร่วมอภิปรายถึงข้อดีข้อเสียของนักพูดแต่ละคน
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า ในการพูดแต่ละครั้งจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์การพูดครบทุกหลักเกณฑ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำแนวคิดจากเรื่อง หลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนใช้ภาษาในการพูดได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ โอกาส และระดับของบุคคลเพื่อเป็นการให้เกียรติกับผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องตามเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูดตามแผนภาพความคิดของแต่ละกลุ่มทำขึ้น
๒. ครูให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำว่า วิเคราะห์ และ วิจัย แล้วสรุปความแตกต่าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพูดและการใช้ภาษาในการพูด แล้วนำข้อมูลมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. เชิญวิทยากรหรือนักพูดที่มีชื่อเสียงมาอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการพูดที่มีประสิทธิภาพ
๓. นักเรียนเข้าร่วมฟังการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การประชุม การอภิปราย การแสดงปาฐกถา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ตัวอย่างบทหรือโครง
๓. สลาก
๔. วิทัศน์ของนักพูดที่มีชื่อเสียง
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการพูดแสดงความคิดเห็น โดยแยกแยะเรื่องแต่ละส่วนว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร มีเหตุผลประกอบชัดเจนหรือไม่ ผู้พูดต้องมีความรู้เรื่องที่จะพูดอย่างแท้จริง มีใจเป็นกลาง และต้องระมัดระวังเรื่องของการใช้ภาษาและกิริยาท่าทางที่เหมาะสมในการพูดด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่างๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ได้ (K)
๒. พูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผลและมีวิจารณญาณในการพูด (K, P)
๓. วิเคราะห์วิจารณ์การพูดของบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปปรับใช้กับตนเองได้ (P)
๔. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูดแสดง ความคิดเห็น ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาเรื่อง การสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง ประเพณีสงกรานต์ของไทย/การท่องเที่ยวสถานเริงรมย์/การขายของออนไลน์
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง การรักษาโรคด้วยสมุนไพร
การงานอาชีพฯ	➡	ศึกษาเรื่อง การเล่นเกมออนไลน์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๕

๑. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนระดมสมองอธิบายความหมายของคำ ๒ คำนี้

วิจารณ์

วิเคราะห์

๒. ครูเปิดวิดีโอทัศน์การวิเคราะห์ข่าวประจำวันให้นักเรียนดู และให้นักเรียนสังเกตวิธีการนำเสนอข่าวการวิเคราะห์ข่าว

๓. เมื่อดูจบแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา วิธีการนำเสนอ การใช้ภาษา น้ำเสียง กิริยาท่าทาง รวมถึงมารยาทของผู้นำเสนอ แล้วครูนำเสนอข้อสงสัยเรื่อง การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการพูดวิเคราะห์ห้วงการข่าวว่าควรมีหลักการอย่างไรจึงจะถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ
๒. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเรื่อง การพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าว ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ภายในเวลา ๕ นาที
๓. ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกศึกษาเรื่องตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ กลุ่มละ ๑ หัวข้อ เช่น
 - ๑) การเล่นสงกรานต์ของไทย
 - ๒) การห้ามเยาวชนเที่ยวสถานเริงรมย์
 - ๓) การขายหอยออนไลน์
 - ๔) การสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย
 - ๕) การรักษาโรคด้วยสมุนไพร
 - ๖) เยาวชนติดเกมออนไลน์
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมระดมสมองวางแผนพูดวิเคราะห์ห้วงการข่าวตามหัวข้อที่จับสลากได้ เพื่อนำเสนอใน ชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ ๒๖

๑. นักเรียนช่วยกันบอกหลักการพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าวเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนช่วยกันอธิบายหัวใจสำคัญของการพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าว ว่ามีอะไรบ้าง
๓. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมายให้ทำ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพูดนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน กลุ่มละประมาณ ๕ นาที ให้ผู้ฟังประเมินการพูดตามแบบประเมินการพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าว
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการพูดของแต่ละกลุ่ม นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าว แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนสังเกตการพูดวิเคราะห์ห้วงการข่าวจากรายการโทรทัศน์รายการต่าง ๆ แล้วเขียนสรุปประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน
๓. ครูแจกหัวข้อเรื่องหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจให้นักเรียนกลุ่มละ ๑๐ หัวข้อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ห้วงการข่าว แล้วเขียนเป็นรายงานส่งครู ครูนำผลงานของแต่ละกลุ่มในแต่ละหัวข้อติดที่ป้ายนิเทศ หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำหลักการพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการข่าวไปใช้พูดเรื่องต่าง ๆ ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนพูดวิเคราะห์ห้วงการข่าวเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนเลือกข่าว ๑ ข่าว แล้วเขียนสรุปความ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง อัดแถบบันทึกเสียงหรือทำเป็นวิดีโอส่งนำมาเปิดให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังหรือดู
๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จากรายการโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการวิเคราะห์ข่าว แล้ววิจารณ์การพูดของพิธีกรว่าเหมาะสมหรือไม่ จะเกิดผลกระทบอย่างไรตามมา

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำ
๒. วิดีทัศน์การวิเคราะห์ข่าวประจำวัน
๓. สลาก
๔. แบบประเมินการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์
๕. ตัวอย่างหัวข้อเรื่องหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

การพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูจะต้องได้ความครบถ้วนทุกประเด็นจึงจะทำให้พูดสรุปความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกล่าวคำอวยพรจะต้องเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคลและโอกาสต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงความเคารพนับถือและมารยาทที่ดีในการพูด

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๓. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญหรือจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ (K)
๒. พูดสรุปความจากเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ครบถ้วนทุกประเด็น (P)
๓. บอกหลักการและพูดอวยพรในโอกาสต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับบุคคล (K, P)
๔. ใช้ภาษาในการพูดได้เหมาะสมกับโอกาสกาลเทศะและบุคคล (P, A)
๕. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการฝึกพูด ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

๑. การพูดสรุปความ
๒. การกล่าวคำอวยพร

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง เพลงชาติ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฝึกกล่าวคำอวยพรเป็นภาษาอังกฤษ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๗

๑. นักเรียนอ่านบทความที่ครูติดบนกระดาน แล้วสนทนาถึงประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากบทความ แล้วครูให้ความรู้เสริมว่าชาติต่าง ๆ ในอาเซียนก็มีเพลงชาติด้วยเช่นกัน

เพลงชาติ

เพลงชาติมีหน้าที่เป็นเพลงประจำชาติ เพื่อประชาชนชาติเป็นเพลงหลักของชาติ ที่รวบรวมจิตใจคนในชาติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้เป็นแหล่งรวมใจของคนในชาติให้อยู่จุดเดียวกันสร้างความรู้สึกสำนึกในความเป็นปิ่นทองและยังสร้างความภูมิใจในศักดิ์ศรี สิทธิ เสรีภาพ ระหว่างคนในชาติ และเพื่อปลุกใจให้เกิดความรักชาติด้วย เพลงชาติไทยจึงแสดงถึงความเป็นเอกราชที่ชาติของเราไม่เป็นเมืองขึ้นแก่ใคร เป็นเพลงที่ถ่ายทอดประวัติศาสตร์

ความเปี่ยมมาของวชิรญาณชาติเป็นสัญลักษณ์ของชาติ เป็นอนุสรณ์ของจิตใจ เป็นเพลงที่อยู่เหนือกาลเวลา อยู่เหนือยุคสมัยอยู่เหนือความรู้สึกนึกคิด และมีบทบาทหน้าที่ในการสร้างความรู้สึกรักที่ยิ่งใหญ่ให้กับปวงชน

๒. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทความที่อ่าน แล้วครูสนทนาโยงเข้าเรื่อง การพูดสรุปความ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การพูดสรุปความ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
๒. นักเรียนศึกษาเรื่องที่ได้อ่านมอบหมายภายในเวลา ๕ นาที เสร็จแล้วอภิปรายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน
๓. ครูซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของทุกกลุ่ม แล้วให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดสรุปความ แล้วช่วยกันประเมินการพูดของเพื่อน

ชั่วโมงที่ ๒๘

๑. นักเรียนช่วยกันบอกหลักการพูดสรุปความเป็นการทบทวน แล้วสอบถามนักเรียนว่า เรากล่าวคำอวยพรเนื่องในโอกาสใด และกับบุคคลใดได้บ้าง
๒. นักเรียนศึกษาเรื่อง การกล่าวคำอวยพร ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปหลักการกล่าวคำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกกล่าวคำอวยพรในโอกาสใดโอกาสหนึ่งตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) วันเกิดเพื่อน
 - ๒) วันปีใหม่
 - ๓) ได้รับตำแหน่งใหม่
 - ๔) ครบรอบวันแต่งงาน
 - ๕) ครบรอบสมาคมศิษย์เก่า
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากล่าวคำอวยพรตามที่จับสลากได้ ครูและเพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนฝึกพูดสรุปความจากการอ่านหรือการฟัง ให้เพื่อนในกลุ่มประเมินการพูด และช่วยวิจารณ์และเสนอแนะแนวทางแก้ไข
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง การกล่าวคำอวยพร แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดสรุปความเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและในการเรียน
๒. นักเรียนกล่าวอวยพรบุคคลต่าง ๆ ในโอกาสสำคัญได้ถูกต้องเหมาะสม

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการพูดสรุปความและการกล่าวคำอวยพร เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนว่าตนเองเคยพูดในที่ประชุมชนบ้างหรือไม่ ในโอกาสใด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนดูรายการโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์การพูดสรุปความ แล้วสังเกตพิธีกรว่าสามารถสรุปความเรื่องต่าง ๆ ได้ครบทุกประเด็นหรือไม่ อย่างไร
๒. นักเรียนฝึกพูดอวยพรในโอกาสต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ อาจทำเป็นการ์อวยพร
๓. นักเรียนอ่านเรื่องเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่น่าสนใจ ๑ เรื่อง แล้วสรุปความส่งครู

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทความ
๒. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพูดสรุปความ
๓. สลาก
๔. ใบงานที่ ๘ เรื่อง การกล่าวคำอวยพร
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

การพูดในที่ประชุมชนและการพูดหน้าชั้นเรียน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

ในชีวิตประจำวันบางครั้งเราจำเป็นต้องพูดต่อหน้าประชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่มีการเตรียมตัวมาล่วงหน้า และเป็นการเชิญให้พูดแบบฉับพลันรวมถึงการพูดหน้าชั้นเรียน ซึ่งการจะพูดให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีความรู้ในเรื่องวิธีการพูดและมีการฝึกฝนการพูดมาเป็นอย่างดี จึงจะพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๒/๑)
๒. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๓. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษากันแล้วจากการฟัง การดู และการสนทนา ท ๓.๑ (ม. ๒/๕)
๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกวิธีการพูดและพูดในที่ประชุมชนได้อย่างเหมาะสม (K, P)
๒. บอกวิธีการพูดและพุดรายงานหน้าชั้นเรียนได้เหมาะสม (K, P)
๓. ใช้ภาษาในการพูดอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ (P, A)
๔. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการฝึกพูด ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

๑. การพูดในที่ประชุมชน
๒. การพูดหน้าชั้นเรียน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปการพูดในที่ประชุมชน
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
การทำงาน	➡	บันทึกเสียงการพูด

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๕

๑. นักเรียนดูวิดีโอทัศน์การพูดในที่ประชุมชน แล้วสังเกตการใช้ภาษา น้ำเสียง กริยาท่าทาง และเนื้อความที่พูด
๒. นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์การพูดที่ได้พบเห็นหรือได้เข้าร่วมกิจกรรมการพูดว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การพูดในที่ประชุมชน ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมอง อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมชน แล้วร่วมกันสรุปเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๓. ครูสุ่มให้นักเรียน ๒-๓ กลุ่ม ออกมารายงานหน้าชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๔. ครูเปิดวิดีโอทัศน์วิธีการพูดแต่ละแบบให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
 - ๑) การพูดโดยอ่านจากต้นฉบับที่เขียนไว้
 - ๒) การพูดโดยการท่องจำ
 - ๓) การพูดอย่างฉับพลัน
 - ๔) การพูดที่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า
๕. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาสาธิตการพูดแต่ละวิธีให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันสรุปหาวิธีการที่ดีที่สุดของการพูดแต่ละแบบ

ชั่วโมงที่ ๓๐

๑. นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการพูดในที่ประชุมชนเป็นการทบทวน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีที่ดีที่สุดที่สรุปกันในชั่วโมงที่แล้ว

๒. ครูซักถามนักเรียนว่านักเรียนมีวิธีการพูดหน้าชั้นเรียนอย่างไรให้ผู้ฟังประทับใจหรือเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนพูด แล้วครูสรุปจากคำตอบของนักเรียน
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การพูดหน้าชั้นเรียน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนเตรียมพูดหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้นเรียน
๕. เพื่อนที่ฟังร่วมกันประเมินการพูดของตัวแทนแต่ละกลุ่ม พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมชนและการพูดหน้าชั้นเรียน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมชน แล้วฝึกพูดให้เพื่อนในกลุ่มเพื่อนฟังและประเมินการพูดส่งครู
๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเขียนบทพูดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบันทึกลงแถบบันทึกเสียงส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดในที่ประชุมชนและพูดรายงานหน้าชั้นเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ
๒. นักเรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในการพูดในที่ประชุมชนและการพูดรายงานหน้าชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์การพูดในที่ประชุมชนและการพูดรายงานหน้าชั้นเรียน บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาการพูดในที่ประชุม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนชมวิดีโอทัศน์ของนักพูดที่มีชื่อเสียงหรือรายการโทรทัศน์ของพิธีกรที่มีชื่อเสียง เพื่อศึกษาเทคนิควิธีการพูด การดำเนินรายการของนักพูดหรือพิธีกรคนนั้น ๆ
๒. นักเรียนเข้าฟังการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การพูดในที่ประชุมชน การอภิปราย การนำเสนอเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้
๓. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมชนและการพูดหน้าชั้นเรียน แล้วนำข้อมูลมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์การพูด
๒. แบบประเมินการพูด

๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐

การพูดในที่ประชุม

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

การพูดในที่ประชุม ผู้พูดจะต้องรู้หลักการในการพูดและเตรียมข้อมูลในเรื่องที่จะพูดให้พร้อม เพื่อจะได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล และได้ข้อสรุปหรือมติที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๒. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๓. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา ท ๓.๑ (ม. ๒/๕)
๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดและพูดในที่ประชุมได้ถูกต้องตามหลักการ (K, P)
๒. จดบันทึกรายงานการประชุมได้ครบถ้วนทุกประเด็น (K)
๓. นำความรู้เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)
๔. พูดในที่ประชุมอย่างมีมารยาท (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การพูดในที่ประชุม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์

เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการพูดในที่ประชุม

การงานอาชีพฯ

จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๑

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการประชุม แล้วซักถามนักเรียนว่า เคยเข้าร่วมการประชุมหรือไม่ เป็นอย่างไร
๒. นักเรียนคู่วิเคราะห์เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมหรือสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เคยพบเห็นหรือเคยเข้าร่วมประชุมว่ามีวิธีการพูดอย่างไร
๓. ครูนำเสนอเนื้อหาโยงเข้าเรื่อง การพูดในที่ประชุม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) ข้อปฏิบัติของการพูดในที่ประชุม
 - ๒) องค์ประกอบของการประชุม
 - ๓) หน้าที่ของผู้เข้าร่วมประชุม
 - ๔) วิธีดำเนินการประชุม
 - ๕) ศัพท์ที่ใช้ในการดำเนินการประชุม
 - ๖) ประโยชน์ของการประชุม
๒. ครูแจกแบบรายงานหรือบันทึกการประชุม แล้วอธิบายวิธีการบันทึกรายงานการประชุมให้นักเรียนเข้าใจ
๓. ครูตั้งคำถามถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ เช่น
 - ๑) การพูดในที่ประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
 - ๒) นักเรียนคิดว่าผู้เข้าร่วมประชุมควรรักษามารยาทในการประชุมอย่างไรบ้าง
 - ๓) ประโยชน์ของการพูดในที่ประชุมคืออะไรบ้าง
๔. ครูคิดบัตรคำบนกระดาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกบัตรคำ กลุ่มละ ๑ บัตรคำ เขียนหน้าที่ของผู้เข้าร่วมประชุม จากบัตรคำที่จับสลากได้ภายในเวลาที่ครูกำหนด กลุ่มใดเขียนเสร็จก่อนให้ยกมือขึ้น เมื่อหมดเวลาครูตรวจสอบความถูกต้อง กลุ่มที่เสร็จก่อนและตอบถูกต้องมากที่สุดได้รับรางวัลจากครู

ประธาน

รองประธาน

เลขานุการ

ผู้เข้าประชุม

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มวางแผนเตรียมจัดการประชุมในชั่วโมงถัดไปตามหัวข้อ
เรื่องที่กำหนดให้ (อาจเลือกหัวข้อเรื่องอื่นตามความเหมาะสม)

กลุ่มที่ ๑ เรื่อง การรักษาความสะอาดห้องเรียน

กลุ่มที่ ๒ เรื่อง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๒

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมและองค์ประกอบของการประชุม เพื่อเป็นการทบทวน

๒. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมายให้ทำ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการประชุมตามหัวข้อที่ได้เตรียมมา
โดยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้เรียนมา ให้เลขานุการในที่ประชุมจดบันทึกรายงานการประชุม
ลงในแบบรายงานหรือบันทึกการประชุม

๓. เมื่อสิ้นสุดการประชุม ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์บทบาทของแต่ละคนในการประชุม เช่น ประธาน
ผู้เข้าร่วมประชุม มีวิธีการพูดที่ดีหรือไม่ มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร (ตามแบบประเมินการพูดในที่ประชุม)

๔. ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ดีและส่วนที่ต้องแก้ไขในการจัดการประชุมของแต่ละกลุ่ม และร่วมกันสรุป
นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุม แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. ครูให้นักเรียนคู่วิเคราะห์การประชุม แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิจารณ์การประชุมว่ามีข้อดีและข้อบกพร่อง
อะไรบ้าง และนักเรียนมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง เสร็จแล้วส่งครู ครูสรุปผลและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดการประชุมการทำรายงานของกลุ่มเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบันทึกรายงานการประชุม
ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุมไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

๒. นักเรียนพูดในที่ประชุมเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการพูดในที่ประชุม เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนฟังหรืออ่านโฆษณา ๑ โฆษณา แล้วเขียนความรู้สึกเมื่อฟังหรืออ่านโฆษณานั้น เป็นการบ้าน
เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้อีกครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนดูโทรทัศน์รายการที่เกี่ยวกับการประชุม แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

๒. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการพูดในที่ประชุม แล้วนำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการพูดในที่ประชุม
๒. แบบรายงานหรือบันทึกการประชุม
๓. บัตรคำ
๔. วิดีทัศน์การประชุม
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____ ๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____ ๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____ ๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____
---	---

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑

การพูดโน้มน้าวใจ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

การพูดโน้มน้าวใจ เป็นการพูดให้ผู้ฟังเชื่อถือและเห็นคล้อยตาม ซึ่งผู้พูดจะต้องมีศิลปะในการพูดเป็นอย่างมาก จะต้องรู้จักใช้เหตุผล ข้อเท็จจริง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลมาประกอบเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๓.๑ (ม. ๒/๔)
๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดโน้มน้าวใจและพูดโน้มน้าวใจได้อย่างมีเหตุผล (K)
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูได้อย่างเหมาะสม (K, P)
๓. ใช้ภาษาในการพูดโน้มน้าวใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ (K, A)
๔. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การการเรียนรู้

การพูดโน้มน้าวใจ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์		เขียนแผนภาพความคิดสรุปการพูดโน้มน้าวใจ
ภาษาต่างประเทศ		พูดโน้มน้าวใจเป็นภาษาอังกฤษ
การงานอาชีพฯ		ศึกษาโฆษณาจากสื่อสารสนเทศต่าง ๆ /ทำสมุดโฆษณา

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๓

- ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๒ คน อ่านข้อความที่กำหนดให้คนละ ๑ ข้อความ

ข้อความที่ ๑

ยาสีฟันขาวจึง ผสมด้วยสมุนไพรฟลูออไรด์และเกลือที่มีประโยชน์ ทำให้แปรงฟันแล้วฟันขาวสะอาด กำจัดเชื้อแบคทีเรียในช่องปากได้หมดสิ้น

ข้อความที่ ๒

การเล่นเกมออนไลน์ แม้จะมีประโยชน์อยู่บ้างที่เป็นการฝึกสมองประลองไหวพริบ ได้ฝึกใช้คอมพิวเตอร์ ได้ฝึกภาษาอังกฤษบ้าง แต่ถ้าเล่นจนติดนั้นเกิดโทษมากกว่าเกิดประโยชน์ นอกจากจะเสียการเรียน เสียสายตา บั่นทอนสุขภาพ และยังสร้างนิสัยที่ชอบความรุนแรง เมื่อฟังอย่างนี้แล้วลองคิดดูซิว่า เราควรจะเล่นให้อยู่ในขอบเขตไม่มากจนเกินไป ควรจะเล่นเพื่อเป็นการศึกษามากกว่าจะเล่นจนติดจนอมแงม

- ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่ฟังทั้ง ๒ ข้อความว่า มีข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด จากนั้นครูนำเสนอเนื้อหาโยงเข้าเรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูคิดบัตรคำ คำว่า โฆษณา โน้มน้าวใจ บนกระดาน นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำทั้ง ๒ คำ เปรียบเทียบว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมาย แล้วสรุปเขียนเป็นแผนภาพความคิด เสร็จแล้วร่วมกัน อธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง จนเข้าใจกันครบทุกคน
- ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อฝึกพูดโน้มน้าวใจในเรื่องที่ครูกำหนดให้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มวางแผนเพื่อเตรียมการพูดหน้าชั้นเรียน
๖. นักเรียนและครูประเมินการพูดของแต่ละกลุ่มตามแบบประเมินการพูด แล้วช่วยกันสรุปผลการพูดของแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดโน้มน้าวใจ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาและการโน้มน้าวใจที่พบเห็นตามสื่อสารสนเทศต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ทำเป็นผลงานส่งครูและนำไปเก็บในแฟ้มสะสมผลงาน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดโน้มน้าวใจในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสม
๒. นักเรียนนำความรู้การพูดโน้มน้าวใจไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการพูดโน้มน้าวใจ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนเขียนอธิบายลักษณะของการมีมารยาทในการพูด และการไม่มีมารยาทในการพูด เป็นการทำงานเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมโฆษณาที่มีลักษณะโน้มน้าวใจที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทำเป็นสมุดโฆษณา
๒. นักเรียนพูดโน้มน้าวใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นภาษาอังกฤษให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
๓. นักเรียนฝึกพูดโน้มน้าวใจในหัวข้อที่เกี่ยวกับอาเซียน เช่น ชาวชนไทยก้าวไกลสู่อาเซียน โดยให้นักเรียนพูดโน้มน้าวใจให้เพื่อนเห็นความสำคัญ และตื่นตัวในการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างข้อความ
๒. บัตรคำ
๓. สลาก
๔. แบบประเมินการพูด
๕. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒

มารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เรื่อง การพัฒนาทักษะการพูด

๑. สาระสำคัญ

ในการส่งสารด้วยการพูด นอกจากผู้พูดจะต้องเตรียมข้อมูลในเรื่องที่พูดให้มีเหตุผลชัดเจนแล้ว ผู้พูดจะต้องเลือกใช้ภาษา กิริยาท่าทาง น้ำเสียงที่เหมาะสมกับบุคคลและถูกต้องตามกาลเทศะด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ท ๓.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๒/๓)
๓. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๒/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกข้อปฏิบัติในการมีมารยาทในการพูดได้ (K)
๒. จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่ฟังหรือดูได้ (K, P)
๓. ใช้ภาษาในการพูดได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (P)
๔. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

มารยาทในการพูด

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	⇒	เขียนแผนภาพความคิดสรุปมารยาทในการพูด
สังคมศึกษาฯ	⇒	ศึกษาเรื่อง มารยาทในการพูด
ภาษาต่างประเทศ	⇒	ศึกษาประโยชน์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูด
ศิลปะ	⇒	แสดงบทบาทสมมุติ/จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	⇒	ทำแผ่นป้ายข้อความ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๔

- ครูสมมุติสถานการณ์ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาพูดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง ดังนี้
 - คนที่ ๑ พูดโดยมีมารยาทในการพูด
 - คนที่ ๒ พูดโดยไม่มีมารยาทในการพูด
- นักเรียนที่ฟังร่วมกันวิจารณ์การพูดของเพื่อนทั้ง ๒ คน จากนั้นครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าเรื่อง มารยาทในการพูด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทในการพูดว่าต้องพิจารณาในเรื่องใดบ้าง แล้วครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทตามหัวข้อต่อไปนี้
 - การแต่งกาย
 - การแสดงออก
 - การใช้คำพูด
 - การรักษาเวลาในการพูด
 - การควบคุมอารมณ์
 - การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความคิดเห็นจากข้อ ๑ เขียนเป็นแผนภาพความคิดส่งครู
- ครูอ่านเรื่องที่เกี่ยวกับมารยาทในการพูดให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัวจากเรื่องที่ครูอ่านว่ามีมารยาทในการพูดหรือไม่ อย่างไร
- ครูกำหนดสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการมีมารยาทในการพูดและการไม่มีมารยาทในการพูดให้แต่ละกลุ่มจับสลาก และออกมาแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอของเพื่อนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขยาดในการพูด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนสังเกตการพูดของเพื่อนในชั้นเรียนประมาณ ๕ คน ทำแบบประเมินมารยาทในการพูดของเพื่อนส่งครู
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับมารยาทในการพูด นำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างมีมารยาท โดยคำนึงถึงกาลเทศะ โอกาส และเหมาะสมกับบุคคล แสดงถึงการให้เกียรติผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับมารยาทในการพูดไปปรับใช้ในการเขียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปมารยาทในการพูดจากแผนภาพความคิดของแต่ละกลุ่ม
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - นักเรียนคิดว่าการเป็นผู้พูดที่ดีจะต้องอาศัยทักษะการอ่านหรือไม่ อย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าการพูดกับการอ่าน มีการใช้น้ำเสียงต่างกันหรือไม่ อย่างไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนช่วยกันคิดข้อความหรือสำนวนในภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับการขยาดในการพูดและประโยคภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับการขยาดในการพูด ทำเป็นแผ่นป้ายติดในชั้นเรียน
๒. นักเรียนสังเกตการพูดของพิธีกรรายการโทรทัศน์หรือนักจัดรายการวิทยุว่ามีมารยาทในการพูดหรือไม่ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. สลาก
๓. แบบประเมินมารยาทในการพูด
๔. แผนภาพความคิดสรุปมารยาทในการพูด
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

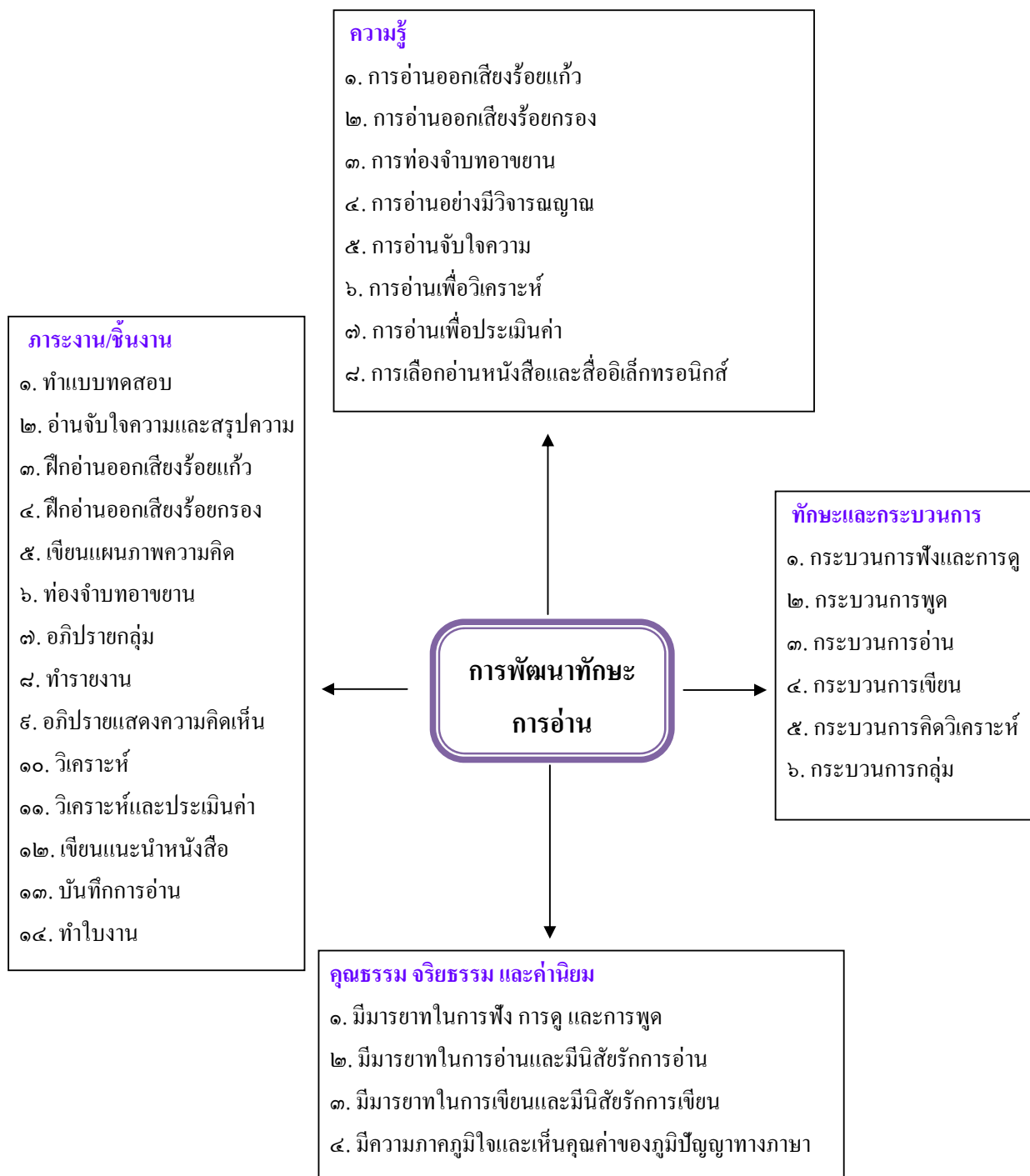
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการอ่าน

เวลา ๑๑ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการอ่าน

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๔. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๖. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๗. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลายและประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๘. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)
๙. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๑๐. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๑๑. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

๑. การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การอ่านอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เป็นผู้ที่รอบรู้และยังสร้างนิสัยรักการอ่านอีกด้วย
๒. การอ่านแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ การอ่านร้อยแก้ว และการอ่านร้อยกรอง
๓. การพัฒนาทักษะการอ่านเป็นการฝึกทักษะการอ่านในการจับใจความสำคัญ เขียนแผนภาพความคิดจากการอ่าน การวิเคราะห์ และการประเมินค่า รวมถึงการมีวิจารณญาณในการอ่าน ซึ่งจำเป็นต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอจึงจะเกิดความชำนาญและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง
๔. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สื่อที่ใช้ในการอ่านมีอยู่อย่างมากมาย ทั้งที่เป็นหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้น่าฟังควรอ่านอย่างไร
๒. การอ่านออกเสียงร้อยกรองทำนองธรรมชาติกับการอ่านทำนองเสนาะแตกต่างกันอย่างไร
๓. ทำไมจึงต้องมีการท่องจำคำประพันธ์
๔. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณควรอ่านอย่างไร
๕. การอ่านจับใจความ การวิเคราะห์และประเมินค่า มีหลักการอ่านอย่างไร
๖. การเขียนแผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อการอ่านอย่างไรบ้าง
๗. การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีหลักการอย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ การอ่านออกเสียง ครั้นเสียง ใจความสำคัญ แผนภาพความคิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สารคดี บันทึกรายการ ซีดีรอม เว็บไซต์ ๒. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เป็นการอ่านที่เน้นความถูกต้องของคำ ลีลา น้ำเสียง ความรู้สึกให้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ๓. การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่เน้นความถูกต้องตามฉันทลักษณ์ แบ่งออกเป็น การอ่านทำนองสรรเสริญ และการอ่านทำนองเสนาะ ๔. การท่องจำทออาขยาน เป็นการท่องจำบทที่มีความไพเราะ มีข้อคิดคติสอนใจที่กินใจ ควรค่าแก่การจดจำ และนำไปปรับใช้ ๕. การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร อย่างครบถ้วน ๖. การเขียนแผนผังความคิดจากการอ่าน เป็นการเขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน ๗. การอ่านเพื่อวิเคราะห์และประเมินค่า เป็นการแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องที่อ่าน แล้วพิจารณาถึงข้อดี ข้อด้อยหรือความเหมาะสม ๘. การเลือกอ่านหนังสือต้องเลือกตามความสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมกับวัยของตนเอง ๙. สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีมากมายให้ศึกษา การเลือกอ่านจะต้องมีวิจารณญาณในการเลือกจึงจะได้สื่อที่มีคุณค่าตรงตามความต้องการ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรอง ๒. อ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองถูกต้องตามหลักการ ๓. ท่องจำบทอาขยานให้ถูกต้องตามหลักการ ๔. บอกหลักการและเลือกอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณ ๕. อ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ๖. เขียนแผนผังความคิดสรุปเรื่องที่อ่าน ๗. เลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตามความต้องการและเหมาะสมกับวัย
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน ๑.๒ ฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ๑.๓ ฝึกอ่านออกเสียงร้อยกรองเป็นทำนองสรรเสริญและทำนองเสนาะ ๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด	

๑.๕ ท่องจำบทอาขยาน ๑.๖ พุคคอปิปรายกลุ่ม ๑.๗ ทำรายงาน ๑.๘ อภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่องที่อ่าน ๑.๙ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ๑.๑๐ วิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน ๑.๑๑ เขียนแนะนำหนังสือ ๑.๑๒ บันทึกการอ่าน		
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๑) การทดสอบ	๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	
๒) การสนทนาซักถาม	๒) แบบประเมินการอ่าน	
๓) การสังเกต	๓) แบบประเมินการเขียน	
๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม	๔) แบบประเมินการฟังและการดู	
๕) การวัดเจตคติ	๕) แบบประเมินการพูด	
๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๖) แบบประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม	
	๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ	
๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน		
๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง		
๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา		
๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี		
๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ		
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓	การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔	การอ่านออกเสียงร้อยกรอง	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕	การท่องจำบทอาขยาน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗	การอ่านจับใจความ	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘	การอ่านเพื่อวิเคราะห์	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙	การอ่านเพื่อประเมินค่า	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐	การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เป็นการฝึกทักษะการอ่านที่ต้องออกเสียงคำให้ถูกต้อง ชัดเจน และยังต้องใช้ลีลา น้ำเสียง และใสอารมณ์ความรู้สึกให้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน การฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้วงานเขียนประเภทต่าง ๆ จะช่วยให้อ่านได้น่าฟังและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้วของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (K)
๒. ฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้วโดยใช้ลีลา น้ำเสียง อารมณ์ ความรู้สึกได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน (P)
๓. เห็นคุณค่าของการอ่านออกเสียงคำและข้อความได้ถูกต้อง (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการฝึกอ่าน ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาการเล่านิทานภาษาอังกฤษ
การงานอาชีพฯ	➡	บันทึกเสียงหรือวิดีโอ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๕

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านข่าวหรือสารคดี แล้วสนทนากับเพื่อนถึงการอ่านข่าวหรือสารคดีที่นักเรียนเคยได้ยิน ได้ฟัง หรือได้ดูมา โดยเน้นลักษณะการอ่าน การใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้ฟังคล้อยตามอารมณ์ของผู้อ่านได้

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๓ คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การลงเสียงหนักเบา
 - คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนระดับเสียง
 - คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การอ่านบทสนทนา
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ภายในเวลา ๕ นาที แล้วอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
- ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ แล้วให้นักเรียนคู่วิเคราะห์วิธีการอ่านโดยลงเสียงหนักเบา การใช้น้ำเสียงแบบต่าง ๆ และการอ่านบทสนทนา ให้นักเรียนสังเกตวิธีการอ่านแต่ละแบบ
- ครูแจกบทอ่านให้นักเรียนทุกกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านโดยลงเสียงหนักเบา และใช้น้ำเสียงแบบต่าง ๆ ตามที่เรียนมา
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง เพื่อนและครูช่วยกันประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
- นักเรียนฝึกอ่านบทอ่านเป็นรายบุคคล โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เพื่อจะได้ปรับปรุงการอ่านให้ดีขึ้น

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอ่านเรื่องต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อความ
๒. นักเรียนนำความรู้ไปใช้อ่านออกเสียงร้อยแก้วในโอกาสต่าง ๆ ในเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองที่เคยเรียนมา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนดูรายการข่าวในโทรทัศน์ แล้วสังเกตการอ่านข่าวของผู้ดำเนินรายการ ทั้งลีลา น้ำเสียง แล้วนำมาอภิปรายกับเพื่อนภายในกลุ่ม
๒. นักเรียนสังเกตการเล่านิทานเป็นภาษาอังกฤษว่ามีกการเน้นน้ำเสียง ลีลาท่าทางเหมือนการเล่านิทานในภาษาไทยหรือไม่
๓. นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงร้อยแก้ว เช่น อ่านข่าว อ่านนิทาน หรืออ่านหนังสือต่าง ๆ อีกเป็นแถบบันทึกเสียง หรืออัดวิดีโอ นำมาวิจารณ์กับเพื่อนในชั้นเรียน หรือประกวดการอ่านออกเสียงร้อยแก้วในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. แถบบันทึกเสียงการอ่านข่าวหรือสารคดี
๓. วิดีทัศน์การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
๔. บทอ่าน
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านออกเสียงบทกวีให้เกิดความไพเราะ มีวิธีการอ่านอยู่ ๒ วิธี คือ อ่านออกเสียงปกติเหมือนร้อยแก้วกับอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งต้องอ่านตามกลวิธี มีลีลาการอ่านที่ได้อารมณ์เข้าถึงบทกวี และถูกต้องตามลักษณะบังคับของบทร้อยกรองประเภทนั้น ๆ บทร้อยกรองแต่ละประเภทจะมีวิธีการอ่านเฉพาะตัว หากอ่านได้รสรสเข้าถึงเนื้อความแล้วจะเกิดความไพเราะและความประทับใจแก่ผู้ฟัง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ (K, P)
๒. อ่านออกเสียงร้อยกรองโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ถูกต้องชัดเจนตามหลักการอ่าน (K, P)
๓. เห็นคุณค่าและมีความซาบซึ้งในการอ่านบทร้อยกรอง (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์

เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทต่าง ๆ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๖

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองจากที่เคยเรียนมาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงร้อยกรองให้นักเรียนฟัง นักเรียนสังเกตความถูกต้องของอักขรวิธี จังหวะ ลีลา น้ำเสียง และความไพเราะของผู้อ่านและบทร้อยกรอง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองทำนองธรรมดาและทำนองเสนาะ นักเรียนช่วยกันเขียนเป็นแผนผังความคิด
๒. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายการใช้ น้ำเสียง ในการอ่านบทร้อยกรองแต่ละแบบ

การทอดเสียง

การเอื้อนเสียง

การครั่นเสียง

การหลบเสียง

การกระแทกเสียง
๓. ครูอ่านหรือเปิดแถบบันทึกเสียงตัวอย่างการออกเสียงแต่ละแบบให้นักเรียนฟัง นักเรียนฝึกออกเสียงตามจนคล่อง
๔. ครูแจกบทอ่านให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนฝึกอ่านโดยใช้ น้ำเสียง แต่ละแบบ แล้วครูสุ่มเรียกให้ออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๗

๑. นักเรียนช่วยกันอธิบายหลักการอ่านทำนองเสนาะเป็นการทบทวน แล้วครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่าการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เป็นทำนองเสนาะ จะมีหลักการอ่านแตกต่างกัน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากศึกษาเรื่อง การอ่านร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง กลอนสุภาพ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง กาพย์ยานี ๑๑

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง กาพย์ฉบัง ๑๖
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา แล้วฝึกอ่านบทร้อยกรองจากใบความรู้เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง ในเรื่องที่กลุ่มศึกษา จากนั้นออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม โดยให้ตัวแทนอธิบายวิธีการอ่านบทร้อยกรองประเภทนั้น ๆ แล้วอ่านบทร้อยกรองจากใบความรู้ทั้งทำนองธรรมดาและทำนองเสนาะ

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและประเมินการอ่านของเพื่อนแต่ละกลุ่ม แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อสรุปการอ่านบทร้อยกรองแต่ละประเภท

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านร้อยกรองประเภทต่าง ๆ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรองจากใบความรู้เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง แล้วอ่านให้ครูฟังเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๓. นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ยานี ๑๑ และกาพย์ฉบัง ๑๖ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำหลักการอ่านกลอนสุภาพ กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ ไปใช้อ่านในโอกาสต่าง ๆ
๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนฝึกท่องบทไหว้ครูเป็นทำนองสรภัญญะ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนดูวิดีโอทัศน์หรือฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ แล้วฝึกอ่านกันภายในกลุ่ม จนคล่อง และคัดเลือกคนที่อ่านได้ดี แข่งขันการอ่านกับกลุ่มอื่น
๒. จัดประกวดการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เพื่อหาคนเก่งประจำชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านออกเสียง
๒. บัตรคำ
๓. บทอ่าน
๔. สลาก
๕. ใบความรู้เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การท่องเที่ยวอาขยาน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

บทอาขยาน เป็นบทท่องจำที่คัดตอนมาจากวรรณคดีที่มีความไพเราะ สละสลวย มีความหมายลึกซึ้งกินใจ ให้คิดขบคิดเตือนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้ การท่องจำบทอาขยานต้องออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนครบถ้วนตามฉันทลักษณ์ ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับคำประพันธ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความซาบซึ้ง เห็นถึงความงดงามของภาษา และตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๒. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๓. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์คุณค่าหรือความไพเราะของบทร้อยกรองที่อ่านหรือฟังได้ (K, P)
๒. ท่องจำบทอาขยานที่ชื่นชอบ โดยใช้ลีลา น้ำเสียงได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับเนื้อความ (K, P)
๓. นำคุณค่าของบทร้อยกรองไปถ่ายทอดให้ผู้ฟังทั้งในการพูดและการเขียนได้ (K, P)
๔. นำข้อคิดและคุณค่าของบทร้อยกรองไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านบทร้อยกรอง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการท่องจำทอาชยาน ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการท่องจำ บทหรือกรอง ๒. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การท่องจำทอาชยาน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับหลักการท่องจำทอาชยาน
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาหลักการท่องจำทอาชยานในภาษาอังกฤษ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดทอาชยาน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๘

- ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ออกมาท่องบทไหว้ครูให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อนช่วยกันท่องตาม
- นักเรียนช่วยกันบอกใจความสำคัญของบทไหว้ครู แล้วร่วมกันอภิปรายถึงพระคุณของครู และความไพเราะของบทไหว้ครู

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนถึงความไพเราะของบทหรือกรองจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน และความสำคัญที่เลือกนำมาท่องเป็นบทท่องจำ
- ครูและนักเรียนร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับหลักการท่องจำทอาชยาน แล้วเขียนเป็นแผนภาพความคิด นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากหาคำค่าที่ได้รับจากบทอาขยานที่ครูแจกให้
ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาคุณค่าจากบทอาขยานเรื่อง โคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาคุณค่าจากบทอาขยานเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมมา

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาคุณค่าจากบทอาขยานเรื่อง อิศรญาณภาษิต

กลุ่มที่ ๔ ศึกษาคุณค่าจากบทอาขยานเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนการทำงาน
ในกลุ่ม

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าที่ได้รับและความไพเราะของบทร้อยกรอง นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกท่องบทอาขยานทั้ง ๔ เรื่อง แล้วท่องให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เพื่อนประเมินการท่องจำ
บทร้อยกรอง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องจำบทอาขยาน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มท่องจำบทร้อยกรองทั้ง ๔ เรื่อง เพื่อประเมินการท่องจำบทร้อยกรองกับครูเป็นราย
กลุ่มและรายบุคคล

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมบทร้อยกรองที่ไพเราะ แล้วร่วมกันวิเคราะห์คุณค่า จัดทำเป็นสมุด
บทอาขยาน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำบทอาขยานไปใช้ท่องจำในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และเป็นการสืบสานภูมิปัญญาทางภาษา
ให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากบทอาขยานไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการท่องจำบทอาขยานและคุณค่าที่ได้รับจากบทอาขยาน บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนคิดเทคนิคการอ่านในใจที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน เป็นการบ้านเพื่อเตรียม
จัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนจัดประกวดการท่องจำบทอาขยานประจำชั้นเรียนเพื่อส่งไปประกวดในระดับโรงเรียนต่อไป

๒. นักเรียนศึกษาหลักการท่องจำบทอาขยานในวิชาภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับบทอาขยานในภาษาไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทไหว้ครู

๒. สลาก

๓. ตัวอย่างบทอาชยานเรื่องต่าง ๆ
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านหนังสือให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ต้องช่างสังเกต เก็บใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีหลักการ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้อย่าง สมเหตุสมผล รวมถึงนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๓. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๔. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักเกณฑ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)
๒. อ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วเก็บใจความสำคัญ วิเคราะห์ และประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. ตระหนักในคุณค่าของการอ่าน (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม(A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	⇒	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ศิลปะ	⇒	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๕

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านในใจ แล้วให้นักเรียนเสนอเทคนิคการอ่านในใจของตนเอง
- ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาเทคนิคการอ่านในใจของแต่ละคน แล้วพิจารณาถึงความเป็นไปได้ สรุปเป็นหลักการเพื่อให้นักเรียนนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายโต้เถียงตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีลักษณะอย่างไร
 - ความสมเหตุสมผลของเรื่องที่อ่านพิจารณาจากเรื่องอะไรบ้าง
 - ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผลควรมีลักษณะอย่างไร
 - เหตุผล ผลลัพธ์ หมายถึงอะไร จงอธิบาย
 - เจตนาที่ผู้เขียนแฝงไว้ในงานเขียนมีลักษณะอย่างไรบ้าง
 - นักเรียนจะได้รับสิ่งใดบ้างจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ จงอธิบาย
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็น และร่วมกันสรุป
- นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
- นักเรียนอ่านเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ เป็นการทบทวนอีกครั้ง แล้วสรุปเรื่องที่อ่านส่งครู
- นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกบทความ ๑ เรื่อง บทหรือกรอน ๑ เรื่อง อ่านและตั้งคำถามและตอบคำถาม อย่างละ ๕ คำถามคำตอบส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนอ่าน โคลงสุภาษิตศิปปลภรณ์ เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย แล้วสรุปเป็นความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นำข้อมูลมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนฝึกอ่านบทความหรือบทร้อยกรอง แล้วร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทความ
๒. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
๓. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗

การอ่านจับใจความ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ให้มีใจความครบถ้วน โดยสรุปเป็นความเรียงหรือเป็นแผนภาพความคิดแสดงรายละเอียดของเรื่องที่ได้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๓. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการอ่านจับใจความและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)
๒. บอกหลักการเขียนแผนภาพความคิดและเขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน (A)
๓. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์

เขียนแผนภาพความคิดสรุปความจากเรื่องที่ศึกษา/อ่าน การเขียนแผนภาพความคิด

ศิลปะ

จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๐

๑. ครูให้นักเรียนอ่าน โคลงสุภาษิตอุปมาอุปไมยเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ภายในเวลา ๕ นาที แล้วซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องว่าเป็นเรื่องอะไร มีตัวละครใดบ้าง ตัวละครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และให้ ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน
๒. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ออกมาสรุปเรื่องจากที่ครูซักถาม แล้วครูชี้ให้นักเรียนเห็นว่าการอ่าน ที่จะต้องเก็บใจความสำคัญของเรื่องทั้งหมดให้ได้ และบางเรื่องอาจมีข้อคิดคติเตือนใจด้วย การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า การอ่านจับใจความ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง การอ่านจับใจความ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
๒. ครูสุ่มถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและอธิบายถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความ แล้วครูสรุป เพิ่มเติม นักเรียนจดบันทึกลงสมุด
๓. นักเรียนศึกษาตัวอย่างการจับใจความในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุป
๔. ครูแจกบทความให้นักเรียนทุกคนอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒-๓ คน ให้สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบ ความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ ๔๑

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การสรุปความจากเรื่องที่อ่านหรือฟังไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นความเรียง แต่สามารถเขียนเป็นแผนภาพความคิดได้ด้วย แล้วสนทนาซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจในการเขียน แผนภาพความคิด
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การเขียนแผนภาพความคิดจากการอ่าน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมอภิปรายในกลุ่ม

๓. ครูวิเคราะห์รูปแบบการเขียนแผนภาพความคิดบนกระดาน แล้วสุ่มถามนักเรียนให้อธิบายลักษณะของแผนภาพความคิด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

๔. ครูแจกบทความให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ เรื่อง ให้แต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดสรุปความจากเรื่องที่อ่าน เสร็จแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และคัดเลือกกลุ่มที่ทำได้ดีและออกแบบได้สวยงาม ดัดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนแผนภาพความคิดจากการอ่านงานเขียนประเภทต่อไปนี้ รวบรวมทำเป็นรายงานส่งครู

๑) ข่าว	๔) สารคดี
๒) บทความ	๕) เรื่องสั้น
๓) นิทาน	

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความไปใช้ในการอ่านหนังสือของตนเอง

๒. นักเรียนนำวิธีการอ่านจับใจความและเขียนแผนภาพความคิดจากการอ่านไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการอ่านจับใจความและการเขียนแผนผังความคิดจากการอ่าน บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำว่า วิเคราะห์ และ วิจัย แล้วเขียนอธิบายความแตกต่าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมบทความหรือเรื่องที่สนใจ นำมาเขียนเป็นแผนภาพความคิดสรุปเรื่อง แล้วนำมาอภิปรายกับเพื่อนในชั้นเรียน

๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิดรูปแบบต่าง ๆ แล้วจัดทำเป็นแผ่นป้าย นำมาติดในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. โคลงสุภาษิตอธิบายปกรณารเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย

๒. ตัวอย่างการจับใจความ

๓. ตัวอย่างบทความ

๔. ตัวอย่างรูปแบบการเขียนแผนภาพความคิด

๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

การอ่านเพื่อวิเคราะห์

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยทักษะและความสามารถของผู้อ่านในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง แยกแยะประเด็นสำคัญ ข้อดีข้อด้อย สืบเสาะการประพันธ์ และคุณค่าของเรื่อง แล้วพิจารณาเรื่องนั้นได้อย่าง สมเหตุสมผลและมีใจเป็นกลาง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๓. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การ โน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๔. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์ได้ (K)
๒. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. ตั้งคำถามตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ ความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

การอ่านเพื่อวิเคราะห์

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	⇒	เขียนแผนภาพความคิดสรุปการวิเคราะห์โคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ
สังคมศึกษาฯ	⇒	ศึกษาข้อคิดและคติคำสอนจากนิทานอีสป
ศิลปะ	⇒	จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	⇒	ทำสมุดวิเคราะห์ข่าวและบทความ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๒

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า วิเคราะห์ กับ วิจัย ว่าแตกต่างกันอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน
- ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ออกมาอ่าน โคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าชื่อเรื่องอะไร ใครเป็นผู้แต่ง ลักษณะการแต่งเป็นงานเขียนประเภทใด เป็นเรื่องแนวใด เรื่องเป็นอย่างไร เหมาะสมกับวัยของนักเรียนหรือไม่ ผู้เขียนมีเจตนาจะสื่ออะไรกับผู้อ่าน มีประโยชน์และให้ข้อคิดอะไรบ้าง
- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การพิจารณาเรื่องที่อ่านลักษณะนี้เรียกว่า การวิเคราะห์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง การอ่านเพื่อวิเคราะห์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ภายในเวลา ๕ นาที
- ครูสุ่มถามคำถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ความหมายของคำว่า การอ่านเพื่อวิเคราะห์
 - คุณสมบัติของผู้วิเคราะห์สาร
 - หลักการวิเคราะห์สาร
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ครูแจกโคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของสุนัขป่า
 - ถ้านักเรียนเป็นลูกแกะนักเรียนจะอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าเหตุผลที่สุนัขป่าอ้างความชอบธรรมในการจะกินลูกแกะเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
 - นักเรียนอ่านเรื่องนี้แล้วนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ถ้าเปรียบเทียบกับคนในสังคม นักเรียนจะเปรียบเทียบกับคนประเภทใด

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมแล้วช่วยกันสรุป
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์โคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ เขียนเป็นแผนภาพความคิดส่งครู

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านเพื่อวิเคราะห์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูแจกหนังสือพิมพ์นักเรียนกลุ่มละ ๑ ฉบับ นักเรียนเลือกข่าวในหนังสือพิมพ์ ๑ ข่าว อ่านแล้ววิเคราะห์ข่าวตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฝึกวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ โดยตัดข่าวหรือบทความที่เกี่ยวกับอาเซียนนั้นติดลงในกระดาษ แล้วเขียนวิเคราะห์หลังไปด้านหลัง รวบรวมเป็นรูปเล่มสมุดวิเคราะห์ข่าวและบทความ
๒. นักเรียนคู่วิเคราะห์หรือรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์ สังเกตการพูดและการให้เหตุผลว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ อย่างไร
๓. นักเรียนเลือกบทความ นิทาน เรื่องสั้น หรือบทร้อยกรองที่ชื่นชอบ ๑ เรื่อง วิเคราะห์ตามหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์ แล้วส่งครู ครูคัดเลือกผลงานที่ทำได้ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. โคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ
๒. หนังสือพิมพ์
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การอ่านเพื่อประเมินค่า

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะและความสามารถของผู้อ่านในการพิจารณาสารเพื่อจับประเด็นสำคัญ แล้วประเมินค่าว่าสารนั้นมีเนื้อความที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร โดยให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม.๒/๒)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม.๒/๕)
๓. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม.๒/๖)
๔. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม.๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านเพื่อประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (P)
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ ความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การอ่านเพื่อประเมินค่า

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์		เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการอ่านเพื่อประเมินค่า
สังคมศึกษาฯ		ศึกษาข้อคิดและคติคำสอนจากนิทานอีสป
ศิลปะ		จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๓

๑. ครูให้นักเรียนอ่านโคลงสุภาษิตอธิบายโครงเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ ที่เคยแจกในชั่วโมงที่แล้ว เพื่อทบทวนอีกครั้งหนึ่ง
๒. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า การกระทำของสุนัขป่าในเรื่องเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร แล้วครูนำสนทนาโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การพิจารณาเรื่องที่อ่านลักษณะนี้เรียกว่า การประเมินค่า

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า วิเคราะห์ และ ประเมินค่า และเปรียบเทียบว่าแตกต่างกันอย่างไร
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง การอ่านเพื่อประเมินค่า ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ภายในเวลา ๕ นาที แล้วระดมสมองช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด ในหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) คุณสมบัติของผู้ประเมินค่าสาร
 - ๒) หลักการประเมินค่าสาร
๓. ครูสุ่มถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์และประเมินค่าสาร เสร็จแล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายเสริมให้การรายงาน มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านเพื่อประเมินค่า แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเลือกอ่านงานเขียนเพื่อประเมินค่าตามความสนใจคนละ ๑ เรื่องส่งครู
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกประเมินค่าหนังสือนอกเวลากลุ่มละ ๑ เรื่อง ทำเป็นรายงานส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องตามหลักการ
๒. นักเรียนนำหลักการประเมินค่าไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านเพื่อประเมินค่า เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นลักษณะหนังสือที่ดี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป และเพื่อตอบคำถามว่าหนังสือที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาตัวอย่างการประเมินค่าสาร แล้วฝึกประเมินค่าเรื่องที่สนใจ และนำมาเล่าให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง
๒. นักเรียนเลือกบทหรือโครงเรื่องที่ชื่นชอบ ๑ เรื่อง ประเมินค่า แล้วส่งครู ครูคัดเลือกผลงานที่ทำได้ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. โคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัมเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ
๒. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์และประเมินค่าสาร
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐

การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รอบรู้ทันเหตุการณ์ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมของข้อมูลข่าวสารได้ ปัจจุบันมีหนังสือและสื่อต่าง ๆ มากมายให้เลือกอ่าน ซึ่งจำเป็นต้องมีวิจารณญาณในการเลือก เพื่อจะได้หนังสือหรือสิ่งที่มีคุณค่าและตรงกับความต้องการมากที่สุด

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๓. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๔. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลายและประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๕. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (K)
๒. เลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณค่าได้ (P)
๓. บอกหลักการแนะนำหนังสือและแนะนำหนังสือที่น่าสนใจได้ (K, P)
๔. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่าน (A)
๕. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ อ่านวรรณกรรมภาษาต่างประเทศที่น่าสนใจ
ศิลปะ จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๔

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือที่นักเรียนชอบอ่านว่า เป็นหนังสือประเภทใด ชอบเพราะเหตุใด
๒. นักเรียนร่วมกันระดมสมองเกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือ คุณสมบัติของหนังสือที่ดี ประโยชน์และความจำเป็นในการอ่านหนังสือ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า หนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสารสนเทศ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) วรรณกรรมแบ่งออกเป็นกี่ประเภท ใช้เกณฑ์ใดในการแบ่ง
 - ๒) สารคดีกับบันเทิงคดีแตกต่างกันในเรื่องใด จงอธิบาย
 - ๓) ร้อยแก้วและร้อยกรองมีลักษณะเฉพาะอย่างไร
 - ๔) วรรณกรรมประเภทใดบ้างที่แต่งเป็นร้อยแก้วเพียงอย่างเดียว และวรรณกรรมประเภทใดบ้างที่แต่งได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง
 - ๕) นักเรียนชอบอ่านหนังสือประเภทใด เพราะอะไร
 - ๖) นักเรียนคิดว่าจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการอ่านหนังสือ

๓. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย จดบันทึกลงสมุด

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๕ คน เรียกว่า กลุ่มบ้าน ให้แต่ละคนศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้

คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านหนังสือ

คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านบทความ

คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านเรื่องสั้น

คนที่ ๕ ศึกษาเรื่อง การเลือกอ่านสารานุกรม

๕. เมื่อครูพูดว่า “ฟังแต่กรัง” ให้นักเรียนแยกย้ายกันไปศึกษาตามหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมายกลุ่มละ ๕ นาที

๖. นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อย่อยเรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษา อภิปราย ซักถาม ทำความเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจของทุกคนในกลุ่ม เมื่อเสร็จแล้ว ครูพูดว่า “ฟังกลับรัง” ให้นักเรียนกลับมายังกลุ่มเดิมของตน

๗. นักเรียนแต่ละคนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญผลัดเปลี่ยนกันอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนครบทุกคน

๘. ครูตรวจสอบความเข้าใจด้วยวิธีการสุ่มถามคำถาม และให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๙. ครูนำเรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย หรือหนังสืออื่น ๆ ให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ารู้จักหนังสือเหล่านี้หรือไม่ มีใครเคยอ่านบ้าง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ให้นักเรียนที่เคยอ่านช่วยกันเล่าหรืออธิบายให้ฟัง

ชั่วโมงที่ ๔๕

๑. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างประเภทของหนังสือเป็นการทบทวน และอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ไม่ใช่มีแต่หนังสือเท่านั้นที่ให้ความรู้และเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ได้ ในปัจจุบันยังมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่สามารถศึกษาค้นคว้าได้อีกด้วย

๒. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ ที่ตนเองรู้จัก และบอกลักษณะพิเศษของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนั้น ๆ

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง หลักในการเลือกอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง ซีดีรอม

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง อินเทอร์เน็ต

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายผลการศึกษาให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูสอบถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและอธิบายเพิ่มเติม

๕. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง การแนะนำหนังสือ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันอภิปรายสรุป

๖. ครูนำตัวอย่างการแนะนำหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นความสำคัญของการอ่าน จึงมีการณรงค์ให้คนในประเทศ อ่านหนังสือมากขึ้น ประเทศที่มีคนอ่านหนังสือต่อเล่มต่อปีในปริมาณสูง เช่น สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย ส่วนคนไทยนับว่ามีการอ่านหนังสือต่อเล่มต่อปีในปริมาณที่น้อยมาก

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำบันทึกการอ่านตลอดภาคเรียนตามใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การแนะนำหนังสือ แล้วส่งครูตรวจสอบตามระยะเวลาที่กำหนด
๓. นักเรียนเขียนแนะนำหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ชอบ ๑ เรื่อง ส่งครู ครูคัดเลือกผลงานที่น่าสนใจ ติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง เป็นการทำให้ตนเองมีความรู้หลากหลายรอบด้านขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - นักเรียนคิดว่าการอ่านมากทำให้เขียนงานเขียนได้ดีจริงหรือไม่
 - นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้เรื่องการอ่านไปพัฒนางานเขียนของตนได้อย่างไรบ้าง
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
๒. นักเรียนเข้าชมงานสัปดาห์หนังสือที่จัดระดับชาติ ระดับจังหวัด หรือระดับโรงเรียน
๓. จัดป้ายนิเทศแนะนำวรรณกรรมน่าอ่านหรือหนังสือน่าอ่านทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงวรรณกรรมของชาติต่าง ๆ ในอาเซียน

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ตัวอย่างหนังสือ เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย หรือหนังสืออื่น ๆ
๓. ตัวอย่างการแนะนำหนังสือ
๔. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือประเภทต่างๆ

๕. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การแนะนำหนังสือ

๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

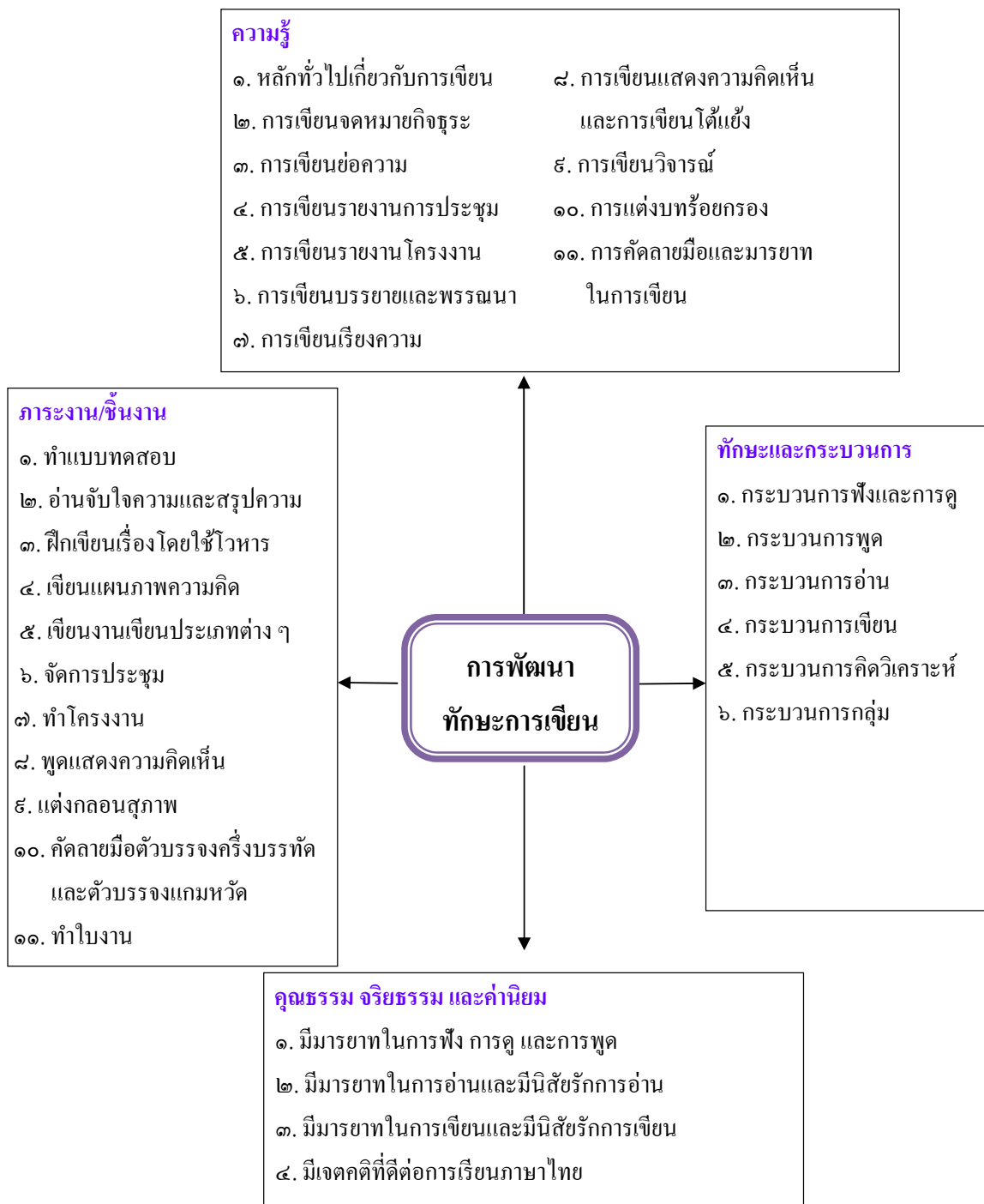
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน

เวลา ๑๑ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ท ๒.๑ (ม. ๒/๑) ๒. เขียนบรรยายและพรรณนา ท ๒.๑ (ม. ๒/๒) ๓. เขียนเรียงความ ท ๒.๑ (ม. ๒/๓) ๔. เขียนย่อความ ท ๒.๑ (ม. ๒/๔) ๕. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ท ๒.๑ (ม. ๒/๕) ๖. เขียนจดหมายกิจธุระ ท ๒.๑ (ม. ๒/๖) ๗. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ท ๒.๑ (ม. ๒/๗) ๘. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘) ๙. แต่งบทร้อยกรอง ท ๔.๑ (ม. ๒/๙)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้อ่าน ๒. การพัฒนาทักษะการเขียน เป็นการสร้างผลงาน เขียนออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เขียนต้อง มีความรู้เรื่องหลักการเขียนงานเขียนประเภทต่าง ๆ รู้จักการใช้คำ สำนวนโวหารที่สละสลวย เพื่อให้ ผลงานที่ออกมามีคุณภาพและประทับใจผู้อ่าน ๓. การเขียนในโอกาสต่าง ๆ เป็นการฝึกทักษะ การเขียนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๔. การคัดลายมือเป็นการฝึกเขียนตัวอักษรให้ถูกต้อง ตามหลักการเขียนภาษาไทย ๕. การฝึกเขียนเป็นประจำสม่ำเสมอ จะทำให้สร้าง ผลงานที่มีคุณภาพแก่ผู้อ่าน และเป็นการสร้างนิสัย รักการเขียน และมีมารยาทในการเขียนให้กับ เจ้าของผลงานด้วย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. การพัฒนาทักษะการเขียนควรมีความรู้ในเรื่องใดบ้าง ๒. กระบวนการคิดกับกระบวนการเขียนสัมพันธ์กันอย่างไร ๓. การเขียนในโอกาสต่าง ๆ มีอะไรบ้าง มีวิธีการเขียนอย่างไร ๔. นักเรียนจะพัฒนาทักษะการเขียนของตนเองได้อย่างไรบ้าง ๕. การคัดลายมือมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ๖. มารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียนมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ กระบวนการคิด กระบวนการเขียน สำนวน ไวยากรณ์ กิจธุระ รายงานการประชุม โครงการงาน ๒. การพัฒนาทักษะการเขียน เป็นการฝึกฝนการเขียน ให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน เขียนแต่ละประเภท ๓. การฝึกเขียนรูปแบบต่าง ๆ เป็นการฝึกเขียนตาม หลักการ และพัฒนาประสิทธิภาพการเขียนของ ตนเอง ๔. การฝึกคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง ตามวิธีการเขียนอักษรไทย ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ ภาษาไทยวิธีหนึ่ง ๕. มารยาทในการเขียน เป็นข้อควรปฏิบัติในการ เขียน เพื่อเป็นการให้เกิดเกียรติและเคารพสิทธิของ ผู้อ่าน	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกหลักเกณฑ์ทั่วไปของการเขียน ๒. บอกหลักการเขียนและฝึกเขียนรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในชีวิตจริง ๓. รู้หลักการและคัดลายมือแบบต่าง ๆ ได้ถูกต้องตาม การเขียนตัวอักษรไทย ๔. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีนิสัยรักการเขียนและมีมารยาท ในการเขียน
ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน ๑.๒ ฝึกเขียนเรื่องโดยใช้ไวยากรณ์ ๑.๓ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๔ เขียนงานเขียนประเภทต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการเขียน ๑.๕ จัดการประชุม ๑.๖ ทำโครงการงาน ๑.๗ พูดยุติแสดงความคิดเห็น ๑.๘ แต่งกลอนสุภาพ ๑.๙ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดและตัวบรรจงแกมหวัด	

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ การเขียนจดหมายกิจธุระ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ การเขียนย่อความ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ การเขียนรายงานการประชุม	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ การเขียนรายงานโครงการ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ การเขียนบรรยายและพรรณนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ การเขียนเรียงความ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ การเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ การเขียนวิจารณ์	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ การแต่งบทร้อยกรอง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๑ การคัดลายมือและมารยาทในการเขียน	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑

หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียน รู้จักจัดระบบความคิด รู้จักเลือกใช้คำ สำนวนโวหารที่ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่เขียน และฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะเขียนได้ดีมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนบรรยายและพรรณนา ท ๒.๑ (ม. ๒/๒)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและความสำคัญของการเขียนได้ (K)
๒. บอกหลักการเขียน จุดประสงค์ของการเขียน กระบวนการคิด และกระบวนการเขียนได้ (K)
๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน โวหารในการเขียนถูกต้องเหมาะสม (K, P)
๔. จัดระเบียบความคิดและมีกระบวนการเขียนที่เป็นระบบ (K, P)
๕. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)
๖. เห็นคุณค่าของการเขียนงานเขียนที่ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. ความหมายและความสำคัญของการเขียน
๒. การใช้ภาษาในการเขียน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์		เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักทั่วไปของการเขียน
ภาษาต่างประเทศ		ศึกษาหลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับภาษาไทย
ศิลปะ		จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ		ทำหนังสือสำนวนภายิต/ทำสมุดรวบรวมโวหาร

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียน การเขียนสะกดคำถูกต้อง และน่าอ่าน
๓. ครูนำเสนอเนื้อหาโยงเข้าสู่เรื่อง หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า การเขียน และช่วยกันบอกว่าการเขียนงานที่ดีต้องทำอย่างไรบ้าง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละคนจับสลากศึกษาเรื่อง หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน คนละ ๑ หัวข้อ ดังนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง ความหมายและความสำคัญของการเขียน

คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาในการเขียน

คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การใช้สำนวนในการเขียน

คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การใช้โวหารในการเขียน

๑. นักเรียนที่จับสลากได้หมายเลขเดียวกันให้ไปศึกษาร่วมกันที่ฐานการเรียนรู้ที่ครูจัดไว้ทั้ง ๔ ฐาน ตามหัวข้อที่จับสลากได้ โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถาม ทำความเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

๔. เมื่อนักเรียนศึกษาเสร็จแล้ว ให้ทุกคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตน แล้วอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจจนครบทุกคน

๕. ครูซักถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจตามแนวคำถามต่อไปนี้

๑) การเขียนมีความสำคัญอย่างไร

๒) การเขียนงานเขียน เขียนเพื่อจุดประสงค์ใดบ้าง

๓) หลักการเขียนมีอะไรบ้าง

๔) กระบวนการคิดกับกระบวนการเขียนสัมพันธ์กันอย่างไร และมีลักษณะอย่างไร

๕) ในการเขียน นักเรียนมีหลักในการเลือกใช้คำอย่างไรจึงจะเหมาะสมและทำให้การสื่อสารบรรลุตามจุดประสงค์

๖) สำนวนคืออะไร สำนวนเกี่ยวข้องกับการเขียนอย่างไร

๗) โวหารคืออะไร แบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

๘) โวหารชนิดใดที่นิยมใช้ในการเขียนมากที่สุด เพราะอะไร

๖. ครูสรุปเรื่องที่ถามเพิ่มเติม นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. นักเรียนแต่ละคนศึกษาเพิ่มเติมจากฐานการเรียนรู้ แล้วทำกิจกรรมแต่ละฐานการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ส่งครู

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมโวหารประเภทต่าง ๆ ทั้งโวหารบรรยาย พรรณนา อุปมา สาธก และเทศนา จากเรื่องที่อ่าน (อาจเป็นบันทึก สารคดีท่องเที่ยว เรื่องสั้น นวนิยาย ฯลฯ) อย่างน้อยเรื่องละ ๒ โวหาร ทำเป็นสมุดรวบรวมโวหารส่งครู

๔. นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนเรื่องราว โดยเลือกใช้โวหารประเภทต่าง ๆ จากหัวข้อต่อไปนี้ส่งครู

๑) ความสนุกรื่นเริงในงานวันเกิด

๒) ความงดงามของไหมไทย

๓) สมุนไพรไทย

๔) อาหารไทย

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำแนวคิดจากเรื่อง หลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน ไปปรับใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนรูปแบบการเขียนจดหมายที่เคยเรียนมาเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาหลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน จากงานเขียนประเภทต่าง ๆ แล้วนำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จัดทำหนังสือโดยรวบรวมถ้อยคำ สำนวนภาษา พร้อมอธิบายความหมายให้ได้มากที่สุด ตกแต่งรูปเล่มให้สวยงาม
๓. นักเรียนศึกษาหลักทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับในภาษาไทย
๔. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมงานเขียนของนักเขียนที่มีชื่อเสียง สังเกตการใช้สำนวนภาษาในการเขียน
๕. จัดป้ายนิเทศแสดงตัวอย่างงานเขียนที่ดีเด่นในด้านการใช้โวหารประเภทต่าง ๆ
๖. นักเรียนศึกษาสำนวนสุภาษิตของชาติต่าง ๆ ในอาเซียน เช่น เวียดนามว่ามีลักษณะเหมือนสำนวนไทยหรือไม่อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. สลาก
๓. ฐานการเรียนรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒

การเขียนจดหมายกิจธุระ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนจดหมายกิจธุระ เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับกิจธุระในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามรูปแบบ การใช้ภาษาของการเขียนจดหมายกิจธุระ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนจดหมายกิจธุระ ท ๒.๑ (ม. ๒/๖)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนจดหมายกิจธุระได้ (K)

๒. เขียนจดหมายกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบและสร้างสรรค์ (K, P)

๓. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนจดหมาย ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนจดหมายกิจธุระ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการเขียนจดหมาย
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษารูปแบบการเขียนจดหมายกิจธุระในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับรูปแบบการเขียนจดหมายในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมคิดคลอง ต่อไว

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๗

๑. นักเรียนร่วมสนทนาถึงรูปแบบการเขียนจดหมายที่เคยเรียนมา การใช้สำนวนภาษาในการเขียนจดหมาย และแบบฟอร์มจดหมายแต่ละประเภท
๒. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของจดหมายกิจธุระและวัตถุประสงค์ในการเขียนจดหมายกิจธุระ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ๑) ประโยชน์และความจำเป็นในการเขียนจดหมายกิจธุระ
 - ๒) รูปแบบของจดหมายกิจธุระ
 - ๓) การใช้สำนวนภาษา
 - ๔) ข้อบกพร่องของการสื่อสารทางจดหมาย เช่น การจำหน้าซอง การติดดวงตราไปรษณียากร
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา มากขึ้น
๔. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างจดหมายกิจธุระประเภทต่าง ๆ แล้วร่วมระดมสมองเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนจดหมายกิจธุระ กลุ่มละ ๑ ฉบับ โดยสมมุติรายละเอียดขึ้นเอง เสร็จแล้ว ส่งครูตรวจสอบ ครูคัดเลือกกลุ่มที่เขียนได้ดี ติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนจดหมายกิจธุระ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. นักเรียนเล่นเกมคิดคล่อง ต่อไ้ โดยครูแจกแบบฟอร์มจดหมายกิจธุระประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันต่อให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด เสร็จแล้วออกมาอธิบายให้เพื่อนฟัง เพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ครูให้รางวัลกลุ่มที่เสร็จก่อนและถูกต้อง
๓. นักเรียนศึกษารูปแบบการเขียนจดหมายกิจธุระในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับจดหมายกิจธุระในภาษาไทย

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนจดหมายกิจธุระในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามรูปแบบ เหมาะสมกับกาลเทศะและคำนึงถึงมารยาท ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนจดหมายกิจธุระไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนจดหมายกิจธุระ เขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษารูปแบบการเขียนข้อความ แล้วฝึกข้อความ ๑ เรื่อง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาตัวอย่างการเขียนจดหมายกิจธุระของจริง แล้วเก็บรวบรวมไว้เป็นตัวอย่างในการเขียน
๒. นักเรียนฝึกเขียนจดหมายกิจธุระเพื่อติดต่อเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาอภิปรายกันภายในกลุ่ม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างจดหมายกิจธุระ
๒. แบบฟอร์มจดหมายกิจธุระ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓

การเขียนย่อความ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนย่อความ เป็นการเขียนสรุปเรื่องที่อ่านหรือฟังให้สั้นลง โดยยังคงใจความสำคัญครบถ้วน การเขียนย่อความเป็นทักษะพื้นฐานในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ดี และมีประโยชน์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนย่อความ ท ๒.๑ (ม. ๒/๔)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนย่อความรูปแบบต่าง ๆ ได้ (K)
๒. เขียนย่อความได้ถูกต้องตามรูปแบบและได้ใจความครบถ้วน (P)
๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน ได้ถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบการย่อความ (P)
๔. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนย่อความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนข้อความ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	ทำแผนภูมิรูปแบบคำนำการข้อความ/เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการข้อความ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาและฝึกเขียนข้อความเป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดรวบรวมความรู้

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๘

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการข้อความว่ามีวิธีการอย่างไรบ้าง
๒. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ออกมาอ่านหรือเล่านิทานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนทั้งชั้นเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การจับใจความแล้วย่อเรื่องให้สั้นลงแต่ยังคงได้ใจความสำคัญครบถ้วน เรียกว่า การย่อความ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูซักถามนักเรียนถึงวิธีการเขียนข้อความ แล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลาก แล้วระดมสมองเขียนคำนำการขึ้นต้นข้อความต่อไปนี้
กลุ่มละ ๑ หัวข้อ
 - ๑) คำนำการขอนิทาน
 - ๒) คำนำการขอข่าว
 - ๓) คำนำการขอจดหมาย
 - ๔) คำนำการขอประกาศ
 - ๕) คำนำการขอปาฐกถา
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแผนภูมิรูปแบบคำนำการข้อความที่กลุ่มรับผิดชอบ แล้วออกมาอธิบายให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๔. ครูแจกตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มซึ่งตรงกับหัวข้อคำนำการขึ้นต้นข้อความที่แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ ให้นักเรียนเขียนข้อความเรื่องนั้น ๆ เสร็จแล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
ครูนำผลงานที่ได้ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนย่อความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนฝึกเขียนย่อความเรื่องอื่น ๆ จากตัวอย่างของกลุ่มอื่น ๆ แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนฝึกเขียนย่อความบทเรียนวิชาภาษาไทยส่งครูเป็นประจำทุกสัปดาห์ และทำสมุดรวบรวมความรู้เมื่อจบเทอม

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนย่อความเรื่องต่าง ๆ ได้ใจความสำคัญครบถ้วน
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนย่อความไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนย่อความจากแผนภาพความคิดที่นักเรียนทำขึ้น
๒. ครูให้นักเรียนค้นหารายงานการศึกษาที่นักเรียนเคยทำ แล้วศึกษารูปแบบการทำรายงาน เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฝึกเขียนย่อความข่าว บทความ หรือเรื่องที่ประทับใจ ทำเป็นสมุดรวบรวมความรู้ นำมาใช้อ้างอิงในการทำรายงานวิชาต่าง ๆ
๒. นักเรียนศึกษาการเขียนย่อความในภาษาอังกฤษ แล้วฝึกย่อบทความหรือนิทาน
๓. นักเรียนเลือกเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าว โฆษณา ประกาศ บทความ สารคดี แล้วนำมาย่อความให้ถูกต้องตามรูปแบบการย่อความ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วัสดุ
๒. ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ
๓. แผนภาพความคิดสรุปหลักการเขียนย่อความ
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔

การเขียนรายงานการประชุม

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนรายงานการประชุม เป็นการเขียนนำเสนอผลการประชุมหรือมติของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระเบียบแบบแผนตามรูปแบบการเขียนรายงานการประชุม โดยใช้ทักษะทางภาษาที่ถูกต้อง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ท ๒.๑ (ม. ๒/๕)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนรายงานการประชุมได้ (K)

๒. เขียนรายงานการประชุมได้ถูกต้องเหมาะสม (K, P)

๓. ใช้สำนวนภาษาถูกต้อง กระชับรัดกุม (P)

๔. เห็นคุณค่าของการเขียนงานเขียนที่ถูกต้อง (A)

๕. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การเขียนรายงานการประชุม

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบรายงานการประชุมในวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดแบบฟอร์มรายงานการประชุม

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

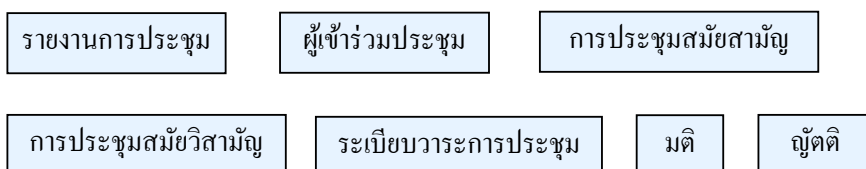
ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๕

- ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนเรื่อง การพูดในที่ประชุมและการจดบันทึกการประชุม จากที่เคยเรียนมาแล้ว และประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุม
- ครูนำเสนอเนื้อหาเข้าสู่เรื่อง การเขียนรายงานการประชุม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การเขียนรายงานการประชุม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันอภิปรายหลักการเขียนรายงานการประชุม
- นักเรียนช่วยกันกำหนดหัวข้อในการประชุม ครูเขียนบนกระดาน แล้วเลือกหัวข้อที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ๔-๕ หัวข้อ ให้แต่ละกลุ่มจับสลากจัดการประชุม กลุ่มละ ๑ หัวข้อ โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ และจัดการประชุมตามรูปแบบการประชุมที่เรียนมา และจดยานงานการประชุมส่งครู
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านรายงานการประชุมให้เพื่อนฟัง ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง แล้วช่วยกันสรุป

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนรายงานการประชุม แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- นักเรียนศึกษาตัวอย่างรายงานการประชุมที่ครูนำมาให้ดู แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- นักเรียนคู่วิเคราะห์การประชุมและการรายงานการประชุม แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนรายงานการประชุมในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการประชุมไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนรายงานการประชุม บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนรวบรวมโครงการที่เคยทำมาแล้ว ศึกษาความหมายและรูปแบบของโครงการ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาหลักการเขียนรายงานการประชุมจากหนังสือหรือสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ แล้วนำความรู้มาจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้
๒. นักเรียนศึกษาการเขียนรายงานการประชุมในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับภาษาไทย
๓. นักเรียนรวบรวมแบบฟอร์มการเขียนรายงานการประชุมของส่วนราชการและของเอกชน ทำสมุดแบบฟอร์มรายงานการประชุม
๔. นักเรียนจัดการประชุมเรื่องการอ่านเมื่อเข้าสู่อาเซียน แล้วเขียนรายงานการประชุม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. สลาก
๒. ตัวอย่างรายงานการประชุม
๓. วิดีทัศน์การประชุมและการรายงานการประชุม
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

การเขียนรายงานโครงงาน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนรายงานโครงงาน เป็นการเขียนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า รวบรวม สืบค้น หรือผลจากการลงมือปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่น ๆ เป็นแนวทางในการศึกษา และสรุปผลได้ด้วยตนเอง ผู้ทำโครงงานจะได้ทั้งความรู้ ขั้นตอน และกระบวนการทำงาน ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ให้เกิดกับตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ท ๒.๑ (ม. ๒/๕)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการทำโครงงานและการเขียนรายงานโครงงานได้ (K)

๒. ทำโครงงานและเขียนรายงานโครงงานได้ถูกต้องตามหลักการ (K, P)

๓. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนรายงาน โครงการงาน

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาหลักการทำโครงการงาน
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/จัดนิทรรศการ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๐

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการทำโครงการงานจากที่นักเรียนเคยทำหรือเคยรับรู้มา และช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า โครงการงาน
- นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างโครงการงานภาษาไทยที่เคยทำมาแล้ว

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนรายงานโครงการงาน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑
- ครูสุ่มถามนักเรียน ๓-๖ คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และให้นักเรียนยกตัวอย่างโครงการงานประเภทต่าง ๆ ประเภทละ ๓ โครงการงาน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ครูนำตัวอย่างโครงการงานให้นักเรียนดู นักเรียนสังเกตรูปแบบ วิธีเขียนรายงาน แล้วร่วมแสดงความคิดเห็น
- ครูให้นักเรียนเสนอหัวข้อโครงการงานที่นักเรียนสนใจในวิชาภาษาไทยหรือหัวข้อที่สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อโครงการงานจากที่เพื่อนเสนอหรือเลือกหัวข้อโครงการงานอื่นตามที่กลุ่มสนใจ กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วนำเสนอครู โดยบอกเหตุผลในการเลือกหัวข้อตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - หัวข้อนี้มีความน่าสนใจหรือสำคัญอย่างไร
 - มีจุดประสงค์หรือขอบข่ายในการดำเนินงานอย่างไร
 - แหล่งค้นคว้ามีอะไรบ้าง
 - ความคาดหวังของผลการศึกษาค้นคว้า
 - วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่ใช้
 - วิธีดำเนินการมีขั้นตอนอะไรบ้าง
 - ผลที่คาดว่าจะได้รับมีอะไรบ้าง
- เมื่อครูอนุมัติแล้วให้นักเรียนดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้และนำเสนอผลการทำงานต่อครูเป็นระยะ ๆ ตามแบบประเมินการเขียนโครงการงาน

๑. เมื่อทำโครงการจบแล้ว ให้แต่ละกลุ่มเขียนรายงานผลการทำโครงการและนำเสนอผลงาน โดยการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนรายงานโครงการ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนโครงการ และนำเสนอรูปแบบการทำโครงการที่สร้างสรรค์

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนทำโครงการและเขียนรายงานโครงการวิชาต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการทำโครงการไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการทำโครงการและการเขียนรายงานโครงการ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนการเขียนบรรยายและพรรณนา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมผลงานการทำโครงการของกลุ่มในวิชาต่าง ๆ ทำเป็นแฟ้มสะสมผลงาน
๒. นักเรียนจัดนิทรรศการแสดงผลงานโครงการในงานสัปดาห์วิชาการของโรงเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างโครงการ
๒. แบบประเมินการทำโครงการ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖

การเขียนบรรยายและพรรณนา

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนบรรยาย เป็นการเขียนอธิบายสิ่งที่เห็น ส่วนการเขียนพรรณนา เป็นการเขียนบรรยายสิ่งที่เห็นให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์ เกิดมโนภาพหรือเกิดจินตนาการตามสิ่งที่เห็น การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนาเป็นความสามารถในการเขียนที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. การเขียนบรรยายและพรรณนา ท ๒.๑ (ม. ๒/๒)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนบรรยายหรือพรรณนาได้ (K)

๒. เขียนบรรยายหรือพรรณนาเรื่องที่กำหนดให้ได้ (K, P)

๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารในการเขียนได้ถูกต้อง ไพเราะ และสละสลวย (P)

๔. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การเขียนบรรยายและพรรณนา

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาการเขียนบรรยายและพรรณนาในภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๑

- ให้นักเรียนดูภาพดอกไม้แล้วสุ่มถามนักเรียน ๒-๓ คน ให้อธิบายลักษณะของดอกไม้ในภาพให้นักเรียนคนอื่น ๆ สังเกตคำพูดของเพื่อน
- ครูพุดพรรณนาถึงลักษณะของดอกไม้ให้มีใจความเหมือนกับสิ่งที่นักเรียนได้พูดไปแล้ว เช่น มีดอกไม้หลากหลายพันธุ์ สีสันสวยสดใส ส่งกลิ่นหอมจางใจ
- ครูให้นักเรียนบอกความแตกต่างของวิธีพูดของเพื่อนกับของครู แล้วนำเสนอหาโยงเข้าเรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - การเขียนบรรยายมีลักษณะอย่างไร
 - การเขียนพรรณนามีลักษณะอย่างไร
 - โวหารบรรยายกับโวหารพรรณนาแตกต่างกันอย่างไร
- ครูนำตัวอย่างการเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนาให้นักเรียนดู แล้วร่วมสนทนาเกี่ยวกับการเขียนแต่ละแบบ
- ครูให้นักเรียนดูภาพหรือของจริง เช่น หุ่นตัวละครในวรรณคดี ผ้าไหม อาหาร แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายและเขียนพรรณนาเกี่ยวกับสิ่งที่ดู
- ครูเลือกผลงานของนักเรียนที่เขียนได้ดี ให้เจ้าของผลงานอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วครูกล่าวชมเชยและนำผลงานติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนบรรยายและพรรณนา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
- นักเรียนทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา เสร็จแล้วส่งครู
- นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนที่เป็นการบรรยายและการพรรณนา ทำเป็นรายงาน ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองโดยใช้โวหารบรรยายและโวหารพรรณนาได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนบรรยายและพรรณนาไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาองค์ประกอบและลักษณะของเรียงความที่ดี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฝึกเขียนบรรยายหรือพรรณนาเรื่องใกล้ตัวหรือความงดงามของสถานที่สำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียนสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง แล้วนำไปวิจารณ์กับเพื่อนในกลุ่ม
๒. นักเรียนสร้างผลงานเขียนของตนเองโดยใช้โวหารบรรยายและโวหารพรรณนาลงในผลงานด้วย
๓. นักเรียนศึกษาการเขียนบรรยายและพรรณนาในภาษาอังกฤษ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพดอกไม้
๒. ตัวอย่างการเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา
๓. ภาพหรือของจริงที่จะนำมาเขียนบรรยายหรือพรรณนา
๔. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางการพัฒนา	_____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางแก้ไข	_____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน	_____
เหตุผล	_____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	_____

	ลงชื่อ _____ ผู้สอน
	_____/_____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗

การเขียนเรียงความ

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดออกมาเป็นงานเขียน เรียงความประกอบด้วยส่วนที่เป็น คำนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป และในการเขียนจะต้องเขียนให้มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ และใช้สำนวนโวหารที่ไพเราะน่าอ่าน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. การเขียนเรียงความ ท ๒.๑ (ม. ๒/๓)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของเรียงความที่ดีได้ (K)

๒. เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ (P)

๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหารในการเขียนได้ถูกต้อง และสละสลวย (P)

๔. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนเรียงความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนเรียงความ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	⇒	เขียนแผนภาพโครงเรื่องเรียงความ
สังคมศึกษาฯ	⇒	ศึกษาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช
ภาษาต่างประเทศ	⇒	ศึกษาและฝึกเขียนเรียงความเป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	⇒	ฟังเพลงต้นไม้ของพ่อ/จัดป้ายนิเทศ/จัดนิทรรศการ
การงานอาชีพฯ	⇒	ทำสมุดตัวอย่างเรียงความ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๒

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรียงความ ลักษณะของเรียงความที่ดี
๒. ครูนำตัวอย่างเรียงความมาให้ให้นักเรียนดู แล้วพิจารณาองค์ประกอบจากที่ตอบคำถามในข้อ ๑ ว่าถูกต้องหรือไม่ มีลักษณะการเขียนอย่างไร ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเป็นหลักการเขียนเรียงความ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาเรื่อง การเขียนเรียงความ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ร่วมระดมสมองและทำความเข้าใจ แล้วสรุปลักษณะของเรียงความที่ดีให้ได้
๒. ครูสุ่มถามนักเรียน ๕-๖ คน ให้บอกลักษณะของเรียงความที่ดี ครูและเพื่อนตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรียงความที่กลุ่มสนใจ และให้นักเรียนช่วยกันกำหนดขอบข่ายโครงเรื่อง จัดลำดับความคิดโดยเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง แล้วให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเตรียมเขียนเรียงความ
๔. นักเรียนแต่ละคนเขียนเรียงความตามข้อมูลที่กลุ่มเตรียมไว้เสร็จแล้วนำมาอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วส่งครู
๕. ครูคัดเลือกเรียงความที่เขียนได้ดี นำมาติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. ครูเปิดเพลง ต้นไม้ของพ่อ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเนื้อเพลง โดยเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง และเขียนเนื้อเรื่องตามโครงเรื่อง ส่งครูพร้อมโครงเรื่อง

๓. นักเรียนรวบรวมเรียงความที่ชนะเลิศในโอกาสต่าง ๆ ทำเป็นสมุดตัวอย่างเรียงความเก็บไว้ประกอบการศึกษาค้นคว้า
๔. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องต่าง ๆ ในอาเซียน แล้วให้นักเรียนเลือกเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาเขียนเป็นเรียงความ ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนเรียงความในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความไปใช้ในการเรียนหรือในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนเรียงความ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนดูรายการวิเคราะห์ข่าว แล้วสังเกตวิธีแสดงความคิดเห็น การใช้ภาษา และมารยาทของแขกรับเชิญ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนช่วยกันคัดเลือกเรียงความเกี่ยวกับต้นไม้ของพ่อ ของเพื่อนในชั้นเรียนที่ได้คะแนน ๑๐ อันดับแรก มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนส่งเรียงความเข้าประกวดในโอกาสต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อฝึกทักษะการเขียน
๓. จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลในการเขียนเรียงความหรือได้นำเรียงความไปตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสารต่าง ๆ
๔. นักเรียนศึกษาและฝึกเขียนเรียงความเป็นภาษาอังกฤษ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างเรียงความ
๒. เพลง ต้นไม้ของพ่อ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘

การเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือความรู้ทางวิชาการเป็นส่วนประกอบ และเรื่องที่แสดงความคิดเห็นควรเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์กับผู้อ่าน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๒.๑ (ม. ๒/๓)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้งได้ (K)
๒. เขียนแสดงความคิดเห็นและเขียนโต้แย้งได้ถูกต้องและสร้างสรรค์ (K, P)
๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนในการเขียนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ (P, A)
๔. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนแสดง ความคิดเห็น ๒. ประเมินทักษะการพูดแสดงความคิดเห็น ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาเรื่อง ภาวะโลกร้อนและเรื่อง ภัยธรรมชาติ
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡	เขียนแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งเป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง การออกกำลังกาย
การงานอาชีพฯ	➡	ศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีที่ทันสมัย/ทำสมุดรวบรวมบทความแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๑

๑. ครูคิดข่าวบนกระดานให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว
๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นว่าควรแสดงความคิดเห็นอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ครูแจกบทความที่เป็นการแสดงความคิดเห็นให้นักเรียน ๑ กลุ่ม บทความที่เป็นการโต้แย้งให้นักเรียนอีก ๑ กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษาในบทความ
๒. ครูซักถามถึงลักษณะของบทความแสดงความคิดเห็นและบทความโต้แย้ง แล้วร่วมกันสรุปเป็นหลักการ
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกประเด็นเพื่อเขียนแสดงความคิดเห็นและเขียนโต้แย้ง
 - กลุ่มละ ๑ ประเด็น เช่น
 - ๑) คนไทยหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย
 - ๒) สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำเรื่องคนจนกับคนรวย
 - ๓) ภาวะโลกร้อนไม่ได้มีผลกระทบกับคนไทย
 - ๔) ภัยธรรมชาติเกิดจากมนุษย์ทำลายสิ่งแวดล้อม
 - ๕) เทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่ได้ช่วยให้จิตใจมนุษย์พัฒนาขึ้น
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพูดแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่รับผิดชอบหน้าชั้นเรียน แล้วให้เพื่อนประเมินผลการรายงานตามแบบประเมินการพูดแสดงความคิดเห็น
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม นักเรียนจดบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนฝึกเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว แล้วนำมาอภิปรายกันในกลุ่ม นักเรียนช่วยกันเลือกผลงานที่เขียนได้ดีดัดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนทั้งชั้นเรียนช่วยกันคิดประเด็นที่จะเขียนแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งให้ได้มากที่สุด แล้วให้ทุกคนเขียนแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นนั้น ๆ นำความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง มาจัดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ได้อ่าน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนหรือพูดแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งได้อย่างมีเหตุผล ไม่มีอคติ ไม่มุ่งทำลายผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้ง บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นตัวอย่างงานเขียนวิจารณ์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมบทความการเขียนแสดงความคิดเห็นและการเขียนโต้แย้งจากหนังสือพิมพ์ ทำเป็นรูปเล่มไว้แลกเปลี่ยนกันอ่าน
๒. นักเรียนฝึกเขียนแสดงความคิดเห็นและโต้แย้งเป็นภาษาอังกฤษ
๓. จัดแข่งขันพูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นขึ้นในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ข่าว
๒. บทความที่เป็นการแสดงความคิดเห็น
๓. บทความที่เป็นการโต้แย้ง
๔. แบบประเมินการพูดแสดงความคิดเห็น
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

การเขียนวิจารณ์

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนวิจารณ์ เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกรู้สึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้หลักการทางวิชาการเป็นแนวทางในการแยกแยะข้อดี ข้อบกพร่อง อย่างสมเหตุสมผล เป็นกลาง และสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านวิจารณ์ได้นำไปพัฒนาหรือปรับปรุงผลงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ท ๒.๑ (ม. ๒/๗)

๒. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๒/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนวิจารณ์ได้ (K)
๒. เขียนวิจารณ์ได้ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบ (P)
๓. เลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนในการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม (P)
๔. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนวิจารณ์

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาเรื่อง ปัญหาภาวะโลกร้อน
คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดกลวิธีในการเขียนวิจารณ์
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง ความรักและสามัคคี
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษามติวิจารณ์ภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	ศึกษามติวิจารณ์ภาพยนตร์/ศึกษามติวิจารณ์ดนตรี/จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	ศึกษาเรื่อง ปัญหาสุขภาพจิต
การงานอาชีพฯ	➡	ศึกษาเรื่อง การรักษาความสะอาด/ศึกษามติวิจารณ์เทคโนโลยี/ทำสมุดรวบรวมบทวิจารณ์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๔

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า วิจารณ์ ให้นักเรียน ๔-๕ คน บอกความหมายของคำว่า วิจารณ์ ตามความคิดของตนเอง
- นักเรียนเปิดพจนานุกรมอ่านความหมายของคำว่า วิจารณ์ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูนำบทวิจารณ์ให้นักเรียนอ่าน นักเรียนสังเกตการใช้ภาษา รูปแบบการเขียน วิธีการแสดงความคิดเห็น และการให้เหตุผล แล้วช่วยกันสรุปเป็นหลักเกณฑ์ของการเขียนวิจารณ์
- นักเรียนอ่านเรื่อง การเขียนวิจารณ์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมระดมสมองเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การเขียนวิจารณ์ที่สรุปในข้อ ๑
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดกลวิธีในการเขียนวิจารณ์ แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง และใช้เป็นแนวทางในการเขียนวิจารณ์ของกลุ่มของตนเอง
- ครูแจกบทความให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ เรื่อง ให้แต่ละกลุ่มร่วมระดมสมองเขียนวิจารณ์บทความที่ครูแจก แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
- นักเรียนช่วยกันคัดเลือกบทวิจารณ์ที่เขียนได้ดี ติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนวิจารณ์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
- นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนวิจารณ์เรื่องที่ตนสนใจหรือเลือกจากหัวข้อต่อไปนี้
 - การรักษาความสะอาดในโรงเรียน

๒) ปัญหาเสพคิดในโรงเรียน

๓) ความรักและสามัคคีของนักเรียนในโรงเรียน

๔) ปัญหาภาวะโลกร้อน

๓. นักเรียนนำผลงานมาให้เพื่อนในกลุ่มร่วมกันวิจารณ์และเสนอแนะ แล้วแก้ไขให้เรียบร้อยส่งครู

๔. นักเรียนหาบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ ตามหัวข้อต่อไปนี้ ทำเป็นสมุดรวบรวมบทวิจารณ์ เก็บไว้ศึกษาเพิ่มเติม

๑) ข้าว

๔) ภาพยนตร์

๒) บทความ

๕) เทคโนโลยี

๓) หนังสือหรือวรรณกรรม

๖) คนตรี

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายหลักการวิจารณ์และเขียนวิจารณ์เรื่องต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

๒. นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนวิจารณ์ไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนวิจารณ์ บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความจำเกี่ยวกับรูปแบบแผนผังกลอนสุภาพ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกบทวิจารณ์ที่เขียนได้ดีจากหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือเอกสารต่าง ๆ นำมาจัดป้ายนิเทศให้เพื่อนในชั้นเรียนได้อ่าน

๒. นักเรียนศึกษาบทวิจารณ์ภาษาอังกฤษ เพื่อสังเกตการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น และการให้เหตุผล

๓. นักเรียนเขียนวิจารณ์เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งในประเด็นใดก็ได้ แล้วนำมาแสดงความคิดเห็นกันในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. พจนานุกรม

๒. ตัวอย่างบทความวิจารณ์

๓. บทความ

๔. หนังสือพิมพ์

๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐

การแต่งบทร้อยกรอง

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

๑. สาระสำคัญ

บทร้อยกรอง เป็นคำประพันธ์ที่แต่งขึ้นตามลักษณะบังคับของฉันทลักษณ์ กลอนสุภาพ เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่งที่ ๑ บท มี ๒ บาท บาทหนึ่งมี ๒ วรรค วรรคละ ๗-๘ คำ มีลักษณะบังคับตามที่กำหนด และจัดเป็นมรดกทางภาษาที่ควรอนุรักษ์ด้วยความภาคภูมิใจ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๒/๔)

๒. แต่งบทร้อยกรอง ท ๔.๑ (ม. ๒/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะของกลอนสุภาพและหลักการแต่งกลอนสุภาพได้ (K)
๒. แต่งกลอนสุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และสร้างสรรค์ (K, P)
๓. เลือกใช้ ถ้อยคำ สำนวนในการเขียนได้ถูกต้อง ไพเราะ และสละสลวย (P)
๔. รักการเขียนและเห็นคุณค่าของการแต่งบทร้อยกรอง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการแต่งร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การแต่งบทร้อยกรอง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนผังกลอนสุภาพ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาการแต่งบทร้อยกรองในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับบทร้อยกรองในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมต่อคำ ต่อกลอน
งานอาชีพ	➡	ทำสมุดรวบรวมวรรณคดี

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๕

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแผนผังกลอนสุภาพตามที่ได้ไปศึกษามา ภายในเวลา ๕ นาที เสร็จแล้ว
ครูเรียกนักเรียน ๒-๓ คน อธิบายแผนผังที่เขียนให้เพื่อนฟัง
๒. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแผนผังกลอนสุภาพที่ถูกต้องและให้นักเรียนจดบันทึกแผนผังกลอน
สุภาพลงสมุด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างกลอนสุภาพที่ไพเราะหรือที่นักเรียนชื่นชอบ แล้วสนทนาถึงคำสัมผัส
ลักษณะบังคับ ความหมาย ความไพเราะ ความซาบซึ้ง และข้อคิดที่ได้จากกลอนบทนั้น ๆ
๒. นักเรียนศึกษาเรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลอนสุภาพ
๓. นักเรียนช่วยกันคิดหัวข้อในการแต่งกลอนสุภาพ เช่น แผ่นดินถิ่นไทย รักผืนป่า เศรษฐกิจพอเพียง
ครูเขียนหัวข้อบนกระดาน
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่ครูเขียนบนกระดาน แล้วช่วยกันแต่งกลอนสุภาพ
ความยาวไม่น้อยกว่า ๑ บท เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกไปอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อนและครู
ร่วมกันประเมินการแต่งร้อยกรองของทุกกลุ่ม
๕. นักเรียนช่วยกันคัดเลือกผลงานของกลุ่มที่เขียนได้ดี จัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแต่งบทร้อยกรอง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. นักเรียนเล่นเกมต่อคำ ต่อกลอน ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดวรรคแรกของกลอนสุภาพ แล้วให้กลุ่มที่ต่อวรรคที่ ๒ ได้ให้ยกมือและอ่านวรรคนั้นให้เพื่อนฟัง ครูและเพื่อนตรวจสอบความถูกต้องตามลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ และเนื้อความที่เหมาะสม ถ้าถูกต้องและใจความสัมพันธ์กันจะได้ ๑ คะแนน ถ้าไม่เหมาะสมให้กลุ่มอื่นอ่านวรรคของตนเองให้เพื่อนฟัง และช่วยกันตรวจสอบตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ถ้ากลุ่มใดตอบได้ครบทั้ง ๑ บท จะได้ ๕ คะแนน เล่นจนครบวรรคแรกของทุกกลุ่ม แล้วสรุปคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ และได้รับรางวัลจากครู

๓. นักเรียนช่วยกันคัดกลอนสุภาพที่ช่วยกันแต่งพร้อมตั้งชื่อเรื่อง ลงในกระดาษ นำไปติดที่ป้ายแสดงผลงานให้เพื่อน ๆ ได้อ่าน

๔. นักเรียนแต่งกลอนสุภาพเกี่ยวกับเรื่องที่ตนสนใจลงในใบงานที่ ๑๕ เรื่อง กลอนสุภาพ แล้วส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนแต่งกลอนสุภาพในโอกาสสำคัญ ๆ เช่น วันแม่ วันครู วันครบรอบก่อตั้งโรงเรียน

๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับกลอนสุภาพไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการแต่งกลอนสุภาพ บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมกลอนสุภาพซึ่งเป็นวรรคทองในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ทำเป็นสมุดวรรคทองในวรรณคดี

๒. นักเรียนศึกษาการแต่งบทร้อยกรองในภาษาอังกฤษ สังเกตคำสัมผัส ลักษณะบังคับ เนื้อความว่าเหมือนหรือแตกต่างจากบทร้อยกรองในภาษาไทยอย่างไร

๓. จัดประกวดการแต่งกลอนสุภาพประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แผ่นผังกลอนสุภาพ

๒. ตัวอย่างกลอนสุภาพ

๓. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง กลอนสุภาพ

๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียน

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการคัดลายมือ ๒. ตรวจสอบผลการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการคัดลายมือ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. การคัดลายมือ
๒. มารยาทในการเขียน

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาหลักการและฝึกคัดลายมือภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/ออกแบบตัวอักษรไทย
การทำงานอาชีพฯ	➡	ทำบัตรพยานุเคราะห์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๖

๑. ครูให้นักเรียนคัดข้อความ เรารักในหลวง ด้วยตัวบรรจงลงในกระดาษ แล้วครูเรียกเก็บกระดาษจากนักเรียนทุกคน
๒. ครูสนทนาเกี่ยวกับการเขียนตัวอักษรของนักเรียนทั้งที่ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย และไม่ถูกต้องตามรูปแบบหลักการเขียนตัวอักษรไทย
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การเขียนตัวอักษรไทยจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนตัวอักษร ตัวอักษรต้องมีหัว การวางสระ วรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกต้องตรงกับพยัญชนะ การเขียนตัวอักษรที่ถูกต้องเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยของเราอีกวิธีหนึ่ง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูคัดแยกการคัดลายมือของนักเรียนออกเป็นตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และตัวบรรจงแกมหวัด แล้วอธิบายให้นักเรียนฟังถึงการคัดลายมือแต่ละแบบ
๒. ครูนำตัวอย่างการคัดลายมือที่ถูกต้องแต่ละแบบให้นักเรียนดู แล้วซักถามเกี่ยวกับการคัดลายมือแต่ละแบบ และอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดลายมือแบบตัวอาลักษณ์ พร้อมตัวอย่างบัตรอวยพร ประกาศนียบัตรให้นักเรียนดู
๓. นักเรียนอ่านเรื่อง การคัดลายมือและมารยาทในการเขียน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เขียนสรุปส่งครู
๔. ครูกำหนดให้นักเรียนคัดลายมือบทอาขยานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ ตัวบรรจงแกมหวัด ๑ จบ ส่งครู
๕. ครูคัดเลือกผลงานที่คัดได้สวยงามและถูกต้องติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการคัดลายมือและมารยาทในการเขียน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนคัดตัวอาลักษณ์ โดยเขียนเป็นบัตรเชิญหรือใบประกาศนียบัตรประกวดกันในห้องเรียน

๓. ครูให้นักเรียนศึกษาวิธีการเขียนตัวอักษรไทยจากหนังสือมาตรฐานโครงสร้างตัวอักษรไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แล้วจับสลากเลือกเขียนตัวอักษรไทย คนละ ๒ อักษร ทำเป็นบัตรพยัญชนะส่งครู
๔. นักเรียนฝึกคัดลายมือรูปแบบต่าง ๆ ทั้งตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ตัวบรรจงแกมหวัด ตัวอาลักษณ์ จากบัตรพยัญชนะหรือข้อความที่ขึ้นชอบส่งครู
๕. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศเท่านั้นที่มีอักษรใช้เป็นของตนเอง เช่น ไทย ลาว เมียนมา กัมพูชา ส่วนบางประเทศไม่มีตัวอักษรใช้เป็นของตนเอง ต้องนำตัวอักษรของชาติอื่นมาใช้แทน เช่น สิงคโปร์ ไม่มีตัวอักษรใช้ แต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางเพื่อการติดต่อภายในประเทศ ส่วนภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อกันระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนคือ ภาษาอังกฤษ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนตัวอักษรไทยได้ถูกต้องทั้งในการเรียนและในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการสืบสานการใช้ภาษาไทยและแนะนำผู้อื่นให้เขียนอักษรไทยให้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนตัวอักษรไทยไปใช้ในการเขียนแผ่นป้ายประกาศต่าง ๆ
๓. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการเขียน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการคัดลายมือและมารยาทในการเขียน บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - ตัวอักษรของไทย เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลายสือไทย ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้คิดค้นขึ้นมาถือเป็นภูมิปัญญาทางภาษาหรือไม่ อย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าการเขียนทำให้เกิดภูมิปัญญาทางภาษาได้มากน้อยเพียงใด
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาทางภาษา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดประกวดการคัดลายมือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มออกแบบตัวอักษรไทยทั้ง ๔๔ ตัว แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอักษรแต่ละตัว
๓. นักเรียนศึกษาการคัดลายมือในภาษาอังกฤษและฝึกคัดลายมือ นำมาให้เพื่อนติชมและประเมินการคัดลายมือ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. กระดาษ
๓. ตัวอย่างข้อความที่ให้คัดลายมือ

๔. ตัวอย่างการคัดลายมือที่ถูกต้อง
๕. ตัวอย่างบัตรอวยพร ประกาศนียบัตร
๖. บทอาขยานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๗. หนังสือมาตรฐาน โครงสร้างตัวอักษรไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๘. สลาก
๙. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๒. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

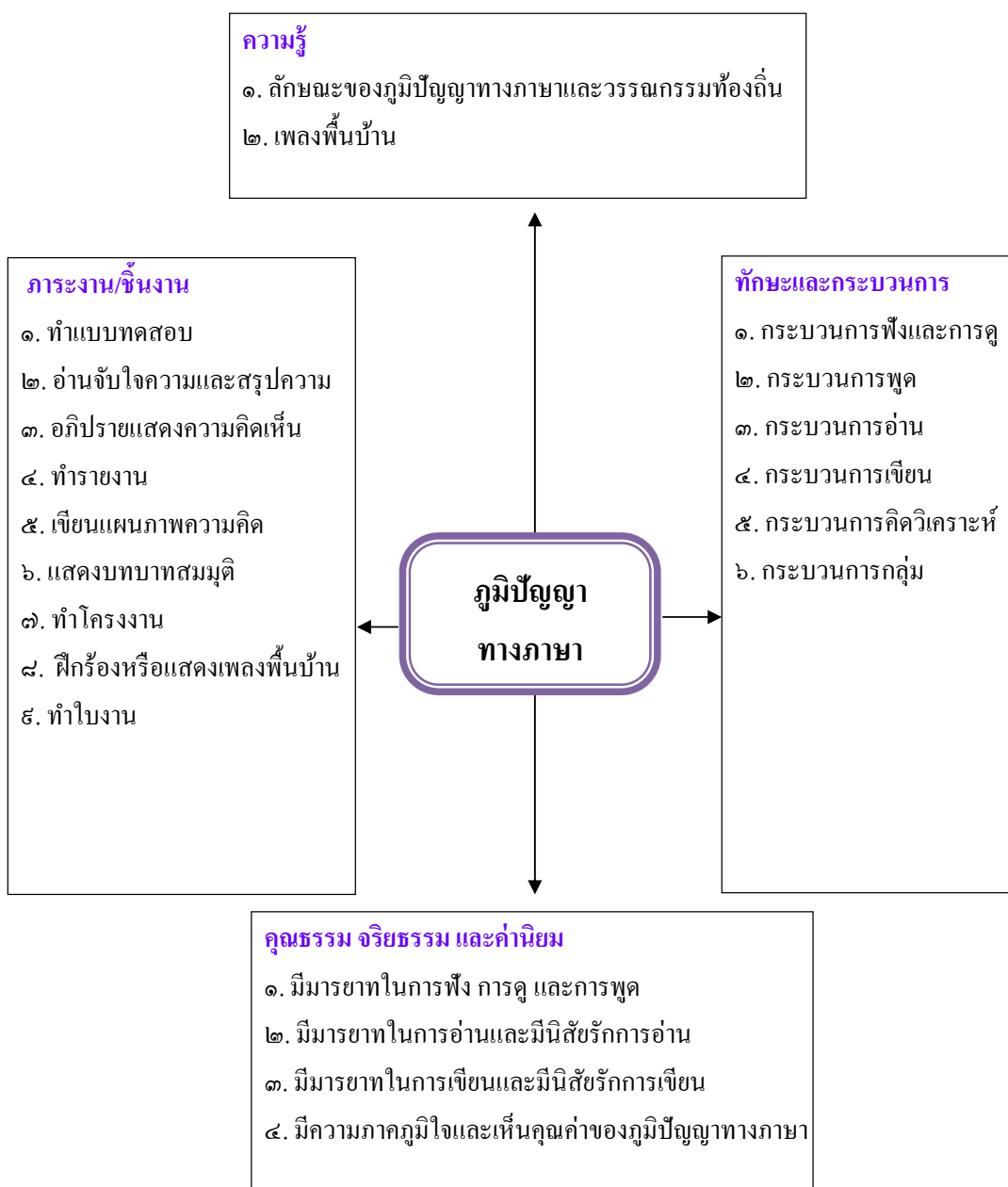
๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาทางภาษา

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาทางภาษา

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อธิบายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๔. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๕. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๖. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๗. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๘. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

๑. ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความรู้ความสามารถของบรรพบุรุษที่สั่งสมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ แล้วถ่ายทอดมายังอนุชนรุ่นหลัง
๒. วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นวรรณกรรมที่ชาวบ้านสร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดผลงาน
๓. วรรณกรรมท้องถิ่นแบ่งตามวิธีการบันทึกเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

๑. ภูมิปัญญาทางภาษาคืออะไร มีอะไรบ้าง
๒. วรรณกรรมท้องถิ่นมีลักษณะอย่างไร
จงอธิบายและยกตัวอย่าง
๓. วรรณกรรมท้องถิ่นแต่ละภาคมีอะไรบ้าง
๔. เพลงพื้นบ้านมีลักษณะอย่างไร
๕. วรรณกรรมท้องถิ่นมีความสำคัญควรค่าแก่การอนุรักษ์หรือไม่ อย่างไร
๖. การอนุรักษ์และสืบสานวรรณกรรมท้องถิ่นมีวิธีการอย่างไร

**ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...**

๑. คำสำคัญ ได้แก่ ภูมิปัญญาทางภาษา ภาษาถิ่น วรรณกรรมท้องถิ่น ลายลักษณ์อักษร ตัวเมือง คำวอ โคลงสาร มุขปาฐะ

**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่
ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...**

๑. อธิบายลักษณะและประเภทของภูมิปัญญาทางภาษา
๒. บอกลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น

๒. ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความฉลาดของบรรพบุรุษที่สั่งสม สืบทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ต่าง ๆ ผ่านทางภาษาและวรรณกรรม เพื่ออบรมสั่งสอน ให้ข้อคิด คติสอนใจ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ๓. วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยสะท้อนถึงวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ โดยผ่านมาเป็นวรรณกรรม มุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์ ๔. เพลงพื้นบ้าน เป็นเพลงที่ชาวบ้านคิดขึ้น แล้วนำมาใช้ร้องเล่นในเทศกาลต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานและเป็นการสืบทอดและอนุรักษ์เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย	๓. บอกวิธีการสืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่น ๔. บอกลักษณะของเพลงพื้นบ้าน ๕. ร้องหรือเล่นเพลงพื้นบ้านได้อย่างเหมาะสม ๖. บอกคุณค่าของเพลงพื้นบ้านและวิธีการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน
---	--

ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- ๑.๑ จับใจความสำคัญ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา
- ๑.๒ อภิปรายแสดงความคิดเห็น
- ๑.๓ ทำรายงาน
- ๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด
- ๑.๕ แสดงบทบาทสมมุติ
- ๑.๖ ทำโครงงาน
- ๑.๗ ฝึกร้องหรือแสดงเพลงพื้นบ้าน

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่น่าประหลาดใจ

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้
การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒ ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณกรรมท้องถิ่น	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓ เพลงพื้นบ้าน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔ เพลงพื้นบ้าน (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒

ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

๑. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความรู้ความสามารถของบรรพบุรุษในการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ โดยวิธีการถ่ายทอดบอกเล่ากันมาด้วยถ้อยคำ หรือศิลปะการใช้ภาษาเพื่อบอกให้รู้ว่าภาษามีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนไทยอีกด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๔. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาได้ (K)
๒. บอกความหมาย ลักษณะ และประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่นได้ (K)
๓. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นได้ (K, P)
๕. นำความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๖. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษา
๒. วรรณกรรมท้องถิ่น

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณกรรมท้องถิ่น
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นของต่างประเทศ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมคิดคดอง ตอบไว

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูติดบัตรคำ ๓ คำบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาทางภาษา

ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

๓. ครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) ลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษา
 - ๒) ความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - ๓) ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น
 - ๔) ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาทางภาษา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน แต่ละคำมีความหมายแตกต่างกันอย่างไร
 - ๒) วรรณกรรมท้องถิ่น คืออะไร มีลักษณะอย่างไร
 - ๓) วรรณกรรมท้องถิ่นแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง
 - ๔) มีอะไรบ้างวรรณกรรมพื้นบ้านแต่ละภาคมีอะไรบ้าง
 - ๕) เราจะช่วยกันอนุรักษ์วรรณกรรมพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไปด้วยวิธีใดบ้าง
๓. นักเรียนจดบันทึกสรุปลงสมุด จากนั้นครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญาทางภาษาที่เป็นมรดกของคนในท้องถิ่น เป็นความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นที่ควรช่วยกันอนุรักษ์ สืบทอด หรือเผยแพร่ให้คนอื่นได้รับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมคิดคลองตอบไว โดยครูบอกรายชื่อวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใดก็ได้ ๑ ชื่อ ให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันคิดและตอบ กลุ่มใดตอบถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน เมื่อเล่นจนหมดแล้วให้นับคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
๓. นักเรียนรวบรวมภูมิปัญญาทางภาษาแต่ละประเภท ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย สำนวน ภาษิต คำพังเพย นิทานพื้นบ้าน ตำนานพื้นบ้าน ทำเป็นรายงานส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น เขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาทางภาษาของไทย แล้วสรุปเป็นความรู้ นำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนสัมภาษณ์ปู่ย่า ตายายเกี่ยวกับวรรณกรรมในท้องถิ่น รวบรวมนำมาแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน
๓. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นของต่างประเทศ เช่น สโนว์ไวต์ ซิลเดอเรลล่า ว่ามีลักษณะอย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. บัตรคำ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____ ๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____ ๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____ ๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____
---	---

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓

เพลงพื้นบ้าน

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

๑. สาระสำคัญ

วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาทางภาษาของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน และสืบทอดมาถึงรุ่นลูกหลาน โดยผ่านวรรณกรรมมุขปาฐะหรือวรรณกรรมลายลักษณ์ ที่สะท้อนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือวิถีการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของอนุชนรุ่นหลัง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๒. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๕. ท่องจำบทอาขยานที่กำหนดและบทหรือกรอนที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะและยกตัวอย่างเพลงพื้นบ้านได้ (K)
๒. บอกคุณค่าและวิธีการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านได้ (K)
๓. ร้องหรือเล่นเพลงพื้นบ้านได้อย่างสร้างสรรค์ (K, P)
๔. นำเพลงพื้นบ้านไปใช้เล่นหรือแสดงในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ (P)
๕. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาเพลงพื้นบ้านของต่างประเทศ
ศิลปะ	➡	สาธิตการละเล่นพื้นบ้านในท้องถิ่น/จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดภาพเพลงพื้นบ้าน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๘

- ครูนำภาพการละเล่นพื้นบ้าน เช่น เต็นท์รำเคียว เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย ให้นักเรียนดูหรือให้นักเรียนดู
วิดีโอการละเล่นพื้นบ้าน แล้วร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ดู
- นักเรียนร่วมกันเล่าประสบการณ์ที่เคยพบเห็นเกี่ยวกับการละเล่นเพลงพื้นบ้าน จากนั้นครูนำเสนอ
โยงเข้าสู่เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ศึกษาเรื่อง เพลงพื้นบ้าน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ แล้วจัดการเรียนการสอนแบบ Think Pair Share โดยให้แต่ละคนอ่าน คิด
เขียน จัดเกลา และสรุปใจความสำคัญเรื่องที่ศึกษา เสร็จแล้วจับคู่อภิปราย ภายในเวลา ๕ นาที แล้วสลับ
คู่กันอภิปราย จากนั้นร่วมอภิปรายทั้งกลุ่ม สรุปผลการอภิปรายนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๒. ครูยกตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน แล้วร่วมสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่นของนักเรียน ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาแสดงการละเล่นพื้นบ้านในท้องถิ่นให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันชื่นชมและแสดงความคิดเห็น

๓. ครูให้ความรู้เสริมแก่นักเรียนว่า ในประเทศบรูไนดารุสซาลาม การเต้นระบำหมู่แบบอาดูก-อาดูก เป็นการเต้นของชนพื้นเมืองเผ่ากอดายันหลังฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นการเต้นที่มีผู้แสดง ๘ คน ผู้หญิง ๑ คน ผู้ชาย ๖ คน แต่งกายแบบนักรบพื้นเมือง มีเครื่องดนตรีท้องถิ่นกำกับจังหวะ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการละเล่นพื้นบ้านของไทย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกการละเล่นพื้นบ้าน กลุ่มละ ๑ การละเล่น (ครูอาจกำหนดให้กลุ่มละ ๑ ภาคหรือกำหนดให้เลือกการละเล่นในท้องถิ่น กลุ่มละ ๑ การละเล่นก็ได้) แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในชั่วโมงต่อไป
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเพลงพื้นบ้านกลุ่มละ ๑ ภาค จัดทำเป็นรายงาน แล้วนำเสนอผลงานโดยการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำการละเล่นพื้นบ้านไปใช้ในการแสดงในโอกาสต่าง ๆ ได้
๒. นักเรียนแนะนำการละเล่นพื้นบ้านภาคต่าง ๆ ให้เพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวฟังได้ถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของเพลงพื้นบ้าน บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนดูการแสดงเพลงพื้นบ้านจากวิดีโอหรืออินเทอร์เน็ต เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคต่าง ๆ แล้วจัดทำเป็นสมุดภาพเพลงพื้นบ้าน
๒. นักเรียนศึกษาเพลงพื้นบ้านของต่างประเทศว่ามีเหมือนของไทยหรือไม่ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๓. นักเรียนศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมา มาเลเซีย ว่าได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมท้องถิ่นของไทยหรือไม่ อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพการละเล่นพื้นบ้าน
๒. วิดีทัศน์การละเล่นพื้นบ้าน
๓. สลาก

๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
	ลงชื่อ _____ ผู้สอน ____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔

เพลงพื้นบ้าน (ต่อ)

สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

๑. สาระสำคัญ

เพลงพื้นบ้าน เป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของชาวบ้าน ที่มีการเรียงร้อยถ้อยคำให้เกิดความไพเราะ เพื่อให้ร้องเล่นกันในท้องถิ่นอย่างแพร่หลาย โดยที่ผู้ร้องจะต้องมีปฏิภาณไหวพริบ และความรู้กว้างขวางในการร้องโต้ตอบกัน จึงทำให้เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าทั้งด้านความเพลิดเพลิน ให้ความรู้ ความคิด และชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม ด้วยเราซึ่งเป็นเยาวชนรุ่นหลังควรช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านได้ (K, P)
๒. ร้องหรือเล่นเพลงพื้นบ้านอย่างเหมาะสมหรือนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (K, P)
๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

เพลงพื้นบ้าน

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาเพลงพื้นบ้านของต่างประเทศ
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมุติ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๕

๑. ครูนำวีดิทัศน์การแสดงเพลงพื้นบ้านภาคต่าง ๆ ให้นักเรียนดู แล้วร่วมสนทนาว่าสะท้อนถึงวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างไรบ้าง
๒. ครูซักถามถึงการแสดงที่นักเรียนเตรียมมาแล้วนำเสนอโยงเข้าเรื่อง เพลงพื้นบ้าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อนร่วมกันชื่นชม เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็น
๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมหลังจบการแสดงของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการแสดง โดยอภิปรายตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) คุณค่าของเพลงพื้นบ้านมีอะไรบ้าง
 - ๒) เพราะเหตุใดในปัจจุบันเพลงพื้นบ้านจึงไม่ได้รับความนิยม

- ๓) นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านให้คงอยู่ได้อย่างไรบ้าง
๔. นักเรียนสรุปผลการอภิปราย จดบันทึกลงสมุด
๕. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศมีการละเล่นเพลงพื้นบ้าน เช่น ประเทศเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่มีการละเล่นเพลงพื้นบ้าน เพลงกวन्हะ ของเวียดนาม ได้รับบันทึกจากองค์การยูเนสโกว่าเป็นบทเพลงที่มีคุณค่าและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม หลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งในบันทึกมีอยู่ประมาณ ๓๐ เพลง จากหลากหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ลาวภาคใต้ จีน ทิเบต มองโกเลีย ญี่ปุ่น แต่ไม่มีเพลงจากประเทศไทย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนศึกษาเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเอง ทำเป็นโครงการ
๓. นักเรียนฝึกร้องเพลงพื้นบ้านหรือฝึกแสดงการละเล่นพื้นบ้าน เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่สืบไป

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนร้องหรือแสดงเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่นในโอกาสต่าง ๆ ได้
๒. นักเรียนแนะนำนักท่องเที่ยวให้หันมาสนใจเพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น เพื่อเป็นการจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในท้องถิ่นมากขึ้น

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของเพลงพื้นบ้าน บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนชมการแสดงหรือร่วมแสดงการละเล่นเพลงพื้นบ้าน เพื่อปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย
๒. เชิญวิทยากรหรือผู้รู้ในท้องถิ่นมาบรรยายหรือสาธิตการละเล่นพื้นบ้านเพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมไทย
๓. จัดประกวดหรือจัดแสดงการละเล่นพื้นบ้านเนื่องในโอกาสสำคัญ ๆ ของโรงเรียน
๔. นักเรียนศึกษาเพลงพื้นบ้านของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนว่ามีเหมือนของไทยหรือไม่

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. วิดิทัศน์การแสดงเพลงพื้นบ้าน
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____/____/____

ตอนที่ ๓
เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตอนที่ ๓.๑

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	♦ การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย – บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา – บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบาย รายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจ ในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ๔. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูล สนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความ ที่อ่าน ๖. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	♦ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น – วรรณคดีในบทเรียน – บทความ – บันทึกเหตุการณ์ – บทสนทนา – บทโฆษณา – งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ – งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง – เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
๗. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์ อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือ แนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ ปัญหาในชีวิต	♦ การอ่านตามความสนใจ เช่น – หนังสืออ่านนอกเวลา – หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย – หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
๘. มีมารยาทในการอ่าน	♦ มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. กัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	♦ การกัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
๒. เขียนบรรยายและพรรณนา	♦ การเขียนบรรยายและพรรณนา
๓. เขียนเรียงความ	♦ การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์
๔. เขียนย่อความ	♦ การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน คำสอน บทความทางวิชาการ บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวในบทเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น นิทานชาดก
๕. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	♦ การเขียนรายงาน – การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า – การเขียนรายงานโครงงาน
๖. เขียนจดหมายกิจธุระ	♦ การเขียนจดหมายกิจธุระ – จดหมายเชิญวิทยากร – จดหมายขอความอนุเคราะห์
๗. เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล	♦ การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ เช่น – บทความ – บทเพลง – หนังสืออ่านนอกเวลา – สารคดี – บันทึกคดี
๘. มีมารยาทในการเขียน	♦ มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก
ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	♦ การพุทธสรุปความจากเรื่องที่ฟังหรือดู
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความ น่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู อย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิต	♦ การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์จากเรื่องที่ฟัง และดู
๔. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์	♦ การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น – การพูดอวยพร – การพูดโน้มน้าว – การพูดโฆษณา
๕. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า จากการฟัง การดู และการสนทนา	♦ การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้า จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	♦ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สร้างคำในภาษาไทย	♦ การสร้างคำสมาส
๒. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	♦ ลักษณะของประโยคในภาษาไทย – ประโยคสามัญ – ประโยครวม – ประโยคซ้อน
๓. แต่งบทร้อยกรอง	♦ กลอนสุภาพ
๔. ใช้คำราชาศัพท์	♦ คำราชาศัพท์
๕. รวบรวมและอธิบายความหมายของ คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	♦ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น	♦ วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ – ศาสนา – ประเพณี – พิธีกรรม – สุภาษิต คำสอน – เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ – บ้านเกิด – บันทึกการเดินทาง
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อม ยกเหตุผลประกอบ ๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่าน ๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	♦ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น
๕. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	♦ บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า – บทอาขยานตามที่กำหนด – บทร้อยกรองตามความสนใจ

ตอนที่ ๓.๒

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงการ และเพิ่มสะสมผลงาน

๑. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีการหรือเทคนิคที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทย มีอยู่มากมายหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธี จะมีประสิทธิภาพในการสร้างความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการให้โอกาสนักเรียนได้แสดงบทบาทแตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการพิจารณาเลือกวิธีการใดมาใช้ ครูต้องวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ก่อนว่า ต้องการให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใด ในระดับใด จึงจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ ได้บูรณาการเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ซึ่งแต่ละเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ มีสาระพอสังเขป ดังนี้

๑. กระบวนการเรียนภาษา (Language Learning Process)

กระบวนการเรียนภาษา เป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ รูปแบบ เครื่องหมาย

นักเรียนจะรับรู้ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ

๒) สร้างความคิดรวบยอด

นักเรียนจะเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์นำมาสู่ความเข้าใจและเกิดเป็นภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเรียนรู้

๓) สื่อความหมาย ความคิด

เมื่อนักเรียนเข้าใจหรือสร้างความคิดรวบยอดได้แล้ว สามารถที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้

๔) พัฒนาความสามารถ

นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอน คือ เกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

๒. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

วิธีนี้เป็นกระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ให้นักเรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในเรื่องหรือประเด็นที่กำหนด แล้วสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยนี้ จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ควรเป็นกลุ่มที่ไม่เล็กเกินไป และไม่ใหญ่เกินไป เพราะถ้ากลุ่มเล็กจะไม่ได้ความคิดที่หลากหลายเพียงพอ ถ้ากลุ่มใหญ่สมาชิกกลุ่มจะมีโอกาส

แสดงความคิดเห็นได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งการแบ่งกลุ่มอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีสุ่มเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้
 ร่วมกลุ่มกับเพื่อนไม่ซ้ำกัน จำแนกตามเพศ วัย ความสนใจ ความสามารถ หรือเลือกอย่างเจาะจงตาม
 ปัญหาที่มีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครูและสิ่งที่จะอภิปราย

๒) ครูหรือนักเรียนกำหนดประเด็นในการอภิปราย ให้มีวัตถุประสงค์ของการอภิปราย
 ที่ชัดเจน โดยที่การอภิปรายแต่ละครั้งไม่ควรมีประเด็นมากเกินไป เพราะจะทำให้ นักเรียนอภิปรายได้
 ไม่เต็มที่

๓) นักเรียนเริ่มอภิปรายโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันตามประเด็น
 ที่กำหนด ในการอภิปรายแต่ละครั้งควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นในการอภิปราย เช่น ประธาน
 หรือผู้นำในการอภิปราย เลขานุการ ผู้จดบันทึก และผู้รักษาเวลา นอกจากนี้ครูควรบอกให้สมาชิกกลุ่มทุกคน
 ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตน ให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือคำแนะนำแก่กลุ่มก่อนการอภิปราย และควรย้ำ
 ถึงความสำคัญของการให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการอภิปรายอย่างทั่วถึง เพราะวัตถุประสงค์
 หลักของการอภิปรายคือการให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และได้รับฟังความคิดเห็น
 ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีความคิดที่ลึกซึ้ง และรอบคอบขึ้น ในกรณีที่มีหลายประเด็น ควรมี
 การจำกัดเวลาของการอภิปรายแต่ละประเด็นให้มีความเหมาะสม

๔) นักเรียนสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายร่วมกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ครูควรให้สัญญาณ
 แก่กลุ่มก่อนหมดเวลา เพื่อให้แต่ละกลุ่มจะได้สรุปผลการอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่ม หลังจากนั้นอาจให้
 แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน หรือดำเนินการในรูปแบบอื่นต่อไป

๕) นำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน หลังจากการอภิปรายสิ้นสุดลง ครูจำเป็นต้อง
 เชื่อมโยงความรู้ที่นักเรียนได้ร่วมกันคิดกับบทเรียนที่กำลังเรียนรู้ โดยนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุป
 บทเรียนด้วย

๓. กระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Process)

วิธีนี้นับให้นักเรียนฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน มีเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางในการ
 นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ โดยอาศัยแนวคิดแก้ปัญหาด้วยการนำวิธีสอนแบบนิรนัย
 (Deductive) คือ การสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาความจริงย่อยไปผสมผสานกับวิธีการสอนแบบอุปนัย
 (Inductive) คือ การสอนจากตัวอย่างย่อยมาหากฎเกณฑ์ กระบวนการคิดทั้งสองอย่างนี้รวมกันทำให้เกิด
 รูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ทำความเข้าใจปัญหา

ครูเน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจถึงสภาพของปัญหาว่า ปัญหาเกิดจากอะไร มีข้อมูลใดแล้ว
 บ้าง และมีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลใดเพิ่ม

๒) วางแผนแก้ปัญหา

เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๑ และข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นมาใช้ประกอบ
 การวางแผนแก้ปัญหา ถ้าปัญหานั้นต้องตรวจสอบโดยการทดลอง ในขั้นวางแผนก็จะประกอบด้วยการ
 ตั้งสมมุติฐาน กำหนดวิธีการทดลอง และกำหนดแนวทางในการประเมินผลการแก้ปัญหา

๓) ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินผล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐานและประเมินว่า วิธีการแก้ปัญหา หรือผลการทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร

๔) ตรวจสอบการแก้ปัญหา

ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบวิธีการแก้ปัญหา และผลจากการแก้ปัญหามีผลกระทบ ต่อสิ่งอื่นหรือไม่ รวมไปถึงการนำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ต่อไป

๔. กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Learning)

วิธีการนี้เป็นการผสมผสานหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมและความสามารถทางวิชาการเข้าด้วยกัน โดยให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน คนที่เก่งกว่าจะต้องช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า ทุกคนต้องมีโอกาสได้แสดงความสามารถ ร่วมแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติจริง โดยถือว่าความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่มซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นเตรียม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม แนะนำแนวทางในการทำงานกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำงาน

๒) ขั้นสอน

นำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาสาระ แหล่งความรู้ แล้วมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

๓) ขั้นทำกิจกรรม

นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมในกลุ่มย่อย โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในการทำกิจกรรมกลุ่มครูจะใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น คู่คิด เพื่อนเรียน ปริศนาความคิด กลุ่มร่วมมือ การทำกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง โดยอาจใช้เทคนิคเดียวหรือหลายเทคนิครวมกันก็ได้

๔) ขั้นตรวจสอบผลงาน

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ โดยเริ่มจากการตรวจภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อนำข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

๕) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มว่า จุดเด่นของงานคืออะไร และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุงและแก้ไข

ตัวอย่างเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

๑) เพื่อนเรียน (Partners)

ให้นักเรียนเตรียมจับคู่กันทำความเข้าใจเนื้อหาและสาระสำคัญของเรื่องที่ครูกำหนดให้ โดยคู่ที่ยังไม่เข้าใจอาจขอคำแนะนำจากครูหรือคู่อื่นที่เข้าใจดีกว่า เมื่อคู่นั้นเกิดความเข้าใจดีแล้วก็ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนคู่อื่นต่อไป

๒) ปริศนาความคิด (Jigsaw)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยความสามารถ เก่ง-อ่อน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Groups) ครูแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันมารวมกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษา เรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups) เมื่อร่วมกันศึกษาจนเข้าใจแล้ว สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปกลุ่มบ้านของตนเอง จากนั้นถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟังจนครบทุกคน

๑) กลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยความสามารถกัน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา เมื่อได้หัวข้อแล้วสมาชิกในกลุ่มช่วยกันกำหนดหัวข้อย่อย แล้วแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ โดยศึกษาค้นละ ๑ หัวข้อย่อย จากนั้นสมาชิกนำผลงานมารวมกันเป็นงานกลุ่ม ช่วยกันเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกัน และเตรียมทีมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อนำเสนอผลงานแล้ว ทุกกลุ่มช่วยกันประเมินผลการทำงาน และผลงานกลุ่ม

๔) กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together: NHT)

วิธีนี้เหมาะสำหรับการทบทวนความรู้ให้นักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

(๑) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน แต่ละความสามารถกันแต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว

(๒) ครูถามคำถามหรือมอบหมายงานให้ทำ

(๓) นักเรียนช่วยกันอภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนมั่นใจในคำตอบ

(๔) ครูสุ่มถามโดยเรียกหมายเลขประจำตัวคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตอบ

(๕) ครูให้คำชมเชยแก่สมาชิกในกลุ่มที่สามารถตอบคำถามได้มากที่สุด และอธิบายข้อคำถามที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

๒. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
๒. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
๓. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
๔. โครงการประเภทสังเคราะห์

การเรียนรู้ด้วยโครงงาน มีขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงงาน ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็น ของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน โดยนักเรียนต้องตั้งคำถาม ว่า “จะศึกษาอย่างไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

๒. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

๓. เขียนเค้าโครงของโครงงานหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงงานจะ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) ชื่อโครงงาน
- ๒) ชื่อผู้ทำโครงงาน
- ๓) ชื่อที่ปรึกษาโครงงาน
- ๔) ระยะเวลาดำเนินการ
- ๕) หลักการและเหตุผล
- ๖) วัตถุประสงค์
- ๗) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงงานทดลอง)
- ๘) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- ๙) ปฏิบัติโครงงาน
- ๑๐) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ๑๑) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

๔. ปฏิบัติโครงงาน ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึก ข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไข อย่างไร

๕. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงงาน ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

๖. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

๓. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียบเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน

เพิ่มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

๑. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

๒. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

๓. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

๔. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

๕. นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

๖. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน มี ๑๐ ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงจะสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

๒. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

๑) จัดแยกตามลำดับ วัน เวลา ที่สร้างผลงานขึ้นมา

๒) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

๓) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน

๓. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

- ๑) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
 - ๒) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
 - ๓) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
 - ๔) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ
- ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจทำให้

ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

๔. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

๕. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- ๑) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- ๒) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- ๓) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- ๔) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้น้อยเพียงใด
- ๕) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

๖. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

๗. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

๑) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าแฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง

ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน สามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

๒) การประเมิน โดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

๘. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้น นักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- ๑) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- ๒) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- ๓) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

๙. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากทีนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

๑๐. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง ๑๐ ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกรับต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

๑. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

๒. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

๓. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ ๓.๓

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

๑. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. _____ ๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. _____ ๒. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. _____ ๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ _____ ๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____ ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____	
๓. สิ่งที่มีประเมิน ๓.๑) _____ ๓.๒) _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
_____ _____ _____	

๒. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ... (ระบุกลุ่มสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางการบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ ๓.๔

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดมีพยางค์ ต่างจากข้ออื่น

- ก บ้าน
- ☒ ข สมุด
- ค ดินสอ
- ง ขงหลบ

๒. พยางค์ใดมีองค์ประกอบ แตกต่างจาก

พยางค์อื่น

- ☒ ก ฟ้ำ
- ข ลม
- ค ดิน
- ง เมฆ

๓. “ปฏิบัติงาน” มีกี่คำ กี่พยางค์

- ก ๑ คำ ๔ พยางค์
- ข ๑ คำ ๕ พยางค์
- ☒ ค ๒ คำ ๔ พยางค์
- ง ๒ คำ ๕ พยางค์

๔. คำใดมีจำนวนพยางค์เท่ากับคำว่า “มาตรฐาน”

- ☒ ก ภาษาถิ่น
- ข อีสราภาพ
- ค อดีตกาล
- ง เจตนารมณ์

๕. พยางค์ที่เป็นตัวหนาข้อใดเป็นพยางค์หนัก

- ก อุ่น
- ข มะม่วง
- ☒ ค แดงโม
- ง ลับประด

๖. “ฉันจะซื้อดินสอไม่ใช่ปากกา” ข้อความนี้

พยางค์ใดที่ต้องการเน้นน้ำหนัก

- ก ฉัน
- ☒ ค ดินสอ
- ข ซื้อ
- ง ปากกา

๗. พยางค์ในข้อใดที่อ่านออกเสียงลดน้ำหนักไม่ได้

- ก ไม่ไปหรอก
- ☒ ข กลับบ้านจ๊ะ
- ค ไปไหนเธอ
- ง ไปตลาดไหม

๘. พยางค์ในข้อใดออกเสียงหนักเบาเหมือน

“ประวัติศาสตร์”

- ก ธนาลงกรณ์
- ☒ ข วิปัสสนา
- ค พัฒนาการ
- ง นาฬิกาทราย

๙. “เราจะกลับบ้านไม่ใช่ไปเที่ยว” พยางค์ใด

ที่ต้องการเน้นน้ำหนัก

- ก ไม่ใช่
- ค ไปเที่ยว
- ข เราจะ
- ☒ ง กลับบ้าน

๑๐. คำสมาสมีสันธิมีลักษณะสำคัญที่แตกต่างจาก

คำสมาสธรรมดาในเรื่องใด

- ก การออกเสียง
- ข การเรียงลำดับคำ
- ค การแปลความหมาย
- ☒ ง การเปลี่ยนรูปสระระหว่างคำ

๑๑. คำใดเป็นคำสมาสมีสันธิ

ก ตักดาวุธ

ข ทิวาวาร

ค อาณาจักร

ง สุธาโรจน์

๑๒. คำใดมีลักษณะเดียวกับคำว่า “เหตุการณ์”

ก สมาคม

ข อเนก

ค นเรนทร์

ง บรรพชา

๑๓. “ชั้นวาคม” แยกคำสมาสได้ตามข้อใด

ก ชั้น+วาคม

ข ธนู+อาคม

ค ชั้น+อาคม

ง ชั้นวา+อาคม

๑๔. ข้อใดแยกคำผิด

ก มโนมัย = มน+อุปมัย

ข กรรมกร = กรรม+กร

ค พุทโธวาท = พุทธ+โอวาท

ง ธรรมาภรณ์ = ธรรม+อาภรณ์

๑๕. “ในเดือนกุมภาพันธ์จะมีพิธีพุทธาภิเษก

พระพุทธรูปสำคัญหลายองค์” ข้อความนี้มี
คำสมาสกี่คำ

ก ๒ คำ

ข ๓ คำ

ค ๔ คำ

ง ๕ คำ

๑๖. “บายศรี” เป็นคำสมาสหรือไม่เพราะอะไร

ก เป็น เพราะ เป็นคำบาลีทั้ง ๒ คำ

ข เป็น เพราะ เป็นคำบาลีและคำสันสกฤต

ค ไม่เป็น เพราะ เป็นคำที่ไม่ใช่บาลีสันสกฤต
ทั้ง ๒ คำ

ง ไม่เป็น เพราะ เป็นคำสันสกฤตกับคำภาษา
เขมร

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พยางค์ คำ และการสร้างคำ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นคำ ๒ พยางค์

- ☒ ก สุนัข
- ข สโมสร
- ค ราชนาวี
- ง สมาคม

๒. ข้อใดเป็นพยางค์หนักทุกคำ

- ก จงอย
- ข กุหลาบ
- ☒ ค พุดซ้อน
- ง เกียรติยศ

๓. ข้อใดออกเสียงพยางค์เบาเหมือนคำว่า

“กระดาษดา”

- ☒ ก ขนมจีน
- ข กะทิสด
- ค น้ำยาป่า
- ง แกงเขียวหวาน

๔. พยางค์ที่เป็นตัวหนาในข้อใดแตกต่างจาก

ข้ออื่น

- ก เขาจะ**มา**มัย
- ข เธอจะ**มา**เมื่อไหร่
- ค ยายเป็น**ยัง**ไงบ้าง

☒ ง เธอ**ส**บายคือ**ยู่**นะ

๕. “เธอช่างแกล้งน้ำใจจริงๆ” พยางค์ใดเมื่อนำไป

พูดจะเป็นพยางค์ลดน้ำหนัก

- ☒ ก ช่าง-น้ำ
- ข ช่าง-แกล้ง
- ค เธอ-เสีย
- ง แกล้ง-จริงๆ

๖. พยางค์ลดน้ำหนักมีวิธีการออกเสียงอย่างไร

- ก ออกเสียงกึ่งเสียง
- ข ลงเสียงหนักกว่าเดิม
- ☒ ค ออกเสียงให้สั้นกว่าเดิม
- ง ลากเสียงให้ยาวขึ้นกว่าเดิม

๗. “เธอจะไปไหนหรือ” เมื่อพูดพยางค์ใด

เป็นพยางค์ลดน้ำหนัก

- ก เธอ-ไหน
- ข จะ-หรือ
- ค ไป-ไหน
- ☒ ง เธอ-หรือ

๘. “หรือ” ถ้าแปรเสียงจะออกเสียงว่าอะไร

- ☒ ก รี
- ข ฤ
- ค หรือ
- ง เหรอ

๙. ข้อใดเป็นคำสมาส

- ก การงาน
- ข รากฐาน
- ค กัดเลือก

☒ ง โทรศัพท์

๑๐. “พลศึกษา” พยางค์ใดเป็นคำตั้ง

- ก ษา ค ศึก
- ข พล ☒ ง ศึกษา

๑๑. ข้อใดไม่ใช่ คำสมาส

- ☒ ก นักกีฬา
- ข นพคุณ
- ค ชลเนตร
- ง ญาติมิตร

๑๒. คำว่า “ชนาการ” เป็นการสนธิระหว่างคำใด

ก ชนา+การ

ข ชน+อการ

☒ ค ชน+อาการ

ง ชนา+อาการ

๑๓. คำในข้อใดมีวิธีสมาสแบบเดียวกับ

“นร + อินทร์”

ก เทพธิดา

ข นครบาล

ค ปฐมฤกษ์

☒ ง พงศาวดาร

๑๔. คำในข้อใดเป็นคำสมาสมีสันธิ

ก ทศพล ค จตุรพิธ

ข ธนชาติ ☒ ง ธนาณัติ

๑๕. “ราชวัง” เป็นคำสมาสหรือไม่เพราะอะไร

ก เป็น เพราะมีการอ่านคำต่อเนื่องกัน

ข เป็น เพราะเป็นคำบาลีประสมกับ

คำสันสกฤต

☒ ค ไม่เป็น เพราะคำว่า วัง เป็นคำไทยแท้

ง ไม่เป็น เพราะไม่ได้แปลความหมาย

จากหลังไปหน้า

๑๖. คำสมาสมีสันธิในข้อใดแยกคำถูกต้อง

ก จราจร = จรา+จร

ข ชนมายู = ชนม+อายุ

ค คมนาคม = คมนา+อาคม

☒ ง กัลปาวสาน = กัลป+อวสาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นประโยค

- ก กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
- ☒ ข เด็กผู้หญิงทำงานฝีมือ
- ค ภาพวาดธรรมชาติสวยงาม
- ง ความสนุกสนานในเทศกาลสงกรานต์

๒. ข้อใด *ไม่*เป็น ประโยค

- ก พระอาทิตย์ตก
- ข ท้องฟ้ามีดรุณ
- ☒ ค หน้าหนาวหมอกหนา
- ง น้ำค้างตกบนยอดหญ้า

๓. ข้อใดเป็นประโยค *ไม่มี* กรรม

- ☒ ก ใบไม้ร่วงลงพื้น
- ข เด็ก ๆ ควรดื่มนมทุกวัน
- ค เขาหยิบกระดาษมาซับน้ำมัน
- ง แม่ค้ายกถังไอศกรีมวางบนโต๊ะ

๔. ประโยคในข้อใด *ไม่มี* กริยาช่วย

- ก พ่อคงจะกลับมาถึงบ้านเย็นนี้
- ☒ ข ดอกกระเจียวบานในฤดูหนาว
- ค หมอกในตอนเช้าจะทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้
- ง เด็ก ๆ ต้องใส่เสื้อกันหนาวเมื่ออากาศเริ่มเย็นลง

๕. ประโยคใดมีผู้ถูกกระทำอยู่หน้ากริยาทำหน้าที่ประธานและผู้กระทำ

- ☒ ก กล้วยหอมลูกนี้กินได้
- ข ลูกเป็นที่รักของพ่อแม่
- ค เกิดตำนานที่ฝั่งอันดามัน
- ง ยายไม่ได้อยู่ในบ้านหลังนี้

๖. ข้อใดเป็นประโยคบอกเล่า

- ก อย่าเปิดน้ำทิ้งไว้
- ข เด็กไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ค อาหารทะเลมีความปลอดภัยหรือ
- ☒ ง ชาวบ้านชักชวนให้มาปลูกป่าชายเลน

๗. ข้อใดเป็นประโยคปฏิเสธ

- ก ผู้สูงอายุออกกำลังกายหนักไม่ได้
- ข ยาเสพติดไม่ได้หมดไปจากสังคมไทย
- ค การเล่นน้ำสงกรานต์ไม่ได้มีเฉพาะในกรุงเทพฯ
- ☒ ง รัฐบาลไม่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสังคม

๘. ข้อใดเป็นประโยคบอกเล่า

- ก เธอไม่ได้สอบตก
- ข ฉันไม่ใช่ประธานนักเรียน
- ค แม่ไม่ได้บอกให้ฉันไปช่วยงาน
- ☒ ง ฉันไม่อยากเป็นกรรมการนักเรียน

๙. ข้อใดเป็นประโยคที่ใช้กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม

- ☒ ก สุกิจเป็นคนขยัน
- ข เด็ก ๆ วิ่งตามกันเป็นกลุ่ม
- ค เขาจำเป็นต้องซื้อของฝากยาย
- ง ความเป็นอยู่ของพวกเราค่อนข้างขัดสน

๑๐. ข้อใดเป็นประโยคคำถาม

- ก ถึงอย่างไรเราก็ไม่ทิ้งเขา
- ข ใครใคร่ก็อยากมีเพื่อนดี
- ค เธอจะมามาหาฉันเมื่อไหร่ก็ได้
- ☒ ง เธอจะไม่บอกฉันสักคำหรือ

๑๑. ประโยคคำถามในข้อใดต้องการคำตอบ

ต่างจากข้ออื่น

ก เธอจะมาทำงานเมื่อไร

ข คุณอยากเป็นรัฐมนตรีไหม

ค ใครเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

ง เราจะรู้ได้อย่างไรว่าจะเกิดวาทภัย

๑๒. ข้อใดคือลักษณะของประโยครวม

ก มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว

ข ประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคย่อย

ค ประกอบด้วยประโยคสามัญที่มีใจความแยกจากกัน

ง ประกอบด้วยประโยคสามัญ ๒ ประโยคที่มีใจความเป็นเอกเทศและเชื่อมกันด้วยสันธาน

๑๓. ข้อใดเป็นประโยครวม

ก สุนทรภู่แต่งนิราศภูเขาทอง

ข เธอเชื่อคำสั่งสอนของชายซึ่งเป็นผู้มีพระคุณ

ค เธอจะเดินกลับบ้านหรือนั่งรถเมย์กลับบ้าน

ง ชาวบ้านหันมาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

๑๔. ข้อใดเป็นประโยครวมที่มีใจความเลือกอย่างหนึ่งอย่างใด

ก เขาไม่ได้ไปตลาดน้ำเพราะฝนตกหนัก

ข เขาทำงานหนักจนล้มป่วยแต่ก็ไม่เคยย่อท้อ

ค ฉันชอบคนมีสัมมาคารวะและความรับผิดชอบ

ง เรื่องสามก๊กหรือราชาธิราชที่ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดแห่งความเรียงร้อยแก้ว

๑๕. “ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ชอบฟังนิทานของลุงท้าว”

ประโยครวมนี้มีเนื้อความลักษณะใด

ก ขัดแย้งกัน

ข คล้อยตามกัน

ค เป็นเหตุผลแก่กัน

ง เลือกอย่างหนึ่งอย่างใด

๑๖. ข้อใดเป็นประโยคซ้อน

ก บ้านของฉันอยู่ที่ท้ายตลาด

ข การเดินเร็วเป็นการออกกำลังกายวิธีหนึ่ง

ค แม่ถือกล่องของขวัญที่ยายฝากมาให้ฉัน

ง เขาไม่อยากขึ้นรถไฟแต่เขาอยากขึ้นเรือโดยสารมากกว่า

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ประโยคและการสื่อสาร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นประโยคที่ใช้กริยาที่มีบทกรรม

- ก ก้อยชอบชมกมว
- ข ก้อยเป็นน้องคนเล็ก
- ค ก้อยมีพี่น้องหลายคน
- ง **ก้อยชอบวิ่งแกลเพื่อนที่อ่อนแอกว่า**

๒. ข้อใดเป็นประโยคที่มีกริยาช่วย

- ก แม่รักลูก ๆ ทุกคน
- ข พ่อสอนให้ลูกเป็นคนดี
- ค บ้านเป็นที่ที่ปลอดภัยที่สุด
- ง **เขาจะไปทำงานที่ต่างจังหวัด**

๓. ข้อใดเป็นประโยคบอกเล่า

- ก แม่ไม่อยู่บ้านค่ะ
- ข อย่าเข้าไปในห้องนั้น
- ง **ชายทะเลมีอากาศบริสุทธิ์**
- ค ลูกฉันไม่มีสารบอแรกหรือ

๔. ข้อใดเป็นประโยคคำถาม

- ก **เธอจะกินขนมอะไรบ้าง**
- ข เขาไม่ชอบกินอาหารรสเผ็ดจัด
- ค สวนสนุกไม่ได้มีเฉพาะในกรุงเทพฯ
- ง ชาวบ้านไม่มีความสามารถในการแก้ปัญหายะในชุมชน

๕. ข้อใดเป็นประโยคคำสั่ง

- ก **ห้ามทิ้งขยะ**
- ข พ่อไม่อยู่เธอ
- ค ไปตลาดได้แล้ว
- ง ช่วยหยิบกล่องให้หน่อย

๖. “เขาหวังผลกำไรจากการค้าขาย แต่แล้วเขาก็

ขาดทุน” ประโยครวมข้างต้นข้อใดเป็นคำเชื่อม

- ก แต่...ก็
- ข แต่แล้ว
- ง **แต่แล้ว...ก็**
- ค เพราะ...แล้ว

๗. “่วงก็นอนเสียหรือ ไม่ก็ลุกขึ้นล้างหน้า”

ข้อใดเป็นประโยคย่อยของประโยครวมข้างต้น

- ก **ลุกขึ้นล้างหน้า**
- ข ถ้าง่วงก็นอนเสีย
- ค ไม่ก็ลุกขึ้นล้างหน้า
- ง หรือ ไม่ก็ลุกขึ้นล้างหน้า

๘. ข้อใดเป็นประโยคซ้อน

- ก ลูก ๆ ไปโรงเรียน
- ข ฉันตัดสินใจได้แล้ว
- ง **ฉันไม่ชอบคนเอาเปรียบผู้อื่น**
- ค เธอจะทำงานหรือจะอ่านหนังสือ

๙. “เขาทำท่าราวกับเป็นเจ้าของบ้าน”

เป็นประโยคชนิดใด

- ก ประโยคสามัญ
- ข ประโยครวม
- ง **ประโยคซ้อน**
- ค ประโยคแสดงเงื่อนไข

๑๐. ประโยคจากข้อ ๙ มีคำใดเป็นคำเชื่อม

- ก ราว
- ข กับ
- ง **ราวกับ**
- ค ราวกับว่า

๑๑. “คนไข้ไม่ยอมกินยาตามหมอสั่ง” ประโยคนี้

มีคำใดเป็นคำเชื่อม

ก ก็

ข ตาม

ค เพราะ

ง ไม่มีข้อใดถูก

๑๒. “แมวสีคำจูดขาวชอบกินปลาอย่าง”

ข้อใดคือส่วนขยายของประโยคนี้

ก สีดำ

ข ชอบ

ค ปลาอย่าง

ง สีคำจูดขาว

๑๓. ข้อใดมีประโยคขยายบทประธานและ

บทกรรม

ก แมวที่บ้านของฉันชอบกินข้าวคอกปลาป่น

ข ทหารในสนามรบจับได้ข้าศึกที่ลอบรุกล้ำ

ชายแดน

ค หนังสือซึ่งฉันยืมจากห้องสมุดมีภาพ

ประกอบหลายภาพ

ง คนซึ่งประกอบแต่กรรมดีย่อมได้รับแต่
สิ่งที่ดีจนปราศณา

๑๔. ข้อใดมีคำนามขยายบทประธาน

ก น้ำนิ่งไหลลึก

ข พ่อเลี้ยงของเขาเป็นคนดี

ค รถบรรทุกขนทรายเข้าวัด

ง ละครโทรทัศน์เป็นที่นิยมกันทั่วไป

๑๕. ข้อใดมีบทขยายกรรม

ก ปลากินอาหารเม็ด

ข พ่อชอบเลี้ยงปลาสวยงาม

ค ลูกเปิดสีกาไม่กินข้าวเปลือก

ง ลูกหมากินเนื้อเร็วมาก

๑๖. ข้อใดมีบทขยายเป็นกลุ่มคำ

ก ช้างเป็นสัตว์ที่อายุยืนมาก

ข สุนัขพันธุ์บางแก้วเลี้ยงง่าย

ค นกกระเจอกเทศตัวใหญ่มาก

ง เขานั่งเรือล่องแม่น้ำเจ้าพระยา

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. คำราชาศัพท์ ไม่ได้ใช้กับบุคคลใด

- ก ขุนนาง
- ข พระสงฆ์
- ค พระมหากษัตริย์

ง ไม่มีข้อใดถูก

๒. ข้อใดมีพยางค์ ต่างจากข้ออื่น

- ก บุหรี-พระมวน
- ข ตัดผม-ทรงเครื่อง
- ค น้ำหอม-พระสุคนธ์

ง น้ำผาก-พระเมโท

๓. คำว่า “ยารักษาโรค” ใช้เป็นคำราชาศัพท์

สำหรับพระเจ้าแผ่นดินว่าอะไร

ก พระโอสถ

- ข พระเสโท
- ค พระสุหรัย
- ง พระวิเลปนะ

๔. ข้อใดเป็นคำนามราชาศัพท์

- ก ประชวร
- ข ลงพระนาม
- ค โครงการหลวง**
- ง เกล้ากระหม่อม

๕. “ประชาชนต่างเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวในวันเฉลิมพระชนมพรรษา”

คำว่า “วันเฉลิมพระชนมพรรษา” ใช้คำใด

แทนได้

- ก วันประสูติ
- ข วันพระราชสมภพ
- ค วันฉลองพระชนมายุ

ง วันพระบรมราชสมภพ

๖. คำว่า “ข้าพระพุทธเจ้า” ใช้กับผู้ฟังระดับชั้นใด

- ก พระมหากษัตริย์
- ข พระบรมวงศานุวงศ์
- ค สมเด็จพระสงฆ์ราชาเจ้า

ง ถูกทุกข้อ

๗. ผู้หญิงพูดกับพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นหม่อมเจ้า

ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่าอะไร

ก หม่อมฉัน

- ข กระหม่อมฉัน
- ค เกล้ากระหม่อม
- ง เกล้ากระหม่อมฉัน

๘. “ข้าพระพุทธเจ้าขอ _____ ถวายเครื่อง

คอมพิวเตอร์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

- ก ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
- ข น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม**
- ค โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
- ง เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม

๙. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ถูกต้อง

- ก นายกลองพระนามในข้อตกลงความสัมพันธ์
ไทย-ลาว
- ข สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงสนทนาศรรคม
กับพระราชมนี
- ค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งให้อธิบดี
กรมชลประทานเข้าเฝ้า

**ง นายกรัฐมนตรีกราบทูลรายงานเรื่องภัยพิบัติ
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

๑๐. “สมเด็จพระสังฆราชเจ้ามี _____ ถึงเจ้าราชา
คณะจังหวัดทั่วประเทศเรื่องวินัยของพระสงฆ์
ในปัจจุบัน” ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

- ก พระลิขิต
- ข ลายพระหัตถ์
- ค พระหัตถ์เลข

☒ ง พระสมณสาสน์

๑๑. “เวลา ๖ โมงเย็นพระสงฆ์จะสวดมนต์ _____”
ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

- ก จำวัด
- ☒ ข ทำวัตร
- ค วิปัสสนา
- ง กรรณฐาน

๑๒. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์สำหรับพระสงฆ์
ไม่ถูกต้อง

- ก กินอาหาร-ฉัน
- ข ตาย-มรณภาพ
- ค โกงผม-ปลงผม

☒ ง ลาบวชสามเณร-ลาสิกขา

๑๓. ข้อใดเป็นคำสุภาพ

- ก แต่งโม
- ☒ ค ปลีกส่วย
- ข ปลาไหล
- ง ดอกสลิด

๑๔. ข้อใดใช้คำ ไม่เหมาะสม กับบุคคล

☒ ก พ่อไปนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์เย็น
ที่บ้าน

ข พระสงฆ์ต้องจำพรรษาที่วัดเป็นเวลา
๓ เดือน

ค สมเด็จพระสังฆราชสิ้นพระชนม์ด้วย
ความสงบ

ง สมเด็จพระสังฆราชมีลายพระหัตถ์ถึง
พระราชอาณาทุกจังหวัด

๑๕. “พระสงฆ์กำลังฉัน _____”

ข้อใดเติมแล้วได้ความ ไม่ถูกต้อง

- ก จังหัน
- ☒ ข จตุปัจจัย
- ค ภัตตาหาร
- ง คิลานเภสัช

๑๖. ข้อใดเป็นภาษาพูดหรือภาษาปาก

☒ ก พระฉันเพลหรือยัง

ข พระสงฆ์กำลังทำวัตรเช้า

ค เจ้าอาวาสมารับบิณฑบาตในวันปีใหม่

ง ครูสอนให้เด็ก ๆ ประเคนของแด่พระสงฆ์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดใช้คำว่า “ทรง” เป็นคำราชาศัพท์

ไม่ถูกต้อง

ก ทรงกีฬา

☒ ข ทรงเสด็จ

ค ทรงผนวช

ง ทรงพระครรภ์

๒. คำว่า “พระหัตถ์เลขา” ตรงกับคำสามัญว่าอะไร

ก โอวาท

ข คำสอน

ค ประกาศ

☒ ง จดหมาย

๓. เมื่อหม่อมเจ้าตรัสด้วย ผู้ชายจะใช้คำขานรับว่าอะไร

☒ ก กระหม่อม

ข ขอรับใส่เกล้า

ค ขอรับกระหม่อม

ง ขอรับใส่กระหม่อม

๔. คำว่า “ทรงเครื่องใหญ่” ใช้คำสามัญว่าอะไร

☒ ก ตัดผม

ข อาบน้ำ

ค แต่งตัว

ง รับประทานอาหาร

๕. คำใดใช้ ไม่ถูกต้อง

ก ทรงกีฬา

ข ทรงพระผนวช

ค ทรงพระประจวร

☒ ง ทรงมีพระราชปฏิสันถาร

๖. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

ถูกต้อง

ก ลายพระหัตถ์

ข พระนามาภิไธย

☒ ค พระราชภารกิจ

ง ตราประจำพระองค์

๗. คำใดเป็นคำนามราชาศัพท์

ก เสด็จนิวัติ

ข ฝ่าพระบาท

ค ขอพระราชทาน

☒ ง พระราชกรณียกิจ

๘. “ประชาชนรอส่งพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า

โสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ” คำที่พิมพ์

ตัวหนาควรใช้คำราชาศัพท์คำใด

ก รอส่งเสด็จ

☒ ข ฝ่าส่งเสด็จ

ค ฝ่าฯ ส่งเสด็จ

ง ฝ่าทูลละอองธุลีพระบาทส่งเสด็จ

๙. “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช

กุมารี _____ ในการพระราชนิพนธ์

พระอักษร” ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

ก ทรงปริชา

ข ทรงพระสามารถ

ค พระปริชาสามารถ

☒ ง ทรงพระปริชาสามารถ

๑๐. คำตอบในข้อ ๕ จัดเป็นคำราชาศัพท์ชนิดใด

ก คำนามราชาศัพท์

☒ ข คำกริยาราชศัพท์

ค คำวิเศษณ์ราชาศัพท์

ง คำสรรพนามราชาศัพท์

๑๑. “__ญาติโยม ที่มาช่วยกันทำบุญในวันพระ”

ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

ก ขอรับ

☒ ข เจริญพร

ค นมัสการ

ง อาราธนา

๑๒. “สมเด็จพระสังฆราช__อยู่ที่โรงพยาบาล

จุฬาลงกรณ์” ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

☒ ก อาพาธ

ข ประชวร

ค ทรงอาพาธ

ง ทรงพระประชวร

๑๓. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ ไม่ถูกต้อง

☒ ก ทศกัณฐ์ตายในตอนจบเรื่อง

ข สุนัขถูกยาเบื่อตายไป ๓ ตัว

ค ช้างถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บล้มไปหลายเชือก

ง พระเกจิอาจารย์ชื่อดังมรณภาพเมื่อเดือนที่แล้ว

๑๔. คำว่า “รากคิน” ตรงกับคำสามัญว่าอะไร

ก กิ่งกือ

ข ตะขบ

☒ ค ไม้ไผ่เดือน

ง แมงกะซอน

๑๕. “เมื่อได้เข้าไปชมพระที่นั่งวิมานเมฆ กระผม

รู้สึกประทับใจเป็นพิเศษเมื่อได้ชมภาพถ่าย

ของรัชกาลที่ ๕ ที่ทรงประกาศเลิกทาส”

ข้อความนี้คำใดที่ใช้ ไม่เหมาะสม

ก รู้สึก

ข ได้ชม

☒ ค ภาพถ่าย

ง พระที่นั่งวิมานเมฆ

๑๖. ถ้าจะขออนุญาตกระทำการใดอย่างหนึ่งต่อ

นายกรัฐมนตรี ควรใช้คำกล่าวใด

ก ขออนุญาต

ข ขอประทานโอกาส

ค ขอประทานวโรกาส

☒ ง ขอประทานอนุญาต

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของคำไทยแท้

- ก เป็นคำโดด
- ข มีตัวสะกดตรงตามมาตรา
- ค แปลความหมายมาจากด้านหลัง
- ง ไม่มีข้อใดถูก

๒. คำว่า “กิน” เป็นคำไทยแท้ เพราะมีคุณสมบัติตรงกับข้อใด

- ก เป็นคำโดด
- ข มีหลายความหมาย
- ค ทำหน้าที่ได้หลายอย่าง
- ง ใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา

๓. คำในข้อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ

- ก เจริญ ก๊อ ก้าง
- ข กาแฟ โกโก้ ใบชา
- ค สดใส ตะวัน ใบคอง
- ง กอล์ฟ เทนนิส ตะกร้อ

๔. คำในข้อใดเป็นคำภาษาเขมรทุกคำ

- ก ตะเข็บ ธรณี เดิน
- ข วรรณ เทคนิค ขจร
- ค โปรด เผลอ สัตว์จร
- ง ประมูล สมควร ตำบล

๕. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ที่มีพยางค์เดียวทั้งหมด

- ก แม่ไปโรงพยาบาล
- ข ฉันไม่ชอบทำงานบ้าน
- ค ดำรงเป็นฝ่ายปราบปราม
- ง ทหารเป็นที่พึ่งของประชาชน

๖. คำในข้อใดเกิดจากการกร่อนเสียง

- ก กะตุค = ตะกรุด
- ข ตัวขาบ = ตะขาบ
- ค หมากม่วง = มะม่วง
- ง นกขาบ = นกกระจาบ

๗. ข้อใด ไม่มี คำพยางค์เดียวที่มาจากภาษาอื่นรวมอยู่ด้วย

- ก ชวานาเตรียมเพาะปลูกต้นกล้า
- ข แม่อุ่นอาหารด้วยเตาไมโครเวฟ
- ค เล็ก ๆ ช่วยกันเก็บที่นอนหอมมุ้ง
- ง ลูกเสือชาวบ้านช่วยกันสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ

๘. “พอบ กำนัน คำนิน” มาจากภาษาใด

- ก ภาษาไทย
- ข ภาษาบาลี
- ค ภาษาเขมร
- ง ภาษาสันสกฤต

๙. คำบาลี ต่างจาก คำสันสกฤตในข้อใด

- ก คำบาลีไม่มี ศ ษ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ
- ข คำบาลีมีสระและพยัญชนะน้อยกว่าคำสันสกฤต
- ค คำบาลีมีกฎเกณฑ์เรื่องตัวสะกดและตัวตามตายตัว
- ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๑๐. คำใดเป็นคำภาษาบาลีทุกคำ

- ก อิทธิ ธรณี
- ข ครูชา วิทยา
- ค กีฬา เกษตร
- ง แพทย์ ภิรัช

๑๑. “กระทรวงศึกษาธิการมอบนโยบายแก่
โรงเรียนทั่วประเทศ” คำใดเป็นภาษาเขมร

ก นโยบาย

ข โรงเรียน

ค กระทรวง

ง ศึกษาธิการ

๑๒. คำในข้อใดเป็นภาษาเดียวกัน

ก โรงเรียน ประเทศ

ข กระทรวง ประเทศ

ค ศึกษาธิการ นโยบาย

ง กระทรวง ศึกษาธิการ

๑๓. ข้อใดเป็นคำที่มาจากภาษาจีนทุกคำ

ก ตัว เช็ค พาสปอร์ต

ข โกโก้ โอเลี้ยง กาแฟ

ค ขนุน แอปเปิ้ล ทุเรียน

ง เต้าหู้ ก๋วยเตี๋ยว บะหมี่

๑๔. ข้อใดมาจากภาษาอังกฤษทุกคำ

ก เซ็ต สุต ยินส์

ข หว่ย สบู่ เลห์ลั้ง

ค โค้ช กระบอง ฟุตบอล

ง เต็นท์ กระโจม แคมป์

๑๕. คำในข้อใดใช้ภาษาเดียวกันมากที่สุด

ก ซูปร้าน นี้อร่อยมาก

ข เด็ชชอบกินบะหมี่เกี๊ยว

ค ทีมของเรามีโค้ชที่เก่งมาก

ง สมรชอบกินขนมปังลูกเกด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ภาษาไทยมีลักษณะคล้ายภาษาใดมากที่สุด

☒ ก จีน

ข เขมร

ค ชาว-มลายู

ง บาลี-สันสกฤต

๒. จากคำตอบในข้อ ๒ เพราะเหตุผลใด

ก มีเสียงวรรณยุกต์

☒ ข เป็นคำพยางค์เดียว

ค ไม่นิยมออกเสียงควบกล้ำ

ง มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

๓. ข้อใดมีคำภาษาอื่นปนอยู่ด้วย

ก เรื่องใกล้ตัว

ข ช้างมีหลายเชือก

☒ ค แท็งก์น้ำสกปรก

ง บ้านใกล้เรือนเคียง

๔. “พระภิกษุ ๑๐ รูป” ข้อความนี้ตรงกับลักษณะ

ของคำไทยแท้ในข้อใด

☒ ก มีลักษณนาม

ข เป็นคำพยางค์เดียว

ค เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

ง มีตัวสะกดตรงตามมาตรา

๕. คำว่า “วชิระ” ในภาษาบาลีไทยนำมาใช้เป็น

คำใด

☒ ก วัชร

ค วัชร

ข วิชา

ง วิเชียร

๖. “บุหงา มาลี _____” ถ้าจะเติมคำภาษา

เขมรที่มีความหมายเหมือนคำที่กำหนดให้

ควรเติมคำใด

☒ ก พกา

ค มาลดี

ข นุหงัน

ง กรรณิการ

๗. ข้อใดเป็นคำที่มาจากภาษาญี่ปุ่นทุกคำ

ก โยเดิ้ล ซูชิ โจ๊ก

ข โควตา ลิตร โป๊ะ

ค กะลาตี ซามูไร ห้าง

☒ ง ยูโด กีโมโน สุกียากี้

๘. ข้อใดมาจากภาษาเปอร์เซียทุกคำ

ก บัคกรี เสวต

ข กงสุล กะลาตี

☒ ค กุหลาบ ลูกเกต

ง หญ้าฝรั่ง ตัวโผ

๙. “พิธีเปิดกีฬาของโรงเรียนได้เริ่มขึ้นแล้วโดยมี

วงโยธวาทิตบรรเลงเพลงมาร์ชนำขบวนนักกีฬา

เข้าสู่สนาม และมีการบรรจุกีฬาเทควันโดลง

แข่งขันด้วย” ข้อความนี้ ไม่มี คำภาษาใด

☒ ก จีน

ค อังกฤษ

ข เขมร

ง บาลี-สันสกฤต

๑๐. “ร้านนี้ขายบะหมี่เกี๊ยว เกาเหลา เย็นตาโฟ

ชาลาเปา ซำหริ่ม เฉาก๊วย และการแพะเย็น”

คำใดไม่ใช่ภาษาจีน

☒ ก ซำหริ่ม กาแฟ

ข บะหมี่ ซำหริ่ม

ค ชาลาเปา กาแฟ

ง เกาเหลา เฉาก๊วย

๑๑. ข้อใดใช้ถ้อยคำภาษาต่างประเทศ

ก รถยนต์รุ่นนี้มีสมรรถนะสูง

ข ร้านนี้มีของสมนาคุณลูกค้าเสมอ

☒ ค ในความคิดของข้าพเจ้า ทุกฝ่ายควรหัน

หน้าเข้าหากัน

ง การแสดงความคิดเห็นจะต้องไม่ละเมิด

สิทธิของผู้อื่น

๑๒. คำภาษาอังกฤษในข้อใดใช้ภาษาไทยแทนได้

ก ชิป แท็กซี

ข เวิร์ฟ ซอส์

ค แบงก์ โฮเต็ล

ง ปิกนิก แบดเตอร์

๑๓. ข้อใดมีคำภาษาเปอร์เซียอยู่ในประโยค

ก ดอกกระดังงากลิ่นหอมมาก

ข แม่เตรียมอาหารใส่ปิ่นโตไปวัด

ค พ่อชอบฟังเพลงบลูส์ลั่นลอยเลื่อน

ง คนไทยสมัยก่อนนิยมสร้างบ้านเป็นเรือน
ปั้นหย

๑๔. ข้อใดเป็นชื่อกีฬาที่เป็นภาษาเดียวกันทุกคำ

ทุกคำ

ก ยูโด ซูโม

ข การราเต้ ซามูไร

ค ไทเก็ก เทนนิส

ง ยิมนาสติก ปัญจศิลปะ

๑๕. “เขาส่งการ์ดอวยพรปีใหม่ให้เพื่อน ๆ ทุกคน”

คำที่พิมพ์ตัวหนาใช้คำไทยในข้อใดแทนได้

ก นามบัตร

ข บัตรเชิญ

ค บัตรอวยพร

ง บัตรสมนาคุณ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. เพื่อนร้องเพลงให้นักเรียนฟัง เป็นการฟังเพื่อ

จุดประสงค์ใด

ก รับความรู้

ข ความเพลิดเพลิน

ค จรรโลงใจและคติชีวิต

ง ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๒. “ป๋มดูรายการเคล็ดลับการตกแต่งของใช้แล้ว

นำเคล็ดลับนั้นมาประดิษฐ์กระเป๋าขึ้นใช้เอง”

การกระทำของป๋มตรงกับหลักการฟังและการดูข้อใด

ก ตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู

ข ตั้งใจและมีสมาธิในการฟังและการดู

ค รู้จักเลือกและวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

ง นำความรู้ที่ได้จากการฟังและการดูมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. การฟังและการดูเรื่องใดเพื่อรับความรู้

ก คู่มือการ์ตูน

ข คู่มือการเกมโชว์

ค ฟังการบรรยายธรรมะ

ง คู่มือการจัดกร ำ วงศ์ ๆ

๔. การฟังและการดูในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่

เพื่อวัตถุประสงค์ใด

ก รับความรู้

ข ความเพลิดเพลิน

ค ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ง ถูกทุกข้อ

๕. การฟังและการดูเรื่องใดที่ช่วยยกระดับจิตใจ

คนเราให้สูงขึ้น

ก บทกวี

ข งานศิลปะ

ค เทศน์มหาชาติ

ง เพลงกล่อมเด็ก

ฟังเรื่องราว แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๘

“ถ้าประชาชนไม่ตื่นตัวที่จะลุกขึ้นมาปกป้อง

ประเทศแล้วใครล่ะจะช่วยเรา”

๖. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ก รัฐบาลไม่ปกป้องประชาชน

ข ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของประเทศ

ค เรียกร้องให้ประชาชนมีความเป็นธรรมในสังคม

ง เรียกร้องให้ประชาชนต่อสู้เพื่อประเทศของตนเอง

๗. ผู้พูดมีจุดประสงค์ต่อบุคคลกลุ่มใด

ก เยาวชน

ข ข้าราชการ

ค นักการเมือง

ง ประชาชนทั่วไป

๘. คำว่า “ตื่นตัว” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก รู้เท่าทัน

ข กระตือรือร้น

ค ให้ความร่วมมือ

ง ขอมรับข้อเสนอ

๘. ข้อความนี้ผู้พูดต้องการปลูกจิตสำนึก
ในเรื่องใด

ก) ความรักชาติ

ข ปกป้องสิทธิของตนเอง

คต่อต้านการทุจริต

งต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม

ฟังข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๐-๑๑

“ลุงชมเป็นครูภาษาไทยที่ชอบเขียนหนังสือหัด
ลูกศิษย์จะบอกเสมอว่าอ่านไม่ออก แต่ลุงชมก็ไม่
เคยสนใจ ยังคงเขียนลายมือหัดอยู่รำไร เมื่อ
เกษียณอายุราชการลุงชมเลี้ยงหลานชายและสอน
หนังสือหลานชายอยู่เป็นประจำทุกวัน วันหนึ่งเขา
สอนหลานชายให้คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
ลุงชมคัดข้อความให้หลานชายเป็นต้นแบบ และให้
หลานนำไปคัดตาม หลานชายแม้จะคุ้นกับลายมือ
ของลุงชมแต่บางตัวก็อ่านไม่ออกจึงต้องไปถาม
ลุงชมเพ่งดูลายมือของตนเองอยู่นานก็ยังอ่านไม่
ออก จึงอารมณ์เสียตำหนิหลานชายว่า “ทำไมไม่
รีบถามตั้งแต่แรก”

๑๐. จากเรื่องนี้ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร

ก ล้อเลียนลุงกับหลาน

ข ล้อเลียนครูสอนภาษาไทย

ค ตำหนิคนเขียนหนังสือหัด

ง) ล้อเลียนคนเขียนหนังสือหัด

๑๑. การที่ลุงชมตำหนิหลานชายว่ามาถามช้านั้น

นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำเพื่ออะไร

ก) โยนความผิดให้หลานชาย

ข ระบายอารมณ์โกรธของตนเอง

ค กลบเกลื่อนความขำหน้าของตนเอง

ง อบรมให้หลานชายทำงานให้เสร็จโดยเร็ว

๑๒. นักเรียนคิดว่า การเขียนหนังสือหัดเป็นเรื่อง
เสียหายหรือไม่ เพราะอะไร

ก เสียหาย เพราะเป็นการดูถูกคนอ่าน

ข) เสียหาย เพราะทำให้การสื่อสารผิดพลาด

ค ไม่เสียหาย เพราะปัจจุบันมีเครื่องพิมพ์

ง ไม่เสียหาย เพราะคนใกล้ชิดจะชินกับ
ลายมือ

๑๓. นักเรียนคิดว่า ลุงชมเป็นคนเช่นไร

ก เย่อหยิ่ง

ข เห็นแก่ตัว

ค หลงตัวเอง

ง) ไม่ยอมรับความจริง

๑๔. การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตควรระมัดระวังในเรื่อง
ในมากที่สุด

ก มารยาท

ข) การใช้ภาษา

ค ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ง การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด

๑๕. ข้อใดเป็นความคิดเห็น

**ก) เด็ก ๆ ชอบดูการ์ตูนมากกว่ารายการที่มี
เนื้อหาสาระ**

ข การฟังเพลงขณะนอนหลับ ทำให้อวัยวะ
ในหูชั้นสะเทือนและสมองตื่นตัวตลอดเวลา

ค การดูโทรทัศน์ที่มีภาพเคลื่อนไหวมาก มี
แสงจ้า และการดูในที่มืดทำให้เสี่ยงต่อการ
ตาบอด

ง การใช้โทรศัพท์เป็นเวลานานทำให้คลื่น
แม่เหล็กไฟฟ้าจากโทรศัพท์เข้าไปรบกวน
ระบบประสาทหู อาจทำลายเซลล์ประสาท
หูได้

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การฟังครูสอนในชั้นเรียน เป็นการฟังเพื่อจุดประสงค์ใด

☒ ก รับความรู้

ข ความเพลิดเพลิน

ค จรรโลงใจและคติชีวิต

ง ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๒. สื่อในข้อใดที่ต้องใช้วิจารณญาณในการฟังหรือดูมากกว่าสื่ออื่น ๆ

ก วิทยู

☒ ค อินเทอร์เน็ต

ข โทรทัศน์ ง ถูกทุกข้อ

๓. สื่อในข้อใดที่ให้ข้อมูลที่รวดเร็วทันเหตุการณ์กว่าสื่ออื่น ๆ

☒ ก วิทยู

ค อินเทอร์เน็ต

ข โทรทัศน์ ง ถูกทุกข้อ

ฟังเพลง แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๑๐

บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ

ปกบ้านป้องเมืองชุมเหี่ยว

เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา

หน้าที่เรารักษาสืบไป

ลูกหลานเหลนโหลนภายหน้า

จะได้มีพสุธาอาศัย

อนาคตจะต้องมีประเทศไทย

มียอมให้ผู้ใดมาทำลาย

ถึงฆ่าล้างโคตรก็ไม่หวั่น

จะสู้กันไม่หลงหนีนาย

ผู้ตรึงนี้ผู้ที่นั่งจนตาย

ถึงเป็นคนสุดท้ายก็ลองดู

บ้านเมืองเราเราต้องรักษา

อยากทำลายเชิญมาเราสู้

เกียรติศักดิ์ของเราเราเชิดชู

เราสู้ไม่ถอยจนก้าวเดียว

๔. การฟังเพลงนี้ฟังเพื่อจุดมุ่งหมายใด

ก ความรู้

☒ ข ความจรรโลงใจ

ค ความเพลิดเพลิน

ง ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

๕. เนื้อเพลงนี้เป็นเพลงประเภทใด

ก เพลงรบ

ข เพลงชาติ

ค เพลงกีฬา

☒ ง เพลงปลุกใจ

๖. “ผู้ตรึงนี้ผู้ที่นั่งจนตาย” หมายความว่าอย่างไร

ก ต้องต่อสู้ป้องกันบ้านเมืองไว้ด้วยชีวิต

ข ต้องต่อสู้ป้องกันบ้านเมืองโดยไม่เห็นแก่ชีวิต

ค ต้องต่อสู้ป้องกันบ้านเมืองจนตัวตายบนแผ่นดิน

☒ ง ต้องต่อสู้ป้องกันบ้านเมืองโดยไม่ถอยหนีถึงแม้จะต้องตาย

๗. เราต้องรักษาเอกราชของประเทศชาติไว้เพราะ

เหตุผลข้อใดเป็นสำคัญ

ก เพื่อแสดงศักดิ์ศรีของคนไทย

ข เพื่อให้เป็นมรดกแก่ลูกหลาน

ค เพื่อแสดงความเป็นนักสู้ที่ไม่กลัวความตาย

☒ ง เพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษที่ปกป้องกันบ้านเมืองไว้ด้วยชีวิต

๘. เนื้อเพลงนี้มีใจความสำคัญอย่างไร

ก ให้รักษามรดกไว้ให้ลูกหลาน

ข ให้รักษาเกียรติศักดิ์ไว้ด้วยชีวิต

☒ ค ให้รักษาประเทศชาติไว้ด้วยชีวิต

ง ให้เป็นนักต่อสู้ที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยว

๘. คำว่า “อนาคตจะต้องมีประเทศไทย”

หมายความว่าอย่างไร

ก) ประเทศไทยจะต้องคงเอกราชไว้ได้ตลอดไป

- ข เราจะมีชีวิตอยู่ไม่ได้หากประเทศไทยถูกทำลาย
- ค ประเทศไทยจะต้องเจริญยิ่งใหญ่ในเวลาข้างหน้า
- ง ความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยเป็นความหวังของเรา

๑๐. ข้อใดเป็นมารยาทที่ดีในการฟังและการดู

- ก ประมวณเมื่อผู้พูดเดินขึ้นเวที
- ข ประมวณทุกครั้งเมื่อผู้พูดพูดถูกใจ
- ค) ประมวณเมื่อมีการแนะนำตัวและเมื่อพูดจบ**
- ง ประมวณเมื่อผู้พูดแสดงอาการเหนื่อยอ่อนหรือการพูดหยุดชะงัก

ฟังข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๕

ครีมไขมันชะเอมสามารถสลายเซลล์ไขมันซึ่งเป็นไขมันที่สะสมอยู่ในร่างกายจากการกินอาหารที่มีไขมันสูง ชะเอมเทศเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์เย็น มีคุณสมบัติช่วยสลายไขมัน เมื่อนำมานวดหรือห่อพันบริเวณร่างกายจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิตได้ดี และยังช่วยปรับสภาพผิวทำให้ผิวเนียนเรียบสวยใส และคืนความชุ่มชื้นให้ผิวอีกด้วย นอกจากนี้ถ้าจะให้ได้ผลดียิ่งขึ้นควรทำอย่างต่อเนื่องทุกวันอย่างน้อย ๑-๒ สัปดาห์ ประกอบกับการลดอาหารที่มีไขมันก็จะช่วยลดเซลล์ไขมันได้

๑๑. ข้อความนี้มีจุดประสงค์ใดในการนำเสนอ

- ก) รับความรู้**
- ข ความเพลิดเพลิน
- ค จรรโลงใจและคติชีวิต
- ง ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๑๒. เมื่อฟังข้อความนี้แล้วควรทำอย่างไรจึงจะเกิดผลมากที่สุด

- ก ตั้งจุดประสงค์ในการฟังและการดู
- ข ตั้งใจและมีสมาธิในการฟังและการดู
- ค รู้จักเลือกและวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู
- ง) นำความรู้ที่ได้จากการฟังและการดูมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน**

๑๓. ข้อใดเป็นความคิดเห็น

- ก ชะเอมเทศเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์เย็น
- ข เมื่อนำมานวดหรือห่อพันบริเวณร่างกายจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิตได้ดี
- ค) ช่วยปรับสภาพผิวทำให้ผิวเนียนเรียบสวยใส และคืนความชุ่มชื้นให้ผิวอีกด้วย**
- ง เซลล์ไขมันเป็นไขมันที่สะสมอยู่ในร่างกายจากการกินอาหารที่มีไขมันสูง

๑๔. การฟังข้อความนี้ควรทำอย่างไรก่อนที่จะเชื่อหรือปฏิบัติตาม

- ก ทดลองทำตาม
- ข สอบถามจากผู้รู้
- ค หาข้อมูลเพิ่มเติม
- ง) รู้จักวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง**

๑๕. ข้อความนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะอะไร

- ก น่าเชื่อถือ เพราะชะเอมเทศเป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิตได้
- ข) น่าเชื่อถือ เพราะชะเอมเทศเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์เย็นช่วยละลายไขมันได้**
- ค ไม่น่าเชื่อถือ เพราะการสลายไขมันต้องควบคุมการกินอาหาร
- ง ไม่น่าเชื่อถือ เพราะการสลายไขมันต้องอาศัยการออกกำลังกายช่วยเผาผลาญอาหาร

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นศิลปะการพูดที่ผู้ฟังพึงพอใจที่สุด

- ก มีคำพูดตลกแทรกอยู่เสมอ
- ข พูดให้เข้าใจง่ายและกระชับ**
- ค แสดงความเป็นกันเองกับผู้ฟัง
- ง พูดแต่เนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์

๒. ถ้าจะพูดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ฟัง

ควรจะเลือกพูดในเรื่องใด

- ก ราคาน้ำมันวันนี้
- ข การดูแลเด็กทารก
- ค การเกิดแผ่นดินไหว
- ง การเลือกอาชีพในอนาคต**

๓. “นกพูดให้ครูฟังถึงสาเหตุที่ไปสัมภาษณ์
ปราชญ์ชาวบ้านตามที่ครูมอบหมายให้ทำได้”
การพูดของนกเป็นการพูดเพื่อวัตถุประสงค์ใด

- ก ชี้แจง**
- ข ให้ความรู้
- ค โน้มน้าวใจ
- ง ให้ความบันเทิง

๔. ใครพูดเกริ่นนำได้น่าสนใจ

- ก ปอเกริ่นนำด้วยการเล่านิทาน**
- ข แป้งเกริ่นนำด้วยความหมายของคำศัพท์
- ค เปี้ยเกริ่นนำด้วยเหตุผลที่ต้องมาพูดเรื่องนี้
- ง ป๊อเกริ่นนำด้วยทางสรุปผลลัพธ์ของ
เรื่องที่พูด

๕. “ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาใหญ่ในประเทศ
ที่กำลังพัฒนา ถ้าประชาชนไม่ยอมสะท้อนถึง
ปัญหาที่แท้จริง ใครจะแก้ปัญหาก็ได้
ตรงจุด” ข้อความนี้เป็นการพูดลักษณะใด

- ก ทิ้งท้ายให้คิด**
- ข บอกถึงสาเหตุ
- ค สรุปถึงปัญหา
- ง หาแนวทางแก้ไข

๖. การพูดในลักษณะใดที่ผู้พูดต้องมีสื่อประกอบ
การพูด

- ก สารคดีสั้น**
- ข อธิบายวิธีทำบัตรประชาชน
- ค อธิบายวิธีขอใช้โทรศัพท์บ้าน
- ง อธิบายวิธีการใช้งานอินเทอร์เน็ต

๗. การปฏิบัติตามข้อใดสำคัญที่สุดที่จะทำให้พูดได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

- ก เตรียมตัวให้พร้อม**
- ข มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค เลือกเพื่อนคำพูดให้สละสลวย
- ง รู้ความต้องการที่แท้จริงของผู้ฟัง

๘. ข้อใดเป็นการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

- ก นุชรายงานข่าวที่น่าสนใจในแต่ละวัน
- ข เนนเล่าละครเวทีที่ไปดูให้เพื่อนฟัง
- ค นิคอ่านอันดับเพลงยอดฮิตประจำสัปดาห์
ให้เพื่อนฟัง
- ง น้องบอกข้อดีข้อเสียของละครเรื่อง ความ
สุขของกะทิ**

๘. “...ขอให้ป็นรุ่มโพธิ์รุ่ม ไทรแก่พวกเร
ตลอดไป” ข้อความนี้ ไม่ใช่ การอวยพร
บุคคลใด

ก ปู่ย่า

☒ ข เพื่อน

ค พ่อแม่

ง ครูบาอาจารย์

๑๐. การพูดของพิธีกรในรายการโทรทัศน์เป็น
การพูดแบบใด

ก พูดแบบท่องจำ

ข พูดอย่างฉับพลัน

ค พูดแบบอ่านจากต้นฉบับ

☒ ง พูดแบบเตรียมตัวล่วงหน้า

๑๑. เมื่อถูกเชิญไปพูดแสดงความคิดเห็นหน้า
ชั้นเรียนเกี่ยวกับการรายงานของเพื่อนกลุ่มอื่น
เป็นการพูดแบบใด

ก พูดแบบท่องจำ

☒ ข พูดอย่างฉับพลัน

ค พูดแบบอ่านจากต้นฉบับ

ง พูดแบบเตรียมตัวล่วงหน้า

๑๒. ในการเรียนหนังสือ การพูดแบบใดที่นักเรียน
ได้ฝึกบ่อยที่สุด

ก การได้วาที

ข การเป็นพิธีกร

ค การอภิปรายกลุ่ม

☒ ง การพูดรายงานหน้าชั้นเรียน

๑๓. การพูดในที่ประชุมควรพูดลักษณะใด

ก ดำเนินความคิดเห็นที่ต่างจากความคิดเห็น
ของตน

☒ ข พยายามแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
ต่อที่ประชุม

ค พยายามพูดให้ที่ประชุมยอมรับความคิดเห็น
ของตน

ง เสนอความคิดเห็นของตนเองโดยไม่สนใจ
ความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม

๑๔. ใครเป็นผู้ชี้ขาดในการประชุม

ก ประธาน

ข เลขานุการ

ค รองประธาน

☒ ง ผู้เข้าร่วมประชุม

๑๕. “ร่างกายของคนเราประกอบด้วยอวัยวะสำคัญ
ต่าง ๆ ที่ทำงานประสานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
วิธีที่เราจะดูแลตัวเองให้มีสุขภาพดีและแข็งแรง
คงจะเป็นเรื่องของ การออกกำลังกายและการ
รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ซึ่งอาหารที่เรา
รับประทานในแต่ละวันอาจมีสารอาหารไม่
ครบถ้วน อาหารเสริมจากประเทศญี่ปุ่นจะช่วย
ดูแลคุณให้ได้สารอาหารที่ครบถ้วนในแต่ละวัน
อย่างแน่นอน” ข้อความนี้เป็นการพูดแบบใด

☒ ก พูดโน้มน้าวใจ

ข การเป็นพิธีกร

ค การอภิปรายกลุ่ม

ง พูดรายงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การพัฒนาทักษะการพูด

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใด *ไม่ใช่* ลักษณะของผู้พูดที่ดี

- ก มีบุคลิกภาพดี
- ข มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค **เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม**
- ง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดเป็นอย่างดี

๒. ข้อใดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ

- ก ตำรา
- ข หนังสือพิมพ์
- ค **การสัมภาษณ์**
- ง รายงานการประชุม

๓. การพูดของบุคคลใดน่าสนใจมากที่สุด

- ก “เพลงที่ติดอันดับในช่วงนี้คือ เพลง__”
- ข “ถนนราชดำเนินเป็นถนนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เรามารู้จักถนนราชดำเนินกัน”
- ค “บทสรุปของการต่อสู้ของประชาชนก็คือ การสูญเสีย”
- ง **“ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่คร่าชีวิตมนุษยชาติมากมายและยากที่หาทางป้องกัน ได้ก็คือ แผ่นดินไหว”**

๔. ถ้านักเรียนจะพูดเรื่องการก่อสร้างอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย แล้วนำเสนอตามข้อใด

- ก **ตามลำดับเวลา**
- ข ตามลำดับสถานที่
- ค ตามลำดับเหตุการณ์
- ง ตามลำดับความสำคัญ

๕. เหตุผลสำคัญที่สุดที่ต้องมีการประเมินผล

การพูดคือข้อใด

- ก เพื่อหาผู้ที่พูดได้ดีที่สุด
- ข เพื่อหาเอกลักษณ์ในการพูดของผู้พูดแต่ละคน
- ค เพื่อเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของผู้พูดแต่ละคน
- ง **เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองจะได้นำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น**

๖. การพูดเชิงวิเคราะห์ห้วงการณ์ข้อใดมีความสำคัญมากที่สุด

- ก ใช้วิธีพูดแบบพรรณนาโวหารและบรรยายโวหาร
- ข วางโครงเรื่องอย่างมีระเบียบทั้งที่เป็นส่วนค้านำเนื้อเรื่อง สรุป
- ค **ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีตัวอย่างประกอบหรือมีเหตุผลสนับสนุนอย่างเพียงพอ**
- ง พูดตามลำดับขั้น เช่น เมื่อกล่าวถึงปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรพูดถึงสาเหตุ ผลที่เกิดขึ้นและวิธีแก้ปัญหา

๗. ข้อใด *ไม่*จัด เป็นการพูดในที่ประชุมชน

- ก การกล่าวอวยพรวันเกิด
- ข การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง
- ค การปราศรัยเนื่องในวันอนามัยโลก
- ง **ไม่มีข้อใดถูก**

๘. การพูดตามข้อใดเป็นการเริ่มต้นของการฝึกพูดที่ดีที่สุด

- ก การเป็นพิธีกร
- ข การเสนอขายสินค้า
- ค **การพูดหน้าชั้นเรียน**
- ง การปราศรัยหาเสียงประธานนักเรียน

๘. ข้อใดเป็นข้อควรปฏิบัติที่สำคัญที่สุดของผู้เข้าประชุม

ก ไม่ผูกขาดการพูดไว้แต่ผู้เดียว

ข แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ค จดข้อความสำคัญที่พูดกันในที่ประชุม

ง ไม่พูดกระซิบกระซาบกับคนข้างเคียงโดยไม่จำเป็น

๑๐. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการประชุม

ก การเสนอข้อติแทรกซ้อนในที่ประชุมจะต้องมีผู้รับรองในที่ประชุม

ข ผู้เข้าประชุมอาจปรึกษาหารือหรือพูดระหว่างกันเองได้ในบางครั้ง

ค ประธานของที่ประชุมอาจได้รับแต่งตั้งมาก่อนหรือเพิ่งได้รับเลือกจากที่ประชุม

ง ผู้เข้าประชุมที่ต้องการพูด จะต้องขออนุญาตจากประธาน โดยการยื่นขึ้นหรือยกมือ

๑๑. ข้อใดคือการพูดที่ไร้มารยาทที่สุด

ก พูดไม่ตรงประเด็น

ข พูดเรื่องส่วนตัวผู้อื่น

ค พูดเรื่องตลกสองแง่สามง่าม

ง วิจารณ์เหตุการณ์มากเกินไป

๑๒. การพูดให้น่าฟังต้องมีย่อประกอบที่สำคัญในข้อใด

ก น้ำเสียงน่าฟัง

ข มีอารมณ์ขันพอเหมาะ

ค มีท่าทางประกอบที่เหมาะสม

ง ถูกทุกข้อ

๑๓. ถ้านักเรียนเป็นประธานนักเรียนต้องการ

จะกล่าวรายงานเปิดการแข่งขันกีฬาสี

ในโรงเรียน นักเรียนจะเลือกการพูดแบบใด

ก พูดแบบท่องจำ

ข พูดอย่างฉับพลัน

ค พูดแบบอ่านจากต้นฉบับ

ง พูดแบบเตรียมตัวล่วงหน้า

๑๔. การพูดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟังควรเลือกเรื่อง

ลักษณะอย่างไร

ก เรื่องที่เพื่อนสนใจ

ข เรื่องที่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน

ค เรื่องหรือเหตุการณ์ที่กำลังเป็นข่าวอยู่ในขณะนั้น

ง ถูกทุกข้อ

๑๕. การประเมินผลการพูดมีผลดีต่อตัวนักเรียนเอง

อย่างไร

ก ได้รู้จักตนเองมากขึ้น

ข ทำให้การพูดไม่เป็นธรรมชาติ

ค ทำให้ขาดความมั่นใจในการพูด

ง จะได้รู้จักจุดด้อยของตนเองแล้วนำไปปรับปรุง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ผู้อ่านควร

ระมัดระวังเรื่องใด

ก การแบ่งวรรคตอน

ข ความถูกต้องของตามอักขรวิธี

ค การใช้น้ำเสียงลีลาเหมาะสมกับเนื้อหา

ง ถูกทุกข้อ

๒. “การใช้เครื่องขยายเสียงได้ย่นไปไกลหลาย

กิโลเมตร” คำใดต่อไปนี้ต้องอ่านเน้นเสียง

ก ไกล

ข ได้ย่น

ค กิโลเมตร

ง เครื่องขยายเสียง

๓. “การบวชประกอบด้วยวินัยน่าจะเป็นเครื่อง

ช่วยควบคุมการกระทำที่พลุ่งพล่านต่าง ๆ”

ข้อความนี้คำใดที่เป็นการแสดงเหตุผล

ก ช่วย

ค น่าจะเป็น

ข ด้วย

ง การกระทำ

๔. จากข้อ ๓ คำใดที่ต้องอ่านด้วยน้ำเสียงแสดง

อารมณ์

ก วินัย จะเป็น

ข จะเป็น ควบคุม

ค ควบคุม พลุ่งพล่าน

ง การบวช พลุ่งพล่าน

๕. การพลิกเสียงกลับจากเสียงสูงเป็นเสียงต่ำ

ตรงกับกรอ่านบทร้อยกรองในข้อใด

ก การครั่นเสียง

ข การหลบเสียง

ค การกระแทกเสียง

ง การทอดเสียงและเอื้อนเสียง

๖. “ธารไกลใสสะอาด มัจฉาชาติคายนานา

หวั่นห้วยกินไกลคลา ตามกันมาให้เห็นตัว”

บทร้อยกรองประเภทนี้มีวิธีการอ่านอย่างไร

ก อ่านเสียงเสมอกันทุกวรรค

ข คำท้ายแต่ละวรรคมีการเอื้อนเสียงให้สูงขึ้น

ค ๒ วรรคแรกอ่านเสียงกลาง ๒ วรรคท้ายเสียงสูงขึ้นกว่าเดิม

ง วรรคแรกอ่านเสียงต่ำ วรรคท้ายอ่านเสียงสูง

๗. “งานง่าย ๆ แบบนี้ยังจะทำไม่สำเร็จจะมีความ

สามารถทำงานใหญ่ ๆ สำเร็จหรือ”

ข้อความนี้มีเนื้อความลักษณะใด

ก เตือน

ค ปราบ

ข คำหิ

ง อ้อนวอน

๘. บทร้อยกรองนี้เป็นบทร้อยกรองประเภทใด

ก กลอนหก

ข กลอนสุภาพ

ค กาพย์ยานี ๑๑

ง กาพย์ฉบัง ๑๖

๙. บทร้อยกรองนี้เป็นบทร้อยกรองที่ต้องการ

สะท้อนเรื่องใด

ก เห็นความสำคัญของงานเล็ก ๆ

ข เห็นความสำคัญเฉพาะงานใหญ่ ๆ

ค เห็นความสำคัญของงานทุกอย่าง

ง ให้เริ่มต้นจากงานเล็ก ๆ ก่อนแล้วค่อย

พัฒนาไปทำงานใหญ่

๑๐. นักเรียนเห็นด้วยกับบทร้อยกรองนี้หรือไม่
อย่างไร

ก เห็นด้วย เพราะการทำงานต้องเริ่มจากศูนย์
เสมอ

ข เห็นด้วย เพราะการตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด
ย่อมได้รับผลดีตอบแทน

ค ไม่เห็นด้วย เพราะการทำงานใหญ่ ๆ มี
โอกาสแสดงความสามารถมากกว่างานเล็ก ๆ

ง ไม่เห็นด้วย เพราะการทำงานต้องทำไป
ตามลำดับ

๑๑. วรรณกรรมประเภทใดที่นิยมแต่งเป็น
ร้อยแก้วเพียงอย่างเดียว

ก นิทาน

ข ตำนาน

ค ความเรียง

ง บทละครพูด

๑๒. บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์จัดเป็น
บทความประเภทใด

ก บทความปกิณกะ

ข บทความชีวประวัติ

ค บทความเชิงวิชาการ

ง บทความแสดงความคิดเห็น

๑๓. ลักษณะเด่นของบทความวิจารณ์คือข้อใด

ก ความน่าสนใจของข้อเรื่อง

ข การหยิบยกเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจ

ค การให้ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน

ง การพิจารณาส่วนดีส่วนด้อยของ
เรื่องนั้น ๆ

๑๔. ถ้านักเรียนจะศึกษาเรื่องแรงโน้มถ่วง นักเรียน
สามารถค้นหาได้จากหนังสือเล่มใด

ก สารานุกรมภูมิศาสตร์

ข สารานุกรมวิทยาศาสตร์

ค สารานุกรมวรรณคดีไทย

ง สารานุกรมประวัติศาสตร์

๑๕. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต

ก ให้ข้อมูลที่ทันสมัยแต่ไม่ลึกซึ้ง

ข เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่

ค มีเว็บไซต์ให้บริการเป็นล้าน ๆ เว็บไซต์

ง ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดลงเสียงหนักเบาของพยางค์เหมือนคำว่า

สุขภาพ

ก อนาคต

ข ประชาชน

☒ ค เลื่อมสภาพ

ง เครื่องแต่งกาย

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๕

“...เราทั้งหลายอย่าคบเพื่อนเกรเลเย อย่าคบคนต่ำช้าเลย มีแต่จะพาให้เสียคนเท่านั้น คนที่คบคนพาล ประพฤติตามคนพาล ก็ต้องเสียใจไปนาน การอยู่ร่วมกับคนพาลเป็นทุกข์ เหมือนกับอยู่กับศัตรู ดังนั้นจึงไม่ควรคบคนพาล”

๒. ข้อความนี้ควรอ่านด้วยน้ำเสียงใด

ก อ่อนโยน

☒ ข เน้นหนัก

ค แข็งกร้าว

ง เสรีโศก

๓. “การอยู่ร่วมกับคนพาลเป็นทุกข์ เหมือนกับอยู่กับศัตรู” หมายความว่าอย่างไร

ก การอยู่ร่วมกันต้องรักกัน

ข เพื่อนที่รักกันต้องคอยดักเตือนกัน

☒ ค การมีเพื่อนไม่มีดีมีแต่ความเดือนร้อน

ง เพื่อนที่มีแต่ความทุกข์เหมือนเพื่อนที่เป็นศัตรูกับเรา

๔. ข้อความนี้ผู้พูดมีเจตนาจะสื่อในเรื่องใด

ก การหลีกเลี่ยงหนีศัตรู

ข การประพฤติดน

☒ ค การเลือกคบเพื่อน

ง การอยู่ร่วมกับผู้อื่น

๕. จากข้อความนี้ผู้พูดส่งสารด้วยอารมณ์ใด

ก เย้ยหยัน

ข ขก้องชื่นชม

ค เห็นอกเห็นใจ

☒ ง เป็นห่วงเป็นใย

๖. การอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนจัดเป็นการอ่าน

ประเภทใด

ก การอ่านตีความ

☒ ข การอ่านวิเคราะห์

ค การอ่านประเมินค่า

ง การอ่านจับใจความ

๗. “หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระดี มีหลักคิดที่ทันสมัยเหมาะกับสังคมในปัจจุบัน”

ข้อความนี้จัดเป็นทักษะในการอ่านประเภทใด

ก การอ่านตีความ

ข การอ่านวิเคราะห์

ค การอ่านจับใจความ

☒ ง การอ่านประเมินค่า

๘. “บทความนี้มีข้อดีที่แสดงความคิดเห็นได้ตรงใจคนอ่านใช้เหตุผลสนับสนุนที่สมเหตุสมผล แต่มีข้อเสียที่เสนอความคิดเห็นผิดที่ผิดเวลา”

ข้อความนี้จัดเป็นทักษะในการอ่านประเภทใด

ก การอ่านตีความ

☒ ข การอ่านวิเคราะห์

ค การอ่านประเมินค่า

ง การอ่านจับใจความ

๘. ความรักเหมือนโรคา

บันดาลตาให้มีคมน

ไมยนิและไมยล

อุปสรรคใดใด”

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใด

☒ ก. ความลุ่มหลงในความรัก

ข. ความยิ่งใหญ่ของความรัก

ค. ความหายนยะของความรัก

ง. ความประเสริฐของความรัก

๑๐. บทร้อยกรองข้อ ๘ ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง

ก. ความรักทำให้คนมุ่งมั่น

ข. ความรักทำให้คนตาบอด

ค. ความรักทำให้คนมีความสุข

☒ ง. ความรักทำให้คนมีความสุข

๑๑. ข้อใดเป็นบทความชีวิตประวัติ

ก. แม่ศรีเรือน

ข. ชีวิตปลาช่อน

ค. คลองแสนแสบ

☒ ง. พระยาพิชัยดาบหัก

๑๒. การเขียนบทความวิจารณ์ ผู้เขียนจะต้อง

คำนึงถึงเรื่องใดมากที่สุด

ก. การให้เหตุผล

☒ ข. การวางตัวเป็นกลาง

ค. การสอดแทรกข้อคิด

ง. ความชัดเจนของรายละเอียด

๑๓. ข้อใดกล่าวถึงชีวิติธรม ไม่ถูกต้อง

ก. เก็บข้อมูลได้ทั้งภาพและเสียง

☒ ข. ข้อมูลไม่ทันสมัย แผ่นชำรุดง่าย

ค. ใช้สำหรับศึกษาค้นคว้าและอ้างอิง

ง. มีขนาดเล็กกะทัดรัด บรรจุข้อมูลได้จำนวนมาก

๑๔. ถ้านักเรียนต้องการจะรู้เรื่อง “กาแล”

นักเรียนสามารถศึกษาได้จากสารานุกรมเล่มใด

ก. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้

☒ ข. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ

ค. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง

ง. สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน

๑๕. การใช้อินเทอร์เน็ต ข้อใดที่ทำหน้าที่

เหมือนสารบัญชอบกรายละเอียดว่ามีอะไรบ้าง

ก. เว็บไซต์

☒ ข. โฮมเพจ

ค. เว็บเพจ

ง. ถูกทุกข้อ

๑๖. ข้อมูลที่ค้นคว้าได้จากอินเทอร์เน็ต

มีความน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างไร

ก. เชื่อถือได้ เพราะผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ข. เชื่อถือได้ เฉพาะข้อมูลจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เชี่ยวชาญเรื่องนั้น ๆ

ค. เชื่อถือไม่ได้ เพราะบางครั้งผู้ที่จัดทำเว็บไซต์ไม่มีความรู้ในเรื่องที่ทำลึกซึ้ง

☒ ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การเขียนให้สัมฤทธิ์ผลคือการเขียนลักษณะใด

- ก การเขียนที่มีเนื้อหาที่ทันสมัย
- ข การเขียนที่ให้ข้อมูลในเชิงวิชาการ
- ค การเขียนที่เขียนคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- ☒ ง การเขียนที่ผู้อ่านเข้าใจตรงตามที่ต้องการ

๒. การโฆษณาสินค้าเป็นการเขียนเพื่อจุดประสงค์ใด

- ☒ ก ชูใจ
- ข ปลุกใจ
- ค บอกเล่าเรื่องราว
- ง แสดงความคิดเห็น

๓. “คิดให้เป็นระเบียบ” มีความหมายตามข้อใด

- ก จำกัดขอบเขตของเรื่องที่คิด
- ☒ ข จัดลำดับความคิดก่อนหลัง
- ค คิดเฉพาะสิ่งที่รู้หรือมีประสบการณ์
- ง คิดประเด็นใดประเด็นหนึ่งเพียงประเด็นเดียว

๔. “เรื่องนี้ได้รับการ_____จากคณะกรรมการ”

ควรเติมคำใดลงในช่องว่างจึงจะเหมาะสม

- ☒ ก อนุมัติ
- ข อนุมัติ
- ค อนุญาต
- ง อนุเคราะห์

๕. งานเขียนประเภทใดนิยมใช้ภาษาปาก

- ก นิทาน
- ข เรื่องสั้น
- ค นวนิยาย
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

๖. โวหารที่ใช้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นโวหารชนิดใด

- ก อุปมา
- ข เทศนา
- ☒ ค บรรยาย
- ง พรรณนา

๗. ในการเขียนบทความจะใช้ภาษาเขียนหรือภาษาพูดจะต้องพิจารณาจากอะไร

- ☒ ก สื่อ
- ข สาร
- ค ผู้ฟัง
- ง ผู้พูด

๘. ข้อใดไม่มี การเปรียบเทียบ

- ก ลีลับเหมือนกับภูคำดิน
- ☒ ข แก้วดาบวับวับขยับพลอง
- ค ความโกรธนั้นมันเหมือนทะเลบ้า
- ง เสียงเท้าก้าวพร้อมกันก็กึก ๆ คูพิลกราวดินถล่ม

๙. ส่วนใดในข้อใดมีความหมายคล้ายกัน

- ก ไก่ได้พลอย คางคกขึ้นวอ
- ข น้ำท่วมปาก หมาจนตรอก
- ☒ ค สุกเอาเผากิน ผักชีโรยหน้า
- ง ปีกกล้าหาญแข็ง เคียงบ่าเคียงไหล่

๑๐. จดหมายในข้อใดเป็นจดหมายกิจธุระ

- ก จดหมายตอบกลับเพื่อน
- ข จดหมายขอใช้น้ำประปา
- ☒ ค จดหมายขอความอนุเคราะห์
- ง จดหมายร้องเรียนผู้ว่าราชการจังหวัด

๑๑. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกในการเขียนย่อความ

ก เขียนคำนำในการย่อความ

ข อ่านเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจก่อน

ค นำข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน

ง อ่านแล้วขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ

๑๒. “การปลูกกล้วยไม้ในโรงเรือน” จัดเป็น

โครงการประเภทใด

ก ทฤษฎี

ข สำรวจ

ค ทดลอง

ง สิ่งประดิษฐ์

๑๓. การจดบันทึกรายงานการประชุม ควรจด

อย่างไร

ก จดทุกคำพูด

ข จดให้ย่อที่สุด

ค จดตามระเบียบวาระ

ง จดเฉพาะใจความสำคัญ

๑๔. การเกริ่นนำเรื่องทั้งหมดที่จะเขียน ควรอยู่ใน

ส่วนใดของเรียงความ

ก สรุป

ข คำนำ

ค เนื้อเรื่อง

ง คำนำและสรุป

๑๕. “ผ้าไหมแพรวา เป็นไหมที่ทอจากฝีมือชาวบ้าน

ที่มีความประณีตงดงาม” ข้อความนี้เขียน

ลักษณะใด

ก ได้แย้ง

ค พรรณนา

ข บรรยาย

ง แสดงความคิดเห็น

๑๖. “การแต่งกายของวัยรุ่นในปัจจุบันจะนิยมแต่ง

กายเลียนแบบดาราทหรือวัยรุ่นต่างประเทศที่

นิยมนุ่งน้อยห่มน้อยและรักรูป ซึ่งขัดกับ

วัฒนธรรมไทย” ข้อความนี้เป็นการเขียน

ลักษณะใด

ก ได้แย้ง

ค พรรณนา

ข บรรยาย

ง แสดงความคิดเห็น

๑๗. “ละครเรื่องนี้ คนเขียนบทเขียนได้ดี แต่

นักแสดงสื่อความได้ไม่ดีเท่าที่ควร คนดูจึงไม่

ค่อยชอบดู”

ข้อความนี้เป็นการเขียนลักษณะใด

ก ได้แย้ง

ค บรรยาย

ข วิจารณ์

ง พรรณนา

๑๘. “เราไม่เห็นด้วยที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็น

ประเทศ สยามเหมือนสมัยก่อน” ข้อความนี้

เป็นการเขียนลักษณะใด

ก ได้แย้ง

ค บรรยาย

ข วิจารณ์

ง พรรณนา

๑๙. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับกลอนสุภาพ

ก กลอน ๑ บท มี ๔ วรรค

ข บังคับสัมผัสในทุกวรรค

ค สัมผัสสระระหว่างวรรค

ง วรรคส่งของบทแรกจะต้อง

สัมผัสกับวรรครับของบทถัดไป

๒๐. มารยาทในการเขียนข้อใดสำคัญที่สุด

ก ไม่เขียนเพื่อทำลายผู้อื่น

ข เขียนด้วยความเป็นกลาง

ค ต้องมีความรู้ในเรื่องที่เขียน

ง ไม่แสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์ผู้อื่น

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การพัฒนาทักษะการเขียน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การเขียนเล่าประวัติของตนเอง เป็นการเขียน เพื่อจุดประสงค์ใด

- ก วิเคราะห์
- ☒ ข บอกเล่าเรื่องราว
- ค แสดงความคิดเห็น
- ง สร้างจินตนาการ

๒. ข้อใดเป็นวิธีการพัฒนาการเขียน

- ก หาข้อเท็จจริง
- ☒ ข สะสมความรู้
- ค ระดมความคิด
- ง สร้างความเชื่อมั่น

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการเขียน

- ก การอ่านมากทำให้มีความรู้มาก
- ข การอ่านมากทำให้มีนิสัยรักการเขียน
- ค การอ่านมากทำให้มีความคิดที่แตกต่าง
- ☒ ง การอ่านมากทำให้เห็นวิธีการเขียนที่หลากหลาย

๔. การพัฒนาทักษะการเขียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก ฝึกอ่านมาก ๆ
- ☒ ข ฝึกเขียนมาก ๆ
- ค ฝึกฟังผู้อื่นเสมอ
- ง ฝึกพูดเป็นประจำ

๕. ข้อใดใช้คำผิดความหมาย

- ก เธอชอบทำอะไรซ้ำซากจำเจ
- ข คนในสังคมปัจจุบันจิตใจเสื่อมทรามลงทุกวัน
- ค พวกคอมมิวนิสต์แทรกซึมเข้ามาตามแนวชายแดน
- ☒ ง เด็ก ๆ ถูกซึมซับความโหดร้ายจากเกมคอมพิวเตอร์โดยไม่รู้ตัว

๖. “เธอเปรียบเพชรงามน้ำหนึ่ง หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า” ข้อความนี้ใช้โวหารชนิดใด

- ☒ ก อุปมาโวหาร
- ข เทศนาโวหาร
- ค บรรยายโวหาร
- ง พรรณนาโวหาร

๗. “ความโกรธเป็นเครื่องบ่อนทำลายตัวเอง ผู้ที่มีความโกรธอยู่เสมอ จะทำลายตัวเองโดยไม่รู้ตัว เราควรลดความโกรธลงแล้วหันมารักตัวเองให้มากขึ้น” ข้อความนี้ใช้โวหารชนิดใด

- ก อุปมาโวหาร
- ☒ ข เทศนาโวหาร
- ค บรรยายโวหาร
- ง พรรณนาโวหาร

๘. จดหมายกิจธุระประเภทใดที่ติดต่อกัน เรื่องธุรการงาน

- ก จดหมายเชิญ
- ข จดหมายขอบคุณ
- ☒ ค จดหมายนัดหมาย
- ง จดหมายสมัครงาน

๙. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของย่อความ

- ก บอกชื่อเรื่อง
- ข บอกประเภทของข้อความที่ย่อ
- ค ใช้ราชาศัพท์ตามข้อความที่ย่อ
- ☒ ง ใช้คำประพันธ์ตามชนิดของข้อความที่ย่อ

๑๐. การเรียนการสอนวิชาใดที่ต้องใช้การย่อความมากที่สุด

- ก สุขศึกษา
- ค ภาษาอังกฤษ
- ☒ ข สังคมศึกษา
- ง คณิตศาสตร์

๑๑. ข้อใดเป็นคำนำของย่อความประเภทจดหมาย
ที่เหมาะสมที่สุด

- ก จดหมายของ _____ ถึง _____ ความว่า
- ข จดหมายของ _____ ลงวันที่ _____ ความว่า
- ค จดหมายของ _____ ถึง _____ ส่งวันที่ _____ ความว่า

☒ ง จดหมายของ _____ ถึง _____ ลงวันที่ _____ ความว่า

๑๒. ใครเป็นผู้ทำหน้าที่จดบันทึกรายงานการประชุม

ก ประธาน

☒ ข เลขานุการ

ค รองประธาน

ง ผู้เข้าร่วมประชุม

๑๓. การจดยางงานการประชุม วิธีที่นิยมมากที่สุด
คือวิธีใด

ก จดเฉพาะเหตุผลกับมติที่ประชุม

☒ ข จดเฉพาะประเด็นสำคัญของเรื่องที่ประชุม

ค จดรายละเอียดทุกคำพูดของผู้เข้าร่วม
ประชุม

ง จดเฉพาะหัวข้อการประชุมทั้งหัวข้อใหญ่
และหัวข้อย่อย

๑๔. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการทำ
โครงการ

ก ได้ปฏิบัติงานจริง

ข รู้จักวางแผนในการทำงาน

ค รู้จักวิธีแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

☒ ง ถูกทุกข้อ

๑๕. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิดสร้าง
เครื่องปอกมะละกอ การทำโครงการของ
นักเรียนจัดเป็นโครงการประเภทใด

ก ทดลอง ค ดำรง

☒ ข ประดิษฐ์ ง ทฤษฎี

๑๖. ในการเขียนเรียงความ ถ้าไม่ต้องการให้เกิด
ความสับสน ผู้เขียนควรจะทำอย่างไร

☒ ก วางเค้าโครงเรื่อง

ข คั่นคำความรู้เป็นอย่างดี

ค จัดลำดับเนื้อหาตามปฏิทิน

ง เลือกใช้ภาษาง่าย ๆ กระชับ

๑๗. ถ้านักเรียนจะเขียนขึ้นชมความงดงามของ
บ้านเมือง ควรเลือกใช้โวหารชนิดใด

ก อุปมาโวหาร

ข เทศนาโวหาร

ค บรรยายโวหาร

☒ ง พรรณนาโวหาร

๑๘. “การพังทลายของชายฝั่งทะเลน่าจะเกิดจาก
การกัดเซาะของน้ำทะเลที่ซัดมากระทบฝั่ง
ไม่น่าจะเกิดจากการทรุดตัวของพื้นดิน”

ข้อความนี้เป็นการเขียนแบบใด

ก วิจารณ์

ข บรรยาย

ค พรรณนา

☒ ง แสดงความคิดเห็น

๑๙. “สักวาหน้าฝนถนน _____

ดูและเผลอ โกลนตมเต็มวิถี

ท้องฟ้าอำอำแสง _____

ปฐพีชุ่มชลจนเจิ่งนอง”

ควรเติมคำใดลงในช่องว่างจึงจะเหมาะสม

ก เลอะ-ชลธิ

ข เปียก-รัศมี

☒ ค เปราะ-พระสุริย์

ง เกรอะ-พระอาทิตย์

๒๐. บทร้อยกรองข้อ ๑๙ ดิฉันในด้านใด

ก ภาพพจน์ ☒ ค อุปมาอุปไมย

ข ความไพเราะ ง เล่นสัมผัสอักษร

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาทางภาษา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาทางภาษา

- ก นิทาน
- ข ตำนาน
- ค เพลงพื้นบ้าน

☒ ง ถูกทุกข้อ

๒. ข้อใด *ไม่*สัมพันธ์กัน

- ก ภาคเหนือ – คำซอ
- ☒ ข ภาคกลาง – ตัวเมือง
- ค ภาคอีสาน – โคลงสาร
- ง ภาคใต้ – กาพย์ฉบัง

๓. วรรณคดีเรื่องใดมีเค้ามาจากนิทานพื้นบ้าน

- ก อิเหนา
- ข รามเกียรติ์

☒ ค ลิลิตพระลอ

- ง พระอภัยมณี

๔. ข้อใดเป็นลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

- ก ใช้ภาษาถิ่นในการร้อง
- ข เป็นเพลงที่ชาวบ้านร้องสืบทอดกันมา
- ค สะท้อนวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

☒ ง ถูกทุกข้อ

๕. ผู้นำในการเล่นเพลงพื้นบ้านเรียกว่าอะไร

- ก ลูกคู่
- ข พ่อครูแม่ครู
- ค พ่อพิมพ์แม่พิมพ์

☒ ง พ่อเพลงแม่เพลง

๖. การละเล่นเพลงพื้นบ้านที่มีการโต้ตอบระหว่าง

ฝ่ายหญิงและฝ่ายชายแสดงถึงความสามารถ
ด้านใดเด่นชัดที่สุด

- ก การขับร้อง
- ข การใช้ท่ารำ

☒ ค การใช้ภาษา

- ง การให้จังหวะ

๗. การละเล่นเพลงพื้นบ้านใดมีลักษณะตามข้อ ๖

☒ ก ลำตัด

- ข หมอลำ
- ค เพลงซอ

- ง เพลงบอก

๘. เพลงพื้นบ้านใดที่นิยมเล่นในเทศกาลสงกรานต์

ก เพลงปรบไก่

☒ ข เพลงอริษฐาน

- ค เพลงพวงมาลัย
- ง เพลงเดินกำรำเกี้ยว

๙. เพลงในข้อใดที่ใช้ในการส่งข่าวสารให้ชาวบ้าน
ได้รับรู้

ก เพลงนา ☒ ค เพลงบอก

- ข เพลงซอ
- ง เพลงแคน

๑๐. เนื้อร้องเพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่เกี่ยวกับอะไร

- ก ความยากจนข้นแค้นของชาวบ้าน
- ข การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน

☒ ค ความรักความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน

- ง การเกี่ยวพาราสีดลพ้อต่อว่าระหว่างหนุ่ม
สาว

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาทางภาษา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. วรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก ภาษาถิ่น
- ข นิทานพื้นบ้าน
- ค ประเพณีวัฒนธรรม

☒ ง ถูกทุกข้อ

๒. ข้อใดเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ

- ก สุภาษิต
- ข คำสอน
- ค นิทานชาดก

☒ ง บทกลอนสำหรับเด็ก

๓. ข้อใดไม่ใช่ เพลงพื้นบ้าน

- ก ลิเก
- ข เพลงแคน
- ค เพลงโคราช

☒ ง เพลงลาวดวงเดือน

๔. เพลงพื้นบ้านใดที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

- ก เพลงเรือ
- ข เพลงเกี่ยวข้าว
- ค เพลงพวงมาลัย

☒ ง ถูกทุกข้อ

๕ ข้อใดไม่สัมพันธ์กัน

- ก ภาคใต้-คำดัก
- ข ภาคอีสาน-หมอลำ
- ค ภาคเหนือ-เพลงซอ

☒ ง ภาคกลาง-บทสวด

อ่านเนื้อเพลง แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๑๐

ที่เคยดักน้ำหาบ

เอามาอาบด้วยกัน

แก้ห่อขมิ้นชัน

เอามายื่นให้ชู

พูดกันพลางฝนกันพลาง

น้องยังฝันหลังให้พี่อุ-ทา

๖. เนื้อร้องเพลงนี้มีลักษณะใด

☒ ก ตัดพ้อต่อว่า

ข เกี้ยวพาราสี

ค ประชดประชัน

ง คูถูกเหยียดหยาม

๗. จากเนื้อเพลงนี้ชายหนุ่มขอความเห็นใจ

จากหญิงสาวด้วยวิธีใด

ก อวดตัวเรื่องหน้าตาหล่อเหลา

ข อวดตัวเรื่องฐานะความร่ำรวย

☒ ค แสดงถึงความขยันขันแข็งของตน

ง แสดงความเป็นคนกว้างขวางมีคณับ
หน้าถือตา

๘. จากเนื้อเพลงสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ในเรื่องใด

ก การลงแขกช่วยงานกัน

☒ ข การใช้สมุนไพรในการประพินโฉม

ค การเข้าหาญาติผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงสาว

ง การตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลอง

๕. เพลงพื้นบ้านสะท้อนค่านิยมของคนไทยในเรื่องใด

- ก ความกตัญญู
- ข ความรักสนุก
- ค ความเชื่อมั่นในศาสนา
- ง ถูกทุกข้อ

๑๐. การละเล่นเพลงพื้นบ้าน แสดงถึงเรื่องใดของคนไทยเด่นชัดที่สุด

- ก รักสนุก
- ข ชอบความโก้หรู
- ค มีปฏิกิริยาไหวพริบ
- ง เป็นคนเจ้าบทย่ากลอน

ตอนที่ ๓.๕

แบบทดสอบปลายภาคเรียน

ด้านความรู้

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดมีพยางค์หนักมากที่สุด

ก สมุดปกแข็ง

ข เธอไปโรงเรียน

ค ขนมอ่อยมาก

ง บ้านสะอาดสะอาด

๒. ข้อใดมีพยางค์ลดน้ำหนัก

ก ลมพัดเย็นสบาย

ข น้ำจืดต้องรสเผ็ดไม่ใช่รสจืด

ค เขาชอบกินกล้วยเตี๊ยมักมาก

ง อากาศร้อนจนกระหายน้ำมาก

๓. “ฉันอยากกลับบ้านไม่ใช่ไปเที่ยว”

พยางค์ใดต้องการเน้นน้ำหนัก

ก ฉัน ค ไปเที่ยว

ข ไม่ใช่ **ง กลับบ้าน**

๔. “พระพุทธรูปในวัดเบญจมบพิตร” ข้อความนี้มีกี่คำ

ก ๔ คำ

ข ๕ คำ

ค ๖ คำ

ง ๗ คำ

๕. ข้อใดไม่ใช่วิธีการสร้างคำในภาษาไทย

ก เปลี่ยนรูปเพื่อแสดงพจน์

ข สร้างจากคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมารวมกัน

ค นำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนต่อกัน

ง ใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามมาประกอบกัน

๖. ข้อใดแยกคำสนธิไม่ถูกต้อง

ก ชล + อุบล = ชโลบล

ข มหา + อินทร์ = มหินทร์

ค นโย + อุบาย = นโยบาย

ง พุทธ + อังคุร = พุทธางกูร

๗. ข้อใดเขียนคำสมาสถูกต้อง

ก คณบดี ค มนุษย์ธรรม

ข พลศึกษา ง ศิลปะศึกษา

๘. ข้อใดเป็นคำสมาสที่มีสนธิ

ก ชลบุรี ค ปทุมธานี

ข สุโขทัย ง นครปฐม

๙. ข้อใดมีใจความไม่เป็นประโยค

ก ภาพหงส์ในสระบัว

ข ชายชราขยับให้เด็กนักเรียนนั่ง

ค นางฟ้าเอื้อมมือดึงดวงดาวลงมา

ง ร้านอยู่ในบริเวณเลียบบคลองหลอด

๑๐. ข้อใดมีใจความเป็นประโยค

ก พวกเด็กผู้หญิงทำงานฝีมือ

ข กล้องถ่ายภาพเล็กกะทัดรัด

ค บ้านหลังใหม่ใหญ่โตมโหฬาร

ง ความรื่นเริงในเทศกาลลอยกระทง

๑๑. ข้อใดเป็นประโยคที่ใช้กริยามิบทกรรม

ก จ้อยเป็นบุตรเศรษฐี

ข จ้อยทำชกต่อยกับเด็กคนอื่น

ค จ้อยแสดงอำนาจเหนือเด็กคนอื่น

ง ข้อ ข และ ค

๑๒. ข้อใดเป็นประโยคที่มีกริยาช่วย

- ก แมวไล่จับหนูตัวใหญ่
- ข แม่สอนลูกให้เป็นคนดี
- ค น้อยเขียนจดหมายถึงแม่

ง ครูได้อุปการะแก้วกาญจนาดีผู้ใหญ่

๑๓. ข้อใดเป็นประโยคที่ใช้กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม

- ก เด็ก ๆ วิ่งตามกันเป็นกลุ่ม

ข กนกเป็นคนมีพรสวรรค์มาก

- ค ความเป็นอยู่ของเขาไม่สู้สุขสบายนัก
- ง เขาจำเป็นต้องออกจากบ้านไปเรียนหนังสือ

๑๔. ข้อใดเป็นประโยคที่มีกริยาอยู่หน้าประธาน

ก เกิดเหตุจลาจลในสหรัฐอเมริกา

- ข นิวซีแลนด์เป็นเมืองที่สวยงามมาก
- ค ปารีสเป็นแหล่งรวมแฟชั่นระดับโลก
- ง จีนมีแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

๑๕. ประโยคใดมีผู้ถูกกระทำอยู่หน้ากริยาทำหน้าที่ประธานและละผู้กระทำ

ก หนังสือนี้อ่านได้

- ข เกิดวาทภัยในภาคใต้
- ค บ้านหลังนี้ไม่มีคนอยู่
- ง พ่อแม่มีบุญคุณแก่ลูก

๑๖. ข้อใดเป็นประโยคบอกเล่า

- ก ห้ามจับปลาในฤดูวางไข่
- ข คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ค อาหารทะเลมีความปลอดภัยหรือ

ง นายกรัฐมนตรีเชิญชวนให้คนไทยออกกำลังกาย

๑๗. ข้อใดเป็นประโยคปฏิเสธ

- ก ผู้สูงอายุออกกำลังกายหนักไม่ได้

ข ยาเสพติดหมดไปจากสังคมไทยหรือไม่

ค รัฐบาลไม่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาสังคม

- ง ในช่วงเทศกาลประชาชนเดินทางกลับต่างจังหวัดไม่ได้

๑๘. ประโยคห้ามในข้อใดใช้ภาษาได้เหมาะสมที่สุด

ก ห้ามทิ้งขยะ

- ข ขยะห้ามทิ้ง
- ค ห้ามมิให้ทิ้งขยะ
- ง ห้ามไม่ให้ทิ้งขยะ

๑๙. ข้อใดมีบทขยายประธาน

- ก มิฉฉาพิพลวงผู้หญิงไปชิงทรัพย์
- ข นกคูเหว่าส่งเสียงร้องในตอนเช้า
- ค ช่างสำราญเป็นนวนิยายร่วมสมัย

ง พระเจดีย์ภูเขาทองที่วัดสระเกศบรรจพระบรมสารีริกธาตุ

๒๐. “ฉันไม่ชอบอาหารรสจัด” ประโยคนี้นิยายด้วยอะไร

- ก คำ ค ประโยค
- ข กลุ่มคำ ง ถูกทุกข้อ

๒๑. ข้อใดไม่ใช่ ประโยครวม

ก นกได้ดีเพราะขยัน

- ข เธอชอบการอ่านหรือการเขียน
- ค เพราะความกตัญญู สมใจจึงมีฐานะดีขึ้น
- ง เขาอยากจะนอนหลับแต่ยังอ่านหนังสือไม่จบ

๒๒. “ท่านที่ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีโปรดมารับรางวัล” ประโยคนี้นิยายด้วยอะไร

- ก คำ
- ข กลุ่มคำ
- ค ประโยค
- ง ทั้งคำและกลุ่มคำ

๒๓. จากข้อ ๒๒ ข้อใดที่เป็นส่วนขยาย

- ก รางวัล
- ข ร้องเพลง
- ค ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
- ง **ท่านที่ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี**

๒๔. ข้อใดเป็นประโยคซ้อน

- ก พระอภัยมณีพลัดพรากบ้านเมืองเพราะวิชาเป่าปี่
- ข **พระอภัยมณีไม่รักนางผีเสื้อสมุทรเพราะนางเป็นยักษ์**
- ค เพราะนางผีเสื้อสมุทรเป็นยักษ์พระอภัยมณีจึงไม่รักนาง
- ง พอนางผีเสื้อสมุทรเห็นพระอภัยมณีนางก็รักพระอภัยมณี

๒๕. “บุตรเศรษฐีพบจีนแสนะที่เขาเร่ร้อนขอตาน” ข้อใดคืออนุประโยคของประโยคนี้

- ก **เขาเร่ร้อนขอตาน**
- ข บุตรเศรษฐีพบจีนแสนะ
- ค ขณะที่เขาเร่ร้อนขอตาน
- ง จีนแสนะที่เขาเร่ร้อนขอตาน

๒๖. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม

- ก พ่อเชิญพระสงฆ์มาฉันเพลที่บ้าน
- ข รัชกาลที่ ๒ ทรงแต่งบทละครเรื่องอิเหนา
- ค พระสงฆ์สวดมนต์ถวายพรพระเจ้าแผ่นดิน
- ง **หน้าร้อนนี้ระว่างจะเป็นโรคติดต่อทางเดินอาหารคือ อหิวาตกโรค**

๒๗. พระภิกษุอาบน้ำใช้คำศัพท์ใด

- ก **สร่งน้ำ**
- ข โสรจสรง
- ค ชำระกาย
- ง สรงสนาน

๒๘. “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทาน_____แก่นักศึกษา” ควรเติม

คำใดลงในช่องว่างจึงจะเหมาะสม

- ก พระคำรัส
- ข พระโอวาท
- ค พระราชบัญชา
- ง **พระบรมราโชวาท**

๒๙. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์ของคำ “หน้าต่าง”

- ก พระเกล้า
- ข สีหบัญชร
- ค พระบัญชร
- ง **ถูกทุกข้อ**

๓๐. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของภาษาไทย

- ก มีภาษาบาลีสันสกฤตปนอยู่มาก
- ข รู้หน้าที่ของคำเมื่อเข้าประโยคแล้ว
- ค ระดับเสียงสูงต่ำทำให้ความหมายเปลี่ยนไป
- ง **ถูกทั้งข้อ ข และ ค**

๓๑. คำในข้อใดมาจากภาษาเดียวกันทุกคำ

- ก **อัปสร ครุฑ ปราณี**
- ข บังคับ บะหมี่ บ้อย
- ค กังวล กังนิน กัญญา
- ง สัมมนา บอแรกซ์ กะลาสี

๓๒. คำไทยแท้มีลักษณะเด่นที่สุดคืออะไร

- ก เป็นคำโดด
- ข เป็นคำพยางค์เดียว
- ค เป็นคำมีวรรณยุกต์
- ง **ถูกทุกข้อ**

๓๓. ข้อใดไม่ใช่ ลักษณะของภาษาไทย

- ก มีเสียงวรรณยุกต์
- ข ใช้ตัวสะกดตรงตามมาตรา
- ค ไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำ
- ง **มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำก่อนนำไปใช้**

๓๔. ประโยคใดมีลักษณะเป็นภาษาไทยมากที่สุด

ก นพพรโดยสารรถประจำทางไปโรงเรียน

ข มันเป็นเรื่องยากที่สุดที่โสภีและโสภะจะกินด้วยกัน

ค มิใช่เป็นการง่ายที่นักเรียนที่ประพฤติดีตามกฎจะถูกเลือก

ง โรงเรียนรัฐบาลอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

๓๕. ประโยคใดมีภาษาสันสกฤตอยู่ด้วย

ก อย่าลืมปิดไฟทุกครั้งก่อนนอน

ข ฉันไม่ชอบเดินคนเดียวตอนเย็น

ค มีพระห้อยคอแล้วรู้สึกเป็นสิริมงคล

ง ทุกวันอาทิตย์ฉันไปวิ่งออกกำลังกาย

๓๖. ข้อใดเป็นคำภาษาจีนทั้งหมด

ก เก่ง กัง กัก

ข ตื้อ ดุน ตุ่น

ค อึ้ง ยี่ ยี่สิบ ยี่ปัว

ง เสง จับกัง นั่งโต๊ะ

๓๗. ประโยคใดไม่มีภาษาเขมร

ก นักเรียนควรแต่งกายให้ดูกระเปียบ

ข ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

ค ดำรงเห็นสมควรให้เรือคตินี้ขึ้นมาสอบสวนใหม่

ง เมื่อวานนี้ฉันฟังเพลงบรรเลงจากวงบางกอกซิมโฟนี

๓๘. ข้อใดไม่เป็นภาษาชาว

ก จารบี ตราฐานะ

ข ราชวดี อ่องน สนม

ค กากี บัดกรี สักหลาด

ง ลูกเกด คาราวาน กุหลาบ

๓๙. ข้อใดเป็นคำภาษาอังกฤษทุกคำ

ก ทวี บัดกรี ดีเซล

ข เกียร์ ดีเซล ขนตร

ค เพนกวิน แท็กซี น็อต

ง จารบี เรดาห์ ไมโครโฟน

๔๐. “อียู ย่อมาจาก ยูโรเปียน ยูเนียน ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๗ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม” ข้อความนี้มีลักษณะเด่นด้านใด

ก ใช้คำย่อ

ข ใช้คำภาษาเขมร

ค ใช้คำภาษาอังกฤษ

ง ใช้คำภาษาไทยแท้

๔๑. ข้อใดคือประโยชน์สูงสุดที่ได้จากการฟังและดู

ก ประเมินค่าจากเรื่องที่ฟังได้

ข นำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

ค แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้

ง จับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูได้

๔๒. การฟังและการดูสิ่งใดต่อไปนี้ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อความรู้อย่างไร

ก ฟังนิทาน

ค ฟังธรรมะ

ข ดูสารคดี

ง ดูภาพยนตร์

๔๓. หลักการสำคัญของการเลือกและวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูคืออะไร

ก ปริมาณของเรื่อง

ข ประโยชน์ของเรื่อง

ค แหล่งข้อมูลที่ได้มา

ง คุณภาพของเรื่องราว

๔๔ ข้อใดเป็นการนำเอาความรู้จากการฟังและดูมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ก ใช้พัฒนาทักษะฝีมือ

ข การงานอาชีพในอนาคต

ค แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

ง ถูกทุกข้อ

๔๕. ข้อใด *ไม่ใช่* หลักการฟังและการดูสิ่งที่เป็น

ความบันเทิงอย่างมีวิจารณ์ญาณ

☒ ก พิจารณาข้อเท็จจริง

ข ตั้งใจด้วยจิตใจที่สบาย

ค พิจารณากลวิธีการสื่อสาร

ง พิจารณาความคิดสร้างสรรค์

๔๖. การจับประเด็นสำคัญของเรื่องขั้นตอนแรก

ต้องทำอย่างไร

ก เรียบเรียงประเด็นใหม่

ข ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องคร่าว ๆ

ค ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

☒ ง ศึกษาเรื่องนั้น ๆ โดยละเอียด

๔๗. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

☒ ก เมื่อเข้าฝนตกหนักมาก

ข การฟังสำคัญกว่าการพูดนะ

ค ผมเชื่อว่าเขาไม่ได้ทำความผิด

ง ถ้าไม่ได้เจอกับตัวเอง คุณคงจะไม่รู้สึกหอรอก

๔๘. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

ก ตกลงห้องเรามีนักเรียนทั้งสิ้น ๔๕ คน

☒ ข นักเรียนดีเด่นมักจะขยันเรียนกว่าปกติ

ค ฉันแน่ใจว่าเห็นเขาออกไปตั้งแต่ ๖ โมงเช้า

ง ถ้าผู้เข้าร่วมประชุมมาไม่ถึงครึ่งหนึ่ง

การประชุมก็เริ่มไม่ได้

๔๙. การฟังรายการปาฐกถาธรรมทางวิทยุเช้า

วันอาทิตย์มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร

ก ความรู้

☒ ข ความจริงใจ

ค ความเพลิดเพลิน

ง ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๕๐. การใช้น้ำเสียงแบบใดทำให้ผู้ฟังสนใจได้

มากที่สุด

ก เสียงดัง

ค เสียงหนักเบา

ข เสียงนุ่มนวล ☒ ง เสียงแสดงอารมณ์

๕๑. จุดเด่นของสื่อโทรทัศน์คืออะไร

ก ข้อมูลทันสมัย

ข มีโฆษณาที่น่าสนใจ

☒ ค แพร่ภาพและเสียงได้

ง วิเคราะห์เรื่องละเอียด

๕๒. ข้อควรระวังในการใช้อินเทอร์เน็ตคืออะไร

ก การเชื่อมต่อ

☒ ข การใช้คำพูด

ค การรักษาความลับ

ง การตั้งวัตถุประสงค์

๕๓. ในการนำเสนอเรื่อง สิ่งแรกที่ควรปฏิบัติ

คืออะไร

ก การเลือกใช้คำ

☒ ข การสร้างความมั่นใจ

ค การใช้สื่อประกอบการพูด

ง การใช้กลวิธีในการนำเสนอ

๕๔. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพูด

มีประโยชน์อย่างไร

ก ทำให้การพูดน่าสนใจ

ข ทำให้การพูดน่าเชื่อถือ

☒ ค ทำให้ประเมินการพูดได้

ง ทำให้ผู้ฟังติดตามเรื่องได้ง่าย

๕๕. การใช้สื่อประกอบการพูดที่เหมาะสม

ปัจจุบันนิยมใช้สื่อใด

ก สไลด์

ข ภาพนิ่ง

ค ตัวอย่างของจริง

☒ ง โปรแกรมคอมพิวเตอร์

๕๖. ข้อใด *ไม่*เกี่ยวกับการพูดแสดงความรู้

และความคิดเห็น

ก มีความคิดสร้างสรรค์

ข เน้นการพูดเพื่อให้กำลังใจ

ค นำเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ

☒ ง ยืนยันแนวคิดของตนเองอย่างมั่นคง

๕๗. การเตรียมเรื่องในการพูดบรรยาย

และอธิบาย มีหลักการสำคัญ ยกเว้น ข้อใด

☒ ก การใช้ภาษา

ข การเลือกเรื่อง

ค การวางโครงเรื่อง

ง การรวบรวมข้อมูล

๕๘. วิธีการพูดในที่ประชุมแบบใดที่นิยมมากที่สุด

ก การพูดอย่างฉับพลัน

ข การพูดโดยการท่องจำ

☒ ค การพูดจากความเข้าใจ

ง การพูดโดยอ่านจากต้นฉบับที่เขียนไว้

๕๙. ข้อใดเหมาะสมที่จะพูดโดยการอ่านจากต้นฉบับ

ก การได้วาที

ข การพูดหน้าชั้น

ค การอวยพรวันเกิด

☒ ง การประกาศของโรงเรียน

๖๐. ในการประชุม การพูดทุกครั้งผู้พูดจะต้องพูดกับใคร

☒ ก ประธาน

ข ที่ประชุม

ค เลขานุการการประชุม

ง สมาชิกที่เป็นคู่สนทนา

๖๑. โดยทั่วไปการลงมติทำโดยวิธีใด

ก ยกมือ

ข ลงคะแนนลับ

ค ยื่นพร้อมยกมือ

☒ ง ขานชื่อแล้วกล่าวคำ

เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

๖๒. ข้อใดเป็นข้อควรปฏิบัติที่สำคัญที่สุดของผู้เข้าประชุม

ก ไม่ผูกขาดการพูดไว้แต่ผู้เดียว

☒ ข แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ค จัดข้อความสำคัญที่พูดกันในที่ประชุม

ง ไม่พูดกระซิบกระซาบกับคนข้างเคียงโดยไม่จำเป็น

๖๓. “พระราชพาทนะ” คำใดลงเสียงหนักเบา

เหมือนคำนี้

ก ราชดำเนินนอก

ข เกมคอมพิวเตอร์

☒ ค พระพุทธเจ้าข้า

ง อสังหาริมทรัพย์

๖๔. ข้อความใดใช้น้ำเสียงแจ่มใส

ก เมื่อนั้น

พระร่วงเกษมสันต์หรรษา

ชื่นชมได้สมจินดา

จึงเดินเข้ามาห้องใน

ข เมื่อนั้น

นางจันทน์ได้ฟังก็ใจหาย

อนิจจาตัวกูช่างดูตาย

ลูกชายหายไปก็ไม่รู้

ค บัดนั้น

หลวงเมืองรู้เรื่องหัวเราะว่า

บุญนายเรามากเต็มประดา

อ้ายพาลาจึง แพ้บารมี

ง เมื่อนั้น

พระร่วงฟังคำไขขาน

จึงมีมธุรสพจมาน

ที่อัญเชิญให้ผ่านธานี

๖๕. “วิธีการอ่านโดยพ่อนเสียง พ่อนจังหวะ
ให้ช้าลง” เป็นลักษณะการอ่านออกเสียง
ร้อยกรองแบบใด

ก การครั้นเสียง

ข การทอดเสียง

ค การเอื้อนเสียง

ง การกระแทกเสียง

๖๖. ข้อใดเป็นหลักการอ่านกาพย์ฉบัง

ก อ่านเป็น ๓ จังหวะ คือ ๓/๒/๓

ข อ่านเป็น ๓ จังหวะ คือ ๓/๓/๓

ค อ่านเป็น ๓ จังหวะ คือ ๒/๒/๒

ง อ่านเป็น ๔ จังหวะ คือ ๒/๒/๒/๔

๖๗. การอ่านในใจมีความมุ่งหมายอย่างไร

ก เพื่อให้เข้าใจและได้ความรู้

ข เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

ค เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่าน

ง ถูกทุกข้อ

๖๘. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะต้องคำนึงถึง

หลักการเรื่องใดมากที่สุด

ก ข้อเท็จจริง

ข ความสมเหตุสมผล

ค การใช้สำนวนโวหาร

ง กลวิธีการนำเสนอเรื่อง

๖๙. วิจารณ์ญาณในการอ่านประกอบด้วย

วิธีการใด

ก การพิจารณาข้อเท็จจริง

ข การแยกประเด็นของเรื่อง

ค การพิจารณาส่วนที่เป็นเหตุ ส่วนที่เป็นผล

ง ถูกทุกข้อ

๗๐. “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรเอาใจใส่ใน
การเรียนรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีโอกาส
ดีกว่าเพื่อนเยาวชนส่วนมาก”

ข้อความนี้แสดงผลด้วยวิธีใด

ก แสดงเหตุผล โดยไม่ใช้คำสันธาน

ข ใช้สันธาน โดยข้อความที่เป็นผลลัพธ์อยู่
หลังข้อความที่เป็นเหตุผล

ค ใช้สันธาน โดยข้อความที่เป็นเหตุผลอยู่
หน้าข้อความที่เป็นผลลัพธ์

ง ไม่มีข้อใดถูก

๗๑. “เสียงสนั่นครั่นครื้นกู่ทูล
ทังลงไม่ทนกำลังได้
แล้วมีวาจาประกาศไป
เหวยอ้ายไมยราพกุมภัณฑ์”

ข้อความนี้ผู้พูดแสดงอารมณ์ใด

ก ขี้ขลาด

ข ทำทนาย

ค โกรธแค้น

ง ถูกทุกข้อ

๗๒. ข้อใดเป็นงานเขียนประเภทบทความ

ก เรื่องสมมุติตามจินตนาการ

ข เรื่องจริงที่ให้ความรู้ ข้อเท็จจริง

ค เรื่องที่มุ่งความบันเทิง เพลิดเพลิน

ง เรื่องที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของ
ผู้เขียนเอง

๗๓. คุณค่าของบทความแสดงความคิดเห็น

ข้อใดมีความสำคัญเป็นอันดับแรก

ก ความน่าสนใจของปัญหา

ข ความหนักแน่นของเหตุผล

ค ความชัดเจนของรายละเอียด

ง ความสมเหตุสมผลของวิธีแก้ปัญหา

๗๔. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญที่สุดของ

บทความวิจารณ์

☒ ก ความเที่ยงธรรม

ข ความหนักแน่นของเหตุผล

ค ความรู้ในเรื่องที่วิจารณ์ของผู้เขียน

ง ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เขียน

๗๕. สารานุกรมประเภทใดที่นักเรียนสามารถ

ค้นคว้าข้อมูลได้อย่างหลากหลายที่สุด

(เหมาะกับนักเรียนมากที่สุด)

ก สารานุกรมเฉพาะวิชา

ข สารานุกรมวรรณคดีไทย

☒ ค สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

ง สารานุกรมภูมิศาสตร์ไทยฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน

๗๖. ถ้านักเรียนต้องการค้นคว้าเกี่ยวกับ

ประวัติของสุนทรภู่ นักเรียนควรจะ

ค้นคว้าจากสารานุกรมประเภทใด

ก สารานุกรมวรรณคดีไทย

☒ ข สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

ค สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ง สารานุกรมภูมิศาสตร์ไทยฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน

๗๗. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของอินเทอร์เน็ต

ก สื่อสารได้รวดเร็ว

ข สามารถค้นหาข้อมูลได้

ค แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้

☒ ง มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลาการใช้งาน

๗๘. การใช้อินเทอร์เน็ตมีข้อควรระมัดระวัง

ในเรื่องใด

ก การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม

ข การขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ค การแบ่งเวลาไม่ถูก ทำให้เสียเวลาโดย

เปล่าประโยชน์

☒ ง ถูกทุกข้อ

๗๘. ในการแนะนำหนังสือ ข้อใดควรแนะนำ

เป็นอันดับแรก

☒ ก ชื่อเรื่อง

ข ชื่อผู้แต่ง

ค เนื้อหาโดยย่อ

ง ประเภทหนังสือ

๗๙. วัตถุประสงค์ของการบรรณนิทัศน์หนังสือ

คืออะไร

ก เพื่อสรุปเนื้อหาของหนังสือ

ข เพื่อทบทวนความเข้าใจเนื้อหา

☒ ค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเลือกอ่าน

ง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลค้นคว้าในห้องสมุด

๘๐. ข้อใดไม่ใช่ กระบวนการคิดที่สัมพันธ์กับ

กระบวนการเขียน

ก คิดให้ตรงจุด

ข คิดให้เป็นระเบียบ

ค คิดให้กระชับและรัดกุม

☒ ง คิดถึงประโยชน์ของผู้อ่านเป็นหลัก

๘๑. การเขียนตำราทำอาหารเป็นการเขียนที่มี

จุดประสงค์เพื่ออะไร

ก เพื่อเสนอข่าวสาร

☒ ข เพื่ออธิบายความ

ค เพื่อบอกเล่าเรื่องราว

ง เพื่อแสดงความคิดเห็น

๘๒. การเขียนจดหมายมีจุดประสงค์เพื่ออะไร

☒ ก เพื่อกิจธุระต่าง ๆ

ข เพื่ออธิบายความ

ค เพื่อสร้างจินตนาการ

ง เพื่อประกาศแจ้งให้ทราบ

๘๓. การเขียนให้ประทับใจมีลักษณะอย่างไร

ก ใช้คำสุภาพ

ข ใช้คำให้เกิดภาพพจน์

☒ ค มีความชัดเจน ไม่กำกวม

ง แสดงความคิดเห็นสมเหตุสมผล

๘๕. การเขียนเพื่อวิจารณ์มักใช้ในสถานการณ์ใด

- ก. วิจารณ์การเมือง
- ข. วิจารณ์ภาพยนตร์
- ค. วิจารณ์วรรณกรรม

ง. ถูกทุกข้อ

๘๖. การมีความรับผิดชอบในการเขียน

หมายความว่าอย่างไร

- ก. ขอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น
- ข. แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล

ค. หากมีความบกพร่องในงานเขียน ยินดีปรับปรุงแก้ไข

- ง. ยินยอมให้ดำเนินการตามกฎหมาย หากเกิดข้อผิดพลาด

๘๗. ข้อใดจัดเป็นลักษณะการใช้คำถูกต้อง

ตามแบบแผนการเขียนภาษาไทย

- ก. ใช้คำได้ตรงตามหน้าที่
- ข. ใช้คำได้ตรงความหมาย
- ค. ใช้คำได้ถูกต้องกับกาลเทศะ

ง. เขียนสะกดคำได้ถูกต้องชัดเจน

๘๘. คำว่า “น้ำท่วมปาก” หมายความว่าอย่างไร

ก. พูดไม่ได้เพราะมีอันตราย

- ข. คนที่ดีแต่พูดทำอะไรไม่เป็น
- ค. น้ำท่วมสูงมากจนเกือบจมน้ำท่วม
- ง. พูดพล่อยไปจนตัวเองเดือดร้อน

๘๙. เพื่อนของนักเรียนคนหนึ่งดูภายนอกธรรมดา

แต่พอประกาศผลสอบ ปรากฏว่าเขาได้คะแนนอันดับหนึ่ง เปรียบเทียบพฤติกรรมของเพื่อนคนนี้ได้กับสำนวนใด

ก. ไข่ในหิน

ข. คมในฝัก

- ค. น้ำนิ่งไหลลึก
- ง. งงเป็นไก่ตาแตก

๙๐. “ความโกรธนั้นมันเหมือนทะเลบ้า

คลื่นซัดเข้าหาดโครมโหมถลา
ลมกระหน่ำซัดคลื่นครืนครืนมา
เหมือนอุราพลุ่งโชติเพราะ โกรธครืน”

บทร้อยกรองนี้ดีเด่นในการใช้โวหารประเภทใด

ก. อุปมาโวหาร ค. บรรยายโวหาร

ข. เทศนาโวหาร ง. พรรณาโวหาร

๙๑. “อธิบายเหตุผล คุณหรือโทษอย่างชัดเจน

และน่าเชื่อถือ” ข้อความนี้เป็นคุณสมบัติ
ของโวหารประเภทใด

ก. อุปมาโวหาร ค. บรรยายโวหาร

ข. เทศนาโวหาร ง. พรรณาโวหาร

๙๒. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. เรียงความต้องประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง
บทสรุป

ข. ย่อหน้าที่ดีต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ
และสารัตถภาพ

**ค. การย่อความต้องย่อให้สั้นที่สุด มีเฉพาะ
ใจความเดิม ๆ เพียงใจความเดียวก็พอ**

ง. การเขียนเล่าเรื่องหรือเล่าเหตุการณ์ทั่ว ๆ
ไปควรใช้บรรยายโวหารในการเขียน

๙๓. ข้อใดไม่เกี่ยวกับลักษณะของย่อหน้าที่ดี

ในการเขียนเรียงความ

- ก. มีเอกภาพ
- ข. มีมโนภาพ
- ค. มีสัมพันธภาพ

ง. มีการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม

๙๔. “แก้วน้ำใสสะอาด น้ำในแก้วบริสุทธิ์

คุณน้ำค้าง คมแล้วชื่นใจซาบซ่าน”

ข้อความนี้เป็นการเขียนลักษณะใด

ก. โต้แย้ง

ข. บรรยาย

ค. พรรณา

ง. แสดงความคิดเห็น

๕๕. ในการแต่งกลอนสุภาพ การสัมผัสสระคำใด
ไม่สามารถสัมผัสกันได้

- ก ผู้-รู้ ค ดั้น-ผืน
ข ไส-ไป ง มา-มาก

๕๖. ข้อใดให้ความหมายของเพลงพื้นบ้านได้
สมบูรณ์ที่สุด

- ก เพลงที่ร้องกันในแต่ละท้องถิ่น
ข เพลงและดนตรีที่ชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้น
ค บทเพลงที่ชาวบ้านสืบทอดกันมาช้านาน
ง บทร้องและดนตรีที่ชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้น
และสืบทอดต่อกันมาช้านาน

๕๗. ลักษณะเด่นของเพลงพื้นบ้านที่แตกต่าง
จากเพลงประเภทอื่นคืออะไร

- ก ใช้ภาษาง่าย ๆ
ข มีความหมายกินใจ
ค เน้นความสนุกสนานบันเทิง
ง เนื้อร้องและทำนองไม่ตายตัว

๕๘. “เพลงอีแซว” เป็นเพลงพื้นบ้านของภาคใด

- ก ภาคใต้ ค ภาคเหนือ
ข ภาคกลาง ง ภาคอีสาน

๕๙. ข้อใดจัดเป็นคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน

- ก ให้ความบันเทิง
ข คุณค่าด้านสำนวน
ค สร้างความสามัคคีในสังคม
ง ถูกทุกข้อ

๑๐๐. “เพลงบอก” ให้คุณค่าในด้านใด

- ก ให้ความบันเทิง
ข คุณค่าด้านสำนวนภาษา
ค บันทึกสภาพสังคมในอดีต
ง สร้างความสามัคคีในสังคม

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์การพูดให้มีประสิทธิผลมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร

การพูดให้มีประสิทธิผลมีแนวทางในการปฏิบัติ คือ

๑. การเลือกหัวข้อเรื่อง ควรเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ ต้องระบุให้ชัดเจนว่าพูดเพื่ออะไร จะได้ตรวจสอบการพูดได้ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่

๓. การกำหนดขอบเขต เป็นการกำหนดความยากง่ายของเรื่องให้เหมาะสม

๔. การรวบรวมข้อมูล ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้เพียงพอ

๕. การวางโครงเรื่อง แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป

๖. การเรียบเรียงเรื่อง นำโครงเรื่องมาใส่เนื้อหาสาระจนครบถ้วน

๗. การนำเสนอเรื่อง นำไปพูดต่อหน้าชุมชน

๒. การอ่านอย่างมีวิจารณ์หมายความว่าอย่างไร มีวิธีการพิจารณาอย่างไร

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ หมายถึง เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะประเด็นของเรื่องที่อ่านออกเป็น ส่วน ๆ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ส่วนที่เป็นผล ความเหมาะสม น่าเชื่อถือของเหตุและผล

การพิจารณาเหตุผลในการอ่าน จะต้องแยกแยะให้ได้ว่าอะไรคือเหตุผลหรือความคิดอันเป็นข้อเท็จจริง อะไรคือผลลัพธ์หรือสิ่งที่พึงได้ ผลที่ได้หรือข้อสรุป

๓. นักเรียนชอบอ่านหนังสือประเภทใด เพราะอะไร และนักเรียนมีหลักในการเลือกหนังสืออ่านอย่างไร

(พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)

๔. การใช้ซีดีรอมและอินเทอร์เน็ตมีหลักการและวิธีการอย่างไร

ซีดีรอม เป็นแผ่นพลาสติกที่ใช้เทคโนโลยีแสงเลเซอร์ในการบันทึกและอ่านข้อมูล เก็บข้อมูลได้ทั้งภาพและเสียง วิธีการใช้ซีดีรอมก็ไม่ยุ่งยาก เพียงแต่ใส่แผ่นเข้าไปในช่องอ่านซีดีรอมหรือซีดีรอมไดรฟ์ของคอมพิวเตอร์ เครื่องก็จะอ่านข้อมูล เราก็ปฏิบัติตามคำแนะนำของการใช้แผ่นนั้นๆ

อินเทอร์เน็ต โครงข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เครื่องต่าง ๆ จากทั่วโลก วิธีการใช้อินเทอร์เน็ต เราต้องสมัครสมาชิกกับ ISP จึงจะต่อเชื่อมเข้ากับระบบได้

๕ การเขียนมีความหมายและความสำคัญอย่างไร

การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อื่น โดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด

๖. ส่วนใดมีความสำคัญต่อการเขียนอย่างไร

ส่วนใดคือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ภาษาสละสลวยและสื่อความหมายได้ชัดเจนแทนการกล่าวโดยตรง เช่น จิงกั๊รา ข่าก็แรง หมายถึง ต่างคนต่างไม่ยอมกัน ส่วนใดมีความสำคัญต่อการเขียนเพราะทำให้สื่อความหมายได้กว้าง กินใจ โดยใช้คำไม่มาก อีกประการหนึ่งส่วนใดจะเป็นคำที่คล้องจองหรือใช้ภาษาประณีต ทำให้จดจำได้ง่าย ผู้อ่านประทับใจ

๗. เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าในด้านใดบ้าง

คุณค่าของเพลงพื้นบ้าน ประกอบด้วย

๑. ให้ความบันเทิง ความเพลิดเพลินแก่สมาชิกในสังคม
๒. บันทึกสภาพสังคมในอดีต ทำให้ทราบเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ฯลฯ ของคนในอดีต
๓. สร้างความสามัคคีในสังคม ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
๔. มีคุณค่าด้านสำนวนภาษา ใช้ถ้อยคำของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างสละสลวย

๘. นักเรียนจะมีวิธีอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านได้อย่างไร

(พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ ๑		
ตอนที่ ๒		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ความมีระเบียบวินัย	๑. ทำงานสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ ๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว ๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. ปฏิบัติตามหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตน				
	๓. เคารพสิทธิของผู้อื่น				
๒. ความรับผิดชอบ	๔. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ				
	๕. ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลาและตรงเวลา				
๓. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	๖. ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทยเป็นพิเศษ				
	๗. เห็นประโยชน์ของการนำภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
	๘. สนใจทำกิจกรรมและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับภาษาไทยอยู่เสมอ				
	๙. มีความสุขและสนุกกับการเรียนภาษาไทย				
๔. ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม	๑๐. ซาบซึ้งและภาคภูมิใจในภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมที่บรรพบุรุษ ได้สั่งสมมา				
	๑๑. เป็นผู้นำในการใช้ภาษาไทย ตัวเลขไทยในการสื่อสาร และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม				
	๑๒. ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม				
	๑๓. นำคุณค่าด้านวรรณศิลป์ (กลวิธีการแต่ง การใช้ถ้อยคำ) ของวรรณคดี และวรรณกรรมไปใช้เป็นแนวทางสร้างงานประพันธ์				
	๑๔. โน้มน้าว แนะนำให้ผู้อื่นสืบสานภูมิปัญญาทางภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ในฐานะสมบัติทางวัฒนธรรม				
๕. มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน	๑๕. สนใจอ่านหนังสือทุกประเภท				
	๑๖. ใช้เวลาว่างโดยการอ่านและการเขียนหนังสือ				
	๑๗. ให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือและการเขียนหนังสือมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น				
	๑๘. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยวิธีการอ่าน				
	๑๙. บันทึกความรู้และสาระข้อมูลข่าวสารจากการอ่านเป็นประจำ				
	๒๐. พยายามสร้างสรรค์ผลงานการเขียน				
	๒๑. เขียนบทความ เรื่องราว บทร้อยกรอง งานประพันธ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นอ่านและวิพากษ์วิจารณ์				
๕. มีมารยาทในการรับและส่งสาร	๒๒. พึ่งหรือดูด้วยความสนใจ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น เมื่อมีข้อสงสัยให้อถามด้วยความสุภาพ				
	๒๓. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์				
	๒๔. อ่านด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพ ไม่รบกวนผู้อื่น				
	๒๕. เขียนในทางสร้างสรรค์ ไม่ทำลายผู้อื่น และยอมรับฟังคำแนะนำของผู้อื่น				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓	๒	๑
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะและกระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ทักษะทางภาษา	๑. มีเทคนิคในการเลือกสรรคำ กลุ่มคำ และสำนวนมาใช้ในการพูดและการเขียน				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ ๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว ๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ				
	๓. ใช้ถ้อยคำ ข้อความในการสื่อสารได้ชัดเจน สละสลวย				
	๔. นำทักษะทางภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์				
	๕. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์				
๒. ทักษะทางการสื่อสาร	๖. ใช้ภาษา กิริยาท่าทางในการสร้างความเข้าใจ โน้มน้าว ปฏิเสธ และเจรจาต่อรอง				
	๗. ใช้ภาษาสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น				
	๘. ใช้ภาษาสื่อความได้อย่างสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน				
	๙. ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานการณ์				
๓. ทักษะกระบวนการคิด	๑๐. จัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน และนำเสนอในรูปของการพูด หรือการเขียน				
	๑๑. มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานทางด้านภาษา				
	๑๒. รู้จักคัดเลือก รวบรวมและถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ				
	๑๓. สามารถแปลความข้อมูลข่าวสารและนำมาใช้อ้างอิง				
	๑๔. นำความรู้จากการฟัง การดู และการอ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา				
๔. ทักษะการแสวงหาความรู้	๑๕. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และชีวิตประจำวัน				
	๑๖. นำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้จากการศึกษาค้นคว้าให้ผู้อื่นเข้าใจ				
	๑๗. รวบรวม บันทึก และจัดระบบข้อมูลอย่างมีระเบียบ				
	๑๘. ใช้เทคโนโลยีสื่อสารสนเทศต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล				
	๑๙. หาคำความรู้ ประสพการณ์โดยการฟัง การอ่าน และการดูจากบุคคล แหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อพัฒนาประสบการณ์และความรู้ให้กว้างขวางขึ้น				
๕. ทักษะกระบวนการกลุ่ม	๒๐. รู้จักวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม				
	๒๑. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
	๒๒. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานได้สำเร็จ				
	๒๓. ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม				
	๒๔. เสนอแนะวิธีการแก้ไขและปรับปรุงงานของกลุ่ม				
	๒๕. ภูมิใจ ชื่นชมในผลงาน และมีความสุขในการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓	๒	๑
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ ๓.๖

ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

๑. ใบงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำสมาส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำ พยางค์ และการสร้างคำ

คำชี้แจง หาชื่อจังหวัดในประเทศไทยที่เป็นคำสมาส แล้ววิเคราะห์ว่าประกอบด้วยคำใดบ้าง
เป็นคำสมาสประเภทใด

ชื่อจังหวัด	เกิดจากคำ	ประเภท
๑. กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพ+มท+นคร	สมาสแบบธรรมดา สมาสแบบสนธิ
๒. กาญจนบุรี	กาญจน+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๓. ราชบุรี	ราช+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๔. เพชรบุรี	เพชร+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๕. ปราจีนบุรี	ปราจีน+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๖. ชลบุรี	ชล+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๗. ฉะเชิงเทรา	ฉะเชิง+เทรา	สมาสแบบธรรมดา
๘. จันทบุรี	จันท+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๙. สมุทรสาคร	สมุทร+สาคร	สมาสแบบธรรมดา
๑๐. สมุทรสงคราม	สมุทร+สงคราม	สมาสแบบธรรมดา
๑๑. สมุทรปราการ	สมุทร+ปราการ	สมาสแบบธรรมดา
๑๒. นครนายก	นคร+นายก	สมาสแบบธรรมดา
๑๓. สุพรรณบุรี	สุพรรณ+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๑๔. นครสวรรค์	นคร+สวรรค์	สมาสแบบธรรมดา
๑๕. สุโขทัย	สุข+อุทัย	สมาสแบบสนธิ
๑๖. เพชรบูรณ์	เพชร+บูรณ์	สมาสแบบธรรมดา
๑๗. พิษณุโลก	พิษณุ+โลก	สมาสแบบธรรมดา
๑๘. ลพบุรี	ลพ+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๑๙. สระบุรี	สระ+บุรี	สมาสแบบธรรมดา
๒๐. สิงห์บุรี	สิงห์+บุรี	สมาสแบบธรรมดา

ชื่อจังหวัด	เกิดจากคำ	ประเภท
๒๑. ปทุมธานี	ปทุม+ธานี	สมาสแบบธรรมดา
๒๒. นครราชสีมา	นคร+ราช+สีมา	สมาสแบบธรรมดา
๒๓. อุตรธานี	อุตร+ธานี	สมาสแบบธรรมดา
๒๔. อุบลราชธานี	อุบล+ราช+ธานี	สมาสแบบธรรมดา
๒๕. บุรีรัมย์	บุรี+รัมย์	สมาสแบบธรรมดา
๒๖. กาฬสินธุ์	กาฬ+สินธุ์	สมาสแบบธรรมดา
๒๗. ชัยภูมิ	ชัย+ภูมิ	สมาสแบบสนธิ
๒๘. มหาสารคาม	มหา+สารคาม	สมาสแบบธรรมดา
๒๙. สกลนคร	สกล+นคร	สมาสแบบธรรมดา
๓๐. ชัยภูมิ	ชัย+ภูมิ	สมาสแบบธรรมดา
๓๑. ศรีสะเกษ	ศรี+สะเกษ	สมาสแบบธรรมดา
๓๒. สุรินทร์	สุ+รินทร์	สมาสแบบสนธิ
๓๓. นครพนม	นคร+พนม	สมาสแบบธรรมดา
๓๔. อุตรดิตถ์	อุตร+ดิษฐ์	สมาสแบบธรรมดา
๓๕. สุราษฎร์ธานี	สุ+ราษฎร์+ธานี	สมาสแบบธรรมดา
๓๖. นครศรีธรรมราช	นคร+ศรี+ธรรม+ราช	สมาสแบบธรรมดา
๓๗. นราธิวาส	นรา+ธิ+อาวาส	สมาสแบบสนธิ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ประโยคสามัญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

คำชี้แจง ๑. วิเคราะห์ประโยคสามัญที่กำหนดให้ว่ามีเนื้อความลักษณะใด

จำแนกตามบทกวี

จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร

จำแนกตามลำดับขององค์ประกอบ

- ๑) เขาไปเที่ยวสงกรานต์ที่เชียงใหม่ จำแนกตามบทกวี
- ๒) ลูกสุนัขตัวนี้คู่มาก จำแนกตามลำดับขององค์ประกอบ
- ๓) คุณยายชอบทำขนมหวานให้หลาน ๆ รับประทาน จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- ๔) ค้างเป็นศัตรูของมะพร้าว จำแนกตามบทกวี
- ๕) ชาวสวนผลไม้ขายผลไม้ไม่ได้ราคาดี จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- ๖) น้ำเซาะตลิ่งทำให้ตลิ่งพัง จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- ๗) ปลาชวงามเป็นสินค้าที่กำลังได้รับความนิยม จำแนกตามลำดับขององค์ประกอบ
- ๘) ฉันชอบสอนการบ้านให้น้อง ๆ จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- ๙) เธอไม่ใช่หรือที่ไม่ยอมส่งการบ้านให้เพื่อน ๆ จำแนกตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร
- ๑๐) อากาศร้อนเกิดจากภาวะโลกร้อน จำแนกตามบทกวี

๒. แต่งประโยคสามัญที่มีเนื้อความลักษณะต่าง ๆ ๕ ประโยค

- ๑) คุณป้าทำกับข้าวอร่อยมาก
- ๒) แมวตัวนี้คู่มาก
- ๓) แมวเป็นศัตรูของสุนัข
- ๔) ฉันชอบร้องเพลงให้เพื่อนฟัง
- ๕) ฉันไปเที่ยวงานวันลอยกระทงที่สุโขทัย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ประโยคซ้อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคและการสื่อสาร

คำชี้แจง วิเคราะห์ประโยคซ้อนที่กำหนดให้ โดยแบ่งออกเป็นประโยคหลักและประโยคย่อยพร้อมทั้งบอกว่าเป็นประโยคซ้อนชนิดใด

๑. ผลผลิตที่มีราคาแพงคือ มะนาว

ประโยคหลัก ➡ ผลผลิตคือมะนาว

ประโยคย่อย ➡ ผลผลิตมีราคาแพง

เป็นคุณาประโยค

๒. คนที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนเป็นครูประจำชั้นของพวกเรา

ประโยคหลัก ➡ คนที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนเป็นครูประจำชั้นของพวกเรา

ประโยคย่อย ➡ คนที่ยืนอยู่หน้าชั้นเรียน

เป็นนามาประโยค

๓. น้ำหวานคือน้องที่ไม่ทำการบ้าน

ประโยคหลัก ➡ น้ำหวานคือน้อง

ประโยคย่อย ➡ น้องไม่ทำการบ้าน

เป็นคุณาประโยค

๔. ตำรวจจราจรที่ยืนโบกรถอยู่เป็นพ่อของสมถวิล

ประโยคหลัก ➡ ตำรวจจราจรเป็นพ่อของสมถวิล

ประโยคย่อย ➡ ตำรวจจราจรที่ยืนโบกรถอยู่

เป็นคุณาประโยค

๕. เรื่องความที่ติดอยู่บนป้ายนิเทศเป็นของนิคยา

ประโยคหลัก ➡ เรื่องความที่ติดอยู่บนป้ายนิเทศเป็นของนิคยา

ประโยคย่อย ➡ เรื่องความติดอยู่บนป้ายนิเทศ

เป็นนามาประโยค

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำราชาศัพท์และคำสุภาพ

คำชี้แจง ๑. อ่านข้อความแล้วปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นกษัตริย์องค์ที่ ๖ ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๒๓ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ และเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงสนพระราชหฤทัย ในด้านภาษาและวรรณคดีเป็นพิเศษ ได้ทรงพระราชนิพนธ์งานวรรณคดีประเภทต่าง ๆ รวมทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้กว่า ๒๐๐ เรื่อง มีทั้งบทความ บทละครพูด บทละครรำ โคลงนิราศ โคลงสุภาษิต ฯลฯ และใช้พระนามแฝงต่าง ๆ กัน เช่น “อศวพาหุ” “รามจิตติ” “ศรีอยุธยา” “พันแหลม” “นายแก้วนายขวัญ” เป็นต้น

๑) บอกความหมายของคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้ถูกต้อง

คำราชาศัพท์	ความหมาย
ทรงพระราชสมภพ	เกิด
เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ	ขึ้นครองราชสมบัติ
เสด็จสวรรคต	ตาย
ทรงสนพระราชหฤทัย	สนใจ
ทรงพระราชนิพนธ์	เขียนหนังสือ
พระนามแฝง	นามแฝง

๒) นำคำราชาศัพท์จากข้อ ๑ ไปแต่งประโยคให้ได้ใจความถูกต้อง คำละ ๑ ประโยค

เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระปรมิทธมหามณีพลอดุลยเดชเสด็จ
เถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

ทรงสนพระราชหฤทัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัย
ด้านพระพุทธศาสนา

ทรงพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์บทละคร
พูดเรื่อง มัทนะพาธา

๒. ให้นักเรียนบอกความหมายของคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑) เสด็จนิวัติ _____ <u>กลับ</u>	๖) พระราชหัตถเลขา _____ <u>จดหมาย</u>
๒) พระนลาฏ _____ <u>หน้าผาก</u>	๗) ธารพระกร _____ <u>ไม้เท้า</u>
๓) ทรงพระสุหร่าย _____ <u>สรงน้ำ</u>	๘) พระโกไสยพัสดร์ _____ <u>ผ้าไหม</u>
๔) พระเมโท _____ <u>ไคล</u>	๙) ลาดพระบาท _____ <u>พรมทางเดิน</u>
๕) ทรงเครื่อง _____ <u>ตัดผม</u>	๑๐) ทรงแปลพระราชนูาน _____ <u>ไปตากอากาศ</u>

๓. ให้นักเรียนบอกคำราชาศัพท์จากคำสามัญต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑) บังสุกุล _____ <u>ศพ/ปรกณ</u>	๖) แวนตา _____ <u>ฉลองพระเนตร</u>
๒) ถ้างมือ _____ <u>ชำระพระหัตถ์</u>	๗) มิดโกน _____ <u>พระแสงกรรบิ</u>
๓) ยารักษาโรค _____ <u>พระโอสถ</u>	๘) กระเป่าถื่อ _____ <u>กระเป่าทรง</u>
๔) ทางร่ม _____ <u>จิ้นพระกลด</u>	๙) เต็นรำ _____ <u>ทรงลีลาศ</u>
๕) เล่นกีฬา _____ <u>ทรงกีฬา</u>	๑๐) หัวเราะ _____ <u>พระสรวล</u>

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ลักษณะของคำไทยแท้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

คำชี้แจง ๑. สรุปลักษณะของคำไทยแท้และยกตัวอย่างประกอบแนวคำตอบ

แนวคำตอบ

คำไทยแท้มีลักษณะ ดังนี้

๑. เป็นคำพยางค์เดียว มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง เช่น พ่อ แม่ นก บ้าน เลื้อ ป่า เรือ แพ

กิด พุด มอง

๒. เป็นภาษาคำโดดหรือภาษาเรียงพยางค์ แต่ละคำจะไม่มีรูปบอกความหมาย

และความเกี่ยวพันกันทางไวยากรณ์ เช่น คนคนเดียว

๓. มีเสียงวรรณยุกต์กำกับ เช่น ป่า ป่า ป่า ป่า ป่า

๔. ไม่นิยมคำควบกล้ำ

๕. มีตัวสะกดตรงตามมาตรา เช่น มด เคน นอน

๖. ไม่นิยมใช้ตัวการันต์ เช่น จัน อิน เสา โล

๗. มีลักษณนามใช้ เช่น กระเป๋ ๒ ใบ สมุด ๑ เล่ม

๘. นิยมใช้สระโอไม่มีวรรณ ๒๐ คำ เช่น โกลั ใจ ใบ ไร่

๒. จำแนกคำต่อไปนี้ว่าเป็นคำไทยแท้หรือคำที่มาจากภาษาอื่น

แข่ง	ร้อง	ฉับ	กล้วย	หอม	ห้าง	ร้อน	เพศ	มะม่วง	เจริญ
ก้าน	หวี	เดิน	แม่น้ำ	เกาเหตา		เขต	ดาว	น้ำผึ้ง	หมาก
คว้น	กล้วยเดี่ยว	ฉันท	กลอง	ลำบาก	น้อ	จรัส	แสง	กรรไกร	ตู้

คำไทยแท้	คำที่มาจากภาษาอื่น
ร้อง กล้วย หอม ร้อน มะม่วง	แข่ง ฉับ ห้าง เพศ เจริญ ก้าน
หวี แม่น้ำ ดาว น้ำผึ้ง หมาก	เดิน เกาเหตา เขต ฟิวส์ กล้วยเดี่ยว
คว้น กลอง ลำบาก แสง	ฉันท น้อ จรัส กรรไกร ตู้

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการฟังและการดู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

คำชี้แจง ฟังข้อความหรือเรื่องราวจากแถบบันทึกเสียงหรือครูอ่านให้ฟัง แล้วตอบคำถาม

๑ บทความ

การทำงานเป็นทีมหรือทีมเวิร์คตามความเข้าใจของคนส่วนใหญ่ คือ การรวมกันของบุคคล เพื่อร่วมกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยมีเป้าหมายในการทำงานเดียวกัน มีความเข้าใจในจุดประสงค์ของงานที่ตรงกัน มีหลายแนวคิดที่สนับสนุนว่าทำไมคนเราต้องทำงานเป็นทีม หนึ่งในนั้นคือเพื่อทำให้งานมีประสิทธิภาพ

ทีมเวิร์คไม่ได้มีประโยชน์เพียงแค่การได้รับผลสำเร็จของการทำงานที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น เพราะยังมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ลองมาดูอีก ๔ เหตุผลที่ทำให้คนทำงานต้องสร้างทีมเวิร์ค

๑. **เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา** เมื่อคนทำงานต้องประสบปัญหาในการทำงาน การขอความช่วยเหลือจากคนอื่นคือวิธีการที่ดีที่สุด เพราะคนคนเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาทุกอย่างได้ แต่สามารถขอคำปรึกษาจากคนอื่น ๆ ได้ เพราะแต่ละคนพบเจอปัญหาจากการทำงานมาไม่เหมือนกัน เราจึงอาจได้คำตอบที่แตกต่างกัน แล้วนำมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาคิดว่าต้องมาแก้ไขเพียงคนเดียว ข้อดีของการทำงานเป็นทีม จึงอยู่ที่บทสรุปของการแก้ปัญหานั้น โดยมีการร่วมแสดงความคิดเห็นของทุกคนอยู่ด้วย

๒. **มีอำนาจในการต่อรอง** เมื่อเราต้องต่อรองเพื่อผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เสียงของเราคนเดียวอาจมีน้ำหนักที่ไม่มากพอ แต่ถ้าเรามีทีมช่วยสนับสนุนการต่อรองนั้นจะดูมีน้ำหนักขึ้นมาทันที สำหรับการต่อรองที่อ้างถึงผลประโยชน์ของทีมเป็นหลัก มักจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง หากสิ่งนั้นเอื้อต่อผลสำเร็จของงานและเป็นประโยชน์แก่องค์กร

๓. **เกิดความมั่นคงในการทำงาน** การทำงานเป็นทีมทำให้เรานึกถึงคำกล่าวที่ว่า “รวมกันเราอยู่” หากเราทำงานร่วมกันเป็นทีมแล้ว เราารู้สึกได้ถึงความปลอดภัยและความมั่นคงในการทำงาน รู้สึกถึงความแข็งแกร่งโดยเฉพาะเมื่อเราได้ร่วมกันทำงานที่เต็มไปด้วยอุปสรรค แล้วเราได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจนฝ่าฟันอุปสรรคนั้นไปด้วยกัน เราจะยิ่งรู้สึกภูมิใจในทีมเมื่องานนั้น ๆ สำเร็จผล จนรู้สึกว่าสามารถทำงานได้อย่างสบายใจและไม่กลัวอุปสรรคใด ๆ เพราะมีทีมที่คอยช่วยเหลือเราอยู่ตลอดเวลา

๔. **เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงาน** คนที่เพิ่งเข้ามาทำงานใหม่จะรู้สึกหวั่นวิตกว่าจะเข้ากับเพื่อนหรือสังคมใหม่ได้หรือไม่ หากเราได้เข้ามาทำงานโดยเริ่มทำงานเป็นทีมแล้ว ความวิตกกังวลเหล่านั้นจะหมดไป เมื่อจะได้พบเจอได้พูดคุยกับทุกคน โดยที่ไม่ต้องกลัวว่าเราจะเข้ากับใครคนใดคนหนึ่งไม่ได้ เพราะเราต้องได้คุยกับทุกคน การทำงานเป็นทีมจะทำให้เรารู้สึกผูกพันกับทีมงาน เกิดความอบอุ่นและไว้วางใจกันมากขึ้น จนรู้สึกว่าการทำงานเป็นสิ่งที่ทำให้เรามีความสุข

(สร้างทีมเวิร์คไปทำไมกัน จากหนังสือพิมพ์ M2F ฉบับวันจันทร์ที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๕๕)

๑. เรื่องที่ได้ฟัง เป็นการฟังเพื่อจุดประสงค์ใด

เพื่อเพิ่มพูนความรู้

๒. ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร

ข้อดีของการทำงานเป็นทีมทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพ มีคนช่วยแก้ไขปัญหามีอำนาจต่อรองมากขึ้น
เกิดความมั่นคงในการทำงาน และเกิดความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

๓. ผู้เขียนหรือผู้พูดมีเจตนาอะไร

ต้องการให้เห็นถึงประโยชน์ของการทำงาน

๔. นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดของผู้เขียนหรือผู้พูดหรือไม่

☐

เห็นด้วย

☐

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล เพราะ การทำงานเป็นทีมทำให้งานล้าช้า ถ้าต้องฟังความคิดเห็นของทุกคนในทีม แล้วหาข้อสรุป
ไม่ได้หรือสมาชิกในทีมมีความเห็นไม่ตรงกัน อาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้

๕. นักเรียนคิดว่านอกจากข้อดีที่ผู้เขียนกล่าวมาแล้ว การทำงานเป็นทีมยังมีประโยชน์อีกหรือไม่ อย่างไร

มี ทำให้รู้ข้อเสียหรือข้อบกพร่องของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกันแก้ไขหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น

๒. บทร้อยกรอง

หากลูกจะเลี้ยงแม่	จะเลี้ยงแต่ขณะมีกำลัง
จะนอนจะลูกนั่ง	จะเดินจะวิ่งและทำงาน
เสื่อผ้า่านมุ้งแม่	แม้กระทั่งพื้นกระดาน
จงถือเป็นกิจการ	ที่ต้องทำประจำวัน
ความสะอาดความเรียบร้อย	ลูกอย่าปล่อยให้เป็นหมัน
สิ่งดีที่เห็นนั้น	คือสวรรค์ของคนเป็น
ดอกไม้เหนือหีบศพ	คนอื่นพบคนอื่นเห็น
ร่างแม่นอนซิดเซ้น	จะรับรู้มิได้เลย
รำร้องรำพันรัก	อาลัยหนักหรือลูกเอ๋ย
ร่างซิดนอนเฉยเมย	จะรับรู้อย่างไรกัน
ขามปกติของดีดี	เท่าฝีมือลูกอาจสรร
ให้แม่ได้กินปล้น	ขามป่วยนั้นอย่าวิ่งวอน
นี่คือหลักธรรมดา	ไซ้บ่นว่าหรือสั่งสอน
บอกกล่าวไว้เสียก่อน	ขณะยังมีสติ...สตังค์
	(ปั่นมากับมือ ของ เตือนใจ บัวคลี)

๑. บทร้อยกรองที่ได้ฟัง มีเนื้อความลักษณะใด

โน้มน้าวใจให้มีความกตัญญูต่อแม่

๒. ผู้เขียนบทร้อยกรองนี้มีเจตนาอย่างไร นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่

ต้องการให้ลูกมีความกตัญญู ดูแลเอาใจใส่แม่ ขณะที่แม่ยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งแม่จะรับรู้ได้ หากลูกแสดงความกตัญญูเมื่อแม่ตายไปแล้ว แม่ก็ไม่สามารถรับรู้ถึงความกตัญญูนั้น

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

เหตุผล เพราะการปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ควรกระทำตั้งแต่พ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่
ท่านจะได้สบายใจและมีความสุข

๓. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีได้อย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ ๑. ช่วยทำงานบ้าน

๔. เชื่อฟังคำสั่งสอน

๒. ตั้งใจเรียนหนังสือ

๕. ประพฤติตนเป็นคนดี

๓. ไม่ได้เถียงหรือก้าวร้าว

๔. เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องนี้แล้ว นักเรียนคิดว่าสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ ๑. เลี้ยงดูพ่อแม่

๒. แบ่งเบาระยะของพ่อแม่ โดยการช่วยทำงานต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้

๓. ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี เช่น ขยันเรียนหนังสือ ไม่นำสูมอบายมุข ไม่ประพฤติตนเป็นคนเกเร หรืออันตรายเพื่อให้พ่อแม่มีความสุขสบายใจ ฯลฯ

ใบความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการฟัง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ การพัฒนาทักษะการฟังและการดู

ประโยชน์ของการฟัง

การฟังเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ประโยชน์ต่อตนเอง

การฟังที่ดีจะทำให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑. การฟังที่ดีย่อมได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากผู้อื่น การฟังจึงเป็นพฤติกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตร ทำให้เกิดความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน
๒. การฟังที่ดีทำให้เรารู้เรื่องตลอด สามารถเข้าใจข้อความสำคัญของเรื่องที่ฟังและจดจำหมายของผู้พูด
๓. การฟังช่วยให้ผู้ฟังเรียนรู้กระบวนการพูดที่ดีของผู้อื่น ทำให้เกิดความรู้กว้างขวาง มีความมั่นใจในตนเอง
๔. การฟังที่ดีช่วยทำให้เกิดสมรรถภาพทางความคิด ช่วยให้เราเรียนรู้ จดจำ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เช่น ถ้อยคำภาษา วิชาความรู้แขนงต่าง ๆ แนวคิดใหม่ ๆ เป็นต้น
๕. การฟังที่ดีทำให้เราได้ศัพท์เพิ่มขึ้น ทำให้สามารถใช้ถ้อยคำ ภาษา ได้อย่างเหมาะสมและรัดกุม

ประโยชน์ต่อสังคม

การฟังที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ดังนี้

๑. ผู้ฟังนำความรู้ แง่คิดต่าง ๆ ไปใช้ทำให้เกิดผลดีต่อสังคม เช่น ฟังการอภิปราย เรื่องการรักษาสุขภาพส่วนบุคคล ผู้ฟังได้ความรู้และแนวคิดไปปฏิบัติ ทำให้สุขภาพแข็งแรง ประเทศชาติก็ได้ประโยชน์ทางอ้อม ในแง่ที่มีทรัพยากรบุคคลที่สามารถทำงานเพื่อพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเข้มแข็ง
๒. รัฐต้องการความร่วมมือจากประชาชนในบางเรื่อง เช่น การเสียภาษีอากร การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ก็ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ประชาชนก็ย่อมร่วมมือและปฏิบัติตาม

(จาก แผนการสอนที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ไทย

ท ๓๐๕ วิชาภาษาไทย ชั้น ม.๓ ของกรมวิชาการ)

แบบประเมินตนเองด้านการฟัง

ชื่อ _____
 ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมในการฟังตามหัวข้อที่กำหนด ว่าตนเองได้ปฏิบัติ
 อยู่ในระดับคุณภาพใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคุณภาพที่ตนได้ปฏิบัติ

พฤติกรรมที่ปฏิบัติ	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความตั้งใจ/สนใจในการฟัง				
๒. การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ฟัง				
๓. มารยาทในการฟัง				
๔. การนำผลการฟังไปปฏิบัติ				

เกณฑ์การประเมิน ๔ หมายถึง ดีมาก
 ๓ หมายถึง ดี
 ๒ หมายถึง พอใช้
 ๑ หมายถึง ต้องปรับปรุง

แบบประเมินการพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

เรื่อง _____

กลุ่มที่ _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓	๒	๑
๑. พูดตามหลักเกณฑ์การพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ๒. ใช้ภาษา น้ำเสียง กริยาท่าทางเหมาะสม ๓. มีการวางแผนจัดลำดับการพูดได้เหมาะสมตามขั้นตอน ๔. วิเคราะห์เรื่องที่พูดได้ถูกต้อง ๕. อ้างอิงเหตุผล มีข้อมูลหลักฐานประกอบชัดเจน ๖. เสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม			
รวม			

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การพูดสรุปความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การพัฒนาทักษะการพูด

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี แล้วออกมาพูดสรุปความหน้าชั้นเรียน

๕ เทคนิคลดโลกร้อน ด้วยบ้านเย็น

“๒๐ เปอร์เซนต์ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในสหรัฐอเมริกามาจากครัวเรือน”

“หนึ่งในสี่ของการใช้ไฟฟ้าในเมืองไทย มาจากที่อยู่อาศัย”

นี่คือตัวเลขล่าสุดที่น่าตกใจอยู่ไม่น้อยว่าต้นตอของปัญหาโลกร้อนที่แท้จริงนั้นไม่ใช่โรงงานอุตสาหกรรมหรือขบวนพาหนะแต่อย่างใด ทว่าสาเหตุใหญ่ของปัญหากลับใกล้ตัวกว่าที่คิด นั่นก็คือในครอบครัวในบ้านที่เราอยู่อาศัยนั่นเอง และด้วยเหตุที่โลกร้อนเกิดจากบ้านของเรา จึงขอชวนคุณลูกขึ้นมาจัดบ้านขนาดใหญ่ให้เย็นกายเย็นใจ ที่สำคัญยังช่วยลดอุณหภูมิของโลกใบนี้ให้เย็นลงอีกด้วย

๑. สร้างความเย็นจากภายนอก

หลักการสร้างบ้านเย็นเพื่อประหยัดพลังงานและลดโลกร้อนอย่างแท้จริงต้องเริ่มตั้งแต่การสร้างบรรยากาศภายนอกให้เกิดความเย็น ทั้งนี้ก็เพื่อลดความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิในอาคารและนอกอาคาร โดยเริ่มจากวิธีง่าย ๆ คือการสร้างสวนสีเขียว ปลูกต้นไม้ ปลูกหญ้าคลุมหน้าดินที่สำคัญควรหลีกเลี่ยงวัสดุจำพวกผิวยางมะตอย บล็อกปูนสีเข้ม เพราะวัสดุเหล่านี้จะเป็นตัวดูดความร้อนขึ้นเยิ้มที่จะส่งให้ภายในบ้านร้อนขึ้นอย่างทันตาเห็น

เมื่อรอบบ้านเกิดความเย็นแล้ว คราวนี้การสร้างภายในบ้านให้เกิดความเย็นก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป

๒. ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้เต็มที่

การรู้จักธรรมชาติและเลือกใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้เต็มที่ช่วยลดการใช้พลังงานได้อย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งธรรมชาติที่ว่าได้แก่ ลมและแสงแดด

๓. ห้องนอนลดโลกร้อน

ห้องนอนคือส่วนที่ต้องการความสบายและความเป็นส่วนตัว ข้อควรปฏิบัติแรกสำหรับห้องนอนคือ หลีกเลี่ยงไม่ให้ตั้งอยู่ในทิศตะวันตก เพราะจะทำให้ห้องร้อนและกลายมาเป็นภาระในการเปิดแอร์อุณหภูมิต่ำซึ่งจะกินไฟกว่าปกติ และที่ลืมไม่ได้คือ ควรถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดก่อนขึ้นเตียงนอน

ทราบหรือไม่ว่าหนึ่งในสามของค่าไฟในบ้านมาจากโทรทัศน์ ที่ชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์ แอร์ วิทยุ และหลอดไฟที่เปิดทิ้งไว้ข้ามคืนหรือเปิดไว้ไม่ต่ำกว่าวันละ 8 ชั่วโมง

๔. ห้องครัวประหยัดพลังงาน

ห้องครัวเป็นห้องที่ก่อให้เกิดมลภาวะมากที่สุด เรามีวิธีประหยัดพลังงานในห้องครัวง่าย ๆ มาฝาก คือ ครัวไทยนับเป็นห้องที่ก่อให้เกิดความร้อนไม่ว่าจากการปรุงอาหารหรือเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้ควรเลือกที่ตั้งห้องครัวไม่ให้ติดกับตัวบ้าน เพื่อไม่ให้ความร้อนถ่ายเทเข้าสู่ตัวบ้านนั่นเอง

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การกล่าวคำอวยพร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การพัฒนาทักษะการพูด

คำชี้แจง เลือกพูดอวยพรในโอกาสต่างๆ ต่อไปนี้ ๑ เรื่อง

- ๑) วันเกิด
- ๒) วันปีใหม่
- ๓) ครบรอบวันแต่งงาน
- ๔) ได้รับตำแหน่งใหม่

แนวคำตอบ

เนื่องในวันคล้ายวันเกิดของคุณยาย หนูดีขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาลให้คุณยายประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพแข็งแรง เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลานตลอดไปนะคะ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดโน้มน้าวใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การพัฒนาทักษะการพูด

คำชี้แจง ๑. พูดโฆษณาขายสินค้าที่มีชื่อเสียงของชุมชนชนิดใดชนิดหนึ่งพร้อมบันทึกบทพูดลงในช่องว่างที่กำหนดให้

บทพูดเรื่อง รองเท้ากะลามะพร้าวเพื่อสุขภาพ

แนวคำตอบ

ของดีของดังของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม ใส่แล้วหายปวดเมื่อย ใส่แล้วช่วยทำให้สบายขึ้น
คุณภาพดีเยี่ยมผลิตจากวัสดุจากธรรมชาติ ๑๐๐ %

๒. พูดโน้มน้าวใจให้รุ่นน้องรักโรงเรียนและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พร้อมทั้งบันทึกบทพูดลงในช่องว่าง

บทพูดเรื่อง โรงเรียนน่าอยู่ ถ้าหนู ๆ ช่วยดูแล

แนวคำตอบ

โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้าน เป็นที่พักอาศัยของนักเรียนทุกคน ไม่ใช่แค่ทุกวันที่เรามาเรียน
ในโรงเรียนยังมีพี่ น้อง เพื่อน ที่อาศัยอยู่ในสถานที่เดียวกันกับเรา ดังนั้นการที่เรารักษาความสะอาด
จึงเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเรารักบ้านหลังนี้ อยากให้บ้านหลังนี้น่าอยู่ เราก็ควรช่วยกันดูแลรักษาความ
สะอาด เพื่อบ้านหลังนี้ของเราจะได้สะอาดน่าอยู่มากขึ้น

ใบความรู้เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง ฝึกอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามหลักการอ่าน

• กาพย์ยานี ๑๑

เห่เขื่อนนางเอก	มณีเมขลา
ลอยเร่ในเมฆมา	ถือจินดาคลังดวงดาว
โยนเล่นเห็นแก้ว	สว่างแววมมาว
ลอยฟ้าเวหาหาว	รูปราวกับกินรี
ทรงเครื่องเรื่องจำรัส	อร่ามรัศมีฉวี
ชูช่วงดวงมณี	เลื่อนลอยลีลามา
เลียบรอบขอบทวีป	อยู่กลางกลีบเมฆมา
เชยชมขมมนา	เฝ้ารักษาสินธุ
ครั้นปัจฉิมคิมหันต์	ถึงวสันตฤดู
ฟ้าคำรณฝนฟู	เสียงชูชูสาละเซ็น
ลอยล่องล่องอาบ	กระสินธุ์ซาบทรงเย็น
เคจรำบำเปน	ล่อเล่นกับเทวัญ
ชูแก้วแววสว่าง	รำคิ้วนางสาวสวรรค์
ล่อเลียวเกี้ยวพัน	พวงเทวัญกั้นทาง
ฉวยนุคยุดหยอก	สัพยอกเข้านาง
โยนแก้วแววสว่าง	ไห้เนตรพรางพรายเอย

(บทเห่กล่อม เรื่อง จักรพรรดิ : สุนทรภู่)

• กาพย์บัง ๑๖

มดแดงแฝงใบพญา	มดคำล้าคลา
มดคีอึกมดแดงไฟ	
มดตะนอยอีกทั้งมดไร	ตาลานกลานไว
มดเป้งมดคันสัญจร	
น้ำลายงูเห่าฝ้าฟอน	ไต่ต่อมตัวหนอน
มดง่ามก็คล้าคลาเดิน	
ตัวปลวกรังคังศิขริน	ตัวชันโรงบิน
น้ำนองอเนกเลศหลาย	
สัตว์ในกระแสนธุ์สาย	มีเท่ามากมาย
คือปูทะเลปูนา	
ปูแสมแลปูอัสวา	หมูป่วยกาษา
ใหญ่เล็กละหลกหลายมากมี	
กุ้งใหญ่กุ้งฝอยเคยมี	กั้งก้ามโตดี
กระต๊อบกระตังกัวน	
พวกสัตว์เหล่านี้นามขนาน	มดคำขาน
ว่าสัตว์พหุบาทา	
มีเท่ามากเกินจั่ว	คิดประมวลมา
ไว้ให้กุมารอ่านเขียน	
หวังเพื่อสอบทานที่เรียน	ระมัดระเมียร
มักง่ายจกต้องตรีน	

(สัตวาภิธาน: พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร))

• กลอนสุภาพ

ความโกรธนั้นมันเหมือนทะเลบ้า	คลื่นซัดซ่าสาดโครมโหมถลา
ลมกระหน่ำซัดคลื่นครืนครืนมา	เหมือนอุราพลุ่งโชติเพราะโกรธครัน
ดังคลื่นลมมาระคมอยู่ในอก	มันป่วนปั่นจั่นงจนอกสัน
หน้าบึ้งแผดเสียงเยี่ยงกุ่มกัณฑ์	แยกเขี้ยวฟันเสียดง่าไม่น่าดู
ขาดสติตรองใจหมองมัว	มักทำชั่วหุนหันพลันอคตุ
ถึงจะมีปรีชาปัญญาฟู	หากมีรู้ระงับโกรธโทษร้ายจริง
การคุมใจให้เหมือนทะเลสงบ	จะประสบผลดีเป็นที่จริง
ต้องคุมใจเข้าไว้ไม่ไหวติง	เขาชนะกันเพราะนิ่งมีถมไป

(ทะเลบ้า: เจือ สตะเวทิน)

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง ๑. อ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วร่วมพิจารณาความสมเหตุสมผลของเรื่อง การใช้ภาษาในการแสดงเหตุผล การแสดงเหตุผลและผลลัพธ์ และร่วมกันอภิปรายสรุป

“คนหนุ่มคนสาวส่วนใหญ่จะไม่เข้าวัด และเราก็มักจะลงความเห็นกันว่า เด็กไม่เอาใจใส่วัดวาอารามหรือไม่สนใจในการทำบุญกุศล แต่ที่จริงผมว่าไม่ใช่ ที่เขาไม่รู้ว่าจะเข้ามาทำอะไร งานที่พอจะทำได้ คนแก่ก็ทำเสียหมด หากให้เขาได้ทำงาน มอบการรับผิดชอบให้เขา ใ่วางใจเขา คนแก่เอาแต่เพียงเป็นที่ปรึกษา เห็นอะไรผิดถูก ควรไม่ควรก็คอยเตือน อย่างนี้หนุ่มสาวเขาก็มีกะจิตกะใจ ไม่เบื่อบ่นและรักวัด ขามวัดมีงานก็ไม่ต้องตามเกณฑ์กัน เขาจะพากันมาเอง ยิ่งคนที่มื่ออะไรต่อกัน ก็ยิ่งอยากจะมา เพราะได้มีโอกาสอยู่ใกล้ร่วมงานกับคนที่ตนสนใจคิดถึง ลองอย่างนี้ละก็ทำงานไม่เหนื่อยได้ผลอย่างที่ท่านเห็นอยู่นี้แหละครับ แต่ก็ยังไม่รู้จะราบรื่นนัก”

แนวคำตอบ

เหตุผล เมื่อวัดมีงานคนแก่คนแก่ก็จัดแจงทำกันเองเสียหมด

ผลลัพธ์ คนหนุ่มคนสาวส่วนใหญ่จึงไม่เข้าวัด

๒. อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารด้วยอารมณ์ความรู้สึกใด

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	จะสามารถป้องกันอันตราย
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง	มายุทธ์แย่งก็จะปลาดไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่างผลาญญาติ	ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ไทยอย่างมุ่งร้ายทำลายไทย	จงพร้อมใจพร้อมกำลังระงับเมือง
ให้นานาภาษาเขานิยม	ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง	ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง	บำรุงทั้งชาติศาสนา
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า	วัฒนาเกิดไทย ไซโย

อารมณ์ความรู้สึก **สีกเหิม ให้มีสำนึกรักชาติ**

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์และประเมินค่าสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง อ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้ววิเคราะห์และประเมินค่า

• บทร้อยกรอง

กองเอ๋ยกองข้าว
เกิดเพราะการเก็บเกี่ยวด้วยเกี้ยวไคร
เข้าก็จับ โขกระบือถือคันไถ
ยัดหางขมชักไปตามใจจินต์
ตัวเอ๋ยตัวทะยาน
ดูถูกกิจขานนาสารพัน
เขาเป็นสุขเรียบเรียบเงียบสัจ
ขออย่าได้เหยียะพะลุระราน

กองสูงราวโรงนาอิงน้ำไคร
ไครเล่าไถคราดพื้นพื้นแผ่นดิน
สำราญใจตามเขตประเทศถิ่น
หางขมผินตามใจเพราะไครเอย
อย่าบันดาลคลอใจให้ฝืน
และความครอบครองกันอันขึ้นบาน
มีตัวตนเป็นไปไม่วิถถาร
คูหมั่นการเป็นอยู่เพื่อนดูเอย

(กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า : พระยาอุปกิตศิลปสาร)

๑. ลักษณะการแต่ง บทร้อยกรอง

๒. มาจากหนังสือ กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร

๓. เจตนาของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อ ให้เห็นถึงความทุกข์ยากลำบากของอาชีพชาวนา

๔. มีคุณค่าในเรื่อง ชี้ให้เห็นถึงอาชีพชาวนาที่อยู่อย่างเรียบง่าย

๕. ข้อคิดที่ได้รับคือ อาชีพชาวนาเป็นอาชีพที่เหนื่อย คำนึงชีวิตด้วยความเรียบง่าย ไม่ควรไปดูหมิ่นดูแคลนอาชีพนี้

• บทความ

โกรธคือโง่ โมโหคือบ้า คนผูกโกรธไว้กับตัวเปรียบได้กับสุนัขแทะกระดูกเพราะ ยิ่งแทะเหงือกของมันยิ่งเลื้อนเข้าเลื้อนออก เจ็บเหงือกตัวเอง คนขี้โกรธ ขี้โมโหอารมณ์ไม่คงเส้นคงวา ไม่ว่าหญิงหรือชายย่อมเสียเกียรติฯ แสดงกิริยาอาการที่ไม่น่าดู ไม่พึงประสงค์แก่ผู้อื่นที่อยู่ใกล้ชั้ดตลอดเวลา ทำให้คนใกล้ชั้ดไม่ว่าจะเป็น คนรับใช้ ลูกหลาน สามเณร ภรรยา หรือคนอื่น ๆ เป็นประสาทหรือไม่ก็พลอยบ้าตามไปด้วย

บ้านที่ปลูกไว้ใหญ่โตมโหฬาร ถ้าคนในบ้านเต็มไปด้วยคนขี้โกรธ ขี้โมโห ไม่ว่าจะเป็นพ่อบ้านแม่บ้านหรือใคร ๆ ในบ้านก็ตาม คนผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ทำให้บ้านร้อน คือ ทำให้คนที่อยู่อาศัยในบ้านร้อนรุ่มก่อกวนใจ แม้บ้านนั้นจะมีเครื่องปรับอากาศ มีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อมมูล แต่ไม่มีใครอยากอยู่ในบ้านหลังนั้น เพราะเมื่อเข้าบ้านครั้งใดต้องพบกับอารมณ์ร้าย คำพูดที่แสดงหุน การกระทำที่กระทบ กระเทียบเปรียบเปรย หรือมีคำคำ่ว่าที่ไม่ไพเราะอยู่ตลอดเวลา ใครได้แม่บ้านพ่อเรือนเช่นนี้ถือว่าโชคร้าย

(แก้ไขมีคุณค่าและสง่างาม : ทวีป อภิลิทธิ)

๑. ลักษณะการแต่ง บทความร้อยแก้ว
๒. มาจากหนังสือ แก้ไขมีคุณค่าและสง่างาม ของ ทวีป อภิลิทธิ
๓. เจตนาของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อ ให้เห็นถึงโทษของความโกรธ
๔. มีคุณค่าในเรื่อง เป็นข้อชี้แนะให้เห็นถึงโทษของความโกรธ ซึ่งจะนำมาซึ่งผลร้ายทั้งหลาย
๕. ข้อคิดที่ได้รับ คือ ให้รู้จักระงับความโกรธ เพราะความโกรธอาจทำร้ายทั้งคนรอบข้าง และตัวเราเอง

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การเลือกอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้

๑. อ่านบทความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วพิจารณาคุณค่าตามที่เรียนมา
๒. อ่านเรื่องสั้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสั้นตามที่เรียนมา
๓. ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่กำหนดจากสารานุกรม
 - ๑) ศึกษาค้นคว้า เรื่อง “การละเล่นพื้นเมือง” จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
 - ๒) ศึกษาค้นคว้า เรื่อง “ประเพณีโยนบัว” จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง
 - ๓) ศึกษาค้นคว้า เรื่อง “โครงการพระดาบส” จากสารานุกรมไทยฉบับกาญจนาภิเษก
 - ๔) ศึกษาค้นคว้า เรื่อง “เครื่องดนตรีโปงลาง” จากสารานุกรมไทยภาคอีสาน
 ให้นักเรียนนำเสนอผลงานตามหัวข้อดังนี้
 - ชื่อหัวข้อที่ค้นคว้า
 - ชื่อสารานุกรมที่ใช้ค้นคว้า
 - ลำดับที่ของสารานุกรม (เป็นเล่มที่เท่าใดของชุด)
 - รายละเอียดของเรื่องที่ศึกษาค้นคว้า
 - ประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าจากสารานุกรม
๔. ให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วพิมพ์ออกมาเป็นกระดาษ นำมาอภิปรายร่วมกันว่าเนื้อหามีความน่าเชื่อถือหรือไม่เพียงใด
๕. ให้นักเรียนนำเสนอผลงานจากข้อ ๑-๔ โดยรวบรวมเป็นรายงานส่งครู หรือจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การแนะนำหนังสือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การพัฒนาทักษะการอ่าน

คำชี้แจง บันทึกการอ่านของตนเองตลอดภาคเรียน ตารางที่กำหนดให้

วัน เดือน ปี	ประเภท	ชื่อหนังสือ	เรื่องย่อ	ประโยชน์ที่ได้
(พิจารณาจากงานเขียนของนักเรียน)				

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ การพัฒนาทักษะการเขียน

คำชี้แจง เลือกภาพที่ประทับใจ ๒ ภาพ ตีกลงในช่องว่างที่กำหนดให้ แล้วเขียนบรรยายและพรรณนาให้ถูกต้อง

(พิจารณาจากงานเขียนของนักเรียน)

(พิจารณาจากงานเขียนของนักเรียน)

๒. แบบบันทึกและแบบประเมินต่าง ๆ

เครื่องมือประเมินสมรรถนะทางภาษาไทยและภาระงานของนักเรียน

โดยใช้มิติคุณภาพ (Rubrics)

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ทำงทำนองถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ดีลา อารมณ์ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ การปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ทำงานเองถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ออกเสียงชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	ความคล่องแคล่วชัดเจน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ลีลา จังหวะ อารมณ์ (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านสรุปความ (จับใจความ วิเคราะห์ ตีความ)

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่อง (๕ คะแนน)	จับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (๕ คะแนน)	การเรียงลำดับเหตุการณ์/เนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	ความถูกต้องของเนื้อหา (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาถูกต้อง (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ข้อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบ/ความถูกต้อง (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๑๐ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)	ความคิดสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนจดหมาย

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของรูปแบบ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับบุคคลและความนิยม (๕ คะแนน)	เนื้อหาของจดหมายตรงตามจุดประสงค์ (๑๐ คะแนน)	สำนวน ไวยากรณ์ ความสละสลวย (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนบันทึก

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องตามรูปแบบ (๕ คะแนน)	การลำดับเนื้อหาหรือเรื่องราว (๕ คะแนน)	การใช้สำนวนภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนย่อความ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	ประเด็นสำคัญของเรื่อง (๕ คะแนน)	การใช้สำนวนภาษา (๕ คะแนน)	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนรายงานโครงการ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ข้อ-สกล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบถูกต้อง (๕ คะแนน)	ดำเนินงานตามขั้นตอน (๕ คะแนน)	หลักฐานสอดคล้องกับข้อ มูล (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	มีความรับผิดชอบ (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการแต่งคำประพันธ์

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบต้นทลัักษณ์ (๕ คะแนน)	การเลือกสรรถ้อยคำ (๓ คะแนน)	ความหมาย/เนื้อหา (๕ คะแนน)	คะแนนความไพเราะ (๑ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก	คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน
ระดับ ๓ ดี	คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน
ระดับ ๒ พอใช้	คะแนน ๘-๑๑ คะแนน
ระดับ ๑ ควรปรับปรุง	คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดแสดงความคิดเห็น

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ข้อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		พูดตรงตามวัตถุประสงค์ (๕ คะแนน)	พูดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	ลำดับเนื้อเรื่องและความคิดเห็นได้ต่อเนื่อง (๕ คะแนน)	พูดเสียงดังชัดเจน น้ำเสียงนุ่มนวล (๕ คะแนน)	ใช้ภาษาสุภาพ (๕ คะแนน)	การเกริ่น-สรุปเรื่อง (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดเล่าเรื่อง/เล่านิทาน/เล่าเหตุการณ์

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		เนื้อหาเรื่องที่เล่า (๕ คะแนน)	การลำดับใจความ (๕ คะแนน)	การใช้น้ำเสียง อารมณ์ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพ (๕ คะแนน)	มารยาทในการพูด (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่ -	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน
		จับหนังสือหรือบทอ่านได้ถูกต้อง (๕ คะแนน)	วางระยะห่างจากสายตาได้เหมาะสม (๕ คะแนน)	อ่านในที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ (๕ คะแนน)	อ่านในที่ที่สบายผ่อนคลาย ไม่เกร็ง (๕ คะแนน)	มีสมาธิในการอ่าน (๕ คะแนน)	อ่านคำถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	เว้นวรรคตอนถูกต้อง (๕ คะแนน)	อ่านคล่อง ไม่ตะกุกตะกัก (๕ คะแนน)	
										รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)
										ผ่าน
										ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
	ทำทางในการนั่งถูกต้อง	จับดินสอ ปากกาถูกวิธี	วางสมุดถูกต้อง	วางแขนถูกต้อง	เขียนพยัญชนะ สระ ตัวสะกดถูกต้อง	มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	เสร็จทันกำหนดเวลา	ตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเขียน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการฟังและการดู

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		ตั้งใจฟัง มองผู้สนทนาอย่างสนใจ	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	ไม่นั่งงานอื่นขึ้นมาทำ	ไม่พูดสอดแทรก	ซักถามในเวลาที่เหมาะสม	ขออนุญาตหรือเกรงใจผู้พูด	ปรับมือเมื่อพอพอใจ	ไม่แสดงกิริยาไม่เหมาะสม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											
๑๖											

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการพูด

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
	มองผู้ฟังอย่างสนใจ	พูดให้ได้นัยอย่างทั่วถึง	พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน	ใช้ท่าทางประกอบการพูด	พูดด้วยน้ำเสียงที่น่านฟัง เหมาะสม	ขออนุญาตชักถามอย่างสุภาพ	ไม่พูดจาดึงหว่าผู้อื่น		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		ไม่อ่านเลยตั้งแต่ครั้งก่อน (๕ คะแนน)	ไม่สนใจเวลาที่อ่าน (๕ คะแนน)	ตั้งใจอ่าน (๕ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ (๕ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการอ่าน (๕ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการอ่าน (๕ คะแนน)	ปรับปรุงการอ่านตามคำแนะนำ (๕ คะแนน)	ให้ความรู้เกี่ยวกับกาอ่าน (๕ คะแนน)		
										รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	
										ผ่าน	
										ไม่ผ่าน	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ - สกุล	รายการประเมิน										ผลการประเมิน	
	เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า (๔ คะแนน)	ไม่ขีดเขียนที่สาธารณะ (๔ คะแนน)	ใช้ภาษาเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล (๔ คะแนน)	ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย (๔ คะแนน)	ตั้งใจเขียน (๔ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการเขียนหนังสือ (๔ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการเขียน (๔ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการเขียน (๔ คะแนน)	ปรับปรุงการเขียนตามคำแนะนำ (๔ คะแนน)	ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับการเขียน (๔ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	ผ่าน
๑												
๒												
๓												
๔												
๕												
๖												
๗												
๘												
๙												
๑๐												

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงานกลุ่ม

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของงาน (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	วิธีการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน									ผลการประเมิน			
	ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การตอบคำถาม (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (๒ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ (๒ คะแนน)	พอใจกับความสำเร็จของงาน (๒ คะแนน)		รวมคะแนน (๑๖ คะแนน)	ค.	อ.	ด.
๑													
๒													
๓													
๔													
๕													
๖													
๗													
๘													
๙													
๑๐													

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๓-๑๖ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๐-๑๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๖-๘ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๕ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ลำดับ	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความสนใจ (๔ คะแนน)	การตอบคำถาม (๔ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๔ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๔ คะแนน)	ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									
๑๑									
๑๒									
๑๓									
๑๔									
๑๕									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การแบ่งหน้าที่ในการทำงาน (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การตัดสินใจร่วมกัน (๒ คะแนน)	บรรยากาศในการทำงาน (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือ (๒ คะแนน)	การเคารพข้อตกลงของกลุ่ม (๒ คะแนน)	การทำงานที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	การปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ (๒ คะแนน)	ความพอใจกับความสำเร็จของงาน (๒ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการตรวจผลงาน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ข้อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้อง (๔ คะแนน)	ลายมือสวยงาม อ่านง่าย (๔ คะแนน)	ความสะอาด (๔ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)	ความรับผิดชอบ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									
๑๑									
๑๒									
๑๓									
๑๔									
๑๕									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

ที่	ข้อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ผลการประเมิน	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

รายการ	เกณฑ์การประเมิน			
	ระดับ ๔ ดีมาก	ระดับ ๓ ดี	ระดับ ๒ พอใช้	ระดับ ๑ ควรปรับปรุง
ความสำคัญ ของการจัดทำ โครงการ	มีการทำงานเป็น กระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน	มีการทำงานเป็น กระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์บางส่วน ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหา แต่มี ประโยชน์ในชีวิต จริง	มีการทำงานเป็น กระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาและไม่มี ประโยชน์ในชีวิต จริง	มีการทำงานเป็น กระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่ สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ ในชีวิตจริง
เนื้อหาของ โครงการ	เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิด และข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี	เนื้อหาเกือบทั้งหมด ถูกต้อง ครบถ้วน ใช้แนวคิดที่ เหมาะสม มีข้อมูล ข่าวสารบางเรื่อง ไม่เหมาะสม และ การสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาบางส่วน ถูกต้อง แนวคิด และข้อมูลข่าวสาร บางส่วนต้องแก้ไข การสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาส่วนใหญ่ ไม่ถูกต้อง แนวคิด และข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข ทั้งหมด
กระบวนการ ทำงาน	มีการวางแผนอย่าง เป็นระบบ มีการ ดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจน ประสบความสำเร็จ และมีการประเมิน และปรับปรุงการ ดำเนินงาน	มีการวางแผนอย่าง เป็นระบบ มีการ ดำเนินงานตาม แผน ลงมือปฏิบัติ จนประสบ ความสำเร็จ แต่ ขาดการประเมิน และปรับปรุงการ ดำเนินงาน	มีการวางแผนงาน อย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงาน ตามแผน แม้จะ ปฏิบัติงานประสบ ความสำเร็จ และ มีการประเมิน และปรับปรุงการ ดำเนินงานก็ตาม	มีการวางแผน ไม่เป็นระบบ การดำเนินงาน ไม่ประสบความสำเร็จ
การนำเสนอ โครงการ	สื่อความหมายได้ ชัดเจน ข้อมูล ครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ เหมาะสม และ ข้อสรุปของ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายได้ ชัดเจน ข้อมูล ครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อย เหมาะสมแต่ข้อสรุป ของโครงการบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายไม่ ค่อยชัดเจน ข้อมูล บางส่วนขาดความ สมบูรณ์ใช้รูปแบบ ที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของ โครงการไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมาย ไม่ชัดเจน ข้อมูล ส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ เหมาะสม ข้อสรุปของ โครงการไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไปในแต่ละรายการ จำนวน ๓ ใน ๔ รายการ

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุป	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									

เกณฑ์ประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๕ ด้าน

๑. กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

๔ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก

๓ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี

๒ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้

๑ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

๒. วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

๔ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม

๓ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม

๒ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้

๑ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

๓. ลงมือปฏิบัติตามแผน

- ๔ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- ๓ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- ๒ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- ๑ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
 แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

๔. สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- ๔ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง
- ๓ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง แต่ขาด
 ความต่อเนื่อง
- ๒ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้น
 เตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- ๑ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

๕. เขียนรายงานนำเสนอ

- ๔ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
 การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- ๓ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
 การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- ๒ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
 การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- ๑ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน
 การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไป จำนวน ๓ ใน ๕ รายการ

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ และมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้ออกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริง สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อชิ้นงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกข้อคิดเห็นของนักเรียน
๑. สาเหตุที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	
๒. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	
๓. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	
๔. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)	

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

ความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
๒. แนวความคิดหลัก				
๓. การประเมินผล				
๔. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๔ ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
	๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ
๔	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน และจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
๓	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วน และส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
๒	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
๑	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญ และการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
	๒. แนวความคิดหลัก
๔	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
๓	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
๒	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้ทางภาษาไทย มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะไปใช้ประโยชน์
๑	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ทางภาษาน้อยมาก

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
	๓. การประเมินผล
๔	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
๓	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
๒	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป แต่ไม่ชัดเจน
๑	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมาก และไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
	๔. การนำเสนอ
๔	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นส่วนใหญ่
๒	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นบางส่วน
๑	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผลงาน

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
๔	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการ หรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
๓	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ และไม่มีข้อผิดพลาด หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
๒	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาด หรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
๑	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดที่บันทึกไว้